

Parenteel van Roelf Jelkes Vos (1750-1810)

E.M. van Koldam - MMXXII -

© 2022 E.M. van Koldam

P.J. Noel Bakerstraat 86
9728 WD GRONINGEN

opmaak: Haza-21 versie 3.3.0.577.20200713

Generatie I

(van 1750 tot 1810)

In deze generatie is één gezin met kinderen bekend met 6 kinderen. Kinderen uit dit gezin zijn geboren tussen 1773 en 1785. De kinderen uit dit gezin zijn afkomstig uit Dilgt (6x).

I **Roelf Jelkes Vos**, zoon van **Jelke Wichers Cruisinga** en **Roelftien Lammerts**, landbouwer, lid gemeentebestuur Haren en ouderling, is gedoopt op zondag 22 maart 1750 te Sappemeer, is overleden op donderdag 6 september 1810 te Haren, is begraven op woensdag 12 september 1810 aldaar. Roelf werd 60 jaar, 5 maanden en 15 dagen.

Werd geboren als Roelf Jelkes Cruisinga. Achternaam Vos komt waarschijnlijk van zijn aangetrouwde oom Roelof Pieters Vos van Martenshoek. Zie: Vos, R. (1995). Het nageslacht van Roelf Jelkes Vos en Grietje Pathuis. Bedum: Profiel.

Ontvangst diaconie te Haren 23 maart 1773
Roelof Vos getrouwd: f.11,28
(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Akte 3 mei 1781
Roelf Jelkes Vos en Grietje Pathuis te Haren verkopen bij publieke veiling aan Daniel Jans een behuizing, timmerhelling en timmerschuur en drie kampen land, staande en gelegen aan de zuidzijde van het Heeren Hoofddiep op het Hoogezand. Zoals tot dusver bij Daniel Jans en zijn vrouw Janna Harms reeds in gebruik is geweest. De prijs bedraagt f.2.625,50. De kopers betalen zelf f.825,50. De rest wordt betaald door de heer Van Galsteren. Hij krijgt de gereserveerde eigendom. (Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1658, akte nr 218).

Boedelinventaris 30 juli 1781
Inventaris van de goederen die Jan Pathuis en Jantien Bavink, echtelieden te Haren op haar dodelijk deze hebben nagelaten.

PROFIJTETIJKE STAAT

Vaste goederen

- boerenbehuizing met vaste beklemming van landerijen, zoals Jan Pathuis, die zelf heeft gebruikt
- boerenbehuizing met vaste beklemming van landerijen De Wolf genaamd
- veel eigen landerijen

Levende have

- 3 paarden
- 1 twenter paard
- 1 enter paard
- 2 hengst veulens
- 5 gebeterde koeien
- 2 ongebeterde koeien
- 5 gebeterde twenter vaarzen
- 3 ongebeterde vaarzen
- 6 kalveren
- 2 oude zwijnen
- 2 jonge zwijnen
- 2 oude schapen
- 3 lammeren

Een vrij omvangrijke verzameling meest godsdienstige boeken (bv Jacobus Fruijtier, Zions Worstelingen)

Stokleggingsbrief over Bastiaan Baving met rente f.444,-

Bastiaan Baving voor 18 zakken aardappelen f.27,-

De wed. Geert Ties een jaar huur f.100,-

SCHADELIJKE STAAT

- obligatie Roelf Hoitings f.800,-
- obligatie Pieter Bouter f.400,-
- obligatie Roelf Vos f.400,-
- taalman Trip een jaar huur f.81,-
- raadsheer Huber in Friesland huur f.24,-
- Roelf van Streun (koopman te Haren) op rekening f.13,90

- Barelt Egbers op rekening f.9,65
- Harm Jans op rekening f.4,60
- Lukas Roelefs (schoenmaker te Haren) op rekening f.16,70
- koopman Hesseling op rekening f.57,65
- brouwer Mees (Hitzerus Phoebus Mees te Groningen) op rekening f.18,90
- Bernardus Boelman op rekening f.34,80
- Jan Karsen (Jan Jans Karsen, bakker te Haren) op rekening f.1,55
- Roelef Vos wegens ???????? f.35,15
- Jan Harms (zwager en voormalig exploitant De Wolf) obligatie f.42,-
- Wolter Papink op rekening f.11,40
- Westerdiep op rekening f.32,10

ONDERTEKENING

Wolter Papink als sibbe voogd, Bastiaan Bavink en Willem Takens
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1139).

Voogdijstelling 27 oktober 1781

Adolf Jans, woonachtig te Haren, zweert aan als voormond over de drie minderjarige kinderen van wijlen Geert Thijs bij wijlen Anna Jans in echte verwekt. Harm Jans te Haren wordt sibbevoogd en Roelf Vos vreemde voogd.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1495).

Groninger Courant, 9 november 1781

Roelf Vos en cons. gedenken op woensdag den 28 november 1781 's avonds te vijf in de Wolf te Haren, publyk aan de meestbiedende te verkoopen:

I. De herberge de Wolf met de vaste beklemminge van 9 grasen land

II. 15 matten hooiland in verscheidene stukken ten oosten van Haren geleegeen, zullende de conditiën 3 dagen te voren in de Wolf te zien en te leezen zijn.

Akte 30 april 1782

Bastiaan Baving en Margien Hendriks verklaren verkocht en overgedragen te hebben aan Roelof Vos en Grietje Pathuis een behuizing en schuur met het recht van vaste beklemming van 81,5 grasen land, alles staande en gelegen te Dilgt. Doende tot vaste huur aan predikant J. Meijer voor zijn vrouw f.135,- per jaar. De eigendom is verkregen bij stokleggingsbrief van 11 december 1766. De koopprijs bedraagt f.4.250,-.

De akte wordt getekend door drie erfgezetenen olderman Jan Roelofs, Willem Takens en Wolter Papink.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1615, pagina 128)

Akte 30 april 1782

Jacob Folkers de Vries voor zichzelf en in kwaliteit, benevens Luppe Hardinge en Roelf de Vries als voorstanderen over de kinderen van wijlen Jan Folkers de Vries en Aaltje Bos, verklaren verkocht en overgedragen te hebben aan Roelof Vos en Grietje Pathuis de beklemming van ongeveer 40 grasen land gelegen onder het Dilgster Hamrik. Doende jaarlijks aan de erven Draper f.90,-. Verkregen bij stoklegging van 4 november 1767. De koopprijs bedraagt f.2.805,-.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1615, pagina 128)

Akte 5 mei 1783

Roelof Vos en Grietje Pathuis voor zichzelf en Wolter Papink en Willem Takens als voorstanderen over het minderjarige kind van wijlen Jan Pathuis bij wijlen Jantien Baving in echte verwekt, verklaren verkocht te hebben Hindrik Pauwels en Jantien Anthonie een behuizing met de beklemming van 9 grasen land aan de Heereweg onder Haren, De Wolf genaamd. De jaarlijks huur aan raadshoor Huber bedraagt f.24,50. De koopprijs bedraagt f.1.800,-. De koopprijs wordt betaald door Geertruida ten Oever en haar man Halbe Kuipers, predikant te Hornhuizen. Zij krijgen de gereserveerde eigendom. De ouders van de kopers, te weten Antoni Jans en Jantien Jans en Egbert Pauwels en Rolina Hindriks stellen zich borg.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 196).

Akte 2 mei 1783 (geregistreerd 14 juni 1783)

Roelof Vos en Grietje Pathuis voor zichzelf en Wolter Papink en Willem Takens als voorstanderen over de minderjarige zoon van Jan Pathuis en Jantien Baving verklaren verpacht te hebben aan Jan Cornelius:

- 4 matten hooiland ten oosten van Haren gelegen, het veen van Jan Papink genaamd;
- 3 matten hooiland
- 4 matten hooiland

Voor f.621,- voor 25 jaar.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 217).

Akte 2 mei 1783 (geregistreerd 14 juni 1783)

Roelof Vos en Grietje Pathuis voor zichzelf en Wolter Papink en Willem Takens als voorstanderen over de minderjarige zoon van Jan Pathuis en Jantien Baving verklaren verpacht te hebben aan Willem Takens en Leentje Fokkens 4 matten hooiland, de Harskamp genaamd, voor f.300,- voor 25 jaar.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1614, folio 218).

Boedelscheiding 10 april 1784

Staat van inventaris van zodanige goederen als Jan Pathuis, zoon van wijlen Jan Pathuis en Jantje Baving bij scheiding met zijn zwager Roelof Vos en Grietien Pathuis is ten deel gevallen.

Vaste goederen

- een boerenbehuizing met het recht van beklemming
- vee

Het totaal van de profijtelijke staat bedraagt f.1.064,- en van de schadelijke staat f.226,-, Saldo f.837,49.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1139).

Voogdijstelling 29 april 1785

Hindrik Jans te Haren zweert in plaats van wijlen Mense Jans aan als voormond over de minderjarige kinderen van wijlen Geert Thies bij wijlen Anna Jans in echte verwekt. Jan Clasen zweert wegens tegenstrijdige belangen aan als sibbevoogd in plaats van Harm Jans en R. Swartwolt wordt vreemde voogd durante divisione (zolang er sprake is van tegenstrijdige belangen) in plaats van Roelf Vos.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1496)

Voogdijstelling 11 december 1787

Harm Harms op de Hoornschedijk onder Haren zweert aan als principale voormond over de drie minderjarige kinderen van Andries Berents bij wijlen Grietje Pieters in echte verwekt. Arent Geerts op de Hoornschedijk wordt sibbevoogd. De gezwoorene Roelf Vos te Dilgt wordt vreemde voogd. De voorstanderen mogen met de vader een regeling treffen over de moederlijke nalatenschap.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1496)

Voogdijstelling 10 december 1802

Gezwoorene R.J. Vos zweert aan als voormond over de nagelaten kinderen van Jan Alberts Eleveld en Eltje Bazuin in plaats van de overleden voormond Roelf Alberts.
(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1496)

Groninger Courant, 26 september 1806

NOTIFICATIE

Namens Mr. S. Gockiinga, drost der jurisdictie van het Goorecht en Sappemeer, wordt ten gevolge resolutie van het departementaal bestuur van Stad en Landen van Groningen dd 15 september 1806 ter kennis der belanghebbende gebracht, dat tot taxateuren voor de belastingen op de successie, personeel en 't meubilair in deze jurisdictie zijn aangewezen:

Noordlaren: Jannes Hoenderken en Otte Hindriks

Haren: Rudolf Rummerink en Roelf Vos

Helpman: Harke Jacobs en Berend Hindriks

Bevelschrift van het Gerecht van Selwerd en Sappemeer 18 augustus 1808

Zoo wordt de schulte van Haren, J. Rummerink, mits dezen gerechtelijk geautoriseerd tot het doen van zodanige opschrijving van personen als R. Koops, R.J. Vos en Hindrik Jans Koekebakker in hunne qualiteit als commissarissen tot het werk der quotisatie in de drie miljoen voor het kerspel Haren.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 2095).

Groninger Courant, 19 augustus 1808

De Land-Drost in het Departement Groningen, brengt bij dezen ter kennis van de ingezetenen van dit departement, dat de navolgende personen in de onderscheidene gemeenten ten platten lande in hetzelfde departement zijn benoemd en aangesteld, tot het verrigten van zodanige werkzaamheden, als bij de wet van de 30 maart j.l., waarbij onder eenige bepalingen, wordt geopend eene geldlening van 30 millioenen guldens, en het reglement van den 12 april daaraanvolgende, houdende bepalingen omtrent de wijze, op welke voor het lopende jaar zal worden verdeeld, geregeld en ingevorderd, de quotifatie van 3 millioenen guldens, vastgesteld bij de wet van den 30 maart opgenoemd, aan de gemeentebesturen zijn gedemandedeerd, als:

In het Goregt en Sappemeer,

Helpman: Berend Hindriks, Wolter Goossen Groenendal, Hindrik Kwant

Haaren: Roelf Koops, Roelf J. Vos, Hemme Geerts

Noordlaren: Jannes Hoenderken, Roelf Tales Hammink, Roelf Jans

Ommelander Courant 25 oktober 1808:

"Bij Koninklijk Besluit van den 14den dezer maand, zijn gedaan de navolgende benoemingen: Tot leden der gemeentebesturen en derzelver secretarissen voor de gemeentens van de tweede klasse in het Departement Groningen: Voor de 1ste gemeente, hoofdplaats Haren: de heren J. H. Hornhuis te Haren; Roelof Jelger Vos te Haren en Dilgt; Jannes Hoenderken te Noordlaren; Roelof Lammerts te Helpman; R. T. Hamminck te Glimmen. Tot secretaris: Roelof Koops te Haren".

Groninger Courant, 16 december 1808

De procureurs J. Versteegh en zoon in qlté, gedenkt op dingsdag den 3 januarij 1809, 's avonds te 7 uur, ten huize van den kastelein W. Warren in de Nieuwe Ebbingestraat, in 't Tijger Paard, publyk bij strijkgeld te verkoopen:

I. De eigendom van de halvescheid van 40 grazen land, gelegen op de Dilgt onder Haren, bij Roelf Jelkes Vos en vrouw in belemming in gebruik, 's jaars deze halvescheid voor 45 guld.

II. Volgen diverse percelen elders in de provincie Grongon.

Groninger Courant, 11 september 1810

Na eene allergewenschte egtverbintenis van byna 37,5 jaren, trof my op heden avond circa neegen uur de gedugtste slag mynes levens, daar het den Almagtigen God behaagde door den dood van my en de myne weg te rukken, mynen tedergheliefden man den oud geswoorene Roelf Jelkes Vos, in leeven Ouderling in de Hervormde Gemeente alhier, lidt van het Gemeentebestuur, Tauxateur van de collaterale succesfie als mede van de turf, aan een hevige koortsziekte van agt dagen, in den ouderdom van ruim 60,5 jaren. De hoop op een zalig wederzien bemoedigt my en myne Kinderen die met my zyn gemis betreuen en doet ons stil berusten in 's Heeren weg die toch altoos wys en goed is.
Dilgt onder Haren d. 6 v. Herfstmaand 1810. Grietien Pathuis, wedw. R. J. Vos.

Ontvangst diaconie te Haren 12 september 1810

Geswoorene Vos begraven: f.22,10

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Ontvangst diaconie te Haren 8 december 1810

De weduwe Vos voor het beste laken: f.1,50

(Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).

Groninger Courant, 21 november 1820

Mr. Willem Jan Quintus, advocaat en notaris, residerende te Groningen, is voornemens ten overstaan van de heere vredesregter van het canton Hoogezand, op woensdag den 13 december 1820, des avonds te vijf uren, ten huize van den kastelein A. van Boekeren, in de Jagtwagen te Haren, publiek te veilen, navolgende vaste goederen, nagelaten door wijlen de oud gezworen Roelf J. Vos en vrouw:

I. Eene groote, fraaije en hecht sterk betimmerde boeren behuizing en vriesche schuur, getekend letter D, no 11, met de vaste beklemming van plus minus 81 1/2 grazen land, doende des jaars, op midwinter, tot huur f. 135 - 3 - 6. Staande en gelegen te Dilgt onder Haren.

II. De vaste beklemming van plus minus veertig grazen land, gelegen tusschen Dilgt en Helpman, ten westen van de Heereweg, doende des jaars op St Michiel tot huur f. 90,-.

III. De vaste beklemming van plus minus twaalf grazen land, gelegen buiten de Boteringe poort dezer stad, ten oosten de Paddepoelsterweg, doende des jaars, op Gregorie, tot huur f. 70,-.

IV. De halvescheid in een mat land, het Wolteriet genaamd, gelegen ten oosten van Haren.

V. De halvescheid van vier matten land, het Bronland genaamd, mede aldaar.

VI. De halvescheid in zes matten land, het Bronland genaamd, mede aldaar.

VII. De halvescheid in zeven matten land, het Kraanland genaamd, mede aldaar.

VIII. De halvescheid in vier matten land, het Kromveen genaamd, mede aldaar.

IX. Een gestoelte op het koor, in de kerk te Haren.

Om de landerijen op Gregorie, en de behuizing, schuur en het gestoelte in de kerk op de 1 mei 1821 te aanvaarden.

Acte 13 december 1820

De erven van Grietje Pathuis, weduwe van Roelf Jelkes Vos, zijn: Jan Vos, Jelke Vos, Roelof Vos, de vijf minderjarige kinderen van wijlen Jantje Vos (voogden: Jan Vos en Doye Jans), de drie kinderen van wijlen Catharina Vos (voogd: hun vader Cornelis Hornhuis) en Grietje Vos (echtgenote van Lucas Rummerink). Deze erven verkopen met medewerking van Jan Pathuis en Johannes Kroonma, in hun kwaliteit van executeurs der uiterste wil van Grietje Pathuis, het tot de nalatenschap behorend onroerend goed op een openbare verkoping ten huize van de kasteleinsche Anna van Boekeren te Haren. Het betreft:

1. De behuizing getekend D 11 te Dilgt met de vaste beklemming van 81,5 grazen gras- en bouwland, doende jaarlijks aan de weduwe van wijlen de predikant Meijer f.135, - (= Aaltijn ten Oever, dochter van Lamina ten Oever-Vos, weduwe van Johannes Meijer, predikant te Haren).

2. De vaste beklemming van 40 grazen land, gelegen tussen Dilgt en Helpman, doende jaarlijks f.90,- aan de weduwe Jan Geestman;

3. De vaste beklemming van 12 grazen land gelegen buiten de Boteringepoort;

4. tm 9. De halvescheid van diverse percelen land.

10. Een gestoelte op het koor in de kerk te Haren.

Het verloop van de veiling is als volgt:

Perceel 1: hoogste bieder is Jelke Vos, f.9.000,-, niet toegewezen, hij wordt voor zijn bod bedankt;

Perceel 2: hoogste bieder is Lukas Rummerink, f.2.450,-, niet toegewezen, voor het bod bedankt;

Perceel 3: hoogste bieder is Jannes Witkop, vleeschhouwer te Groningen, f.1.200,-, toegewezen;

Perceel 4: hoogste bieder Jan Pathuis, f.240,-, toegewezen;

Percelen 5 tm 7: hoogste bieder Jan Vos, f.600,-, toegewezen;

Perceel 8: hoogste bieder Jan Pathuis, f.250,-, toegewezen;

Perceel 9: hoogste bieder Egbert Wilphorst, f.150,-, toegewezen;

Perceel 10: gezamenlijk hoogste bod van Jan Vos en Roelf Vos, f.285,-, toegewezen.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 56, acte 337)

Akte 3 april 1822

Betreft de verdeling van de nalatenschap van de gesworen Roelf Jelkes Vos en Grietje Pathuis. De goederen zijn moeder Grietje Pathuis als langstlevende bezeten en op haar dodelijk afsterven op 1 januari 1820 nagelaten. De totale waarde van de nalatenschap bedraagt f.21.832,80. De behuizing wijk D nr 11 te Dilgt is getaxeerd op f.10.000, -. Onder deze behuizing zijn beklemd 81,5 grazen land, doende jaarlijks aan de weduwe van predikant Meijer tot huur f.135,18. Daarnaast zijn er nog 40 grazen beklemd land gelegen tusschen Dilgt en Helpman met een getaxeerde waarde van f.2.300, -. Een groot aantal landerijen en goederen zijn op een publieke veiling gehouden op 3 december 1821 reeds verkocht. Ten laste van de kinderen van wijlen dochter Jantien Vos en wijlen haar man Laurens Jans de Jonge is er een kapitaal met rente ten bedrage van f.2.984,25 en ten laste van Jelke Vos f.863,10 en f.102,12.

Er zijn zes staken. Iedere staak ontvangt f.3.638,80. De boerderij te Dilgt wordt toebedeeld aan Roelf Vos. Deze moet daarvoor wel fors aan de boedel betalen, omdat er ook nog wat achterstallige huur is (Roelf Vos huurde de boerderij al van zijn moeder), komt dit op een bedrag van f.7.070,84. Roelf Vos betaalt dit bedrag niet. De andere staken krijgen daardoor naar rato een deel van de vordering op Roelf Vos toebedeeld. De 40 grazen beklemd land worden toebedeeld aan Jan Vos en aan Lucas Rummerink, gehuwd met Grietje Vos.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 65, Akte 105)

Roelf trouwt op zondag 21 maart 1773 te Haren, trouwt (kerk) (opbrengst collecte bij de huwelijksdienst: f.11,28) op 22-jarige leeftijd met de 17-jarige **Grietje Pathuis**, dochter van **Jan Pathuis** en **Jantien Roelfs Baving**. Grietje is gedoopt op zondag 18 mei 1755 te Haren, is overleden op zaterdag 1 januari 1820 te Onnen. Grietje werd 64 jaar, 7 maanden en 14 dagen.

Acte 19 juli 1816

Testament van Grietje Pathuis, weduwe van Roelf Jelkes Vos. Grietje, ziekelijk en te bed liggende, doch haren verstands en zinnen volkomen machtig, heeft dit testament gedictieerd aan de notaris in aanwezigheid van Gerrit Vedder, landbouwer te Dilgt, Take Takens, landbouwer te Haren, Hindrik Hindriks, landbouwer te Dilgt en Roelf Meijer, landbouwer te Dilgt. Het testament luidt als volgt. Alle kinderen delen gelijkelijk. De kinderen van de overleden dochter Jantje Vos treden in de plaats van hun moeder. Voor de verdeling zullen alle kinderen terug moeten storten wat zij volgens obligaties en aantekeningen hebben geleend. Met name zullen de kinderen van Jantje Vos moeten inbrengen een kapitaal van f.2.300, -, dat hun ouders hebben ontvangen volgens obligatie. Catharina Vos ontvangt boven haar aandeel een legaat van f.500, -. Grietje draagt aan al haar kinderen de zorg op voor de kinderen van hun overleden zuster, in het bijzonder voor Margaretha, welke kinderen het ongeluk gehad hebben hun vader en moeder zo vroeg te verliezen, en rechtmatig aanspraak hebben op hunne ooms en

moeis dat verlies zo veel mogelijk te vergoeden. Tot executeurs worden aangesteld Grietjes broer, Jan Pathuis, landbouwer te Haren, en Grietjes neef Johannes Kroonma, te Groningen.
(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 24, acte 287)

Van Roelf en Grietje zijn zes kinderen bekend:

1 **Jan Vos**, landbouwer en assessor, wonende te Haren (Wijk A Haren 5), is geboren op vrijdag 31 december 1773 te Dilgt, is gedoopt op zondag 2 januari 1774 te Haren, is overleden op vrijdag 24 augustus 1838 aldaar, is als overleden aangegeven op zaterdag 25 augustus 1838 (getuigen aangifte overlijden waren **Lucas Rummerink** en **Roelf ter Borgh**). Jan werd 64 jaar, 7 maanden en 24 dagen.

Woonde in 1830 op het adres Haren Wijk A nr 5 met zijn vrouw Margrieta ter Borgh en vier inwonende personen: Jan de Jonge, 23 jaar, zonder beroep, Roelina de Jonge, 22 jaar, zonder beroep, Margrieta de Jonge, 18 jaar, zonder beroep en Albert Baving, 26 jaar, boerenknecht. De drie kinderen De Jonge waren de weeskinderen van de zuster van Jan Vos, Jantien Roelfs Vos en haar man Laurens Jans de Jonge. Zie 'Het nageslacht van Roelf Jelkes Vos en Grietje Pathuis', Bedum 1995.

Is vanaf 1811 tot zijn overlijden op 24 augustus 1838 raadslid en assessor van de gemeente Haren.

Uitspraak Gerecht van Selwerd en Sappemeer 23 november 1807

Cornelis Brants zweert aan als voormond over de minderjarige kinderen van Sophia Hidding bij wijlen Egbert Brants in echte verwekt. Roelf Hoiting te Noordlaren wordt sibbevoogd en J. Vos te Haren vreemde voogd.
(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1982).

Groninger Courant, 10 april 1810

Uit de hand te koop. Twee WATERMOLENS zo goed als nieuw, van plus min. 30 en 49 voet vlugt. Te bevragen bij J. Vos te Haren.

Verzonden brief gemeente, 4 oktober 1811

Maire Laclé voldoet op 4 oktober 1811 aan het verzoek van de prefect om de personen op te geven die in de gemeente Haren van aanzien zijn. Hij geeft 11 personen op, die naar zijn mening ("zonder daarmee tekort te doen aan de zodanige die daar niet op vermeld staan") boven de middelmaat in zijn mairie uitstijgen. Hij vermeldt daarbij ook een aantal gegevens per persoon en hun jaarlijks geschat inkomen. Verkort luidt zijn opgave: Roelf Koops (f.1.500,-), Jan Vos (f.2.000,-), Jan Swartwolt (f.1.500,-), Geert Buirma (f.2.500,-), Jan Egberts Wilphorst (f.1.500,-), Jannes Hoenderken (f.1.500,-), Jan Wuffen (f.1.500,-), Roelf Hammink (f.2.000,-), Roelf Kluiving (f.1.500,-), Hinderikus Hornhuis (f.1.500,-) en Cornelis Hendrik Tjaden Jullens (f.10.000,-). Behalve Tjaden Jullens zijn alle personen landbouwer. Tjaden Jullens woont op het huis te Glimmen.

Akte 6 mei 1816

Jan Vos verkoopt als voogd over de minderjarige kinderen van wijlen zijn zwager Louwrens de Jonge de inboedel van laatstgenoemde voor zijn huis aan het Zuiderdiep. De totale opbrengst is f.650,15.
(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 22, akte 175)

Brief provinciaal bestuur 7 oktober 1818

Resolutie onderhoud en verdieping van het Hoornschediep samen met de provincie Drenthe. Instelling commissie. Vanuit Haren worden in de commissie benoemd: C.W. Haack, C.H. Tjaden Jullens, J. Vos en Jan. E. Wilphorst. Haack wordt benoemd tot president.
(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 51).

Brief 5 maart 1819

Aan J.E. Wilphorst, J. Vos en J. Hoenderken wordt bericht, dat zij per 27 januari 1819 benoemd zijn als lid van de commissie van gezondheid en opziener over de paarden.
(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 99)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 29 juli 1819

De nabestaanden van Hinderikus, Margaretha Roelina en Roef, minderjarige kinderen van Cornelis Hornhuis en wijlen Catharina Vos komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Lukas Rummerink, landbouwer te Haren, neef
- Jan Wuffen, landbouwer te Helpman, neef
- Roelf Meijer, landbouwer te Haren, goede vriend

Aanwezig van moederszijde:

- Jan Vos, landbouwer te Haren, oom
- Jelke Vos, landbouwer te Onnen, oom
- Roelf Vos, landbouwer te Haren, oom.

Tot toeziend voogd wordt benoemd Jan Vos.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 112, zaak 1819/93)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 23 september 1819

Akte van bevrediging. Jan van Hemmen heeft Jan Vos en Jan Swartwold gedagvaard. Het gaat om een meningsverschil over de rechten van een vrouwenbank in de kerk te Haren en de daarbij behorende graven. Van Hemmen heeft dit aangekocht bij wettige akte gepasseerd bij notaris Herman Trip te Groningen op 23 februari 1819. Partijen bereiken geen overeenstemming. De zaak wordt derhalve doorverwezen naar de rechtbank.
(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 112, zaak 1819/137)

Akte 5 mei 1820

Maurits Popkes te Haren herroept alle volmachten, die hij heeft gegeven aan Jan ten Post, koopman, wonende aan het

Damsterdiep te Groningen, alleen of gezamenlijk met anderen. Dit met de opdracht aan Jan ten Post en de eventuele anderen om rekening en verantwoording af te leggen aan Roelf Koops en Jan Vos, landbouwers te Haren, die bij dezen door comparant zowel te samen als ieder apart worden gevolmachtigd. Jan ten Post moet aan Roelf Koops en Jan Vos ook overdragen alle titels en papieren den boedel en belangen van comparant betreffende.
(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 52, akte 123)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 7 december 1820

De nabestaanden en goede vrienden van Grietje Louwerts de Jonge, zonder beroep, wonende te Onnen, minderjarige dochter van wijlen Louwert Jans de Jonge en wijlen Jantje Vos, in leven echtelieden en gewoond hebbende te Groningen, komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Dooijje Jans, oud schipper te Groningen, oom en toeziend voogd
- Willem de Vries, blauwverver te Groningen, aangehuwde oom
- Wolter Bossien, schipper te Groningen, neef

Aanwezig van moederszijde:

- Jan Vos, landbouwer te Haren, oom en voogd
- Jelke Vos, landbouwer te Onnen, oom
- Roef Vos, landbouwer te Haren, oom.

Grietje is nu 19 jaar en is voornemens in het huwelijk te treden met Geert Smit, zonder beroep, wonende te Onnen. Grietje wordt geautoriseerd tot het aangaan van een wettig huwelijk met Geerts Smit.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 112, zaak 1820/192)

Akte 18 mei 1821

Fokelina Drewes, landbouwersche, wonende te Zuidwolde, weduwe van Willem Jans van der Laan, verkoopt aan Jan Vos, landbouwer te Haren, de eigendom van de halvescheid van veertig grazen land, gelegen op Dilgt, onder Haren, bij de erven van wijlen Roelf J. Vos en vrouw onder vaste en altoos durende beklemming in gebruik. Doende voor deze halvescheid f.40,- per jaar. Bezwet ten noorden de weduwe Jan Egberts Wilphorst, ten oosten de Heerweg, ten zuiden Jan Wuffen en ten westen dezelfde. Verkoopster verwijst als bewijs van haar eigendom naar een acte van scheiding gepasseerd voor Mr. Pieter Rembt Sickinge, regter der jurisdictie van Hunsingo, den 21sten van de Slagtmaand 1809. De verkoopprijs bedraagt f.975,-, hiervan heeft verkoopster f.200,- ontvangen, een bedrag ad f.750,- zal betaald worden op 1 augustus 1821.
(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 60, akte 191)

Akte 21 mei 1822

Jan Vos, landbouwer, wonende te Haren, verkoopt aan de kinderen en erfgenamen van wijlen Freerk Everts, waarvoor compareert Luitje Everts, landbouwer te Harendermolen, een streep grond, gelegen te Haren, ter breedte van vijftien Groninger voeten oudemaat vanaf de Heerweg of de Straat tot zooverre als de behuizing en hof van Jantje Paping strekt en vervolgens zoo verre als de grond is afgeritst, bedragen tezamen plus minus 10 spinden oude maat, zwellende ten noorden aan het land van de verkoper, ten oosten aan dat van Jan Pathuis, ten zuiden aan dat van Pieter Pieters en Jantje Papink en ten westen de Haarderstraat of Heerweg. Zullende de opgemelde swet tusschen de verkoper en de kopers door de koper met een hagedoorn heg op hun kosten worden bepoot en als eene behoorlijke bevrediging onderhouden, zijnde in deze verkoop niet begrepen de wringen met de palen aan de weg, als welke des verkopers eigendom verblijven, om die weg te nemen, wanneer het hem goeddunkt. De koopprijs bedraagt f.150,-
(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 66, Akte 166)

Akte 31 mei 1822

Roelf ter Borgh, landbouwer te Haren verkoopt aan Jan Pathuis en Jan Vos twee matten land ten oosten van Haren, het bronland genoemd, zwellende ten oosten aan het Schuitendiep. De prijs bedraagt f.175,-
(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 66, Akte 180)

Akte 10 april 1824

Jan Vos, landbouwer te Haren, verkoopt aan Gerrit Middendorp, timmerman te Haren, een streepje grond, gelegen te Haren ten oosten van de Heerweg of Harendersstraat ter groote van ca 11 roeden en 11 ellen, zwellende ten noorden aan verkoper, ten oosten Jan Pathuis, ten zuiden aan Hindrik Everts en Jan Mulder en ten westen de Harendersstraat.

De swet tussen koper en verkoper moet met een hagedoornheg worden bepoot op kosten van de koper, die deze heg ook moet onderhouden. Koper mag op de erfscheiding geen bomen planten en mag op het gekochte ook geen secreet of mesthoop plaatsen.

De koopprijs bedraagt f.250,-.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 78, Akte 128)

Akte 10 april 1824

Jan Vos, landbouwer te Haren, verkoopt aan Hindrik Everts, molenaar, en Jan Mulder, molenaar, een streepje grond, gelegen te Haren ten oosten van de Heerweg of Harendersstraat ter groote van ca 7 roeden en 96 ellen, zwellende ten noorden aan verkoper, ten oosten Jan Pathuis, ten zuiden aan de kopers en ten westen de Harendersstraat.

De swet tussen koper en verkoper moet met een hagedoornheg worden bepoot op kosten van de koper, die deze heg ook moet onderhouden. Koper mag op de erfscheiding geen bomen planten en mag op het gekochte ook geen secreet of mesthoop plaatsen.

De koopprijs bedraagt f.180,-.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 78, Akte 129)

Brief 31 mei 1824 van de schout aan assessor Vos

De heren Gedeputeerde Staten dezer provincie hebben mij bij missive van den 24 dezer doen geworden een rekwest van Andries Nijdam, woonachtig aan de Hoornschedijk binnen deze gemeente, houdende een verzoek ter bekoming van octrooi tot het vervenen van nagenoeg twee bunders hooiland aan hem toebehoorende en gelegen op het zoogenaamde woltland aan de westzijde van het Hoornschediep, ter bekoming van consideratiën, welk rekwest ik hiernevens aan u doe toekomen, met verzoek om mij daarop zoo spoedig mogelijk, uiterlijk voor 5 juni aanstaande, onder terugzending van het meer gemelde rekwest, te dienen van berigt en consideratiën.

Aantekening van assessor Jan Vos op het stuk: bovengemeld stuk land is mij wel bekend en kan tot verving aan het aanbelande land of de dijken en weegen geenerhande nadeel toebrengen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 57)

Besluit schout 2 oktober 1824

De Schout der gemeente Haren, gelezen hebbende eene missive van den Gouverneur van 2 oktober 1824, houdende aanschrijving om over te gaan tot het dooden van twee paarden welke met den kwaden ongeneeslijken droes zijn besmet, toebehoorende aan den landbouwer Harm Jans Moorlag, woonachtig te Onnen binnen deze gemeente.

Gelet hebbende op den publicatie van Gedeputeerde Staten dezer provincie van 27 januari 1819, houdende verordeningen ter wering van de besmetting van den kwaden droes onder paarden.

Heeft goedgevonden

Om de personen Jan Vos, landbouwer te Haren en Jannes Hoenderken, landbouwer te Noordlaren, en leden van den raad dezer gemeente, als zijnde beëdigd, te benoemen tot het doen der taxatie van de paarden van den landbouwer H.J. Moorlag, overeenkomstig den inhoud van voormelde publicatie.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 253)

Brief 13 augustus 1827 aan de Gouverneur

Ter beantwoording van uw missive van den 7den dezer betrekkelijk zekere in de Ommerschans opgenomen Grietje de Jonge (= Grietien Laurens de Jonge), heb ik de eer u te berigten, dat gemelde Grietje de Jonge door een inwoning van vier achtereenvolgende jaren domicilie van onderstand heeft gekregen.

Dat haar oom, Jan Vos, landbouwer te Haren wel wenscht dat zij provisioneel in de Ommerschans verblijft en dat hij de verplegingskosten voor zijn rekening zoude nemen.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 103)

Proces verbaal 14 februari 1828

Op heden den 14 februari 1828 des avonds te negen uren, kennis gekregen hebbende van het verdrinken van eenige personen in het water De Broeken genaamd ten westen van Harendermolen, heb ik, J. Vos, assessor bij het plaatselijk bestuur van Haren, bij afwezigheid van den heer Burgemeester der gemeente, mij derwaarts begeven, en aangekomen zijnde in het huis van Andries Alberts, arbeider, woonachtig onder Haren, nabij het water, aldaar op den grond bevonden te liggen drie uit het water getoogde jongedochters met namen Jantje Harms, oud 20 jaren, Aaltje H. Geerts, oud 19 jaren, en Beertje Hekman, oud 17 jaren, alle drie dienstmaagden woonachtig te Glimmen binnen deze gemeente, en dadelijk onderzoek doende, met den heelmeester J.P. Oostingh te Haren, naar derzelve toestand, bevonden wij, dat gemelde lijken (na zij ongeveer drie uren in het water waren geweest) en toen reeds om de twee uren uit hetzelfde water getogen door Hindrik Jacob Horst, landbouwer te Haren met behulp van andere personen, reeds alle blijken gaven van eenen werkelijken dood, zoo door het langdurig verblijf in het water, als door de koude, zoodat er geene pogingen meer konden worden gedaan tot een gewenschte herleving. Voorts hierbij onderrigt zijnde, dat er zich in hetzelfde water, zijnde een baggerwijk toebehoorende aan den heer C.H.W. Haack, zoo men zeker weet nog drie jongelingen bevonden, waarnaar reeds eenigen tijd vruchteloos was gezocht en vooral door de koude had moeten worden gestaakt, zoo heb ik assessor voornoemd, aanstonds last gegeven, om de zoeking dier jongelingen te hervatten, en mij te dien einde mede begeven naar de plaats waar zij verdronken waren, en na ene aanhoudende zoeking van ongeveer een half uur gevonden en uitgetogen Jakob Pikkert, oud 23 jaren, dienstknecht, woonachtig te Glimmen, die daarop dadelijk is vervoerd geworden naar het huis van Albert Koops, mede aan het water belendende, door welke toen mede het noodige naar de daaromtrent bestaande voorschriften is aangewend, om het leven op te wekken, doch welk onderzoek en aangewende pogingen door den heelmeester voornoemd vruchteloos waren, doordien het lijk alle blijken gaf van eenen werkelijken dood.

Het verder vruchteloos zoeken door duisterheid en koude van de hulp aanbrengeende jongeren hebbende moeten staken, heb ik, assessor, vergezeld door den heelmeester, mij hedenmorgen den 15 dezer ongeveer te acht uren weder begeven naar voormelde plaats, teneinde de nog vermiste jongelingen te zoeken, en toen bevonden uitgetogen te zijn, de jongeling Hindrik Mulder, dienstknecht, wonende op De Punt, gemeente Vries, van welke men gisteravond geene kennis droeg, doch hedenmorgen vermiste, benevens Harm Bouwkamp, oud 17 jaren, woonachtig bij zijne ouders op de Poll onder Noordlaren, eindelijk de andere persoon niet konnende vinden, heeft men een schip gekapt en over ijs in het water vervoerd en toen gevonden Willem Kamps, oud 17 jaren, dienstknecht, wonende te Glimmen, welke door den heelmeester onderzocht, bevonden zijn werkelijk dood te zijn, zonder dat aan hen en de voorgaande personen eenige geweldadigheden of mishandelingen waren gepleegd.

En verder onderzoek hebbende gedaan naar de oorzaak van dit treurig ongeval, heb ik voor mij, assessor, doen verschijnen Hendrikje Vos, oud 20 jaren, woonachtig te Glimmen, welke jongedochter door hare tegenwoordig van geest, in het bijzijn van Jan Harms (die geheel ontsteld zijnde, geene hulp had kunnen bijbrengen) zich plat op het ligchaam te needer op het ijs had begeven, zich met de eene hand aan de kant van het ijs vasthoudende, en met de andere hand uit het water getrokken Hindrik Bos [Bosscher], wonende op De Punt, en daarna haren broeder Gerardus Vos, met opoffering van eigen levensgevaar, waarna zij op het hooren van eenig geluid haar voorschoot ontbindende, een persoon had toegeworpen om te vatten, welke poging echter mislukt ware. Als toen niemand meer had kunnen redden, daar zij geene personen meer gezien, noch roepen om hulp meer gehoord had. En verklaarde mij tevens, dat zij ten getale van twaalf personen, waaronder een kleine jongen, gezamenlijk op schaatsen rijden en van den kant over de vlakke van Haren komende, door duisterheid en een aldaar niet bevrooren opening in het water des gemelden wijsks waren gelopen, zonder daaraan te hebben gedacht, als vermenende op enen veiligen baan te zijn, doch dat zij met het jongetje en den persoon Jan Harms (hierboven vermeld) toen achter aan lopende, nog even voor het water hadden kunnen staan blijven, en deed aan mij verder de verzekering, dat niemand hunner onbekwaam of beschonken was geweest.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

Brief 2 december 1828 van assessor Jan Vos

Ingevolge uw verzoek wegens de opnemering der wegen in het gehele carspel van Haren, is het mij voorgekomen, dat de opgegeven panden door de dijkschouwers eene noodwendigheid vereischt, hetwelke mijns bedenkens niet alleen voldoende zal zijn, als de wilgenbomen van Swartwolt en die van de weduwe Jan Kornelis aan weerszijden niet geheel worden weggeruimd, zal de weg nooit in een goede stand kunnen worden gehouden, gelijk ook het geval is in de Drift met de wilgen van Koops en Abels. Er zijn ook noch twee panden op de weg naar Onnen den zogenaamde Boerpanden, die de breedte en de hoogte niet naar behoren hebben. Deze en alle dien door de dijkschouwers opgegeven panden zijn na de ordonnantie niet in orde gebracht. Hetwelk bij onze overschouw ook is gebleken. Alzo de pligtschuldigen zijn verschoond

gebleven door het natte seizoen, hetwelke de bewerking ondoenlijk maakte, naar de opruiming der wilgenbomen diende het verboden te worden dat niemand wilgen mogte planten aan de wegzijde van den wal en niemand grond uit de watering aan den wal te werpen, maar op den weg, dan zal vervolgens de versmalling der wegen geen plaats meer vinden. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

Brief 4 maart 1830 aan de assessoren te Haren

Namens de provisioneel fungerende Gouverneur dezer provincie, verzoek ik u om hedenmorgen zijnde den 5 dezer des morgens tegen tien uren present te zijn ten huize van D. van den Berg te Helpman, alwaar de Hoofd-Ingenieur en mijn persoon zich zullen bevinden, ten einde maatregelen te nemen betreffende de overstroming. (gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 104)

Brief 24 juni 1830 van C.W. Haack aan burgemeester J. van Trojen

Gisteren het Hoornschediep geschouwd hebbend, naamen wij tevens ook de zogenaamde duijker of uitwatering van het Harender en Helper Maar in oogenschouw en bevonden voor dezelve eene groote hoeveelheid drijfriet, hetwelk wij door Jan Gerrits lieten wegruimen, zodat dien ten gevolge het water door gemelde duijker buitengewoon sterk afstroomde, dog omstreeks half tien 's avonds bij het gat in de zogenaamde hooge dijk komende, bevonden J. Vos en ik, dat er bijna geene beweging in het water was. Ik verzocht dus gemelde J. Vos om zig heden met de reeden van de stilstand des waters in onze polder bekend te maken en ben daarop heeden geïnformeerd, dat de dijkschouwers van Helpen het Maar geschouwd en goedgekeurd hebben en de hindernissen, die de afstroming van ons water beletten, moedwillig over het hoofd hebben gezien, terwijl zij wel degelijk verplicht zijn het Maar open te houden om ons water te moeten ontvangen, want het is ons Maar, zowel als het hunne. Het is niet te vergeefs, dat wij Boeren van Haren er een slim pand voorde duijker moeten maken. Dat deden wij zeeker niet als het regt op het Maar ons niet meede toekwam. Ik verzoek u als hoofd geïnteresseerde in de Westerse polder om zulke maatregelen te neemen als u ter bewaring van ons recht nodig acht en desnoods gemelde dijkschouwers voor onze rekening bij het Gerechtshof te Groningen aan te klagen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 63)

Brief 27 juni 1830 van J. Vos [Brief is moeilijk leesbaar]

Advies op een van u ontvangen kopie van eene missive gedateerd maandag den 21 juni 1830, houdende een adres van H.J. Horst als dijkschouwer mede namens de eigenaren van land tusschen de noorder en zuider zanddijken van Haren met inzending eene overeenkomst door de gezamenlijke eigenaren van landen ter vermelden plaats gelegen, met uitzondering van vier, onder welk getal ik dan behoer.

Heb ik de eer u hier op te informeren, dat ingevolge art. 32 van de Buirwillekeur het mijns bedenken om het even is, of men met zulk een gering getal bewilligt of te niet, egter kan ik niet nalaten om u op het een en ander opmerkzaam te maken en mijne gevoelens mede te deelen.

1. De verteekening door de eigenaren tusschen de beide dijken gelegen, zoude H.J. Horst wel 10 ellen als zodanig bezitten.
2. Zouden de hoge landen, die niet tusschen de gemelde dijken liggen en tevens hun water ter zelven plaats moeten lossen niet mede in de kosten moeten deelen en dus ook mede tot de verteekening behoren.
3. De kosten van gemelden zijl in 1809 begroot op tweeduizend guldens tot herstel, het zoude mij toevallen, als het nu minder zal bedragen en bij aldien hij niet aanmerkelijk worde vergroot naar de maat van de oude, zal hij nimmer aan het oogmerk kunnen voldoen, wat zoude het baten bij aldien men er met geen praam met vijf of zes voeren hooi of stroo beladen konde doorvaren.
4. Er wordt melding gemaakt van de thans gebrekkige pomp. Ik voor mij wenschte wel, dat als de zijl volvaardigd is, dat wij dan geen meerder last van het inloopen van het buiten water krijgen als thans, edoch indien de gemelden pomp in zoo een slegte staat als melding wordt gemaakt, dat is dan aan de dijkschouwers te wijten, die als het ware ook weinig bij zijn geïnteresseerd, daar de eene is eene losse meijer en de andere drie te samen 14 a 15 bunder tusschen gemelde dijken bezitten
5. Ik voor mij had liever gezien, dat den landeigenaren van gemelde polder eene overeenkomst hadden beraamd tot het bouwen van een watermolen, dewelke misschien met een derde meerder kosten ware daar gesteld, hetwelk oneindig meer voordeel voor de landeigenaren zoude aanbrengen. Welke hoop door het zetten eene zijl is geheel te niet, en terwijl het lang is gebleken, dat gemelde landen bij deze waterstand als de peil in Groningen op hoogte blijft nimmer droog kunnen stroomen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 63)

Brief 2 juli 1830 aan Gedeputeerde Staten

Ter voldoening aan uw resolutie van 21 juni j.l. betreffende en het verlangen van de eigenaren van landen geleggen tussen de Zuider- en de Noorderzanddijken ten oosten van Haren, om de gebrekkige pomp, welke die landen tot uitwatering verstrekt, door een zijl te doen vervangen, op de plaats waar bevorens het zogenaamde Harender Zijltje heeft gelegen, heb ik de eer u als volgt te informeren. Ik heb de dissontierende ingezetenen in dezen zijnde de personen J. Vos, F. en T. Takens en de weduwe G.J. Stel, alle wonende te Haren, de redenen hunne weigering heb verstaan en getracht heb, om hen tot toetreding tot het voorziene plan te overreden, dat ik daarin ook naar wensch geslaagd ben, aangezien drie der bedoelde ingezetenen hoofdzakelijk geen andere redenen van bezwaar konden inbrengen, dan het dragen in de kosten, waartoe zij weinig genegen waren, doch waaromtrent hunne bezwaren door mijn tusschenkomst opgeheven zijn geworden, terwijl de persoon van J. Vos, hoezeer andere redenen van bezwaar hebbende, zich ook niet meer ongenegen heeft betoond om toe te treden, daar de overige belanghebbenden ook toetgetreden zijn. De laatstgenoemde heeft desniettemin zijne redenen van weigering schriftelijk opgegeven en ik heb gemeend het deswege bij mij ingediende stuk aan u te moeten doen toekomen, zoals ik de eer heb hetzelfde hiernevens te voegen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 104)

Brief 22 januari 1831 van de gouverneur

De heer Staatsraad ad interim belast met de directie van het Departement van Binnenlandsche Zaken heeft bij missive van den 23 december j.l. aan Gedeputeerde Staten terug gezonden de staten houdende aanwijzing van het gebruik eener som van f.4.000,- uit kracht van het KB van den 4 maart 1830 nr 113 aan hunne vergadering verstrekt, ten einde onder de personen, welke in sommige gemeenten dezer provincie door de in den jare 1828 plaats gehad hebbende overstroming verliezen hebben geleden, te worden verdeeld, ten einde eenige daarop gevallene aanmerkingen te

verbeteren.

Op den staat uwer gemeente komt voor G.A. Nijdam, welke verklaard heeft niet te kunnen schrijven, die verklaring is geomitteerd [= weggelaten] geworden door u te zijn verteekend, zulks behoort geredresseerd te worden. Ook komen op de staat voor onderscheidene personen, voor wien anderen in qualiteit geteekend hebben, zonder dat hunne bevoegdheid daartoe wordt bewezen, zulks behoort ook verbeterd te worden.

Het is mij voorgekomen, dat dit op de gemakkelijkste wijze zal kunnen geschieden wanneer onder den hierbij teruggaande staat door het plaatselijk bestuur het volgend certificaat werd gesteld.

"Het plaatselijk bestuur van Haren (provincie Groningen) certificeert door dezen, om te strekken naar behooren, dat J. Vos, die op den vorenstaande staat heeft geteekend, respectievelijk voor J. Weites, U. Eitens, de wed. Postuma, de wed. A. Roelfs, de wed. G. Hendriks en H. Siegers, alsmede, dat R. ter Borgh, die op denzelven staat heeft geteekend voor H. Jansen, en dat J. Tijs, die op denzelven staat heeft geteekend voor de weduwe B. Dalman [= Hinderkien Tijs], daartoe respectievelijk door de belanghebbenden zijn gequalificeerd, en dat het voor die belanghebbenden uitgetrokkene door hen is ontvangen.

Gedaan te Haren, etc."

Ik verzoek u mij den staat ten spoedigste terug te zenden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 64)

Brief 4 januari 1832 aan het college van toezigt op de administratiën der kerkfondsen

Ter voldoening aan uw resolutie van den 9den februari 1830 hebben wij de eer u te dienen van berigt:

a. dat het getal zielen der hervormde gemeente bedraagt 1263

b. het getal ledematen 410

c. dat de kerkelijke gebouwen zich in een redelijken toestand bevinden en dat er geene herstellingen, gering onderhoud uitgezonderd, noodzakelijk zijn.

d. de kerkvoogden zijn: Jacobus van Trojen, president; R. Koops, secretaris; Jan Vos, administrateur.

De notabelen zijn: Carel Hindrik Willem Haack, Wijbrandus Holwerda, Jan Hendriks Oosterveld, Hindrik Breeman, Lukas Rummerink, Hindrik Loerts, Harmannus Doll Havinga, Roelf Meijer, Jan Popko Oosting in plaats van de overleden J. Swartwold.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Brief 14 november 1834 aan assessor J. Vos en P.H. Mulder te Helpman

Krachtens ene missive van de heer griffier der gedeputeerde staten dezer provincie van 12 november 1834 [wordt u verzocht op xx november] des voordemiddags, ten half 12, u te vervoegen in het provinciehuis te Groningen, ten einde in commissie met den hoofd-ingenieur der provincie eene bespreking te houden opzichts de plaats gehad hebbende doorbraak in de nabijheid uwer houtzaagmolen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 106)

Adres 3 augustus 1835 van J. Vos

De ondergetekende Jan Vos, woonachtig te Haren, geeft bij deze kennis naar aanleiding van art. 3 van het reglement op de lage veengraverijen en baggelarijen in deze provincie goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 31 maart 1827, dat hij gedurende den jare 1836 in zijn veen gelegen onder het dorp en gemeente Haren gedenkt te doen maken 2.240 dubbelde vaten turf, dat, aangezien de turf in het voorschrevene veen gedeeltelijk worde vervaardigd uit losse specie in een uitgegravenen wijk van gemelde veen voorhanden, tot de opgemelde dubbelde vaten turf slegts zal behoeven te worden verveend honderd vierkante Nederlandse ellen veen grond.

Zwetende dat veen ten noorden aan H. van Streun, ten oosten aan de vervener, ten zuiden en oosten aan R. Koops.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 107)

Brief 24 januari 1838 aan het college van toezicht op de kerkelijke administratie te Groningen

Ter voldoening aan uw resolutie van den 9 februari 1830 hebben wij de eer door deze te berigten:

A. Dat het getal zielen der Hervormde Gemeente alhier bedraagt 1321;

B. Dat het getal der ledematen bedraagt 448;

C. Dat de kerkelijke gebouwen zich alle in een redelijke staat bevinden. Aan de pastorij zullen willigt eenige reparaties noodig zijn, edoch wij hopen dat er geen buitengewone uitgave vooralsnog daartoe zullen benodigd zijn;

D. Dat de kerkvoogden zijn: J. van Trojen, R. Koops, secretaris, en Lukas Rummerink, administrateur, en welke laatste daartoe bij algemene stemmen is benoemd in plaats van de heer J. Vos, welke volgens het bestaande rooster met den aanvang van dit jaar moetende aftreden. Hoezeer weder verkiesbaar echter voorlopig had verzogt en die betrekking geen nieuwe keuze op hem uit te brengen.

Dat notabelen zijn W. Holwerda, J.H. Oosterveld, R. ter Borgh, H. Meijer, J. Veldman, G. Bolhuis, H. Hindrikus, H. Doll Havinga. H. van der Veen, J. Vos in plaats van L. Rummerink.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 108)

Groninger Courant, 18 december 1838

Ten overstaan van Mr. J.W. Quintus, notaris te Groningen, alsmede van het kantongereg aldair, zullen, op donderdag, den 20 december 1838, des namiddags te vijf uur, ten huize van Roelf Abels, te Haren, publiek worden verkocht:

I. Een stuk land, de Pastoors en Broekskampen genoemd.

II. Een stuk land, het Zuidbroek genoemd.

III. Een stuk land, Reitland genoemd.

IV. Een stuk land, aan de Zeester Tip gelegen.

V. Een stuk land, Reitland genoemd, aan het Hoornsche Diep.

VI. Een stuk land, in de achterste Wolddeelen.

VII. Twee stukken Weide- of Boschland genoemd, met het daarachterliggende hooiland, of Nieuw Baggerbroek.

VIII. De geheele garste en de halve tiende van ander opgaand koren van landerijen, te Haren gelegen.

Deze percelen in eigendom toebehoorende aan den heer J. Veenhoven, H.z., en wijlen J. Vos.

Groninger Courant, 15 februari 1839 (eerste deel vermeld)

Tot zuivering van legale, oningeschrevene hypotheken wordt bekend gemaakt navolgend exploit:

In den jare 1839, den 14 februarij, ten verzoeken van Klaas Harms Wijk, landbouwer, en Grietje Meertens Sibolts,

ehelieden, wonende te Eerenstheim, te Maarhuizen, gemeente Winsum de vrouw ten dezen gesterkt door haren eheman, voor wien te dezen domicilie wordt gekozen ten huize van de procureur Mr. H. van Giffen, wonende te Groningen, heb ik Jan Stephanus van Amersfoort, deurwaarder bij de arrondissementsregtbank van Groningen, aldaar woonachtig, beteekend aan den heer officier van justitie bij genoemde regtbank, dat, namens mijne requiranten en ten einde na te melden onroerend goed te zuiveren van niet ingeschrevene legale hypotheken ter griffie van meergemelde regtbank is gedeponeerd, bij akte van depot van den 7 februari 1839 behoorlijk geregistreerd, een notarieel afschrift van een proces-verbaal van publieke veiling en verkoop op den 24 december 1838 gehouden door Mr. Johan Wichers Quintus, openbaar notaris, residerende te Groningen, in tegenwoordigheid van getuigen en behoorlijk geregistreerd, bij hetwelk door Harmannus van Griethuizen, zonder beroep, wonende te Groningen, als speciaal gemagtigde van Margaritha ter Borch, weduwe Jan Vos, landgebruikster, wonende te Haren, Lammegien Vos, echtgenoot van en gesterkt door Hendrik Brink, landbouwer, wonende te Tinaarlo, Roelf Vos, kastelein en koopman, wonende te Zuidlaren, Jan Vos, koopmansbediende, wonende te Groningen, Hinderkien Vos, Gerardus Vos, Jan Vos, alle drie zonder beroep, wonende te Glimmen, Roelf Vos, landbouwer, wonende te Dilgt, gemeente Haren, Hinderikus Hornhuis, Roelf Hornhuis en Margaretha Hornhuis, alle drie zonder beroep, wonende te Onnen, Jan de Jong en Margaretha de Jong, beide zonder beroep, wonende te Haren, en Grietje Vos, ehenvrouw van en gesterkt door Lucas Rummerink, landgebruiker, wonende te Haren, voor den prijs en op de lasten bij de akte vermeld, aan mijne requiranten is verkocht: de vaste beklemming van 6 bunders, 69 roeden, 90 ellen land, gelegen in drie stukken, in den Paddepoel, onder Noorddijk, doende jaarlijks, op midwinter aan de erven van Jonkheer A.J. Trip tot huur 64 guldens, bij het kadaster bekend onder sectie F no 25, 26 en 27.

(Commentaar. De drie percelen zijn verkocht door de kinderen (of hun rechtsopvolgers) van Roelf Jelkes Vos en Grietje Pathuis. Die kinderen zijn: wijlen Jan Vos (in zijn plaats zijn weduwe: Margaritha ter Borch), Jelke Roelfs Vos (in zijn plaats zijn kinderen: Lammegien Vos, Roelf Vos, Jan Vos, Hinderkien Vos, Gerardus Vos, Jan Vos), Roelf Vos, wijlen Katherina Vos (in haar plaats haar kinderen: Hinderikus Hornhuis, Roelf Hornhuis en Margaretha Hornhuis), wijlen Jantien Vos (in haar plaats haar kinderen: Jan de Jong en Margaretha de Jong) en Grietje Vos.

Brief 12 februari 1840 van de subcommissie der Maatschappij van Weldadigheid te Groningen aan de burgemeesters der gemeenten in het arrondissement Groningen

Met dezen hebben wij ons het genoegen willen geven in het belang der Maatschappij van Weldadigheid onze afgebrokene relaties wederom op te vatten en u uit te nodigen om met ons de handen in een te slaan, teneinde de deelneming in deze zoo nuttige inrigting op te beuren en krachtdadig te bevorderen. Immers doet de stand van landbouw en handel zich daartoe van eene gunstigen zijde kennen dan wel vroeger en de bijdrage voor het lidmaatschap is slechts f.2,60 jaarlijks, of een stuiver per week, welke toch voor velen eene geringe gave uitmaakt, waarvan de heilzame strekking is om gedurig meerder huisgezinnen, die verarmd zijn of met armoede bedreigd worden, in de koloniën te kunnen plaatsen, alwaar dezelve bij arbeid worden gehouden, zonder tijdelijk gebrek te ondervinden of vrees voor den benarden winter te behoeven te hebben, terwijl de kinderen eene behoorlijke opvoeding te beurt valt, ook in een godsdienstigen zin, welke niet kan nalaten op het tegenwoordig geslacht voordelig te werken, en in de toekomst goede vruchten te beloven. Wij zullen op het verleden niet terug komen, maar voegen evenwel hierbij de lijst der voormalige leden in uw gemeente, als ook der personen de subcommissie hebbende uitgemaakt, teneinde u tot leidraad te kunnen dienen en verzoeken u dringend om onverwijld uw beste pogingen te willen aanwenden tot het verkrijgen van leden der maatschappij, waarvan wij gaarne, zoo mogelijk in den loop dezer maand den uitslag van u zouden wenschen te ontvangen, tevens met voordragt van de leden de subcommissie zullende uitmaken, bijaldien de voorige subcommissie, gelijk wij vermoeden, niet is blijven bestaan, waarbij dan behoort te worden geattendeerd, dat de subcommissie zooveel doenlijk uit vijf leden moet zijn zamengesteld en zooveel mogelijk gekozen, voor een gedeelte uit leden van het gemeentebestuur, voor een ander gedeelte uit geestelijken van onderscheiden gezindheid en voor het overige uit de aanzienlijkste ingezetenen, waaronder bij voorkeur behoorende tot het bestuur van een of andere voornamelijk plaatselijke inrigting van liefdadigheid. Wij wenschen hartelijk dat uw bemoeijingen een gewenscht gevolg mogen hebben en, zoodra de subcommissie zal gevormd zijn, zullen wij aan dezelve mededeeling doen van de bij ons inkomende berigten en stukken.

Voormalige leden: G. Buirema, H. Breman, W. Holwerda, J. Hoenderken, R. Hammink, R. Koops, B.W. Koster, R. Lammers, H.L. Oosterveld, J. Swartwolt, J. van Trojen en J. Vos.

Voormalige subcommissie: J. van Trojen, W. Holwerda, H.W. Haack.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 73)

Groninger Courant, 26 februari 1841

Ten overstaan van Mr. J.W. Quintus, notaris te Groningen, zullen op woensdag, den 10 maart 1841, des namiddags te 2 uren, ten huize van H. van Dam, te Haren, publiek worden verkocht:

Ia. Eene ruime, net doortimmerde behuizing, get. A 5, met grooten tuin staande westzijde aan de straat te Haren.

Ib. Eene groote schuur, daarnaast staande.

II. 1/6 aandeel in de MANDEKOOI.

III. Ongeveer 1 ½ B. groenland, DE MOLENKAMP.

IV. Ongeveer 1/2 B. land in het Mandebroek.

V. De vaste beklemming van ongeveer 10 B. land, te Dregt gelegen, HET MOESKERSLAND genoemd, doende jaarlijks op Midw. tot huur f 45,-.

VI. De helft in een GESTOELTE in de Kerk te Haren.

VII. Ongeveer 2 1/2 B. hooiland, BRONLAND genoemd.

VIII. Ongeveer 3 1/2 B. weideland, HET VOORSTE STEENLAND genoemd.

IX. De vaste beklemming van ongeveer 3 B. LAND, THALENKAMP genoemd, doende jaarlijks op Midw. tot huur f 40,-.

De eigendom van ongeveer 4 B. land, te Dregt gelegen, bij R. MEIJER in gebruik, voor eene jaarlijksche, op den 1 mei verschijnende, vaste huur van f 40,-.

X. Een akker op het Nieland.

XI. Ongeveer 2 ½ B. hooiland, in het Mandebroek.

XII. Ongeveer ½ B. in het Witte Veen.

XIII. Ongeveer 1 B. hooiland, DE BLAUWVENNE.

XIV. 1/6 aandeel in de MANDEKOOI.

XV. Eenige aandeele in zitplaatsen in de Kerk te Haren.

XVI. 1/18 aandeel in de MANDEKOOI.

XVII. 1/12 aandeel in de veenen en goederen tusschen de Erven J. WARMOLTS, mandeelig achter den Horenschen Dijk gelegen.

XVIII. De eigendom van de helft van ongeveer 15 B. Land, HET MOESKERLAND te Dregt gelegen, doende jaarlijks, op Michiel, tot vaste huur f45,-.

XIX. Een AKKER op den Hardenberg.

XX. Ongeveer 3 B. hooiland, TAMBRINK genoemd.

XXI. Ongeveer 1 ½ B. land, DE LANGE KAMP genoemd.

Zijnde alle voormelde landerijen onder de Gemeente Haren gelegen, en nagelaten door wijlen J. VOS en Vrouw. Alles breder in de aanslagbiljetten en conditien van Verkoop omschreven.

Akte 24 maart 1841

Mede namens de andere erfgenamen gaat Lucas Rummerink over tot de verkoop van roerende goederen uit de nalatenschap van wijlen Jan Vos en wijlen zijn ehevrouw Margaretha ter Borgh. De verkoop vindt plaats voor de behuizing van genoemd echtpaar en duurt twee dagen. Het gaat om een zeer omvangrijke inventaris incl. vijf koeien, een kalf, een schaap en een paard. Met f.191,50 brengt het paard verreweg het meeste op. Het wordt gekocht door R. ter Borgh. De totale opbrengst van de publieke veiling bedraagt f.2.610,87.

(Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 204, Akte 107)

Jan trouwt (kerk) op woensdag 8 februari 1797 te Haren (Ontvangst diaconie te Haren 8 februari 1797. Ontvangen van Jan Vos en Margaretha ter Borgh wegens trouwen op een tijdstip, dat er geen openbare godsdienst is: f.9,45. En nog in het bekken: f.12,60 en van omstanders f.1,12. Bron: Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7) op 23-jarige leeftijd met de 35-jarige **Margaretha ter Borgh**, dochter van **Jan ter Borgh** en **Johanna Kuijk**. Margaretha, wonende te Haren en aldaar (Wijk A Haren 5), is gedoopt op zondag 22 februari 1761 aldaar, is overleden op zondag 27 december 1840 aldaar, is als overleden aangegeven op maandag 28 december 1840 (getuigen aangifte overlijden waren **Lucas Rummerink** en **Roelf ter Borgh**). Margaretha werd 79 jaar, 10 maanden en 5 dagen.

Ook was er een boerderij en behuizing te Haren, die Jan Hindrik Warmolts mandelig had met Margrieta ter Borgh, huisvrouw van Jan R. Vos. Deze werd op 26 januari 1798 door beide partijen (Margrieta ter Borgh en de beide genoemde curatoren) verpacht aan Hindrik Adolfs en Fennegien Hindriks alsmede Jan Cornelis - die kort daarop stierf - en Grietje Alefs (Citaat uit Familie Warmolts door Jan Posthumus).

Akte 16 juli 1799

Margaretha ter Borgh, bijgestaan door haar man Jan R. Vos, benevens de curatoren over de heer Jan Hindrik Warmolts verklaren op 26 januari 1798 verpacht te hebben voor 9 jaar per 1 mei 1798 aan Hindrik Adolfs en Jan Cornellis en u in pacht over te dragen aan Hindrik Adolfs en Fennegien Hindriks (Brouwer) echtelieden en Grietje Alefs, weduwe van Jan Cornellis:

1. twee behuizingen en twee schuren daarbij staande te Haren, zoals ten dage van de verpachting worden gebruikt door Hindrik Adolfs en zijn vrouw en door Sikke Lucas en zijn vrouw;
2. een kamp land, de Oude Hof genaamd, bij het huis gelegen;
3. de moeshof en de appelhof en de lanen;
4. de grote kamp ten zuiden van het huis;
5. een kamp ten westen van de Heereweg;
6. twee akkers op de Harener es;
7. drie matten hooiland

Etc, etc.

Alles voor f.9.030,-.

(Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1617, folio 82)

Groninger Courant, 1 januari 1841

Heden overleed te Haren onze geliefde moei Margaretha ter Borgh, weduwe van wijlen Jan Vos, in leven landbouwersche, woonachtig te Haren, in den hoogen ouderdom van bijna 80 jaren. Hare minzaamheid en liefdevolle inborst zal haar aandenken bij ons en allen, die met haar omgang hadden, lang in zegening doen blijven. Zij ontsliep zeer zacht aan verval van krachten, in de hoop des beteren levens. Haren, den 27 december 1840. R. ter Borgh, uit aller naam.

Overzicht 5 april 1841 opgemaakt door de gemeente-ontvanger H.J. Quintus

Lijst der weduwen in de gemeente Haren woonachtig, welke jaarlijks in 's Rijks directe belastingen, het patentregt daaronder niet begrepen, f.20,- en daarboven betalen.

Weduwe J. Swartwolt, te Haren, zonder beroep; weduwe J.P. Oosting, te Haren, zonder beroep; weduwe K.H. van der Es, te Haren, landbouwersche; weduwe L. Bolhuis, te Haren, landbouwersche; weduwe W. Eising, te Onnen, landbouwersche; weduwe J.J. Sipkes [Sipkema te Waterhuizen], te Haren, landbouwersche; weduwe D. van der Veen, te Haren, landbouwersche; weduwe G. Hemmes, te Haren, landbouwersche; weduwe E. Bolhuis, te Helpman, landbouwersche; weduwe J.E. Wilphorst, te Helpman, landbouwersche; weduwe W. Groenendal, te Helpman, landbouwersche; weduwe W.J. Quintus, te Helpman, zonder beroep; weduwe [J.H.] Nauta, te Helpman, zonder beroep; weduwe A.J. van Dijken, te Haren, landbouwersche; weduwe R. Kluiving, te Noordlaren, landbouwersche; weduwe K. Brands [Brants], te Noordlaren, landbouwersche; weduwe J.H. Timmer, te Noordlaren, landbouwersche; weduwe J. Hoenderken, te Noordlaren, landbouwersche; weduwe Ypeij, te Helpman, zonder beroep; weduwe J. Vos, te Haren, zonder beroep; Trientje Abelius [Trijntje Abels], te Helpman, landbouwersche; weduwe J.J. Bos, te Noordlaren, landbouwersche; weduwe G. Buirma [= Gezina Buirma?], te Helpman, zonder beroep; weduwe J. Gortemaker, te Haren, landbouwersche; weduwe H.R. Kloots [= Henderica Ottens, maar die is al in 1830 overleden], te Noordlaren, landbouwersche; weduwe A. Reiger, te Haren, zonder beroep.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Margaretha was eerder gehuwd (1) met **Jan Papink**.<1,2>

- 2 **Jelke Roelfs Vos** is geboren op zondag 31 maart 1776 te Dilgt, zie II-A.
- 3 **Roelf Roelfs Vos** is geboren op zondag 21 juni 1778 te Dilgt, zie II-B.
- 4 **Jantien Roelfs Vos** is geboren op zondag 3 maart 1782 te Dilgt, zie II-C.
- 5 **Katherina Roelfs Vos** is geboren op zaterdag 19 maart 1785 te Dilgt, zie II-D.

Generatie II

(van 1773 tot 1865)

In deze generatie zijn 5 gezinnen met kinderen bekend met in totaal 24 kinderen. Kinderen uit deze gezinnen zijn geboren tussen 1800 en 1825. De kinderen uit deze gezinnen zijn afkomstig uit Haren (7x), Groningen (7x), Ezinge (4x), Onnen (3x), Dilgt (2x) en Essen.

II-A **Jelke Roelfs Vos**, zoon van **Roelf Jelkes Vos (I)** en **Grietje Pathuis**, landbouwer, veearts, wonende te Haren (Wijk C Onnen 20) en te Noordlaren (Wijk C Glimmen 26), is geboren op zondag 31 maart 1776 te Dilgt, is overleden op maandag 31 oktober 1853 te Glimmen. Jelke werd 77 jaar en 7 maanden.

Wordt in juni 1798 aangenomen als lidmaat van de kerk te Haren.

Vestigt zich op 26 mei 1803 met zijn vrouw Catharina Wuffen in Ezinge. Woont in 1830 met vier kinderen en de inwonende werkmeid Harmtien Boer op het adres Noordlaren, Wijk C Nr 26 Glimmen.

Acte 13 juni 1817

Scheiding van de nalatenschap van Jan Egberts Wuffen en Lammegje van Dalen reeds voor 1814 te Onnen overleden.

De erfgenamen zijn:

- Frederik Wuffen, landbouwer;
- Jan Wuffen, te Helpman;
- Catharina Wuffen, gehuwd met Jelke Vos;
- Egberdina Wuffen, gehuwd met Roelf van Dam, schoenmaker te Haren;
- Allerdina Hemsing, gehuwd met Roelf Meijer, representerende haar moeder Hindrikje Wuffen, gehuwd geweest met wijlen haar vader Jan Hemsing.

Zij hebben de waarde van de boedel nauwkeurig bepaald op f.10.250,50. Hiervan krijgt ieder 1/5 deel oftewel f.2.050,10. De goederen worden als volgt toegedeeld:

- Frederik Wuffen krijgt het huis C 21 te Onnen met het hof, zwellende ten noorden aan de Boereweg, ten oosten dezelfde, ten zuiden Hindrik Berends en ten westen Pauwel Pauwels, voor f.425,-, en daarnaast aan losse goederen en contanten f.1.625,10.
- Jan Wuffen krijgt land te Onnen ter waarde van f.400,- plus f.1.650,10 aan losse goederen en contanten.
- Catharina Wuffen wordt toebedeeld de behuizing en schuur Onnen C 20 met de halve lengte van het Westerhof en de gehele Oosterhof en nog een groot aantal percelen land. Totale waarde f.2.050,10.
- Egberdina Wuffen krijgt een aantal landerijen te Onnen met een totale waarde van f.1.740,- en f.310,10 aan losse goederen en contanten.
- Allerdina Hemsing ontvangt haar volledige aandeel in losse goederen en contanten.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 33, acte 311) Groninger Courant, 28 september 1821

Acte 16 juni 1817

Jelke Vos en Catharina Wuffen lenen f.1.500,- van Anna Lewe van Mattenesse, weduwe van Jacob Trip tegen 5% rente. Zij verlenen hypotheek op Onnen C 20 en de landerijen te Onnen, die zijn verkregen uit de boedelscheiding van de ouders van Catharina Wuffen op 13 juni 1817.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 33, acte 314)

Proces verbaal 25 augustus 1818

Op heden den vijftiengsten augustus compareerde voor mij schout van de gemeente Haren, Sjouke Jans, oud 26 jaren van beroep arbeidersche, wonende te Onnen bij Jelke Vos. Aan de arrestant gevraagd of dat hunne goederen waren waarop zij antwoordde dat de roode en witte rok, een blauw witte wollen rok, een lange bonte jak, een roode doek, een lange bonte doek en een oude lange bonte doek de goederen waren van de kinderen van Jelke Vos, het andere aan haar zelve behoorde, gevende te kennen, dat zij met Jelke Vos had afgerekend, zeggende dat het huisgezin van Jelke Vos naar bed is gegaan en zij tegen haar gezegd had, dat zij het in twijfel stelde of zij voort ging of niet, omdat het zulk mooi weer was en hebbende toen genoemde goederen uit het waschvat genomen, zeggende dat het haar goed was. Schoon zij bekende dat zij niet meer dan een doek in het waschvat had.

De comparante verklaarde niet te kunnen schrijven.

(Waarschijnlijk is dit een concept opgesteld door veldwachter Geert Smeenge en maakt dit stuk duidelijk waarom Smeenge uit zijn functie is gezet)

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 51).

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 29 juli 1819

De nabestaanden van Lammigje, Roelf, Jan, Hindrikje, Gerhardus, Freerk en Johannes Vos, minderjarige kinderen van Jelke Vos, landbouwer te Onnen, en wijlen Catharina Wuffen komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Jan Vos, landbouwer te Haren, oom
- Roelf Vos, landbouwer te Haren, oom.
- Cornelis Hornhuis, landbouwer te Onnen, aangehuwde oom

Aanwezig van moederszijde:

- Jan Wuffen, landbouwer te Helpman, oom
- Lukas Rummerink, landbouwer te Haren, neef
- Roelf Meijer, landbouwer te Haren, (aangehuwde) neef

Tot toezien voogd wordt benoemd Jan Wuffen.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 112, zaak 1819/94)

Groninger Courant, 28 september 1821

GEREGTELIJKE VERKOPING

Op aanstaande maandag den eersten oktober 1800 één-en-twintig, des nademiddags om één uur, zal er, door de ondergeteekende deurwaarder, voor de behuizinge van JELKE R VOS, Landbouwer, wonende te Onnen, onder Haren, worden overgegaan tot de verkoop van meubilaire goederen, als: stoelen met matten zittingen, tafels, eikenhouten boogkabinet, bureau met deuren, eiken kabinetje plat van boven, halve kastklok met koperen gewigten, spiegels, schilderijen, porcelein, koper, tin, aardewerk, voorts boeren gereedschappen, hooi, onderscheiden soorten van koorn, boeren wagen, chais, paaarden, koeijen, kalveren en het geen verder ten dage van verkoop zal worden tevoorschijn gebracht. Alles voor contante penningen. P. Mulder, deurwaarder.

Groninger Courant, 18 december 1821

Ten overstaan van Mr. Willem Jan Quintus, notaris te Groningen, zullen, op dinsdag den 8 januari 1822, des avonds precies te vijf uren in de herberg, de Jagtwagen genaamd, te Haren, publiek worden verkocht: eene boerenbehuizinge, geteekend letter C no 20, benevens schuur en onderscheidene bouw-, weide en hooilanden, bij perceelen; alles staande en gelegen te Onnen, onder Haren, zoo door Jelke Vos in eigendom wordt gepossideert. Om de landerijen op gregori en het huis en de schuur op 1 mei te aanvaarden.

Akte 8 januari 1822

Op grond van een vonnis gewezen door de rechtbank van eersten aanleg te Groningen van 5 december 1821 worden door Jelke Vos, landbouwer te Onnen, voor zichzelf en voor zijn minderjarige kinderen bij Catharina Wuffen in echte verwekt, en door Lammegien Jelkes Vos, meerderjarige dochter van Jelke Vos en Catharina Wuffen ten huize van de kasteleinsche Anna van Boekeren op 8 januari 1822 nademiddags te drie uren publiek verkocht:

1. Een behuizing gemerkt letter C nr 20 met het Westerhof, zwellende ten noorden aan Hindrik Everts, ten oosten aan de Buireweg, ten zuiden de Steeg en ten oosten Roelf van Dam, bezwaard met een half pand weg in het Hondegat en de derde part van de Patlandswring, een pomp in de Zuiderweg en het onderhoud van de vijfde part van de Papensloot.

2. Een schuur met het Oosterhof, zwellende te noorden Hindrik Everts, ten oosten de Vennen, ten zuiden Cornelis Hornhuis en ten westen Tebbe Hindriks agter de Togtsloot.

3 tm 20 landerijen.

Op alle percelen gezamenlijk wordt het hoogst geboden de som van f.3.300, - door Roelf Vos, landbouwer wonende te Dilgt, verklarende te hebben geboden voor Hindrik Berend Hoeks, landbouwer, wonende op het Oosterbroek onder Eelde, en Jantje Pathuis, ehelieden. Het bod wordt geaccepteerd.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 63, Akte 7)

Brief 27 november 1822 aan de heer Jelke Vos

Daar de nachtwachten op de 1 december aanstaande weder eenen aanvang zullen nemen, zoals zulks gepasseerd jaar heeft plaats gehad, ingevolge bekendmaking van 23 november, zoo is het dat ik u door dezen benoem als wijkmeester te Harendermolen en zulks in plaats van wijlen B.K. Peulinga, er op vertrouwend dat u deze geringe last wel op u wilt nemen.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 100)

Akte 10 maart 1823

Jan Wuffen, landbouwer te Helpman, compareert in zijn kwaliteit van toezien voogd over Lammigje, Roelf, Jan, Hindrikje, Gerhardus, Freerk en Johannes Vos, minderjarige kinderen van Jelke Vos, landbouwer te Onnen bij Catharina Wuffen in echt verwekt, hij verklaart bij deze toe te stemmen in het royement der hypotheccaire inschrijving door hem comparant in zijn voornoemde kwaliteit genomen op 12 oktober 1821 ten laste van genoemde Jelke Vos in deszelfs kwaliteit als vader en voogd over gemelde minderjarigen, voor zodanig aandeel als de minderjarigen toebehoort in de onverscheiden boedel van hun vader en wijlen hun moeder. Tot die boedel behoort een behuizing en schuur met ooster en westerhof C 20 te Onnen.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 70, Akte 82)

Akte 10 maart 1823

Roelof Vos, landbouwer, wonende te Dilgt onder Haren, verklaart toe te stemmen in de zuivere en gehele uitdoening der hypotheccaire inschrijving door hem comparant genomen den 21 juni 1821 tegen Jelke R. Vos, landbouwer te Onnen onder Haren, uit kragt van een vonnis van de regtbank in eersten aanleg te Groningen den 5 juni 1821, tot zekerheid en betaling van f.3.000,- plus f.467,- rente en f.59,60 geliquideerde kosten.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 70, Akte 83)

Besluit schout 12 februari 1825

De Schout der gemeente Haren, gelezen hebbende eene missive van den Gouverneur van 29 december 1824, houdende aanschrijving om over te gaan tot het dodden van twee paarden welke met den kwaden ongeneslijken droes zijn besmet, toebehoorende aan den landbouwer Arend Jans Bos te Glimmen binnen deze gemeente.

Gelet hebbende op den publicatie van Gedeputeerde Staten dezer provincie van 27 januari 1819, houdende verordeningen ter wering van de besmetting van den kwaden droes onder paarden.

Heeft goedgevonden

Om de personen Jelke Vos, landbouwer te Glimmen en Egbert Wilphorst, landbouwer te Helpman, te benoemen tot het doen der taxatie van de paarden van den Arend Jans Bos te Glimmen, overeenkomstig den inhoud van voormelde publicatie, na alvorens behoorlijk te zijn beëdigd.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 253)

Brief 27 oktober 1828 aan Jelke Vos te Glimmen

Daar ik in de loop van deze maand moet beantwoorden aan de gouverneur, omtrent het gebruik van de botermachine welke u in het gebruik heeft, zoo verzoek ik u om mij daaromtrent zoo spoedig mogelijk is eenige informatiën meede te deelen.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 103)

Brief 3 november 1828 van Jelke Roelfs Vos te Glimmen

Weledele heer burgemeester op uw verzoek geve ik thans aan u deze navolgenden letteren van wegen den nuttigheid van den thans in werken zijnde botermachien, welke door mijnen dogter Hinderkien Vos zeer nauwkeurig is onderzocht. Den boter dien door bewerkt wordt is wel zo dicht en vast en kan door de machien ook wel zoo haastig gedaan worden als met de handen, maar ik zoud het in werking brengen in deze gemeente van Haren dog niet sterk aanraden, terwijl de boter in deze gemeente alle in ponden en halve ponden naar Groningen ga en deze bewerking in ponden volstrekt zonder machien geschieden moet. In de Ommelanden zoud ik het meer nuttig en dienstig houden, terwijl den boter daar al in vaten of in tonnen wort gedaan te meer omdat de ????? veelsmeer boter opleveren. Dezelve konnen den boter in den vaten maken zonder een hand aan de boter te krijgen. Welke alleen door den machien kan geschieden, te meer, dat zoo een machien in deze gemeente twee of drie keer gebruikt wordt in de week, zoo droogt dezelve uit in de sponnings en loopt de karnemelk er aan alle kanten uit. Dat is te zeggen in de zomer, maar met een dagelijks gebruik kan dezelve goed plaats hebben. Verders kan ik u niet meer melden.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

Brief 22 maart 1830 van Gedeputeerde Staten van Groningen

Naar aanleiding van eene missive van den Heer Administrateur voor de Gevangenissen en het Armwezen van den 19 dezer zenden wij u hiernevens het extract uit den staat der personen in uwe gemeente, die ten gevolge der regens en overstromingen in den zomer van 1828 een verlies van f.100,- en daarboven geleden hebben en aan wie door zijn Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken bij resolutie van den 16 maart jl uit het nog voorbehouden gedeelte van het fonds voor kwade posten, ter beschikking staande van deszelfs Departement over het dienstjaar 1828, zijn verleend de sommen, daarbij achter ieders naam als onderstand uitgetrokken. Wij verzoeken u om de belanghebbenden met de door Zijne Excellentie den Minister opgenoemd ten hunne opzigte genomen resolutie bekend te doen maken, zullende de ordonnantie van betaling deswege zoodra die zal zijn ingekomen aan u worden overgemaakt.

** Bijlage: lijst met personen.

1. Jan Jans; Glimmen, verlies f.112,-; verleende onderstand f.14,-
 2. Harm Cornelis Rutgers; Paterswolde; verlies f.560; verleende onderstand f.70,-
 3. Hendrik Nijdam; Hoornschedijk; verlies f.133,-; verleende onderstand f.16,625
 4. Andries Nijdam; Hoornschedijk; verlies f.196,-; onderstand f. 24,50
 5. Wichers Jans; Eelde; verlies f.140,-; verleende onderstand f.17,50
 6. Abel Brink; Onnen, verlies f.110,-; verleende onderstand f.13,75
 7. Jannes Meinders; Haren; verlies f.148,-; verleende onderstand f.18,50
 8. Weduwe Bolhuis; Haren; verlies f.117,-; verleende onderstand f.14,625
 9. Jelke Vos; Glimmen; verlies f.126,-; verleende onderstand f.15,75
 10. Erven Albert Koops; Haren; verlies f.107,-; verleende onderstand f.13,375
 11. Jan Kooi; Glimmen; verlies f.168; verleende onderstand f.21,-
 12. Jan Hekman; Glimmen; verlies f.147,-; verleende onderstand f.18,375
 13. Jan Thijs; Glimmen; verlies f.119; verleende onderstand f.14,875
 14. Jan Sipkes; Waterhuizen; verlies f.162,-; verleende onderstand f.20,25.
- (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 63)

Brief 3 augustus 1830 van de gouverneur

Naar aanleiding ener missive van den Heer Administrateur voorde gevangenissen en het armenwezen van den 23 juli jl., zende ik u hiernevens een extract uit den staat van slagtoffers van onvoorziene rampen over het jaar 1829, aan welke door den Minister van Binnenlandsche Zaken bij resolutie van 29 juni 1830 onderstand is verleend uit het gedeelte van het fonds voor kwade posten, ter beschikking gesteld aan het departement van Binnenlandsche zaken. Zoodra de ordonnanciën van betaling voor den verleende onderstand zullen zijn opgemaakt, zal ik u dezelve, ter fine van uitreiking, doen toekomen.

Ik verzoek u om de belanghebbenden met de door de Minister te hunnen opzigte genomen resolutie bekend te doen maken.

Voorts moet ik u nog informeren, dat aan de personen, wier verliezen beneden de f.100,- gaan, overeenkomstig het aangenomen beginsel tot het erlangen van onderstand uit gemeld fonds, in geen aanslag kunnen worden gebracht. De Heer Administrateur voornoemd heeft doen opmerken, dat de onderstand, welke het den Koning heeft behaagd, bij besluit van 4 maart 1830 aan de hulpbehoevende landbouwers in dit gewest toe te kennen, die door den mislukten oogst van 1828 minder dan f.100,- verlies geleden hebben, als een bijzonder gunstbewijs moet aangemerkt worden en van geene toepassing hoegenaamd voor het vervolg kan zijn.

Ik zende u dienvolgens de ingezondene stukken daarvan terug.

** Bijlage: Extract uit de Staat der Slagtoffers van onvoorziene rampen gedurende 1829, aan welke onderstand wordt verleende uit het gedeelte van het fonds voor kwade posten, ter beschikking staande van het departement van Binnenlandsche Zaken over 1828 en 1829.

[Bij de slachtoffers in de gemeente Haren bestaat de aard der verliezen in alle gevallen uit het verlies van veldvruchten; in de onderstaande weergave worden vermeld: de naam, bedrag der verliezen en bedrag van den verleenden onderstand]

H. Smeenk [Harm Jans Smeenk], f.123,-, f.15,375;
J.H. Oosterveld [Jan Hendriks Oosterveld], f.115,-, f.14,375;
Berend Konraads [Beerent Conraats Tonnis], f.168,-, f.21,-;
Tebbe Hendriks [Tebbe Hendriks], f.101,-, f.12,625;
H.B. Hoeks [Hendrik Berends Hoeks], f.130,-, f.16,25;
H.J. Horst [Hinderk Jacobs Horst], f.113,-, f.14,125;
Jan Jacobs, f.120,-, f.15,-;
Jannes Vedder [Jannes Gerrits Vedder], f.150,-, f.18,75;
Jan Adolfs, f.145,-, f.18,125;
H. van der Es [Hinderks Hinderks van der Es], f.104,-, f.13,-;
H. Berends de Jonge [Hendrik Berends de Jonge], f.114,-, f.14,25;
Jochum Alberts, f.181,-, f.22,625;

Hindrik A. Kooi [Hendrik Albers Kooi], f.101,-, f.12,625;
Abel Brink [Abel Jans Brink], f.100,-, f.12,50;
Jelke Vos [Jelke Roelfs Vos], f.133,-, f.16.625;
Jan Kooi, f.168,-, f.21,-;
J.D. Hekman [Jan Derks Hekman], f.157,-, f.19,625;
Jan Thijs [Jan Roelofs Thijs], f.161,-, f.20,125;
Jan Jans van Diep [Jan Jans Sipkema], f.122,-, f.15,25.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 63)

Brief 4 oktober 1831 aan de gouverneur

Bij appointement van den 26 september jl. is door u in onze handen gesteld een rekwes van Jelke Roelfs Vos, landbouwer te Glimmen, gemeente Haren, aan Zijne Majesteit den Koning ingediend, houdende verzoek om ontslag van een zijner zonen uit de schutterlijke dienst, om daarop te dienen van berigt en consideratiën. Ik heb de eer u door dezen onder terugzending van het genoemde rekwes te berigten, dat de remonstrant vier zonen heeft, waarvan de oudste Roelf Vos is dienende bij den eerste ban der schutterij uit deze gemeente, de daarop volgende Jan Vos is gehuwd en woonachtig te Groningen, de derde Gerrardus Vos dient bij de Nationale Militie en de vierde Johannes Vos bij zijn vader te huis wonende is 16 jaar oud en niet sterk van lichaamsgestel. Dat wijders de redenen door den remonstrant aangevoerd niet ongegrond zijn en het ons voorkomt, dat zijn verzoek billijk is, weshalve het ons aangenaam zoude zijn, dat het door uwe excellenties veel vermogende invloed daar henen mogt worden gevoerd, dat Zijne Majesteit goed gunstelijk aan het verlangen van den remonstrant moge voldoen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Besluit 17 oktober 1831 van de gouverneur

De gouverneur van de provincie Groningen, gelezen een adres van Jelke Roelfs Vos, landbouwer, wonende in de gemeente Haren, strekkende dat zijn zoon Roelof, dienende bij de mobiele schutterij, uit deze dienst moge worden ontslagen op grond, dat dezelve noodzakelijk zoude zijn voor de uitoefening van het beroep van den adressant en omdat een andere zoon van hem in de buitengewone ligting van 1831 bij de nationale militie in dienst heeft moeten treden. Welk adres aan Z.M. den Koning ingediend, door den heer Administrateur voor het Binnenlandsch Bestuur bij appointement van den 19 september jl. ter beschikking of om berigt, consideratiën en advies aan den gouverneur is gerenvoeyd.

Gelet op het te dezen ingewonnen berigt van het plaatselijk bestuur van Haren vervat in deszelfs missive van den 4 dezer.

In aanmerking nemende, dat de adressant heeft vier zonen, waarvan een bij de mobiele schutterij diende, toen zijn zoon Gerhardus voor de dienst der militie is gedesigneerd geworden, en dat deze laatste niet op de dienst van zijn broeder heeft kunnen worden vrijgesteld, omdat van de vier zonen van den adressant twee moeten dienen. Voorts dat van zijn drie bij hem inwonende zoons één voor de schutterlijke dienst heeft moeten worden aangewezen en dat dus zoowel bij de militie als bij de schutterij juist diegenen van zijne zoons in dienst zijn, welke daartoe ingevolgt bestaande wetten hebben moeten worden geroepen.

Heeft goedgevonden krachtens de daartoe op deze gouverneur verleende autorisatie aan den adressant te kennen te geven, dat er geene termen aanwezig zijn om aan het onderhavige verzoek een gunstig gevolg te kunnen geven.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 64)

Groninger Courant, 15 februari 1839 (eerste deel vermeld)

Tot zuivering van legale, oningeschrevene hypotheeken wordt bekend gemaakt navolgend exploit:

In den jare 1839, den 14 februari, ten verzoeken van Klaas Harms Wijk, landbouwer, en Grietje Meertens Sibolts, ehelieden, wonende te Eerenstheim, te Maarhuizen, gemeente Winsum de vrouw ten dezen gesterkt door haren eheeman, voor wien te dezen domicilie wordt gekozen ten huize van de procureur Mr. H. van Giffen, wonende te Groningen, heb ik Jan Stephanus van Amersfoort, deurwaarder bij de arrondissementsregtbank van Groningen, aldaar woonachtig, beteekend aan den heer officier van justitie bij genoemde regtbank, dat, namens mijne requiranten en ten einde na te melden onroerend goed te zuiveren van niet ingeschrevene legale hypotheeken ter griffie van meergemelde regtbank is gedeponeerd, bij akte van depot van den 7 februari 1839 behoorlijk geregistreerd, een notarieel afschrift van een proces-verbaal van publieke veiling en verkoop op den 24 december 1838 gehouden door Mr. Johan Wichers Quintus, openbaar notaris, residentende te Groningen, in tegenwoordigheid van getuigen en behoorlijk geregistreerd, bij hetwelk door Harmannus van Griethuizen, zonder beroep, wonende te Groningen, als speciaal gemagtigde van Margaritha ter Borch, weduwe Jan Vos, landgebruikster, wonende te Haren, Lammegien Vos, echtgenoot van en gesterkt door Hendrik Brink, landbouwer, wonende te Tinaarlo, Roelf Vos, kastelein en koopman, wonende te Zuidlaren, Jan Vos, koopmansbediende, wonende te Groningen, Hinderkien Vos, Gerardus Vos, Jan Vos, alle drie zonder beroep, wonende te Glimmen, Roelf Vos, landbouwer, wonende te Dilgt, gemeente Haren, Hinderikus Hornhuis, Roelf Hornhuis en Margaretha Hornhuis, alle drie zonder beroep, wonende te Onnen, Jan de Jong en Margaretha de Jong, beide zonder beroep, wonende te Haren, en Grietje Vos, ehvrouw van en gesterkt door Lucas Rummerink, landgebruiker, wonende te Haren, voor den prijs en op de lasten bij de akte vermeld, aan mijne requiranten is verkocht: de vaste beklemming van 6 bunders, 69 roeden, 90 ellen land, gelegen in drie stukken, in den Paddepoel, onder Noorddijk, doende jaarlijks, op midwinter aan de erven van Jonkheer A.J. Trip tot huur 64 guldens, bij het kadaster bekend onder sectie F no 25, 26 en 27.

(Commentaar. De drie percelen zijn verkocht door de kinderen (of hun rechtsopvolgers) van Roelf Jelkes Vos en Grietje Pathuis. Die kinderen zijn: wijlen Jan Vos (in zijn plaats zijn weduwe: Margaritha ter Borch), Jelke Roelfs Vos (in zijn plaats zijn kinderen: Lammegien Vos, Roelf Vos, Jan Vos, Hinderkien Vos, Gerardus Vos, Jan Vos), Roelf Vos, wijlen Katherina Vos (in haar plaats haar kinderen: Hinderikus Hornhuis, Roelf Hornhuis en Margaretha Hornhuis), wijlen Jantien Vos (in haar plaats haar kinderen: Jan de Jong en Margaretha de Jong) en Grietje Vos.

Commentaar: het is opvallend dat Jelke Roelfs Vos niet bij de verkopers wordt genoemd en zijn kinderen wel. Heeft dit te maken met een faillissement in 1821?

Brief 20 april 1846 aan de heer J. Vos, veearts

Missive bij het plaatselijk bestuur om de opgedragen werkzaamheden te hervatten bij de invoer van vee.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 113).

Brief 5 februari 1848 aan Hindrik Bosscher op De Punt en Albert Kuipers te Noordlaren

Het al u bekend zijn, dat de longziekte onder het rundvee zich heeft vertoond in de stal van de landbouwer W.E. Huisman te Beerta. Het is hoogst waarschijnlijk, dat zulks is ontstaan door van elders aangekochte kalveren.

Daar er tegenwoordig nogal kalveren worden vervoerd, zoo verzoek ik u om er nauwkeurig op toe te zien, dat geen invoer van eenig vee plaats heeft, dan nadat het bedoelde vee door den veearts Jelke Vos is onderzocht en dat de geleider voorzien is van certificaten, dat het in te voeren vee van een onbesmet oord afkomstig is.

Verder moet ik u aanmanen om er voor te waken, dat niemand zich verstout de bepalingen der keur op het invoeren van rundvee in deze gemeente te overtreden. Die zich daaraan mogt schuldig maken moet zonder oogluiking dadelijk worden vervolgd, zullende het ingevoerde vee inmiddels moeten worden aangehouden bij u op stal gezet. En tegen den overtreders proces verbaal opgemaakt.

Ik reken er op, dat u in deze ijverig werkzaam zult zijn, opdat onze veestapel zoo mogelijk van de verwoestende longziekte bevrijd blijve.

Voor het geval dat u eenigen tijd van huis mogt gaan, zal u een ander voor u in de plaats moeten nemen, die op de invoer van rundvee toeziet.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 115)

Brief 28 augustus 1849 aan de gouverneur

[Deze brief is een voorbeeld van vele, meestal betreft het een verzoek van vleeshouwers uit Groningen, soms een boer die zijn vee wil verweiden]

Bij appointment van den 27 dezer heeft u in mijne handen gesteld om berigt en consideratiën een adres aan het Gouvernement van J.H. Paehlig, commies aan het Gouvernement van Groningen, daarbij verzoekend om uit de provincie Drenthe door deze gemeente naar Adorp in de weide te mogen vervoeren eene koe, oud drie jaar. Onder terugzending van dat adres, heb ik de eer u te berigten, dat er bij mij geene zwarigheden bestaan of bedenkingen tegen den gevraagden vervoer, mits dat het in te voeren rund vooraf aan de grenspaal der gemeente te Noordlaren door den gebrevetteerden veearts J. Vos worde onderzocht, opdat van de gezondheid kunne blijken, tot welk einde de adressant vooraf den dag van invoer aan ons zal moeten opgeven.

Ik geef u in consideratie om den gevraagden invoer onder die voorwaarden toe te staan.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 116)

Brief 24 september 1849 van de gouverneur

[Elle Derks Swieter heeft met een ondeugdelijk certificaat een koe vanuit Drenthe willen invoeren. Die koe belandt uiteindelijk in de schutstal te Haren.]

De Gouverneur, gelezen hebbende:

1. eene missive van den burgemeester van de gemeente Haren van den 20 dezer, daarbij in voldoening aan de missive van den 19 dezer, inzendende het rapport van den gebrevetteerden veearts J. Vos, opzigelijk het onderzoek van het rund, hetwelk in de schutstal te Haren wordt geborgen.

2. eene missive van den burgemeester van de gemeente Leens van den 22 dezer strekkende ter geleide van een adres van Elle Derks Swieter, van beroep bakker, te Warfhuizen woonachtig, eigenaar van voorschrevene koe, houdende verzoek om vergunning tot den invoer van dezelve.

Gelet op art. 4 van het Reglement ter voorkoming van het overbrengen of voortplanten der heerschende longziekte onder het rundvee in deze provincie.

Heeft goedgevonden,

De burgemeester der gemeente Haren overeenkomstig art. 4 van voorschreven reglement te magtigen, gelijk geschiedt bij deze, tot het verleenen van het schriftelijk consent tot den vervoer van voorschrevene koe, nadat de inbranding met de letter J zal hebben plaats gehad, en nadat door of vanwege E.D. Swieter de veroorzaakte kosten zullen zijn voldaan. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 82).

Brief 2 maart 1850 aan de gouverneur

Bij appointment van de 2 dezer heeft u aan mij gerenvoijerd om spoedig berigt en consideratiën een adres van W. Schuiling, landbouwer te Zuidlaren, verzoekende vergunning om uit de gemeente Zuidlaren door deze gemeente naar Groningen een zwartbonte koe van 6 jaren te mogen invoeren.

Onder terugzending van dat adres heb ik de eer aan u te berigten, dat er bij mij tegen dien invoer geene bedenkingen bestaan, mits die invoer geschiede langs den grindweg van Zuidlaren naar De Punt en de in te voeren koe te Noordlaren bij den kastelein A. Kuipers worde gestald, teneinde aldaar door de gebrevetteerde veearts J. Vos naar het voorschrift van art. 4 van het Reglement ter voorkoming van het overbrengen of voortplanten der heerschende longziekte onder het rundvee te kunnen worden onderzocht. Ik geef u alzoo in consideratie om de verzochte invoer onder die voorwaarde toe te staan.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 117)

Brief 12 maart 1850 aan de ambtenaar van het O.M. bij het kantongereg

Ik heb de eer hiernevens aan u in te zenden proces verbaal door mij achtervolgens art. 24 van het Reglement ter voorkoming van het overbrengen of voortplanten der heerschende longziekte onder runderen in dit gewest opgemaakt tegen enen frauduleuzen invoer van twee kalveren door den voerman Guijt, wonende te Vries, waarin ook de vleeschhouwer D. Iwema te Groningen als vervoerder naar elders is betrokken.

Ik kan u deswege mededeelen, dat D. Iwema van den gouverneur dezer provincie bij besluit van den 4 dezer vergunning heeft bekomen tot den invoer van 3 kalveren, ten gevolge waarvan de gebrevetteerde veearts J. Vos, woonachtig te Glimmen, vergezeld van den veldwachter dezer gemeente zich op vrijdag den 8 dezer naar De Punt heeft begeven, met oogmerk om te zien of de bedoelde kalveren ook aldaar waren aangekomen, teneinde dezelve geneeskundig te onderzoeken. Dat men aldaar op de gewone plaats ten huize van Bosscher gene dier kalveren heeft bevonden, hetwelk den veldwachter deed vermoeden, dar dezelve konden zijn vervoerd en die dan deswege onderzoek heeft gedaan en is te weten gekomen, dat door den voerman Guijt reeds op den 1 dezer zonder de vereischte vergunning twee kalveren waren ingevoerd, ten gevolge waarvan ik het proces verbaal heb geformeerd, 't welk boven is vermeld.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 117)

Brief 1 augustus 1853 aan de Commissaris des Konings

In voldoening aan uw besluit van 29 juli 1853 heb ik de eer te berigten, dat Saartje Levie Frank, weduwe van J. Cohen, te

Groningen, gebruik makende van de aan haar verleende vergunning bij besluit van ongemelden datum, heeft ingevoerd 50 stuks runderen, welke in de weide van A. Kuipers te Noordlaren bewaard worden, tot dat het u zal behagen de opheffing van den maatregel van bewaring te gelasten.

Blijkens bijkomend rapport van den gebrevetteerden veearts J. Vos verkeerd gemeld vee in een gezonden toestand en diensvolgens en op grond dat zich naar mijns inziens niets voordoet wat de verdere bewaring noodzakelijk maakt, vermeen ik tot het vergunnen van vervoer van gemeld vee te mogen adviseren.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 120)

Jelke trouwt op woensdag 23 oktober 1799 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 25-jarige **Catharina Jans Wuffen**, dochter van **Jan Egberts Wuffen** en **Lammigje Jans van Dalen**. Catharina is gedoopt op zondag 14 november 1773 te Zuidlaren, is overleden op vrijdag 7 mei 1819 te Haren. Catharina werd 45 jaar, 5 maanden en 23 dagen.

Van Jelke en Catharina zijn zeven kinderen bekend:

- 1 **Lammegien Vos** is geboren op zondag 9 maart 1800 te Groningen, zie III-A.
- 2 **Roelf Vos**, kastelein, wonende te Noordlaren (Wijk C Glimmen 26), is geboren op vrijdag 13 november 1801 te Groningen, is overleden op zondag 22 juni 1856 te Zuidlaren. Roelf werd 54 jaar, 7 maanden en 9 dagen.

Besluit 17 oktober 1831 van de gouverneur

De gouverneur van de provincie Groningen, gelezen een adres van Jelke Roelfs Vos, landbouwer, wonende in de gemeente Haren, strekkende dat zijn zoon Roelof, dienende bij de mobiele schutterij, uit deze dienst moge worden ontslagen op grond, dat dezelve noodzakelijk zoude zijn voor de uitoefening van het beroep van den adressant en omdat een andere zoon van hem in de buitengewone ligting van 1831 bij de nationale militia in dienst heeft moeten treden. Welk adres aan Z.M. den Koning ingediend, door den heer Administrateur voor het Binnenlandsch Bestuur bij appointment van den 19 september jl. ter beschikking of om berigt, consideratiën en advies aan den gouverneur is gerenvoeyerd.

Gelet op het te dezen ingewonnen berigt van het plaatselijk bestuur van Haren vervat in deszelfs missive van den 4 dezer.

In aanmerking nemende, dat de adressant heeft vier zonen, waarvan een bij de mobiele schutterij diende, toen zijn zoon Gerhardus voor de dienst der militia is gedesigneerd geworden, en dat deze laatste niet op de dienst van zijnen broeder heeft kunnen worden vrijgesteld, omdat van de vier zonen van den adressant twee moeten dienen. Voorts dat van zijn drie bij hem inwonende zoons één voor de schutterlijke dienst heeft moeten worden aangewezen en dat dus zoowel bij de militia als bij de schutterij juist diegenen van zijne zoons in dienst zijn, welke daartoe ingevolge bestaande wetten hebben moeten worden geroepen.

Heeft goedgevonden krachtens de daartoe op deze gouverneur verleende autorisatie aan den adressant te kennen te geven, dat er geene termen aanwezig zijn om aan het onderhavige verzoek een gunstig gevolg te kunnen geven.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 64)

Brief 16 januari 1834 aan de Raad van administratie van het 2e bataljon grenadiers

Ik hebbe de eer u hiernevens in te zenden eenen staat voor diegenen voor wier werkelijke dienst een extract uit het stamboek benodigd is om aan de militieraad bij denzelve eerste zitting te kunnen worden overgelegd. Jacob Boddeveld, Roelf Vos.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 106)

Brief 4 mei 1835 aan de majoor van het 2e batt. 1e afd. mobiele schutterij te Groningen

Ten gevolge uw missive dd 17 april jl. heb ik alzo de eer de navolgende opgave te doen, als.

1. Roelf Vos, sergeant bij de 3e compagnie, dezelve is met der woon vertrokken naar Zuidlaren, provincie Drenthe;
 2. Berend Glimminga bij de 1e compagnie, wegens ziekte volgens attest van den geneesheer Wolthers onbekwaam op dit moment;
 3. Willem C. Brade, 2e compagnie, accident (ongeluk) aan de hand volgens certificaat;
 4. Johannes Teep, bij de 4e compagnie, met der woon naar Smilde, provincie Drenthe, vertrokken.
- (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 107)

Brief van 8 september 1843 van de brandmeester generaal L. van Oosten

Ter voldoening aan uw missive van den 19 mei 1841, heb ik de eer bij deze aan u eene voordragt te doen ter vervulling van de vacatures welke door de afreding der brandmeesters in de onderscheidene wijken der gemeente reeds op den 1 mei dezes jaar zijn ontstaan, als

Haren, wijk A, den afgetreden Roelf Koops Rzn
Haren, wijk B, den afgetreden Otto Hoenderken
Onnen, wijk C, den afgetreden Cornelius Hornhuis
Dilgt, wijk D, den afgetreden Roelf Vos
Hoornschedijk, wijk E, den afgetreden Reinder C. Hoenderken
Essen, wijk F, den afgetreden Jan Berends Bosman
Noordlaren, wijk A, den afgetreden Otto Cluiving
Noordlaren, wijk B, den afgetreden Reinder Hoenderken
Glimmen, wijk C, den afgetreden Jan Bos
Helpman, wijk A, den afgetreden Egbert Wilphorst
Helpman, wijk B, den afgetreden Hindrik Vorenkamp
Hoorn, wijk D, den afgetreden Hindrik Bolhuis
Terwijl ik voor den heer A.W. Hoeksema te Helpman, Wijk C, die vroeger mij heeft te kennen gegeven, dat hij wel wenschte van deze functie te worden ontslagen voordraag: 1. Berend Mulder, zonder beroep, en 2. Arend de Boer, scheepstimmerman, beide woonachtig in de wijk C te Helpman.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Roelf trouwt op zaterdag 18 april 1835 te Zuidlaren op 33-jarige leeftijd met de 33-jarige **Alberdiena Hagedoorn**, dochter van **Pieter Hendriks Hagedoorn** en **Geertien Jans Speelman**. Alberdiena is geboren te Borger, is gedoopt op donderdag 4 juni 1801 aldaar, is overleden op zaterdag 11 mei 1872 te Zuidlaren. Alberdiena werd 70 jaar, 11 maanden en 7 dagen.

- 3 **Jan Vos** is geboren op maandag 7 november 1803 te Ezinge, is gedoopt op zondag 13 november 1803 aldaar, zie III-B.
- 4 **Henderkien Vos** is geboren op zondag 16 augustus 1807 te Ezinge, zie III-C.
- 5 **Gerhardus Vos** is geboren te Ezinge, is gedoopt op zondag 21 januari 1810 aldaar, zie III-D.
- 6 **Frederik Vos**, wonende te Noordlaren, is geboren op maandag 12 oktober 1812 te Ezinge, wonende Wijk C Glimmen 26 te Noordlaren, is overleden op maandag 19 september 1825 te Glimmen, is als overleden aangegeven op dinsdag 20 september 1825 te Haren (aangever overlijden was **Jelke Roelfs Vos** (zie II-A); getuige aangifte overlijden was **Jan Bos**). Frederik werd 12 jaar, 11 maanden en 7 dagen.
- 7 **Johannes Vos**, landbouwer, wonende te Noordlaren (Wijk C Glimmen 26), is geboren op woensdag 11 januari 1815 te Onnen, is als geboren aangegeven op donderdag 12 januari 1815 te Haren (aangever geboorte was **Jelke Roelfs Vos** (zie II-A); getuigen aangifte geboorte waren **Hindrik Breeman** en **Jan Lucas Oosterveld**), is overleden op woensdag 10 maart 1847 te Glimmen. Johannes werd 32 jaar, 1 maand en 27 dagen.

II-B **Roelf Roelfs Vos** ook genaamd Roelf Jelkes Vos, zoon van **Roelf Jelkes Vos (I)** en **Grietje Pathuis**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk A Haren 12), aldaar (Wijk D Dilgt 10), aldaar (Wijk D Dilgt 11) en aldaar, is geboren op zondag 21 juni 1778 te Dilgt, wonende Wijk D Dilgt 11 te Haren, is overleden op maandag 20 maart 1865 te Dilgt. Roelf werd 86 jaar, 8 maanden en 27 dagen.

Woont in 1812 op het adres Haren Wijk A Nr 12 samen met zijn vrouw en oudste dochter. De boerderij Wijk A Nr 12 behoort aan de familie Ter Borgh. Roelf verhuist in 1814 met vrouw en inmiddels drie kinderen naar de ouderlijke boerderij in Dilgt.

Groninger Courant 24 januari 1809

De voorstanders over de minderjarige kinderen van wijlen F. ter Borg en vrouw, gedenken op woensdag den 1 februari 1809, des avonds om 6 uur, ten huize van C. van Boekeren te Haren, publiek te laten verhuuren: een boeren behuizinge met plm. 60 grasen bouw-, weide en hooiland, voor de tijd van zes agter een volgende jaren, aanvangende de behuizinge op may en de landerijen op Gregorie 1809, alles staande en gelegen te Haren.

Ingekomen stukken gemeente Haren, 16 november 1811

Roel Vos doet opgave aan de maire van de benodigde turf in de meijerij van Haren:

- bagger turf 4000 tonnen;
- zandkluiten 415 tonnen;
- ligte turf nog niet te bepalen.

Haren, 16 november 1811, verblijven met agting, uw dienstwillige dienaar en vriend R. Vos.
(archieff gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 44)

Groninger Courant, 2 december 1814

De voorstanders over de minderjarige kinderen van wijlen F. ter Borg en Johanna Swartwolt, gedenken aan de meest biedende te verhuuren: en boerenbehuizing met plus minus 60 grazen bouw-, weide- en hooilanden, staande en gelegen te Haren, alles zoo en in dier voege, als thans door Roelof Vos en vrouw, meijersgewijze wordt bewoond en gebruikt, en op conditiën als op den dag van verhuring zullen worden voorgelezen. Deze verhuring staat te geschieden op maandag den 5 december 1814, des avonds precies te 6 uren, ten huize van J.G. Stel, in de Kroon te Haren.

Akte 3 april 1822

Betreft de verdeling van de nalatenschap van de gesworen Roelf Jelkes Vos en Grietje Pathuis. De goederen zijn moeder Grietje Pathuis als langstlevende bezeten en op haar dodelijk afsterven op 1 januari 1820 nagelaten. De totale waarde van de nalatenschap bedraagt f.21.832,80. De behuizing wijk D nr 11 te Dilgt is getaxeed op f.10.000,-. Onder deze behuizing zijn beklemd 81,5 grazen land, doende jaarlijks aan de weduwe van predikant Meijer tot huur f.135,18. Daarnaast zijn er nog 40 grazen beklemd land gelegen tusschen Dilgt en Helpman met een getaxeerde waarde van f.2.300,-. Een groot aantal landerijen en goederen zijn op een publieke veiling gehouden op 3 december 1821 reeds verkocht. Ten laste van de kinderen van wijlen dochter Jantien Vos en wijlen haar man Laurens Jans de Jonge is er een kapitaal met rente ten bedrage van f.2.984,25 en ten laste van Jelke Vos f.863,10 en f.1.02,12. Er zijn zes staken. Iedere staak ontvangt f.3.638,80. De boerderij te Dilgt wordt toebedeeld aan Roelf Vos. Deze moet daarvoor wel fors aan de boedel betalen, omdat er ook nog wat achterstallige huur is (Roelf Vos huurde de boerderij al van zijn moeder), komt dit op een bedrag van f.7.070,84. Roelf Vos betaalt dit bedrag niet. De andere staken krijgen daardoor naar rato een deel van de vordering op Roelf Vos toebedeeld. De 40 grazen beklemd land worden toebedeeld aan Jan Vos en aan Lucas Rummerink, gehuwd met Grietje Vos.
(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 65, Akte 105)

Akte 15 januari 1818

De erven Warmolts verkopen publiek:

1. een stuk land, het grote Pijperspoel genaamd, gelegen aan de Harender Boerenweg, zzettende ten noorden aan de heer Jullens, ten oosten aan het Onnerveld, ten zuiden aan Simon Aldrik Evenhuis en ten westen aan de Nieuwlandsweg.
2. een derde gedeelte van het Velland, mede onder Haren gelegen, zzettende ten noorden aan Jan Antoni van Hemmen, ten oosten de Noordlandsdrift, ten zuiden Wicher Alderts en ten westen Abel Jans.
3. De halvescheid in de Ganse Tiende van Haren, waarvan de koper wordt gehouden kennis te dragen, willende de verkoper in zijne qualiteit tot geene uitleg of aanwijzing daarvan gehouden zijn.

De kopers zijn:

- perceel 1: Roelf Vos en Cornelis Hornhuis voor f.175,-;
- perceel 2: Abel Jans Brink voor f.121,-;
- perceel 3: C.W. H. Haack voor f.425,-.

(Groninger Archieven, toegang 1870, inventaris nr. 76, Akte 17)

Akte 11 februari 1823

Roelf Vos, landbouwer, wonende te Dilgt, leent f.2.800,- tegen 5% van mevrouw Meddina Sijkens, weduwe van Hindrik Joseph Gockinga wonende in de Peperstraat te Groningen. Er wordt hypotheek gevestigd op de behuizing D nr 11 benevens de vaste beklemming van 81,5 grazen land, doende jaarlijks aan de weduwe van predikant Meijer tot huur f.135,-, alles staande en gelegen te Dilgt onder Haren.
(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 70, Akte 55)

Akte 10 maart 1823

Roelof Vos, landbouwer, wonende te Dilgt onder Haren, verklaart toe te stemmen in de zuivere en gehele uitdoening der hypothecaire inschrijving door hem comparant genomen den 21 juni 1821 tegen Jelke R. Vos, landbouwer te Onnen onder Haren, uit kragt van een vonnis van de regtbank in eersten aanleg te Groningen den 5 juni 1821, tot zekerheid en betaling van f.3.000,- plus f.467,- rente en f.59,60 geliquideerde kosten.
(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 70, Akte 83)

Brief 29 mei 1824 aan de hoofdingenieur der waterstaat te Groningen

De landbouwers Hindrik Hindriks, Roelof Vos en de voogd over de minderjarige zoon van Popke Bolhuis menen nog recht te hebben op een vergoeding voor grond, die zij hebben afgestaan voor de verbetering van de heerbaan (Rijkstraatweg) tussen Helpman en Haren. Het gaat om bedragen van respectievelijk f.65,-, f.28,- en f.22,-. Maar het is hun niet duidelijk waar ze met hun claim moeten zijn. De schout vraagt namens hen aan de hoofdingenieur bij wie zij zich moeten vervoegen ter verkrijging van hun pretenties.
(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 101)

Brief 3 juni 1825 aan de officier van justitie

Ik heb de eer bij dezen aan u te doen toekomen een proces verbaal wegens de ontvreemding van enige goederen van de landbouwer Roelf Vos te Dilgt binnen deze gemeente in den nacht tusschen 29 en 30 mei vergezeld met braak.
(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 101)

Woont in 1830 op het adres Haren Wijk D Nr 10 Dilgt samen met zijn vrouw, vijf kinderen en de inwonende boerenknecht Jan Niebuir. Was op deze boerderij "De Vossenplaats" de opvolger van zijn vader Roelf Jelkes Vos.

Wordt in 1828 aangewezen als brandmeester voor wijk D (Dilgt en Hemmen) van het dorp Haren. Bij raadsbesluit van 19 mei 1841 herbenoemd tot brandmeester voor Wijk D van het dorp Haren.

Proces verbaal 23 januari 1831

Op heden den 23 januari des jaars 1831 des avonds te 5 uren zijn voor ons burgemeester der gemeente Haren ten gemeentehuize aldaar, daartoe opgeroepen, verschenen: Hinderikus Smid, Roelof Meijer, Jan van Hemmen en Roelof Vos, alle landbouwers, de beide eersten woonachtig te Hemmen en de laatsten te Dilgt onder Haren, zijnde allen ook naburen van Pieter Pieters, cichoreifabrikant te Hemmen.
En hebben wij burgemeester den comparanten gecommuniceerd een rekest van Pieter Pieters aan Gedeputeerde Staten, houdende verzoek om vergunning tot het inrigten van zijn wind-cichoreimolen in een korenmolen, staande naast deszelfs behuizing te Hemmen.
Voorts hebben wij aan de comparanten in overweging gegeven of door de gedachte verandering van gemelde cichoreimolen tot een korenmolen ook enig nadeel zoude kunnen voortvloeien ofwel, dat zij tegen gemelde verandering eenige redenen van bezwaar zouden kunnen indienen.
Waarop comparanten eenstemmig hebben geantwoord en verklaard, dat daar er door meergemelde verandering en inrigting van den wind-cichoreimolen tot een korenmolen slechts de daarin reeds liggende stenen eene verandering behoorden te ondergaan en zij lieden, als naburen van de rekwestrant op 250 tot 400 ellen afstand wonende, geen het minste bezwaar tegen meer gemelde inrigting hebben in te brengen, maar veeleer daardoor zouden worden bevoordeeld om gemakkelijker met het doen malen van hun koren te kunnen worden gereven. Weshalve voorzegde comparanten gaarne zouden zien, dat het verzoek van den rekwestrant door Gedeputeerde Staten werd geaccordeerd.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Brief 22 oktober 1853 van Roelf Vos

De ondergeteekende Roelf Vos, landbouwer te Dilgt, gemeente Haren, neemt eerbiediglijk de vrijheid zich tot het bestuur der gemeente Haren te wenden met verzoek, dat hem vergund worde, nadat ingevolge de wet zijne naaste bureu, zijnde G. van Sijdenborg, A. van Hemmen en R. Meijer, allen landbouwers te Dilgt, in hunne belangens zullen zijn verhoord, op de door hem bewoonde plaats gemerkt D nr 10 eene cichoreifabriek op te rigten.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 86).

Proces verbaal 2? oktober 1853

In den jaren 1853, den 2? oktober, zijn voor ons, Burgemeester en Wethouders van de gemeente Haren, op verzoek van Roel Vos, landbouwer, wonende te Dilgt, binnen deze gemeente, verschenen:

1. Gerhardus van Sijdenborg;
2. Antonie van Hemmen;
3. Roelf Meijer;

Allen landbouwers, wonende te Dilgt, voormeld.

En is aan de genoemde personen mededeeling gedaan van het aan ons door meer gemelden Roelf Vos ingediende verzoek, waarbij hij vergunning vraagt om achter zijn woonhuis, staande en gelegen te Dilgt, letter D nr 10, eene cichoreifabriek te kunnen oprigten.

Waarna aan hun is afgevraagd of er bezwaren bestonden tegen de inwilliging van het gedaan verzoek, waarop is te kennen gegeven door Gerhardus van Sijdenborg, Antonie van Hemmen en Roelf Meijer, dat zij ieder voor zich in de verleening van de verzochte vergunning geen bezwaar zagen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 86).

Vermelding in Staat van de jaarlijksche uitbreiding der openbare werken van algemeen of bijzonder belang in de gemeente Haren

Oprigting ca 1850 van een cichorei-drogerij te Dilgt door R. Vos te Dilgt.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 714)

Roelf trouwt op maandag 22 mei 1809 op 30-jarige leeftijd met de 27-jarige **Jantje Homan**, dochter van **Jacob Homan** en **Hindrikje Buitingh**. Jantje, wonende te Haren (Wijk A Haren 12), aldaar (Wijk D Dilgt 10), aldaar (Wijk D Dilgt 11) en aldaar, is geboren te Eext, is gedoopt op maandag 4 maart 1782 te Anloo, wonende Wijk D Dilgt 11 te Haren, is overleden op woensdag 2 september 1863 aldaar. Jantje werd 81 jaar, 5 maanden en 29 dagen.

Van Roelf en Jantje zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Grietje Vos** is geboren op vrijdag 29 maart 1811 te Haren, is gedoopt op woensdag 3 april 1811 aldaar, zie III-E.
- 2 **Henderika Vos** is geboren op dinsdag 1 september 1812 te Haren (in huis Haren Wijk A 12), is als geboren aangegeven op donderdag 3 september 1812 (aangever geboorte was **Roelf Roelfs Vos** (zie II-B); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Vos** (zie I.1) en **Egbert Hovingh**), zie III-F.
- 3 **Roelf Vos** is geboren op zaterdag 16 april 1814 te Haren (in huis Haren Wijk A 12), is als geboren aangegeven op maandag 18 april 1814 (aangever geboorte was **Roelf Roelfs Vos** (zie II-B); getuigen aangifte geboorte waren **Egbert Hovingh** en **Jan Roelofs Boddeveld**), zie III-G.
- 4 **doodgeboren dochter Vos** is doodgeboren op maandag 23 oktober 1815 te Dilgt (in het huis Haren Wijk D Dilgt 10), is als geboren aangegeven op dinsdag 24 oktober 1815 (aangever geboorte was **Roelf Roelfs Vos** (zie II-B); getuigen aangifte geboorte waren **Luitje Everts** en **Roelf Meijer**).
- 5 **Jacob Vos**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 10), aldaar (Wijk D Dilgt 11) en aldaar, is geboren op zaterdag 17 mei 1817 te Dilgt (in huis Haren wijk D Dilgt 10), is als geboren aangegeven op maandag 18 augustus 1817 (getuigen aangifte geboorte waren **Hindrik Hindriks** en **Roelf Meijer**), wonende Wijk D Dilgt 11 te Haren, is overleden op zaterdag 2 maart 1878 te Dilgt. Jacob werd 60 jaar, 9 maanden en 13 dagen.

Opvolger van zijn vader op de boerderij "De Vossenplaats".

Provinciale Drentsche en Asser Courant, 29 april 1879.

Ten overstaan van Mr. H. EDELINCK, Notaris te Groningen, zullen, op donderdag 1 mei 1879, des namiddags te één uur, ten verzoeken en aan de boerenplaats van Mejufr. de Wed. J. VOS te Dilgt onder Haren, op 0 maanden crediet, publiek worden verkocht: 2 beste Paarden, 12 stuks Hoornvee, waaronder 7 Kalkkoeijen, 12 Schapen met en zonder lammeren, 2 Varkens met Biggen, Eenden, Hoenders, 1 Chais en hetgeen meer zal worden gepresenteerd. Voorts zal na afloop daarvan, alsdan ter zelfder plaatse, voor één seizoen publiek worden verhuurd: 2,5 H. LAND gelegen in twee stukken bij genoemde plaats, om te weiden.
Koekhakken en spelen om geld is op het terrein verboden.

Nieuwsblad van het Noorden, 5 augustus 1894

In de maand December of Januari e.k., zal, ten huize van den koffiehuisshouder R. ABELS te Haren, publiek te koop worden gepresenteerd: Eene Kapitale Boerenplaats, bestaande in: behuizing, schuur en verdere getimmerten, met appelhof, tuin, en daarbij daarbij behorende uitmuntende landerijen, te zamen groot 31 Hect., 83 Are, 65 Centiare, bestaande voor plm. 5/6 gedeelte uit puik weide- en hooiland, doende jaarl. op Midw. tot vaste huur f 125, staande plm. 20 minuten ten zuiden van de stad Groningen te Dilgt, in de onmiddellijke nabijheid van het dorp Haren en aan de tramlijn Groningen—Zuidlaren, toebehoorende aan de erven van wijlen den heer JACOB VOS, thans in losse huur in gebruik bij S. TONKENS. Om te aanvaarden de landerijen op den 12den Maart en de gebouwen op den 1sten Mei 1895. Informatiën te bekomen bij den heer LUCAS BOLHUIS te Haren.
Jhr. R. A. QUINTUS, notaris, Zuidersingel, Groningen.

Leeuwarder Courant, 29 november 1894

Op Vrijdag 14 December 1894, des avonds te 6 uur, zal ten huize van den koffiehuisshouder R. Abels te Haren publiek te koop worden gepresenteerd:

I. Eene kapitale BOERENPLAATS, bestaande in BEHUIZING, SCHUUR en verdere GETIMMERTEN, benevens de vaste, althiddurende en in alle linien verervende beklemming van de daarbij behorende uitmuntende LANDERIJEN, te zamen groot 31 H. 83 A. 65 C., bestaande voor plm 5/6 gedeelten uit puik weide- en hooiland, doende jaarl. op Midwinter tot vaste huur f.125,13, staande plm. 20 min. ten zuiden van Groningen, te Dilgt, bij Haren, en aan de Tramlijn Groningen-Zuidlaren.

II. Twee BANKEN of 8 ZITPLAATSEN op het Koor in de Kerk der Herv. Gemeente te Haren.

III. Vijf GRAVEN op de oude Begraafplaats te Haren, in de 2de klasse, 2e afd., 6de rij, nos. 7 tot en met 11.

Alles behorende tot de nalatenschappen van wijlen den Heer Jacob Vos en Mej. Om te aanvaarden: de Landerijen op den 12den Maart en de Gebouwen op den 1sten Mei 1895.

Jhr. R. A. QUINTUS, Notaris, Zuidersingel, Groningen.

Jacob trouwt op donderdag 6 juni 1861 te Haren op 44-jarige leeftijd met de 26-jarige **Jochemmina Beenes**, dochter van **Jan Jochums Benes** en **Marchien Lucas Oosting**. Jochemmina, wonende te Haren (Wijk A Haren 5) en aldaar (Wijk D Dilgt 11), is geboren op zaterdag 28 juni 1834 te Lula, is overleden op maandag 14 mei 1894 te Kielwindeweer. Jochemmina werd 59 jaar, 10 maanden en 16 dagen.

Vertrokken uit Haren in 1880.

Provinciale Drentsche en Asser Courant, 29 april 1879.

Ten overstaan van Mr. H. EDELINCK, Notaris te Groningen, zullen, op donderdag 1 mei 1879, des namiddags te één uur, ten verzoeken en aan de boerenplaats van Mejufr. de Wed. J. VOS te Dilgt onder Haren, op 0 maanden crediet, publiek worden verkocht: 2 beste Paarden, 12 stuks Hoornvee, waaronder 7 Kalkkoeijen, 12 Schapen met en zonder lammeren, 2 Varkens met Biggen, Eenden, Hoenders, 1 Chais en hetgeen meer zal worden gepresenteerd. Voorts zal na afloop daarvan, alsdan ter zelfder plaatse, voor één seizoen publiek worden verhuurd: 2,5 H. LAND gelegen in twee stukken bij genoemde plaats, om te weiden.
Koekhakken en spelen om geld is op het terrein verboden.

Nieuwe Veendam Courant, 11 november 1891

Boerenplaats te Dilgt, gemeente Haren, plm. 31 hect., in gebruik bij A. van Hemmen, is uit de hand te huur bij mej. de wed. J. Vos.

Nieuwsblad van het Noorden, 17 februari 1892

Uit de hand te huur. Boerenplaats te Haren. Voor den tijd van drie jaren uit de hand te huur: eene kapitale boerenplaats bestaande in: behuizing, schuur, enz. met appelhof, tuin, en daarbij behoorende landerijen, samen groot 31 H. , 83 A. en 65 C., staande en gelegen te Dilgt, thans in huur en gebruik bij A. van Hemmen. Om te aanvaarden de landerijen den 12den maart 1892 en de gebouwen op de 1sten mei a.s. Te bevragen bij notaris Quintus, Zuidersingel.

- 6 **Jan Vos**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 10), aldaar (Wijk D Dilgt 11) en aldaar, is geboren op dinsdag 29 juni 1819 aldaar (in huis Haren Wijk D Dilgt 10), is als geboren aangegeven op woensdag 30 juni 1819 (getuigen aangifte geboorte waren **Roelf Meijer** en **Hindrik Hindriks**), wonende Wijk D Dilgt 11 aldaar, is overleden op vrijdag 6 november 1874 te Dilgt. Jan werd 55 jaar, 4 maanden en 8 dagen.

II-C **Jantien Roelfs Vos**, dochter van **Roelf Jelkes Vos (I)** en **Grietje Pathuis**, is geboren op zondag 3 maart 1782 te Dilgt, is overleden voor 1816. Jantien werd hoogstens 33 jaar, 9 maanden en 29 dagen.

Huwelijkscontract 13 februari 1801

Huwelijkscontract tussen Louwrens Jans de Jonge, zoon van Grietje Doijes en wijlen Jan Louwrens, en Jantje R. Vos, dochter van Roelf Jelkes Vos en Grietje Pathuis.

(Groninger Archieven, toegang 730, inventarisnummer 1691).

Jantien trouwt op donderdag 5 maart 1801 te Haren op 19-jarige leeftijd met de 28-jarige **Louwrens Jans de Jonge**, zoon van **Jan Louwrens** en **Grietje Dooijes**. Louwrens, schipper, is geboren te Groningen (Zuiderdiep), is gedoopt op dinsdag 16 juni 1772 aldaar, is overleden op donderdag 25 januari 1816 te Bedum. Louwrens werd 43 jaar, 7 maanden en 9 dagen.

Woonde Zuiderdiep 162 Groningen. Overleden in een huis te Bedum toen hij daar met zijn tjalk lag. Leefde onder armoedige omstandigheden. Na zijn dood werden zijn verweesde kinderen ondergebracht bij zijn broer Dooije Jans (Grietien), zijn zwager Jan Vos (Jan, Roelina en Margrieta) en zijn zuster Katharina (Catharina).

Van Louwrens en Jantien zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Grietien Laurens de Jonge** is gedoopt op woensdag 6 januari 1802 te Groningen.

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 7 december 1820

De nabestaanden en goede vrienden van Grietje Louwerts de Jonge, zonder beroep, wonende te Onnen, minderjarige dochter van wijlen Louwert Jans de Jonge en wijlen Jantje Vos, in leven echtelieden en gewoonde hebbende te Groningen, komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Dooije Jans, oud schipper te Groningen, oom en toezienend voogd
- Willem de Vries, blauwverver te Groningen, aangehuwde oom
- Wolter Bossien, schipper te Groningen, neef

Aanwezig van moederszijde:

- Jan Vos, landbouwer te Haren, oom en voogd
- Jelke Vos, landbouwer te Onnen, oom
- Roef Vos, landbouwer te Haren, oom.

Grietje is nu 19 jaar en is voornemens in het huwelijk te treden met Geert Smit, zonder beroep, wonende te Onnen.

Grietje wordt geautoriseerd tot het aangaan van een wettig huwelijk met Geerts Smit.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 112, zaak 1820/192)

Brief 13 augustus 1827 aan de Gouverneur

Ter beantwoording van uw missive van den 7den dezer betrekkelijk zekere in de Ommerschans opgenomen Grietje de Jonge (= Grietien Laurens de Jonge), heb ik de eer u te berigten, dat gemelde Grietje de Jonge door een inwoning van vier achtereenvolgende jaren domicilie van onderstand heeft gekregen.

Dat haar oom, Jan Vos, landbouwer te Haren wel wenscht dat zij provisioneel in de Ommerschans verblijft en dat hij de verplegingskosten voor zijn rekening zoude nemen.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 103)

Brief 19 november 1828 van de gouverneur

Toezending van het overzicht van de bedelaren, die in 1827 in de Ommerschans zijn onderhouden. De kosten over het eerste halve jaar moeten ten laste komen van de diakenen en die over het tweede half jaar ten laste van de burgerlijke armen fondsen.

** Bijlage overzicht

Jonge, Grietje de, dag van aankomst 29 maart 1827; getal de verblijfdagen 278; verschuldigde sommen f.26,69 [Grietien Laurens de Jonge].

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

Brief 6 februari 1829 van de Gouverneur

De Gouverneur stuurt een nota toe van de administrateur voor de gevangenen en het armwezen wegens de personen die zijn opgenomen in de bedelaarscolonie Ommerschans. Het betreft Grietje de Jonge en de kosten bedragen f.15,-.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 62)

- 2 **Jan Laurens de Jonge**, boerenknecht en akkerbouwer, wonende te Haren (Wijk A Haren 5), is geboren te Groningen (in de Kleine Haddingestraat), is gedoopt op woensdag 6 maart 1805 aldaar, is overleden op dinsdag 4 mei 1875 te Vries. Jan werd 70 jaar, 1 maand en 28 dagen.

Tot zuivering van legale, oningeschrevene hypotheke wordt bekend gemaakt navolgend exploit:

In den jare 1839, den 14 februarij, ten verzoeke van Klaas Harms Wijk, landbouwer, en Grietje Meertens Sibolts,

ehelieden, wonende te Eerenstheim, te Maarhuizen, gemeente Winsum de vrouw ten dezen gesterkt door haren eheman, voor wien te dezen domicilie wordt gekozen ten huize van de procureur Mr. H. van Giffen, wonende te Groningen, heb ik Jan Stephanus van Amersfoort, deurwaarder bij de arrondissementsrechtbank van Groningen, aldaar woonachtig, beteekend aan den heer officier van justitie bij genoemde rechtbank, dat, namens mijne requiranten en ten einde na te melden onroerend goed te zuiveren van niet ingeschrevene legale hypotheeken ter griffie van meergemelde rechtbank is gedeponereerd, bij akte van depot van den 7 februarij 1839 behoorlijk geregistreerd, een notarieel afschrift van een proces-verbaal van publieke veiling en verkoop op den 24 december 1838 gehouden door Mr. Johan Wichers Quintus, openbaar notaris, residerende te Groningen, in tegenwoordigheid van getuigen en behoorlijk geregistreerd, bij hetwelk door Harmannus van Griethuizen, zonder beroep, wonende te Groningen, als speciaal gemachtigde van Margaritha ter Borch, weduwe Jan Vos, landgebruikster, wonende te Haren, Lammegien Vos, echtgenoot van en gesterkt door Hendrik Brink, landbouwer, wonende te Tinaarlo, Roelf Vos, kastelein en koopman, wonende te Zuidlaren, Jan Vos, koopmansbediende, wonende te Groningen, Hinderkien Vos, Gerardus Vos, Jan Vos, alle drie zonder beroep, wonende te Glimmen, Roelf Vos, landbouwer, wonende te Dilgt, gemeente Haren, Hinderikus Hornhuis, Roelf Hornhuis en Margaretha Hornhuis, alle drie zonder beroep, wonende te Onnen, Jan de Jong en Margaretha de Jong, beide zonder beroep, wonende te Haren, en Grietje Vos, ehevrouw van en gesterkt door Lucas Rummerink, landgebruiker, wonende te Haren, voor den prijs en op de lasten bij de akte vermeld, aan mijne requiranten is verkocht: de vaste beklemming van 6 bunders, 69 roeden, 90 ellen land, gelegen in drie stukken, in den Paddepoel, onder Noordlijk, doende jaarlijks, op midwinter aan de erven van Jonkheer A.J. Trip tot huur 64 guldens, bij het kadaster bekend onder sectie F no 25, 26 en 27.

(Commentaar. De drie percelen zijn verkocht door de kinderen (of hun rechtsopvolgers) van Roelf Jelkes Vos en Grietje Pathuis. Die kinderen zijn: wijlen Jan Vos (in zijn plaats zijn weduwe: Margaritha ter Borch), Jelke Roelfs Vos (in zijn plaats zijn kinderen: Lammegien Vos, Roelf Vos, Jan Vos, Hinderkien Vos, Gerardus Vos, Jan Vos), Roelf Vos, wijlen Katherina Vos (in haar plaats haar kinderen: Hinderikus Hornhuis, Roelf Hornhuis en Margaretha Hornhuis), wijlen Jantien Vos (in haar plaats haar kinderen: Jan de Jong en Margaretha de Jong) en Grietje Vos.

Jan trouwt op zaterdag 11 juni 1842 te Haren op 37-jarige leeftijd met de 34-jarige **Hillegonna Homan**. Hillegonna is geboren in 1808 te Vries, is overleden op woensdag 7 november 1860 aldaar. Hillegonna werd 52 jaar.

- 3 **Roelina de Jonge**, wonende te Haren (Wijk A Haren 5), is geboren op maandag 10 november 1806 te Groningen, is overleden op zaterdag 8 september 1832 te Peize. Roelina werd 25 jaar, 9 maanden en 29 dagen.

Roelina trouwt op donderdag 27 mei 1830 te Peize op 23-jarige leeftijd met de 29-jarige **Geert Tammes Venema**. Geert, smid, is geboren op maandag 20 oktober 1800 te Sappemeer, is overleden op donderdag 25 mei 1871 te Annen. Geert werd 70 jaar, 7 maanden en 5 dagen.

Geert was later gehuwd (2) met **Anna Jans de Ruiter**.<3,4>

- 4 **Margaretha de Jonge** is geboren te Groningen (aan het Zuiderdiep), is gedoopt op zondag 10 maart 1811 aldaar, zie III-H.

- 5 **Catharina de Jonge** is geboren op donderdag 14 oktober 1813 te Groningen, zie III-I.

II-D **Katherina Roelfs Vos**, dochter van **Roelf Jelkes Vos** (I) en **Grietje Pathuis**, wonende te Haren, is geboren op zaterdag 19 maart 1785 te Dilgt, wonende Wijk C Onnen 30 te Haren, is overleden op zondag 30 mei 1819 te Onnen, is als overleden aangegeven op woensdag 1 september 1819 (getuigen aangifte overlijden waren **Jan Vos** (zie I.1) en **Lucas Rummerink**). Katherina werd 34 jaar, 2 maanden en 11 dagen.

Katherina trouwt op zaterdag 19 mei 1810 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 39-jarige **Cornelis Henderikes Hornhuis**, zoon van **Hinderikes Hornhuis** en **Gesina Pauwels**. Cornelis, landbouwer, raadslid, wonende te Haren (Wijk F Essen 1), aldaar (Wijk C Onnen 30) en aldaar, is geboren op donderdag 25 april 1771 te Essen, is gedoopt op zondag 28 april 1771 te Haren, is overleden op maandag 31 januari 1848 te Onnen. Cornelis werd 76 jaar, 9 maanden en 6 dagen.

Is vanaf augustus 1832 tot zijn overlijden op 31 januari 1848 raadslid van de gemeente Haren. Is vanaf 1828 brandmeester voor wijk C (Onnen) van het dorp Haren. Bij raadsbesluit van 19 mei 1841 herbenoemd tot brandmeester voor Wijk C van het dorp Haren.

Woont in 1830 op het adres Haren Wijk C Nr 30 Onnen samen met drie kinderen, het weeskind Catharina de Jonge van zijn schoonzus, de inwonende boerenknechten Egbert Oosterveld en Boele Ruuls en de inwonende werkmeid Ida Brink. Twee zusjes van Catharina wonen bij oom Jan Vos in Haren.

Akte 15 januari 1818

De erven Warmolts verkopen publiek:

1. een stuk land, het grote Pijperspoel genaamd, gelegen aan de Harender Boerenweg, zettende ten noorden aan de heer Jullens, ten oosten aan het Onnerveld, ten zuiden aan Simon Aaldrik Evenhuis en ten westen aan de Nieuwlandsweg.
2. een derde gedeelte van het Velland, mede onder Haren gelegen, zettende ten noorden aan Jan Antoni van Hemmen, ten oosten de Noordlandsdrift, ten zuiden Wicher Alderts en ten westen Abel Jans.
3. De halvescheid in de Ganse Tiende van Haren, waarvan de koper wordt gehouden kennis te dragen, willende de verkoper in zijne qualiteit tot geene uitleg of aanwijzing daarvan gehouden zijn.

De kopers zijn:

- perceel 1: Roelf Vos en Cornelis Hornhuis voor f.175,-;

- perceel 2: Abel Jans Brink voor f.121,-;

- perceel 3: C.W. H. Haack voor f.425,-.

(Groninger Archieven, toegang 1870, inventaris nr. 76, Akte 17)

Uitspraak Vrederechter Hoogezand 29 juli 1819

De nabestaanden van Hinderikus, Margaretha Roelina en Roelf, minderjarige kinderen van Cornelis Hornhuis en wijlen Catharina Vos komen samen.

Aanwezig van vaderszijde:

- Lukas Rummerink, landbouwer te Haren, neef

- Jan Wuffen, landbouwer te Helpman, neef
- Roelf Meijer, landbouwer te Haren, goede vriend

Aanwezig van moederszijde:

- Jan Vos, landbouwer te Haren, oom
- Jelke Vos, landbouwer te Onnen, oom
- Roelf Vos, landbouwer te Haren, oom.

Tot toezien voogd wordt benoemd Jan Vos.

(Groninger Archieven, toegang 146, inventaris nr 112, zaak 1819/93)

Brief 11 april 1826 van de burgemeester van Hoogezand

Op zondag laatstleden zijn volgens opgave van een ingezetene uwer gemeente, zeggende te zijn genaamd Cornelis Hornhuis op de Westerbroekstermade in deze gemeente gevonden twee aalfuiken, welke dezelve eenige dagen te voren van onder Haren zouden zijn vermist.

Deze fuiken bij Harm Heuveling te Westerbroek in bewaring zijnde gebragt met assistentie van een veldwachter. Zoo zal op zondag eerstkomende eene oproeping worden gedaan van zoodanigen welke daarop eenige aanspraak mogten hebben en zullende, indien zich niemand aanmeld, zooals verondersteld wordt, u nader daarvan worden onderrigt. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 59)

Brief 23 juli 1826 van Cornelis Hornhuis

Ik neem de vrijheid u bij dezen kennis te geven, dat wij eigenaren J. Veltman, Klaas Mans, Berent Berents, Hindrik van der Es en C. Hornhuis, van een sloot van het Drentse diep tot aan de Noorder Zanddijk en verder tot aan de Aallingkamp, alwaar de Bixzen sloot genoemd, welke sloot onder schouw is gelegen, doch waarvan jaarlijks weinig tot niet wordt verrigt uit hoofde van de zwakheit in zoodanige gevallen van onze dijkschouwer.

Wij opgenoemde eigenaren zijn uit hoofde van het belang der aan de sloot gelegen landen om dezelve na te weiden overeengekomen om die sloot voor zooveel ons aangaat te verdelen en door te graven en hebben dientengevolge besloten om dit op zaterdag 19 juli te doen. Dan neimant dan ik was aldaar tegenwoordig, zoodat ik vergeefs na de sloot ben gegaan. En daar het voor mij van veel aanbelang is, zoo ook voor anderen als J. Swartwolt, dat de sloot word gegraven om mijn lant te kunnen weiden, hetgeen ik anders niet kan, zoo is het, dat ik mij in dezen tot u wende en u verzoeke om de vermelde eigenaren tot de graving te gelasten.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 59)

Akte mei 1829 (met de aantekening, dat deze akte door Dr. Kuizinga in 1951 aan de burgemeester ter hand is gesteld; betreft huidige Vidaductweg).

Wij ondergetekenden Marktgenoten en meede eigenaren in de Onner Marke, verklaren bij deesen voor ons zelve en onze mede-eigenaren af te staan om onder eene vaste altoosdurende huire te mogen gebruiken aan Geert Andries en Hendrika Kuijpers, echtelieden, die door mede verteekening zulks aannemen, een gedeelte land van het Westerveen gelegen en onder markte van Onnen, invoegen door ons is afgebakend, waarvan jaarlijks op de 1e mei door de meijerlieden tot vaste huur of gondpacht zal worden betaald f. 10,-, zullende de meijerlieden daarenboven verpligt zijn tot het maken van dat gedeelte weg loopende door de Onner Esse beginnende bij de zogenaamde Kostverloren Akkers tot aan het pand van Jan de Vries, welke weg dan door hen na behooren in schouwbare staat zal worden onderhouden. Voorts zal van deeze grond door vererving van eijenaar veranderende worden betaald tot geschenk een jaar huur en bij verkoping door verkoper en koper een jaar huur.

Ondertekening door C.H.W. Haack, H. Hinderikus, J. Veldman C. Hornhuis, H. Breeman, Willem Eising, H. Everts en Geert Andries.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 62)

Brief 14 februari 1831 aan Lukas Oosterveld, Roelf Koops, Harm van der Veen en Reinder Nijdam, Evert Everts en Jan van Hemmen, Kornelis Hornhuis en Gerrit Veldman, Pieter G. Mulder, H. Veldhuis, Willem Eising en Reinder Tonkens, Teunis Boer en Hindrik Houwing

Ten gevolge een op heden door ons genomen besluit zal er op woensdag of donderdag den 17 of 18 februari aanstaande een algemene collecte langs de huizen binnen deze gemeente plaats hebben, ten einde de onbedeelde behoeftige huisgezinnen in derzelve hulpbehoeven omstandigheden te ondersteunen. U hiervan kennis gevende, verzoeken wij u om de bedoelde collecte op en van de boven bepaalde dagen te in de wijk te willen verrigten. Wij vertrouwen dat gij deze moeite wel op u zult willen nemen en vinden het noodig hierbij iets te voegen tot aanmoediging van uw iijver in het verrigten dier collecte, daar de armoedige omstandigheden van sommige huisgezinnen zo schrijnend zijn, dan dat een ieder niet gaarne alles zoude aanwenden wat strekken kan tot verzachting van het lot der behoeftigen

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Brief dd 11 augustus 1834 van Cornelis Hornhuis

Er hebben zich bij mij, als lid van het plaatselijk bestuur, eenige personen van den oud Harendermolen vervoegd, over het aanstaande schieten naar den schijf in het veld aldaar, teneinde door mijne medewerking zulks zoude worden tegen gegaan, uit hoofde de veelvuldige bezwaren en het gevaar waaraan zoodanige oefening thans onderhevig is. Er is in de rigting van het schot een huis gebouwd, dat er voor dezen, toen men aldaar nog naar den schijf schoot, niet stond. Het vee kan men in dezen tijd niet houden of opschutten, een gedeelte van het veld wordt door de juffer Jullens afgegraven tot een kamp. Sommige kogels vliegen in hare rigting tot aan en over den algemeene rijweg van Haren naar Onnen, daarenboven zien de ingezetenen van Onnen niet graag, dat hun bosch en geplant geboomte wordt afgehakt en verwoest, hetwelk tevoren bij zoodanige oefeningen altijd heeft plaats gehad. Zelfs hebben alle marktgenoten van Onnen mij verklaard niet te willen gedoogen, dat op hun eigendom naar de schijf worde geschoten, doordien zij elk oogenblik in gevaar zouden komen van ongeluk aan vee, personen, enz. en tevens schade zouden lijden aan hun eigendom, het veld namelijk waar men wil schieten.

De gemelde marktgenooten hebben daarom mijne tusschenkomst ingeroepen om namelijk te bewerken, dat er niet naar de schijf worde geschoten. Ik heb mij dientengevolge naar de gewone plaats van oefening begeven, teneinde te onderzoeken in hoeverre de gemelde bezwaren daar tegen waar konden zijn en in persoon bevonden alles waar te zijn, wat men heeft te kennen gegeven.

Daarna heb ik de assessoren van het een en ander onderrigt, die ook gaarne in het belang der ingezetenen van Onnen

zouden zien, dat er geene schijf-schieting plaats hadde.

U van dit een en ander kennis gevende, verzoeke ik u vriendelijk om door uwen invloed en tevens als hoofd der gemeente te bewerken, dat de voorgestelde oefening in het schieten naar den schijf niet plaats hebbe.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 67)

Voorval Onnen 17/18 oktober 1839

In de nacht van donderdag 17 oktober op vrijdag 18 oktober worden twee paarden uit de wei gehaald bij de landbouwer/tapper/wagenaar Kars Eisses te Onnen. E worden twee andere paarden voor terug gezet. Ook wordt een wagenladder bij Kars Eisses weggenomen. Met de nodige moeite weet Kars Eisses zijn paarden en de wagenlader terug te vinden. Het is dan voor hem niet meer mogelijk om met en groep meisjes uit Onnen naar de markt in Vries te gaan en dat was nu waarschijnlijk net de bedoeling van een aantal jongens in Onnen. Hindrik Bakker is waarschijnlijk de dader en mogelijk had ook Hendrik Eisses een rol. Verder komen nog een aantal bewoners in de proces-verbalen naar voren: de broers Klaas en Hindrik van der Es, als vrienden van Hindrik Bakker en Hendrik Eisses. Johanna Kooi-Bazuin als getuige. Elizabeth Baving dienstmeid bij Hindrik Jans Breeman als een van de meisjes die mee zouden naar Vries. Aldert Buiringa als getuige. Cornelis Hornhuis in wiens land de paarden en de wagenladder terug gevonden zijn. Alle proces verbalen zijn te vinden bij Kars Eisses.

Proces verbaal 30 november 1839

Heden 30 november 1839 verscheen voor ons, burgemeester der gemeente Haren, als daartoe geroepen de persoon Klaas van der Es, oud 18 jaren, zonder beroep, woonachtig ten huize zijner ouders te Onnen, en Hendrik Eisses, oud 19 jaren, dienstknecht en woonachtig te Onnen, dewelke op de aan hen gedane vragen verklaarden en wel de eerste comparant.

Dat hij dinsdag den 26 dezer voormiddags te elf uren buiten op de mesthoop zijnde had gezien, dat Evert Weites drie varkens van C. Hornhuis uit de hof had gejaagd, welke varkens andermaal waren terug gekomen en daarna met geweld weder op den weg gedreven. Daar zijnde, dat gemelde Evert Weites toen met een zwaren stok naar die varkens had geworpen en een van denzelven zodanig getroffen dat hetzelve op drie benen was gaan lopen, daar schijnbaar het regter voorbeen was aan stukken geworpen.

De tweede comparant verklaarde, dat hij dienzelfden tijd bij eersten comparant was aangekomen en zich me denzelven in gesprek begeven. Dat Klaas van der Es toen tot hem had gezegd: "daar komt al een zwijn aan met het been aan stukken". Dat hij comparant voor dien tijd reeds had gezien, dat Evert Weites drie varkens van C. Hornhuis met een stok uit den hof had gedreven en op denzelven geworpen, doch dat hij niet had gezien, dat genoemde Evert Weites op den weg het zwijn had geworpen, maar wel naar het zeggen van Klaas van der Es, dat het zwijn het been aan stukken had en dat hetzelve op drie benen liep.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 72)

Brief 6 juli 1841 aan de schoolopziener van het 1e district

Op uw missive van den 7 juni jl. heb ik te berigten, dat bij besluit van het plaatselijk bestuur dezer gemeente dd 19 juni jl. zijn benoemd tot leden eener plaatselijke commissie van toezigt over de scholen bedoeld in artikel 9 van de Wet voor het lager schoolwezen, gearresteerd den 3 april 1806, de heeren H.K. Roessink [Roessingh], R. Koops, A.W. Hoeksema, W. Homan, J. Bos en C. Hornhuis, zijnde voorts bij dat besluit aan ieder der benoemden uitgereikt een exemplaar der circulaire van de commissie van onderwijs in deze provincie nr 1. Hebbende voornoemde heeren verklaard hun benoeming aan te nemen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

Aantekening in brievenboek dd 4 maart 1843

Het verzoek van H. Freriks [Hindrik Freerks] om te Onnen een huis te bouwen in handen gesteld van het lid van den raad Hornhuis om berigt en voornamelijk of er ook bezwaren bestaan op het huis met riet of stroo te dekken.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111)

Rapport dd 13 maart 1843 van C. Hornhuis

Door u is in mijne handen gesteld een adres van Hindrik Freerks, woonachtig te Yde, houdende verzoek om op den zogenaamde Golakker te Onnen een huis te bouwen en hetzelve met riet of stroo te dekken, ten einde voornamelijk op het laatst in genoemde adres uitgedrukt verzoek te dienen van berigt.

Dien ten gevolge heb ik de eer, onder terugzending van voormeld adres, te berigten, dat het door den adressant te bouwen huis, indien het op de door hem verkozene plats komt te staan, van het huis van Lukas Horst weliswaar slechts ruim 20 Nederlandsche ellen, maar van dat van Aldert Buiringa veel verder zal verwijderd zijn. Daar er echter in de nabijheid van den Golakker geene huizen, dan de twee even genoemde woningen gevonden worden, komt het mij voor, dat het met riet of stroo dekken van het door den adressant te bouwen huis in opzigt tot het verspreiden van brand weinig of geene zwaarigheid oplevert.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Aantekening in brievenboek dd 4 april 1843

Het rekest van H. [Hendrik Alberts] Kooi te Onnen om aldaar een huis te bouwen, gesteld in handen van het lid van den raad C. Hornhuis om te berigten of er tegen het toestaan van het verzoek ook bezwaren bestaan.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111)

Aantekening in het brievenboek dd 18 april 1843

Het request van L. Brink om een huis te Onnen te bouwen, gesteld in handen van het lid van den raad C. Hornhuis om berigt of er tegen de verzochte bouwing ook bezwaren bestaan, waarom het bezoek zoude moeten worden afgewezen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111)

Brief 6 mei 1843 van C. Hornhuis

Door u in mijne handen gesteld zijnde een adres van Lukas [Abels] Brink, houdende verzoek om in de Zuiderkamp te Onnen eene boerenwoning te mogen bouwen en dezelve gedeeltelijk met riet of stroo te mogen dekken, ten einde te berigten of er ook bezwaren bestaan tegen de inwilliging van dat verzoek, heb ik de eer, onder terugzending van voormeld adres, te berigten, dat er uit hoofde van den grooten afstand, waarop voormelde huis van den publieken weg

en van de naaste huizen zal komen te staan, mijns inziens geene bezwaren aanwezig zijn, waarom voornoemde verzoek zoude moeten worden afgewezen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Brief van 8 september 1843 van de brandmeester generaal L. van Oosten
Ter voldoening aan uw missive van den 19 mei 1841, heb ik de eer bij deze aan u eene voordragt te doen ter vervulling van de vacatures welke door de aftreding der brandmeesters in de onderscheidene wijken der gemeente reeds op den 1 mei dezes jaar zijn ontstaan, als
Haren, wijk A, den afgetreden Roelf Koops Rzn
Haren, wijk B, den afgetreden Otto Hoenderken
Onnen, wijk C, den afgetreden Cornelius Hornhuis
Dilgt, wijk D, den afgetreden Roelf Vos
Hoornschedijk, wijk E, den afgetreden Reinder C. Hoenderken
Essen, wijk F, den afgetreden Jan Berends Bosman
Noordlaren, wijk A, den afgetreden Otto Cluiving
Noordlaren, wijk B, den afgetreden Reinder Hoenderken
Glimmen, wijk C, den afgetreden Jan Bos
Helpman, wijk A, den afgetreden Egbert Wilphorst
Helpman, wijk B, den afgetreden Hindrik Vorenkamp
Hoorn, wijk D, den afgetreden Hindrik Bolhuis
Terwijl ik voor den heer A.W. Hoeksema te Helpman, Wijk C, die vroeger mij heeft te kennen gegeven, dat hij wel wenschte van deze functie te worden ontslagen voordraag: 1. Berend Mulder, zonder beroep, en 2. Arend de Boer, scheepstimmerman, beide woonachtig in de wijk C te Helpman.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 76)

Aantekening in brievenboek dd 7 mei 1844
Het verzoek van Aafje Hendriks Smid (= Aaffien Hindriks Smit), landbouwersche te Onnen, om in haar hof sectie G nr 186 een wagenhut te bouwen gesteld in handen van het lid van den raad Hornhuis om berigt of er ook bezwaren bestaan waarom het verzoek niet zoude behooren te worden toegestaan.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111).

Aantekening in brievenboek dd 11 mei 1844
De rekeningen wegens geleverde sterke dranken bij den brand van Smit in handen gesteld van Hornhuis om te berigten of door hem tot de leverantie van die drank order is gegeven.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111).

Brief 12 september 1844 aan de officier van justitie
In rescriptie op uw missives van den 29 augustus 1844 en 10 september 1844 en onder terugzending der daarbij behoorende klage van R. Zonderman, heb ik de eer u te berigten, dat de eenige visscherman te Onnen is de landbouwer Cornelis Hornhuis, lid van den raad dezer gemeente, die ook hardhoorig is en in het bezit van een schuitje. Deze man behoort tot de voornaamste ingezetenen en er bestaan volstrekt geen redenen, die aanleiding zouden kunnen geven om te vermoeden, dat deze zich aan diefstal of van visch of van netten zoude schuldig maken. Desniettemin heb ik denzelfden over de inhoud der voorschreven klage verstaan en heeft hij mij verklaard, dat door het hooge water hij sedert eenigen tijd niet in de mogelijkheid had verkeerd het schuitje zoodanig vast te leggen, dat het niet door anderen zoude hebben kunnen zijn gebruikt, doch dat hij het thans van een behoorlijk slot zoude voorzien.
Wat overigens de surveillance op het ligten der netten betreft, deze is zeer moeilijk zoo niet ondoenlijk, dewijl die netten zich uitstrekken vanaf de Gideon in het Winschoterdiep, langs het Drentsche diep tot nabij de mond van het Zuidlaardermeer en meestal zonder schipje ontoegankelijk zijn.
De veldwachter dezer gemeente is echter op dit punt met nadruk aanbevolen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111).

Groninger Courant, 1 februari 1849
Onnen, 30 januari 1848. Heden overleed onze waarde vader Cornelius Hornhuis, in den ouderdom van bijna 77 jaren, landbouwer alhier en lid van den raad der gemeente Haren. H. Hornhuis, R. Hornhuis, M.R. Hornhuis.

Cornelis was later gehuwd (2) met **Janna Meursing**.<5,6>

Van Cornelis en Katherina zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Hinderikus Hornhuis** te Haren, is geboren op woensdag 6 mei 1812 te Essen (Wijk F Essen 1), is als geboren aangegeven op vrijdag 8 mei 1812 (aangever geboorte was **Cornelis Henderikes Hornhuis** (zie II-D); getuigen aangifte geboorte waren **Hinderikes Hornhuis** en **Jan Vos** (zie I.1)), zie III-J.
- 2 **Margaretha Rolina Hornhuis** is geboren op maandag 16 januari 1815 te Onnen, zie III-K.
- 3 **Roelf Hornhuis** is geboren op maandag 15 december 1817 te Onnen, zie III-L.

II-E **Grietien Roelfs Vos**, dochter van **Roelf Jelkes Vos (I)** en **Grietje Pathuis**, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 33), is geboren op zaterdag 19 maart 1785 te Dilgt, is overleden op zaterdag 16 juni 1849 te Haren. Grietien werd 64 jaar, 2 maanden en 28 dagen.

Grietien trouwt op woensdag 31 mei 1815 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 23-jarige **Lucas Rummerink**, zoon van **Rudolph Rummerink** en **Anna Wemelina Buirma**. Lucas, landbouwer en assessor, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 33), aldaar (Wijk A Haren 5) en aldaar (Wijk A Haren 6), is geboren op zondag 22 april 1792 aldaar, is overleden op dinsdag 3 januari 1860 aldaar. Lucas werd 67 jaar, 8 maanden en 12 dagen.

MET LUCAS RUMMERINK STERFT HET GESLACHT RUMMERINK IN 1860 IN DE MANNELIJKE LIJN UIT.

Woont in 1830 met zijn vrouw, twee dochters en het inwonende personeel Egbert Berends Daling en Hinderkien Eigenga op het adres Haren Wijk B Nr 33 Kromelboog.

Ingekomen stukken gemeente Haren, 18 april 1814

Brief van de commissaris van het arrondissement Groningen met de mededeling, dat de leden van de landmilitie zich op 26 april 1814 om 8 uur in de ochtend in de Martinikerk moeten bevinden. Daarbij de toevoeging voor de maire: "het zoude mij aangenaam zijn, indien Ued bij de overgave van uw contingent tegenwoordig waart". Bijgevoegd een nominatie controle van de door het lot gedefigineerden.

Nr. trekking, naam, remplaçant

1. Berg van den, Derk, vrijwillig;

36. Pathuis, Hindrik

40. Hendriks, Berend

41. Bruin de, Christiaan

59. Klaassens, Roelf

69. Veltman, Gerrit, remplaçant Bennink, Peter, te Haren

74. Jochums, Jacob, remplaçant Jan Jochums, te Haren

77. Kloots, Otto, remplaçant Gerrit Geerts, te Haren

85. Bazuin, Arend, remplaçant Antman, Izak, te Groningen

89. Rummerink, Lucas, remplaçant Bakker, Jacob, te Haren

98. Ruuls, Christoffel

101. Wieringa, Ludewikes

125. Houwing, Hendrik, remplaçant Janssen, Marten Hendrik te Groningen

156. Schut, Jannes

175. Kwant, Meindert

183. Koops, Jan, remplaçant Kwint, Willem, te Groningen

235. Boerema, Hindrik

236. Nijdam, Andries, remplaçant Benniks, J.J., te Groningen

292. Bakker, Derk

298. Kramer Harm.

Op 30 april 1814 volgt een brief met als bijlage een overzicht van de personen, die op het appel hebben gemankeerd.

Voor Haren waren dat:

36. Pathuis, Hindrik

40. Hendriks, Berend

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 47).

Akte 13 mei 1817

Lucas Rummerink te Haren stelt zich borg voor de weduwe van wijlen Rudolf Rummerink (Anna Wemelina Buirma) voor de juiste betaling van de impost op de turf, die de weduwe verschuldigd zal zijn aan Mello Sichterman, ontvanger der directe belastingen te Groningen wegens het baggeren van veen in de Broeken onder Haren. (Groninger Archieven, toegang 1870, inventaris nr. 69, Akte 262)

Wordt in 1828 aangewezen als brandmeester voor wijk B van het dorp Haren. Weigert in 1838 de benoeming tot generale brandmeester voor de gehele gemeente, omdat hij het te druk heeft als schatter van het turf. Is vanaf oktober 1838 tot oktober 1858 raadslid en assessor (vanaf 1851 wethouder) van de gemeente Haren. Dit als opvolger van zijn zwager Jan Vos.

Brief 29 november 1823 aan de wijkmeesters L. Rummerink en J.H. Oosterveld aan de Oosterweg te Haren
Ik heb de eer u door dezen kond te geven, dat de gemeenteraad na gehouden deliberatiën op den 26 dezer heeft goed gevonden te bepalen, dat de wijk D te Haren, zijnde de personen Hindrik Taken, Jans Buining, Hindrik Nijboer, Egbert van Dalen, Hinderikus Smid, Tako en Pieter Takens, het huis van de heer Reiger, bewoond door Evert Schut en Jan Pathuis, tot het door der nachtwachten, welke met december eenen aanvang zullen nemen, zullen worden gevoegd bij uw wijk aan de Oosterweg. Vertrouwende op uw medewerking.
(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 101)

Bij haar overlijden op 12 mei 1829 bezit Anna Wemelina Rummerink-Buirma de volgende onroerende goederen (met daarachter tussen haakjes welk kind hiervan eigenaar is in 1830):

Haren Wijk A 16 boerenbehuizing met 19 bunder land (schoonzoon Roelf Koops gehuwd met dochter Henderika Rummerink)

Haren Wijk B 33 boerenbehuizing met 20 bunder land (zoon Lucas Rummerink)

Haren Wijk B 32 arbeiderswoning (zoon Lucas Rummerink)

Haren Wijk A 17 arbeiderswoning (schoonzoon Roelf Koops gehuwd met dochter Henderika Rummerink)

Haren Wijk A 19 arbeiderswoning (dochter Maria Lucretia Rummerink, weduwe van Luitje Bolhuis).

Brief 4 januari 1832 aan het college van toezigt op de administratiën der kerkfondsen

Ter voldoening aan uw resolutie van den 9den februari 1830 hebben wij de eer u te dienen van berigt:

a. dat het getal zielen der hervormde gemeente bedraagt 1263

b. het getal ledematen 410

c. dat de kerkelijke gebouwen zich in een redelijken toestand bevinden en dat er geene herstellingen, gering onderhoud uitgezonderd, noodzakelijk zijn.

d. de kerkvoogden zijn: Jacobus van Trojen, president; R. Koops, secretaris; Jan Vos, administrateur.

De notabelen zijn: Carel Hindrik Willem Haack, Wijbrandus Holwerda, Jan Hendriks Oosterveld, Hindrik Breeman, Lukas Rummerink, Hindrik Loerts, Harmannus Doll Havinga, Roelf Meijer, Jan Popko Oosting in plaats van de overleden J. Swartwold.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Nederlandsche Staatscourant, 27 maart 1833

Door zijne majesteit zijn benoemd en aangesteld tot officieren bij den landstorm der provincie Groningen, de navolgende personen te Haren: tot majoor: D.G. Rengers Hora Siccama; tot kapiteins L. Rummerink en Jan Bos; tot 1ste luitenants:

Egb. Wilphorst en J. Veldman; tot 2de luitenants: R. Koops Rzn, G. Bolhuis, T.H. Brands en L. Homan.

Brief 15 november 1834 aan de officier van justitie

Ik heb de eer hiernevens aan u te zenden proces verbaal wegen het vermissen of wel de vermoedelijke ontvreemding van een paard toebehoorende aan de weduwe van Luite Bolhuis [= Maria Lucretia Rummerink], landbouwster te Haren, uit haar land gelegen aan den Achterweg onder Essen binnen deze gemeente, benevens proces verbaal van den afloop van de onderzoeking naar het vermiste paard, hetwelke door den zoon der opgemelde weduwe en Lukas Rummerink alhier woonachtig op bekomene onderrigting is weder gevonden te Oude Haren in xxx bij xx, door den wandel genaamd wordende xxxxx, welke persoon het paard had geruild voor een oud paard van den vermoedelijke ontvreemder Willem Minke, laatst gedomicileerd te Tinaarlo, provincie Drenthe.

Ik neme voorts bij dezen de vrijheid u op aanzoek der belanghebbende wederom te verzoeken om in deze zaak ten gunstigste voor haar te willen werkzaam te zijn en indien mogelijk zodanig, dat zij het paard kan terug bekomen door aan bij de ruiling en verkoop betrokkene personen, datgene te restitueren hetwelke zij werkelijk in dat geval aan den vermoedelijke ontvreemder voor ruiling of verkoop hebben uitgekeerd.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 106)

Brief 24 januari 1838 aan het college van toezicht op de kerkelijke administratie te Groningen

Ter voldoening aan uw resolutie van den 9 februari 1830 hebben wij de eer door deze te berigten:

A. Dat het getal zielen der Hervormde Gemeente alhier bedraagt 1321;

B. Dat het getal der ledematen bedraagt 448;

C. Dat de kerkelijke gebouwen zich alle in een redelijke staat bevinden. Aan de pastorie zullen willigt eenige reparaties noodig zijn, edoch wij hopen dat er geen buitengewone uitgave vooralsnog daartoe zullen benodigd zijn;

D. Dat de kerkvoogden zijn: J. van Trojen, R. Koops, secretaris, en Lukas Rummerink, administrateur, en welke laatste daartoe bij algemene stemmen is benoemd in plaats van de heer J. Vos, welke volgens het bestaande rooster met den aanvang van dit jaar moettende aftreden. Hoezeer weder verkiesbaar echter voorlopig had verzoekt en die betrekking geen nieuwe keuze op hem uit te brengen.

Dat notabelen zijn W. Holwerda, J.H. Oosterveld, R. ter Borgh, H. Meijer, J. Veldman, G. Bolhuis, H. Hindrikus, H. Doll Havinga. H. van der Veen, J. Vos in plaats van L. Rummerink.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 108)

Proces verbaal 29 juni 1838 opgemaakt door Lucas Rummerink tegen Willem Assies

In het jaar 1838 den 29 juni 's namiddags ten zeven ure ter requisitie van Zijne Excellentie den Minister van Financiën, waarvan de bureaux gevestigd zijn te 's Gravenhage, ter vervolging en voortzetting van den Heere Gouverneur der provincie Groningen, welke domicilie kiest ten kantore van de Inspecteur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen van het Arrondissement Groningen, aldaar wonende, verklaart Lucas Rummerink, meter en taxateur van den turf te Haren, dat hij in den morgen van 20 juni 1835 zich in het Beslotenveen te Noordlaren bevindende, heeft bevonden, dat door Willem Assies, landbouwer, wonende te Noordlaren, strijdig was gehandeld tegen artikel 11 der Wet op den Turf van den 26 december 1833 (Staatsblad 72) door het verzuim tot het inleveren eener nadere opgave bij gedacht artikel 11 gevorderd, daar dezelve reeds was bezig geweest op het grote of geriemde veen [het veen riemen = voor de tweede maal snijden], dat bij het consent tot verveening afgegeven ten kantore Haren den 17 mei 1838 nr 14 onder letter N voor het met veen bestrijken van vijf vierkante veenstukken land om daarvan turf te maken van de beste soort, tweede klasse, liggende in het Beslotenveen te Noordlaren, sectie F nr 36, op te breken en alzoo had overtreden art. 14 der welgemelde Wet op de Turf en dientengevolge had verbeurd de boete van f.50,-, daar het opgebroken veen slechts uit een partij bestond.

Ten gevolge van welke overtreding hij relatant [= rapporteur] zich ten huize van den bekeurde heeft vervoegd, ten einde dezelve uit te noodigen hedenavond ten zeven uur bij de opmaking van het proces verbaal tegenwoordig te zijn, waarop hij geen beslissend antwoord konde bekomen, daar volgens getuigenis van den bekeurdes huisgezin dezelve afwezig was.

De bekeurde des avonds ten zeven ure gecompareerd zijn, zich met de waarheid van het bovenstaande kunnende verenigen bragt echter tot zijne verontschuldiging bij dat hij zulks alleen op aanraden van zijn knecht gedaan had, welke zeide dat men aldus gewoon was zulks te doen zonder nadere opgave het geriemde veen maar op te breken, als kunnende hetzelfde daarom wel door den meter of taxateur opgenomen worden, waarop ik den bekeurde gaf te kennen, dat hij echter zoowel voor de daadzaken van zijn knecht als voor zich zelve verantwoordelijk was, ingevolge art. 231 der algemene Wet van den 26 augustus 1832 (Staatsblad 38).

Verklarende de relatant voorts dit proces verbaal te hebben opgemaakt en gesloten ten jare, maand en dag als in het hoofd dezes genoemd des avonds ten tien ure in tegenwoordigheid van den bekeurde, aan wien hetzelfde is voorgelezen en uitgenoodigd om met mij te teekenen, hetgeen hij weigerde, waarna ik hem en afschrift van hetzelfde heb aangeboden, maar gevende hij, bekeurde, voor, dat het hem te laat werd daarna te wachten, mij verzoekende een afschrift daarvan ten raadhuize der gemeente Haren te bezorgen ter zijner dispositie, waarvan acte.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer - abusievelijk - 68)

Proces verbaal 6 juli 1839 van de kerkvoogden van Haren

Op heden den 6 juli 1839 zijn wij kerkvoogden der Hervormde gemeente te Haren overgegaan tot de publieke uitbesteding der reparatiën en de levering van materialen daartoe benodigd van den toren te Haren ingevolge bestek en voorwaarden daarvan opgemaakt, bij wijze van inschrijving en opbod.

En nadat de aannemers te dien einde zijn verzocht op het gedachte werk in te schrijven, is gebleken, dat de volgende personen hebben ingeschreven voor de somma daarbij uitgedrukt, als:

- Jan Brink te Haren voor f.1.200,-

- E.J. Vokkelman voor f.1.219,-

- J.B. Durville voor f.1.249,-.

Waarnaar wij zijn overgegaan tot de uitmijning van het gedachte werk, hetwelk door den kerkvoogd R. Koops werd ingesteld op f.600,-, welke som met f.10,- verhoogd, werd gebragt op f.800,-. Daarna met f.5,- op de som van f.1.200,-, zijnde de som der inschrijving van den persoon Jan Brink, bovengenoemd. En daar gemelde som boven den staat van begrooting deswege door ons opgemaakt is geleege, zoo hebben wij kerkvoogden den Jan Brink te kennen gegeven, dat wij hem nader zouden informeren, na alvorens het college van toezicht op de kerkelijke administratiën der hervormden in deze provincie te hebben gehoord, of hij als aannemer van het voren omschreven werk zal worden erkend en hem

hetzelve toegezegd, of niet.

Aldus opgemaakt dit verbaal, hetwelk door ons en den persoon Jan Brink behoorlijk is vertekend.

R. Koops, L. Rummerink, J. Brink.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 72)

Brief 17 juli 1839 van de commissaris van politie, ambtenaar bij het kantongereg, te Groningen

Ik neem de vrijheid u te verzoeken ter zake eener bij mij ingediende klage door Neeltje Schagen, vrouw van Elsdert [Aildert] Jager, zonder vast beroep, wonende te Groningen, als zijnde op dingsdag 5 maart jongstleden buiten de stad Groningen, in de nieuwe werken, overreden door eene wagen bespannen met twee zwarte paarden en daardoor kwetsuren te hebben bekomen aan beide beenen, om wel te willen afhooren Jan Oosterveld en Jan Berends [Bosman], beide landbouwers wonende te Essen, onder Haren, welke genoemde vrouw hebben gevonden en opgenomen, als ook den vermoedelijke dader, zijnde de ter dien tijd wonende knecht bij den heer Rommeling [Lucas Rummerink] te Haren of achter Haren, aan den hoek van den Oosterweg woonachtig.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 72)

Brief 23 juli 1839 aan de commissaris van politie te Groningen

In voldoening aan uw missive van den 17 dezer zend ik hiernevens aan u proces verbaal inhoudende de verklaringen der personen Jan Oosterveld en Jan Berends [Hindriks] Bosman, landbouwers te Essen binnen deze gemeente, betrekkelijk het overrijden van zekeren Neeltje Schagen, en van den persoon Hindrik Alberts [achternaam niet goed leesbaar] dienstknegt bij L. Rummerink alhier, welke als de vermoedelijke dader wordt voorgesteld.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 109)

Brief 15 februari 1841 aan de gouverneur

Ik heb de eer u door dezen te berigten, dat Jan Wuffen, als de oudste in rang der leden van de gemeenteraad, gedurende mijn provisionele waarneming der functies van burgemeester en secretaris der gemeente, mijn betrekking als assessor waarneemt.

Dat echter de assessor L. Rummerink en niet J. Wuffen, uit hoofde deze te Helpman en gene te Haren woonachtig is, de stukken welke door één der assessoren nevens den burgemeester moeten worden ondertekend, nevens mij ondertekend. Ik twijfel niet of u zult deze verschikking die voor mij gemakkelijk is, wel aannemen en goedkeuren.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

Akte 24 maart 1841

Mede namens de andere erfgenamen gaat Lucas Rummerink over tot de verkoop van roerende goederen uit de nalatenschap van wijlen Jan Vos en wijlen zijn ehevrouw Margaretha ter Borgh. De verkoop vindt plaats voor de behuizing van genoemd echtpaar en duurt twee dagen. Het gaat om een zeer omvangrijke inventaris incl. vijf koeien, een kalf, een schaap en een paard. Met f.191,50 brengt het paard verreweg het meeste op. Het wordt gekocht door R. ter Borgh. De totale opbrengst van de publieke veiling bedraagt f.2.610,87.

(Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 204, Akte 107)

Akte 14 januari 1843

De comparanten zijn:

1. Maria Lucretia Rummerink, weduwe Luite Bolhuis, landbouwersche, wonende te Haren;
 2. Lukas Rummerink, assessor der gemeente Haren, aldaar wonend;
 3. Hinderika Rummerink, zonder beroep, echtgenote van Roelf Koops jr., koopman, wonende beide te Haren.
- Tezamen enige kinderen en erfgenamen van wijlen Rudolph Rummerink en Anna Wemelina Buirma, in leven ehelieden, gewoond hebbende en overleden te Haren, aldaar overleden de eerstgenoemde 12 maart 1808 en de laatstgenoemde 12 mei 1829.

Zij verklaren:

* Vooreerst, dat zij eenig verschil gehad hebbende over de meerdere of mindere regtmatigheid der onderhandsche scheiding van een groot gedeelte der nalatenschappen hunner ouders opgemeld, tusschen hen daargesteld en getekend te Haren 20 november 1833, in triplo geregistreerd te Groningen op 20 november 1833. Deze, en alle geschillen welke daaruit in het vervolg nog hadden kunnen ontstaan, willende wegnemen, zoo betuigden de comparanten alle deze scheiding te houden voor goed, billijk en regtmatig, inzonderheid zonder eenige bevooroordeeling van en der partijen, hetzij voor een geheel deel of enig gedeelte of enig stuk goed, maar elkander daarentegen te bevestigen in den waren en ongestoorde eigendom van het daarbij aan elkander toegedeelde en toegescheidene, renunciërende [=afstand doende] uitdrukkelijk aan alle actiën en exceptiën, die een of meerdere hunner tegen deze scheiding mogten hebben gehad of daartegen konden worden bedacht, inzonderheid die van nulliteit, [vernietiging] uit hoofde van benadeling en alle andere hoe ook genaamd. Quiteerende de comparanten elkander voor zoverre de gezegde nalatenschappen bij de aangehaalde onderhandsche acte zijn gescheiden zonder eenige de minste actie deswege over te houden.

* Ten tweede verklaren de comparanten, dat zij met hun drieën uit gezegde nalatenschappen aan opkomsten en goederen daarvan als anderszins nog gemeenschappelijk in eigendom bezitten, althans elkander daarvan nog geene titel van overgang hebben gegeven, de navolgende goederen, waarvan zij echter geen der minste titel of aankomstbrief verklaren te hebben en waarvan de overschrijving voor zoveel hen bekend is ten kantore van hypotheken te Groningen niet heeft plaats gehad.

1. boschland te Haren gelegen, de Oude Burg genaamd, sectie K nrs 1122, 1123, 1128 en 1137, gewaardeerd op f.311,-;
 2. een vierde gedeelte in het Witteveen te Haren, sectie K nrs 1177 en 1178, gewaardeerd op f.10,-;
 3. een derde gedeelte in een perceel veen, het Hanshutsveen, te Haren, sectie K nrs 1009 en 1013, gewaardeerd op f.12,-;
 4. een stukje veenland, sectie C nr 262, gewaardeerd op f.21,-;
 5. land en water in de Broeken te Haren, sectie K nrs 844, 845, 846, 847, 848 en 849, met vrije overvaart of weg over perceel K nr 809, gewaardeerd op f.600,-.
 6. een tiende deel in de tiende van alle koom behalve de garst groeiende in het kerpel Haren, bij het kadaster bekend onder sectie K, gewaardeerd op f.133,-;
 - 7 elf zitplaatsen in de kerk te Haren, als
- drie zitplaatsen in de achterste bank in het gestoelte tegenover de predikstoel;

- twee plaatsen in de tweede bank van achteren aldaar;
- een plaats in de zogenaamde Abbringbanken;
- vijf plaatsen in een bank tegenover de predikstoel;
- elke plaats gewaardeerd op f.40,-, in totaal derhalve f.440,-;
- 8. drie zesde gedeelten of de helft in de Mandekooi te Haren, sectie C nrs 495, 496 en 497, iedere zesde gewaardeerd op f.200,-, totaal derhalve f.600,-;
- 9. een gouden ring, gewaardeerd op f.24,-, een gouden gespje f.5,- en twee zilveren knoopjes f.0,75, totaal derhalve f.29,75;
- 10. drie onderscheidene deelen in een kamp land bij het Hogevelde te Haren gelegen, sectie K nrs 1147, 1148 en 1151, door de deelgenoten verdeeld in nagenoeg drie gelijke delen volgens afbakening, het westerdeel, het middelste en het oostelijkste gedeelte, ieder deel gewaardeerd op f.190,-, oftewel totaal f.570,-;
- 11. drie onverscheiden deelen in een stuk weide en bouwland te Onnen gelegen, het Koeland genaamd, sectie D nrs 102 en 103, en sectie G nr 196, verdeeld in nagenoeg drie gelijke deelen, ieder gewaardeerd op f.150,-, totaal derhalve f.450,-;
- 12. drie vierde gedeelten in het zogenaamde Boschhogevelde te Haren, sectie K nrs 1149, 1150, 1152, 1153, 1155 en 1179, tezamen gewaardeerd op f.300,-;
- 13. contanten f.1.758,25.

Totaal f.5.235,-, waarvan voor ieder een derde gedeelte, oftewel f.1.745,-.

En alsnu tot de verdeling van voormelde mandelige goederen overgaande, verklaarden de comparanten toe te scheiden en ter voldoening van haar aandeel over te dragen aan Maria Lucretia Rummerink, weduwe Bolhuis, die zulks verklaart te accepteren:

- I. het land op de Oude Burg te Haren, hiervoor onder nummer 1 vermeld, voor f.311,-;
- II. het stuk veen in het Witteveen onder nummer 2 vermeld voor f.10,-;
- III. eenig veenland onder nummer 4 genoemd, voor f.21;
- IV. van nummer 7 een zitplaats in de achterste bank in het gestoelte tegenover de predikstoel, een zitplaats in de tweede bank van achteren en twee zitplaatsen in de bank tegenover de predikstoel aldaar, tezamen voor f.160,-;
- V. een zesde gedeelte in de zogenaamde Mandekooi te Haren onder nummer 8 gemeld voor f.200,-;
- VI. van nummer 9 een gouden ring voor f.24,-;
- VII. van nummer 10 het middenste deel in de kamp bij het Hogevelde te Haren voor f.190,-;
- VIII. van nummer 12 een vierde gedeelte in een stuk weide en bouwland te Haren voor f.100,-;
- IX. van nummer 11 het oostelijke gedeelte in een stuk weiland en bouwland te Onnen, sectie D nr 102, voor f.150,-;
- X. van de contanten onder nummer 13 vermeld, f.579,-.

Op gelijke wijze verklaren de comparanten toe te scheiden en ter voldoening van zijn aandeel over te dragen aan Lucas Rummerink, die zulks alzo verklaart te accepteren:

- I. nummer 5, land en water in de Broeken te Haren voor f.600,-;
 - II. van nummer 7 een zitplaats in de achterste bank in het gestoelte tegenover de predikstoel, een zitplaats in de zogenaamde Abbringbanken en twee zitplaatsen in de bank tegenover de predikstoel aldaar, tezamen voor f.160,-;
 - III. van nummer 8 een zesde gedeelte in de zogenaamde Mandekooi te Haren voor f.200,-;
 - IV. van nummer 9 een gouden gesp voor f.5,-;
 - V. van nummer 11 het middenste en westelijk deel van het Koeland en wel de percelen sectie D 103 en G 196 voor f.300,-;
 - VI. van nummer 12 een vierde gedeelte van het Boschhogevelde voor f.100,-;
 - VII. van nummer 10 het westelijk en het oostelijk deel van de kamp bij het Hogevelde te Haren voor f.380,-;
- Eindelijk verklaarden de comparanten ter voldoening van haar aandeel toe te scheiden en in vollen eigendom over te dragen aan Hinderika Rummerink, welke zulks verklaarde aan te nemen:
- I. nummer 3, een derde gedeelte van het Hanshutsveen te Haren voor f.12,-;
 - II. nummer 6, een tiende deel in de tiende van alle koorn behalve de garst groeiende in het kerpel Haren voor f.133,-;
 - III. van nummer 7 een zitplaats in de achterste bank in het gestoelte tegenover de predikstoel, een zitplaats in de tweede bank van achteren en een zitplaats in de bank tegenover de predikstoel aldaar, tezamen voor f.120,-;
 - IV. van nummer 8 een zesde gedeelte in de zogenaamde Mandekooi te Haren (welke de deelgenote echter reeds aan een ander heeft verkocht) voor f.200,-;
 - V. van nummer 9 twee knoopjes voor f.0,75;
 - VI. van nummer 12 een vierde gedeelte van het Boschhogevelde voor f.100,-;
 - VII. van de contanten onder 13 vermeld f.1.179,25.

(Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 219, Akte 27)

Brief dd 1844 aan assessor Rummerink

Bij deze verzoek en committeer ik u om op maandag den 4 dezer voor en namens mij te verrigten de schouw over de Onnerweg en wateringen des morgens te tien uren, te beginnen aan het einde van de Harenseweg. Wordende ik verhinderd de schouw te kunnen doen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111)

Aantekening brievenboek dd 1 augustus 1844

Het verzoek van J. Brink om zijn huis te vergrooten in handen gesteld van de assessor Rummerink om te onderzoeken of er tegen het toestaan van adressants verzoek ook bedenkingen zijn, op rapport binnen acht dagen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111).

Brief 10 november 1846 aan L. Rummerink, W. Homan, E. Wilphorst, J. Bos en G. Bolhuis.

Verzonden de formulieren tot de organisatie van de nachtwachts ieder in zijn gehucht.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 113).

Brief 9 februari 1847 aan de officier van justitie

Ter voldoening aan uw missive van den 8 dezer heb ik de eer bij deze aan u te doen toekomen het proces verbaal van de opname der plaats van den diefstal bij de weduwe [Harm Jans] Bazuin.

Daar mijne gezondheid mij niet veroorloofd het huis te verlaten en de oudste assessor eveneens buiten staat was zulks te doen, is dat verbaal naar aanleiding van art. 16 van het Reglement op het bestuur ten platten lande in deze provincie

gedresseerd door den tweeden assessor.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 114)

Brief 25 september 1847 aan assessor Rummerink

Reeds onderscheiden malen is mij gebleken, dat u weinig belang stelt in uwe betrekking als assessor dezer gemeente. Thans heb ik daarvan opnieuw een bewijs ontvangen door dien het concept voor de bepalingen tot eene keur op het doen van nachtwachten, aan mij is terug bezorgd, zonder dat daarop, zooals zulks door den gemeenteraad verlangd is, uwe gevoelen was geschreven en met de alleszins ongepaste boodschap, dat u het niet hebt kunnen wachten die bepalingen te lezen en ze dus ongelezen weder hebt mede terug gegeven.

Ik moe bij deze verwittigen, dat ik eene zoodanige traagheid in de vervulling van uw post van assessor niet langer met onverschilligheid mag aanzien en daar thans de tijd uwer aftreden aanstaande is, geef ik u in bedenking of als gij het niet kunt wachten dien post waar te nemen, het niet meer met de gemeente belangen is overeen te brengen om u niet weer verkiesbaar te stellen.

Hierop uw antwoord wachtende zende ik u dit concept voor de bepalingen tot eene keur op het doen van nachtwachten bij deze terug met aanschrijving om daarop alsnog uw goedkeuring of uw bedenkingen te schrijven en mij die dinsdag aanstaande weder te doen bezorgen.

Wanneer gij hierin mogt in gebreke blijven reken ik mij verplicht daarvan rapport te maken.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 114)

Brief 2 juni 1849 aan Gedeputeerde Staten

Onder terugzending van het adres van H.H. [Hendrik Hindriks] van Hemmen cs, allen landbouwers wonende aan den Hoornschedijk binnen deze gemeente, door de gouverneur bij apostille van den 25 mei jl. in mijne handen gesteld om berigt en consideratiën, heb ik de eer u te berigten, dat de in het adres gestelde daadzaken overeenkomstig de waarheid zijn.

Dat de in hetzelfde genoemde Wegsloot en Woldsloot beide als schouwbare objecten zijn erkend, doch in lange jaren, reeds door mijner ambtsvoorganger niet zijn geschouwd geworden, uit hoofde zij door de lage hooi- en veenlanden bewesten het Hoornschediep gelegen en van eene zeer voldoende diepte en breedte zijnde, daartoe weinig aanleiding gaven.

Dat bij de toenemende verveening aldaar de dientengevolge gevormde waterplassen zeer vischrijk geworden zijnde, de eigenaren dier plassen tot behoud van de visch in hetzelfde ramen hadden gesteld, die wel het water, doch geen visch doorlieten, terwijl er tevens in wierden geplaatst zijldeuren, die wel het afstroomend water doorlieten, doch voor het opkomende water bij vloedden met noordenwind zich sloten, met oogmerk om de te veld staande turf voor overstroming of nat worden te bewaren.

Dat evenwel sedert enige jaren bij droge zomers de verveeners gebrek aan water hebbende om de turf te kunnen vervoeren, die zijldeuren hadden weg genomen en vaste schutten in hadden gezet, waarin de verschillende kasten boven elkander in sleuven wierden geplaatst om den afloop te beletten en het water in de plassen en in de wijken op een geschikt bevaarbaar peil te houden.

In dezen staat bevonden zich die schutten, toen dit voorjaar de adressanten daarover eene schriftelijke klagte aan mij indienden, waarop ik mij ter plaatse heb begeven en door inspectie en informatie de boven gestelde daadzaken ben te weten gekomen en mij ook overtuigd heb, dat die schutten inderdaad den afloop van het water 3 palmen keerden en de daarboven gelegene landerijen van de adressanten plas en gedeeltelijk onder water stonden.

Ik heb toen de administrateur der veenderijen van Warmolts den assessor Rummerink den staat der zaken en de ontvangene klagt bekend gemaakt, welke dadelijk erkende, dat die schutten op dit oogenblik nadeelig werkten en aannam er een of twee planken uit te zullen nemen, waartoe hij dan ook den veenbaas den last had gegeven, die echter verzuimd had zulks te doen, en daardoor veroorzaakt heeft, dat de adressanten zich met de onderwerpelijke klagte tot u hebben gewend.

Dat evenwel bij de ontvangst van het meergemeld adres door de wegneming der schutplanken reeds aan het verlangen van de adressanten was voldaan, 't welk zij zelve bij monde van een der onderteekebaren, die er het grootste belang bij had (door H. van der Veen), mij hebben verklaard en daarover hune tevredenheid te kennen gegeven, terwijl de administrateur Rummerink mij niet de nalatigheid van den veenbaas bekend makende, had beloofd voortaan voor de onbelemmerde afstroming te zullen zorgen, zodat ik vermeen, dat nu in alle opzichte aan het verlangen van de adressanten is voldaan en u in consideratie geef de adressanten met deze schikkingen bekend te maken.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 116)

Brief 30 november 1849 aan de officier van justitie

Ter voldoening aan uw missive van den 29 dezer heb ik de eer bij deze op te geven, dat de hulpmarechaussee bij het doen harer tournees binnen deze gemeente het gevoeglijks de nodige informatiën kunnen ontvangen en hunne boekjes laten afteekenen te Helpman bij E. Wilphorst, lid van den raad, te Haren bij L. Rummerink, assessor, aan de Oosterweg bij H. Hemmes, hoofdman van de nachtwacht aldaar, te Onnen bij Jan Pauwels Veldman, lid van den raad, te Noordlaren bij W. Homan, lid van den raad, te Groninger Punt bij Hindrik Bosscher, hoofdman van de nachtwacht en herbergier, te Glimmen bij J. Bos, lid van den raad, en bij Mr. W. de Sitter, oud regter van de regtbank te Appingedam en op Voorveld door mij zelve.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 116)

Zitting rechtbank Groningen 26 februari 1851

Beklaagde, Johannes Thomas Visser, oud 40 jaar, geboren te Tietjerk, provincie Friesland, wonende aan den Hoornschedijk.

Beklaagde heeft gevist in water war hij geen consent voor had. Namelijk wateren van de erven Warmolts. Beklaagde geeft aan, dat hij daar ook land in eigendom heeft en dus bevoegd is daar te vissen.

Twee getuigen zijn opzieners der jagt, die Visser betrap hebben.

Derde getuige is Hindrik van der Veen, 62 jaar, van beroep landbouwer, wonende aan de Hoornschedijk. Verklaart zakelijk. Ik heb in den morgen van den 28 october jl. de gedaagde visschende gezien en ook dat de jagtopzieners hem calangeerden [= bekeurden]. Ik ben aldaar geboren en getogen en weet dus zeer goed, dat gedaagde alwaar hij visschende is bevonden, is het veen van de erven Warmolts. Ik heb aldaar land liggen, hetwelk door water bezwet wordt, zoodat de plaatselijke gesteldheid van het veen aldaar mij zeer goed bekend moet zijn. De plaats waar hij vischte was eigenlijk de zoogenaamde wijk, welke misschien 20 voeten breed zal zijn en aan de ene kant stomp loopt en aan de

andere kant in de algemeenen waterkom uitloopt. Desgevraagd zegt getuige, dat hij wel eens geklaagd heeft over het onbevoegd visschen van gedaagde.

De vierde getuige is Andries Alles, 33 jaar, landbouwer aan de Hoornschedijk. Hij verklaart zakelijk het volgende. Op den morgen van den 28 oktober jl. heb ik gedaagde visschende gezien in de veenderijen bij de Hoornschedijk gelegen, welk gedeelte toebehoorde aan de erven Warmolts. Ik ben aldaar geboren en getogen en kan iedere eigendom in dat veen zeer goed aanwijzen. De wijk, waarin gedaagde vischte is eigendom van de erven Warmolts en gedaagde heeft geen permissie daar te visschen. Ik heb daar ook land, hetgeen voor een gedeelte bezwet wordt door gezegde wijk.

De vijfde getuige is Lucas Rummerink, 50 jaar, landbouwer, wonende te Haren, Hij heeft van de bekeuring zelf niets gezien. Weet slechts van horen zeggen, dat gedaagde visschende is bevonden in de venen toebehoorende aan de erven Warmolts. Als administrateur der bedoelde veenderijen is het hem wel bekend, dat gedaagde geen permissie had om in die wateren te visschen. Vroeger namelijk heeft gedaagde jaarlijks betaald de somma van f.5,-, doch in de laatste jaren heeft gedaagde dat geld nooit betaald en dit is dan ook de oorzaak, dat vele van de mede-eigenaren hebben geklaagd over het onbevoegde visschen door gedaagde.

De verschillende eigenaren zijn die, welke ik heb opgegeven op een papiertje. De getuige Van der Veen behoort niet tot de consorten van de erven Warmolts. Het is mij bekend, dat de bedoelde wijk, waarin gevischt is, bij het kadaster bekend is onder sectie I, nummer 274 [= de Nijveensterwiek].

Gedaagde houdt vol, dat hij gerechtigd was op de bedoelde plaats te visschen. Bovendien had hij de jagtopzieners briefjes getoond met verleende toestemming door een aantal eigenaren (maar niet van Warmolts). Zijn advocaat bepleit ontslag van rechtsvervolging.

(Groninger Archieven, toegang 883, inventarisnummer 64)

Groninger Courant, 21 oktober 1851

Door Z.M. is o.a. pensioen verleend aan L. Rummerink, taxateur van de turf te Haren, ten bedrage van f.105,-.

Rolboek strafzaken Arr. Rechtbank Groningen, zaak nr 2401 dd 2 maart 1854

Beklaagde: L. Rummerink wegens overtreding van de Jagtwet.

Veroordeling op 2 maart 1854 tot geldboete f.10,-.

(Groninger Archieven, toegang 883, inventarisnummer 42).

Zitting Rechtbank Groningen 2 maart 1854

Beklaagde L. Rummerink. Gedaagde niet verschenen. Regtbank verleend verstek.

De OvJ verzoekt het afhooren van den Jagtopziener Jan Bouwkamp te Glimmen. Deze verklaart zakelijk als volgt: "Ik ben genaamd Jan Bouwkamp, 45 jaren oud, onbezoldigd opziener der jagt te Glimmen. Ik zag, dat de hond van beklaagde in het bosch van de heer De Sitter op Harendermolen liep te zoeken, ik zag dat deze eene kwartel dood beet, aan genoemden heer De Sitter toebehoorende. Hij liep er mede op een stuk land over den weg en at dezelve daar gedeeltelijk op. De hond voornoemd had geen kruisbeugel aan en liep buiten de openbare weg en voetpaden.

(Groninger Archieven, toegang 883, inventarisnummer 66)

Brief 21 december 1858 aan Gedeputeerde Staten

Wij geven ons bij dezen de eer u ter kennis te brengen, dat de heer Lucas Rummerink bij schrijven van 21 oktober jl. ontslag heeft genomen als lid van den Raad, op grond dat zijne gezondheidstoestand hem niet langer toeliet zich met werkzaamheden te belasten.

Teneinde in de vervulling dezer vacature te voorzien is de verkiezing van een lid voor den raad bepaald op maandag den 27 december 1858. Waarmede is voldaan aan het voorschrift van art. 16 der Gemeentewet.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 125)

Van Lucas en Grietien zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Anna Wemelina Rummerink** is geboren op woensdag 7 februari 1816 te Haren, zie III-M.
- 2 **Grietje Rummerink**, wonende te Haren, is geboren op zondag 4 januari 1818 aldaar, wonende Wijk B Kromelboog 33 aldaar, is overleden op zondag 18 januari 1818 aldaar, is als overleden aangegeven op maandag 19 januari 1818 aldaar (aangever overlijden was **Lucas Rummerink** (zie II-E); getuige aangifte overlijden was **Luite Bolhuis**). Grietje werd 14 dagen.
- 3 **Grietje Rummerink** te Haren, is geboren op maandag 23 mei 1825 aldaar (Wijk B Kromelboog 33), is als geboren aangegeven op dinsdag 24 mei 1825 aldaar (aangever geboorte was **Lucas Rummerink** (zie II-E); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Vos** (zie I.1) en **Luite Bolhuis**), zie III-N.

Generatie III

(van 1800 tot 1906)

In deze generatie zijn 14 gezinnen met kinderen bekend met in totaal 47 kinderen. Kinderen uit deze gezinnen zijn geboren tussen 1824 en 1858. De kinderen uit deze gezinnen zijn afkomstig uit Haren (22x), Onnen (7x), Groningen (4x), Zuidlaarderveen (2x), Wittewierum (2x), Winsum (2x), Noordlaren (2x), Helpman (2x), Glimmen (2x), Zuidlaren, Tynaarlo, Kalkwijk, Harenermolen, Gideon en Dilgt.

III-A **Lammegien Vos**, dochter van **Jelke Roelfs Vos** (II-A) en **Catharina Jans Wuffen**, is geboren op zondag 9 maart 1800 te Groningen.

Akte 8 januari 1822

Op grond van een vonnis gewezen door de rechtbank van eersten aanleg te Groningen van 5 december 1821 worden door Jelke Vos, landbouwer te Onnen, voor zichzelf en voor zijn minderjarige kinderen bij Catharina Wuffen in echte verwekt, en door Lammegien Jelkes Vos, meerderjarige dochter van Jelke Vos en Catharina Wuffen ten huize van de

kasteleinsche Anna van Boekeren op 8 januari 1822 nademiddags te drie uren publiek verkocht:

1. Een behuizing gemerkt letter C nr 20 met het Westerhof, zwertende ten noorden aan Hindrik Everts, ten oosten aan de Buireweg, ten zuiden de Steeg en ten oosten Roelf van Dam, bezwaard met een half pand weg in het Hondegat en de derde part van de Patlandswring, een pomp in de Zuiderweg en het onderhoud van de vijfde part van de Papensloot.
2. Een schuur met het Oosterhof, zwertende te noorden Hindrik Everts, ten oosten de Vennen, ten zuiden Cornelis Hornhuis en ten westen Tebbe Hindriks agter de Togtsloot.

3 tm 20 landerijen.

Op alle percelen gezamenlijk wordt het hoogst geboden de som van f.3.300,- door Roelf Vos, landbouwer wonende te Dilgt, verklarende te hebben geboden voor Hindrik Berend Hoeks, landbouwer, wonende op het Oosterbroek onder Eelde, en Jantje Pathuis, ehelieden. Het bod wordt geaccepteerd.

(Groninger Archieven, toegang 1871, inventaris nr 63, Akte 7)

Lammegien trouwt op donderdag 6 mei 1824 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 24-jarige **Hindrik Abels Brink**, zoon van **Abel Jans Brink** en **Geesje Lucas Sluiter**. Hindrik, schipper, landbouwer en tapper, is geboren te Onnen, is gedoopt op zondag 28 juli 1799 te Haren.

Uitspraak 5 december 1822 rechtbank van eerste aanleg te Groningen

Beklaagde is Evert (Willems) Schut, oud 25 jaren, geboren en woonachtig te Haren, arbeider van beroep. Hij wordt beschuldigd van moedwillige verwonding door hem toegebracht aan Albert Sluurman, alsmede van moedwillige slagen door hem toegebracht aan Jan Pieters, Geert Harms, Hindrik Brink en Klaas Meijer, gepleegd onder Haren op den avond van 3 november 1822.

Gehoord de officier in zijne conclusie, daartoe tenderende, dat de regtbank de beklagde gelieve schuldig te verklaren en dezelve alzo ter dier zake op grond van art. 311 van het lijfstraffelijk wetboek en art. 194 van het wetboek van strafvordering te condemneren tot eene gevangenzetting voor den tijd van vier maanden en een boete van f.16,- en in de kosten van de procedure.

Gehoord de verdediging door de beklagde daar tegen ingebracht.

Overwegende, dat de feiten, die de beklagde ten laste zijn gelegd genoegzaam zijn bewezen, veroordeelt de regtbank beklagde tot gevangenzetting voor de tijd van vier maanden, f.16,- boete en de kosten van de procedure, die f.8,105 bedragen.

(Groninger Archieven, toegang 144, inventaris nr 48, zaak 602)

Verklaring 3 april 1848

Burgemeester en Assessoren der gemeente Haren, provincie Groningen, Koninkrijk der Nederlanden, verklaren bij deze op het getuigenis van Roelf Abels, oud 48 jaren, van beroep kastelein, wonende te Haren, en van Jan Pieters, oud 47 jaren, van beroep fabrikant, wonende te Haren, dat de leden van het huisgezin van den schipper Hindrik Brink, oud 49 jaren, bestaande uit hem zelve en zijn vrouw Lammegien Vos, oud 48 jaren, en zijne kinderen Jelke, oud 16 jaren en Abel oud 10 jaren, die het voornemen hebben om gezamenlijk naar Noord-Amerika te vertrekken, alle zijn van goed gedrag.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 81)

Van Hindrik en Lammegien zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Catharina Brink**, wonende te Noordlaren (Wijk C Glimmen 26), is geboren op zondag 26 september 1824 te Haren, is overleden op zondag 29 mei 1898 te Zuidlaren. Catharina werd 73 jaar, 8 maanden en 3 dagen.

Catharina trouwt op zaterdag 6 mei 1848 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 25-jarige **Pier Mos**, zoon van **Jan Mos** en **Aaltje Piers Bronsma**. Pier, boerenknecht, is geboren op maandag 3 februari 1823 te Rolde, is overleden op woensdag 4 september 1901 te Kalkwijk. Pier werd 78 jaar, 7 maanden en 1 dag.

- 2 **Jelke Brink** is geboren op zondag 9 mei 1830 te Zuidlaarderveen, is overleden op dinsdag 25 mei 1830 aldaar. Jelke werd 16 dagen.
- 3 **Jelke Brink** is geboren op zaterdag 11 februari 1832 te Zuidlaarderveen.
- 4 **Abel Brink** is geboren op donderdag 8 juni 1837 te Tynaarlo.

III-B **Jan Vos**, zoon van **Jelke Roelfs Vos (II-A)** en **Catharina Jans Wuffen**, leedaanzegger en winkelier, is geboren op maandag 7 november 1803 te Ezinge, is gedoopt op zondag 13 november 1803 aldaar, is overleden op dinsdag 4 juni 1878 te Groningen. Jan werd 74 jaar, 6 maanden en 28 dagen.

Jan trouwt op donderdag 10 januari 1828 te Groningen op 24-jarige leeftijd met de 24-jarige **Anna Cranenberg**. Anna is geboren te Groningen, is gedoopt op vrijdag 11 november 1803 aldaar, is overleden op woensdag 17 november 1875 aldaar. Anna werd 72 jaar en 6 dagen.

Van Jan en Anna zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Catharina Vos** is geboren op donderdag 17 april 1828 te Groningen, is overleden op maandag 26 februari 1877 aldaar. Catharina werd 48 jaar, 10 maanden en 9 dagen.

Catharina trouwt op donderdag 8 november 1860 te Groningen op 32-jarige leeftijd met de 23-jarige **Antonius Baijlé**. Antonius is geboren op zondag 12 februari 1837 te Steenwijkerwold.

- 2 **Anna Louiza Vos** is geboren op zaterdag 1 mei 1830 te Groningen, is overleden op zaterdag 1 februari 1890 aldaar. Anna werd 59 jaar en 9 maanden.

- 3 **Jeltje Vos** is geboren op vrijdag 30 december 1831 te Groningen, is overleden op maandag 8 januari 1866 aldaar. Jeltje werd 34 jaar en 9 dagen.

Jeltje trouwt op zaterdag 3 september 1859 te Groningen op 27-jarige leeftijd met de 26-jarige **Cornelis Struvé**. Cornelis, koetsier en koffiehuishouder, is geboren op maandag 17 december 1832 te Sappemeer.

Cornelis was later gehuwd (2) met **Charlotte Geertruida Vos** (zie III-B.4).<7,8>

- 4 **Charlotte Geertruida Vos** is geboren op donderdag 24 juni 1847 te Groningen, is overleden op woensdag 30 april 1913 aldaar. Charlotte werd 65 jaar, 10 maanden en 6 dagen.

Charlotte trouwt op maandag 6 september 1869 te Groningen op 22-jarige leeftijd met de 36-jarige **Cornelis Struvé**, zie III-B.3.

III-C **Henderkien Vos**, dochter van **Jelke Roelfs Vos (II-A)** en **Catharina Jans Wuffen**, wonende te Noordlaren (Wijk C Glimmen 26), is geboren op zondag 16 augustus 1807 te Ezinge, is overleden op woensdag 21 augustus 1889 te Glimmen. Henderkien werd 82 jaar en 5 dagen.

Betrokken bij schaatsdrama op 14 februari 1828 op De Broeken te Harenmolen. Van de 9 personen die in een wak reden wist Hendrikje Vos er 2 te redden.

Proces verbaal 14 februari 1828

Op heden den 14 februari 1828 des avonds te negen uren, kennis gekregen hebbende van het verdrinken van eenige personen in het water De Broeken genaamd ten westen van Harendermolen, heb ik, J. Vos, assessor bij het plaatselijk bestuur van Haren, bij afwezigheid van den heer Burgemeester der gemeente, mij derwaarts begeven, en aangekomen zijnde in het huis van Andries Alberts, arbeider, woonachtig onder Haren, nabij het water, aldaar op den grond bevonden te liggen drie uit het water getoogde jongedochters met namen Jantje Harms, oud 20 jaren, Aaltje H. Geerts, oud 19 jaren, en Beertje Hekman, oud 17 jaren, alle drie dienstmaagden woonachtig te Glimmen binnen deze gemeente, en dadelijk onderzoek doende, met den heelmeester J.P. Oostingh te Haren, naar derzelve toestand, bevonden wij, dat gemelde lijken (na zij ongeveer drie uren in het water waren geweest) en toen reeds om de twee uren uit hetzelfde water waren getogen door Hindrik Jacob Horst, landbouwer te Haren met behulp van andere personen, reeds alle blijken gaven van eenen werkelijken dood, zoo door het langdurig verblijf in het water, als door de koude, zoodat er geene pogingen meer konden worden gedaan tot een gewenschte herleving. Voorts hierbij onderrigt zijnde, dat er zich in hetzelfde water, zijnde een baggerwijk toebehoorende aan den heer C.H.W. Haack, zoo men zeker weet nog drie jongelingen bevonden, waarnaar reeds eenigen tijd vruchteloos was gezocht en vooral door de koude had moeten worden gestaakt, zoo heb ik assessor voornoemd, aanstonds last gegeven, om de zoeking dier jongelingen te hervatten, en mij te dien einde mede begeven naar de plaats waar zij verdrongen waren, en na ene aanhoudende zoeking van ongeveer een half uur gevonden en uitgetogen Jakob Pikkert, oud 23 jaren, dienstknecht, woonachtig te Glimmen, die daarop dadelijk is vervoerd geworden naar het huis van Albert Koops, mede aan het water belendende, door welke toen mede het noodige naar de daaromtrent bestaande voorschriften is aangewend, om het leven op te wekken, doch welk onderzoek en aangewende pogingen door den heelmeester voornoemd vruchteloos waren, doordien het lijk alle blijken gaf van eenen werkelijken dood.

Het verder vruchteloos zoeken door duisterheid en koude van de hulp aanbrengende jongeren hebbende moeten staken, heb ik, assessor, vergezeld door den heelmeester, mij hedenmorgen den 15 dezer ongeveer te acht uren weder begeven naar voorgemelde plaats, teneinde de nog vermiste jongelingen te zoeken, en toen bevonden uitgetogen te zijn, de jongeling Hindrik Mulder, dienstknecht, wonende op De Punt, gemeente Vries, van welke men gisteravond geene kennis droeg, doch hedenmorgen vermiste, benevens Harm Bouwkamp, oud 17 jaren, woonachtig bij zijne ouders op de Poll onder Noordlaren, eindelijk de andere persoon niet kunnende vinden, heeft men een schip gekapt en over ijs in het water vervoerd en toen gevonden Willem Kamps, oud 17 jaren, dienstknecht, wonende te Glimmen, welke door den heelmeester onderzocht, bevonden zijn werkelijk dood te zijn, zonder dat aan hen en de voorgaande personen eenige gewelddadigheden of mishandelingen waren gepleegd.

En verder onderzoek hebbende gedaan naar de oorzaak van dit treurig ongeval, heb ik voor mij, assessor, doen verschijnen Hendrikje Vos, oud 20 jaren, woonachtig te Glimmen, welke jongedochter door hare tegenwoordig van geest, in het bijzijn van Jan Harms (die geheel ontsteld zijnde, geene hulp had kunnen bijbrengen) zich plat op het ligchaam te needer op het ijs had begeven, zich met de eene hand aan de kant van het ijs vasthoudende, en met de andere hand uit het water getrokken Hindrik Bos [Bosscher], wonende op De Punt, en daarna haren broeder Gerardus Vos, met opoffering van eigen levensgevaar, waarna zij op het hooren van eenig geluid haar voorschoot ontbindende, een persoon had toegeworpen om te vatten, welke poging echter mislukt ware. Als toen niemand meer had kunnen redden, daar zij geene personen meer gezien, noch roepen om hulp meer gehoord had. En verklaarde mij tevens, dat zij ten getale van twaalf personen, waaronder een kleine jongen, gezamenlijk op schaatsen rijden en van den kant over de vlakke van Haren komende, door duisterheid en een aldaar niet bevrooren opening in het water des gemelden wijks waren gelopen, zonder daaraan te hebben gedacht, als vermenende op enen veiligen baan te zijn, doch dat zij met het jongetje en den persoon Jan Harms (hierboven vermeld) toen achter aan lopende, nog even voor het water hadden kunnen staan blijven, en deed aan mij verder de verzekering, dat niemand hunner onbekwaam of beschonken was geweest.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

Drentsche Courant, 22 februari 1828

Van Haren wordt geschreven het volgende. Onder de menigvuldige ongelukken, welke bij den tegenwoordigen winter, door het ijsvermaak veroorzaakt zijn, is er voor zeker geen, dat grooter en meer treffend is, dat het navolgende, hetwelk voor weinige dagen, in deze gemeente heeft plaats gehad en waardoor onderscheidene huisgezinnen in diepen rouw zijn gedompeld.

Eenige jonge lieden, van beider kunne, meest alle in deze gemeente woonachtig, hadden zich, op donderdag den 14den dezer, op schaatsen begeven, en wilden, in den avond van dien dag, ten getalle van 12, weder huiswaarts keeren. Van den kant van Haren komende, namen zij de rigting over de zoogenaamde vlakke, westwaarts Harendermolen. Het gezelschap had zich in tweeën verdeeld: negen personen van hetzelfde hadden zich achter elkander gevoegd; de overige drie bevonden zich op eenen kleinen afstand achter hen. Omstreeks 7 uren op het water, de Broeken genaamd, (zijnde eene baggerwijk, toebehoorende aan den heer C.H.W. Haack en achter deszelfs buitenverblijf gelegen) alwaar zij zich op een veiligen baan waanden te zijn, gekomen zijnde, had het negental het ongeluk in een open gebleven wak te storten, en, door niets in deszelfs vaart gestuit, voor het grootst gedeelte dadelijk onder het ijs te schieten en zoo eenen gewissen dood tegemoet te snellen. Zeven dezer ongelukkigen hebben dan ook, op deze droevige wijze, hun leven in het water verloren; de beide anderen zijn nog gelukkig gered, hoezeer derzelve uiteinde mede zeer nabij was, en zeen hebben, naast God, hun leven te danken aan den moed en het overleg van de jonge dochter Hendrikje Vos genaamd, oud 20 jaren, wonende ten huize van haar vader te Glimmen. Tot de drie personen behoorende, die achter aan kwamen, had zij de gelegenheid, om zich, met hare beide metgezellen, in tijds optehouden. Op het gezigt van het verschrikkelijk schouwspel, dat zich aan haar voordeed, is zij dadelijk met levensgevaar werkzaam, om hulp toe te brengen, zoo veel zij kan; maar ook slechts zij alléén kan werkzaam zijn, daar één haren metgezellen een kind was van 12 jaren, die geen hulp kon toebrengen en de andere door de schrik

bevangen, zijne tegenwoordigheid van geest voor het grootste gedeelte had verloren. Hendrikje Vos spant echter alle hare krachten in, en, hoezeer de duisternis hare pogingen in den weg stond, had zij echter het geluk, om twee harer reisgenooten, ofschoon voor het ogenblik bewusteloos, uit het water te trekken en van eenen zekeren dood te bevrijden; welligt zou het haar gelukt zijn een derde persoon mede te redden, doch deze, te veel zijn bewustzijn verloren hebbende, om het voorschoot, waarvan zij zich had ontdaan en van welk zij het eene einde ook aan denzelfen had toegeworpen, aan te grijpen, kon deze den dood niet ontgaan. Groot echter was hare aandoening over het redden van 2 harer vrienden, doch onuitsprekelijk hare blijdschap, toen zijn in een derzelve haren vollen broeder erkende; de andere geredde is een éénige zoon.

De personen die verdrongen zijn, zijn de navolgende: Aaltien Geerts, oud 18 jaren, Jantien Harms, oud 21 jaren, Beertien Hekman, oud 15 jaren, Jacob Pikkert, oud 22 jaren, alle vier dienstbaar onder Glimmen; Hindrik Mulder, oud 18 jaren, Harm Bouwkamp, oud 17 jaren en Willem Kamps, oud 17 jaren, alle drie op De Punt, onder Vries, woonachtig. Mogt dit droevig voorval tot voorzigtigheid leiden en vooral strekken ter waarschuwing, om zich niet in het duistere op het ijs te begeven.

Brief 3 november 1828 van Jelke Roelfs Vos te Glimmen

Weledele heer burgemeester op uw verzoek geve ik thans aan u deze navolgenden letteren van wegen den nuttigheid van den thans in werken zijnde botermachien, welke door mijnen dogter Hinderkien Vos zeer nauwkeurig is onderzocht. Den boter dien door bewerkt wordt is wel zo digt en vast en kan door de machien ook wel zoo haastig gedaan worden als met de handen, maar ik zoud het in werking brengen in deze gemeente van Haren dog niet sterk aanraden, terwijl de boter in deze gemeente alle in ponden en halve ponden naar Groningen ga en deze bewerking in ponden volstrekt zonder machien geschieden moet. In de Ommelanden zoud ik het meer nuttig en dienstig houden, terwijl den boter daar al in vaten of in tonnen wort gedaan te meer omdat de ????? veelsmeer boter opleveren. Dezelve konnen den boter in den vaten maken zonder een hand aan de boter te krijgen. Welke alleen door den machien kan geschieden, te meer, dat zoo een machien in deze gemeente twee of drie keer gebruikt wordt in de week, zoo droogt dezelve uit in de sponnings en loopt de karnemelk er aan alle kanten uit. Dat is te zeggen in de zomer, maar met een dagelijks gebruik kan dezelve goed plaats hebben. Verders kan ik u niet meer melden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

Henderkien trouwt op zaterdag 9 mei 1840 te Haren op 32-jarige leeftijd met de 28-jarige **Jan Sants** ook genaamd Jan Sands, zoon van **Gerrit Jans Sants** en **Harmpien Hindriks Klaassens**. Jan, wonende te Noordlaren en aldaar (Wijk C Glimmen 20), is geboren op woensdag 19 februari 1812 aldaar (Wijk B Noordlaren 6), is als geboren aangegeven op vrijdag 21 februari 1812 te Haren (aangever geboorte was **Gerrit Jans Sants**; getuigen aangifte geboorte waren **Jan Hoving** en **Hindrik Koops**), is overleden op maandag 24 februari 1879 te Glimmen. Jan werd 67 jaar en 5 dagen.

Brief 20 april 1831 van de gouverneur

Ik zende u hiernevens een extract uit de lotingslijst van de ligting van dit jaar betrekkelijk de voor één jaar en voor altijd vrijgestelde en afgekeurde lotelingen opgemaakt volgens model CC en ik verzoek u om daarmede te handelen naar het voorschrift van art. 150 der wet van 8 januari 1817.

** Opmaak van het overzicht:

Volgnummer, nummer door dezelve getrokken, naam en voornaam, redenen vrijstelling

- 1, 1 Hindriks, Lucas, broeder in dienst;
- 2, 2, Buirma, Otto, broeder geremplaceerd;
- 3, 3, Oosterveld, Egbert [Ottes], broeder dienst volbragt;
- 4, 5, Van Wolde, Harmannus, te klein;
- 5, 6, Bos [Bosscher], Hendrik Alberts, eenig kind;
- 6, 7, Hemmes, Jan Geerts, broeder geremplaceerd;
- 7, 8, Homan, Johannes ten Berge, broeder geremplaceerd;
- 8, 9, Van der Veen, Harm, ligchaamsgebrek
- 9, 10, Horst, Jacob, broeder dienst volbragt;
- 10, 17, Ellens, Harmannus, broeder dienst volbragt;
- 11, 21, Hindriks, Hindriks [Hendrik], te klein;
- 12, 22, Sants, Jan, broederdienst.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 64)

Brief 9 november 1837 van de gouverneur

Ik zend hiernevens aan u terug, door mij voor reçu getekend, een exemplaar van den nominatieve staat der schutters van den eersten ban, welke door u wegens de ligting van dezen jaar, aan mij zijn over gegeven, ten einde bij de mobiele schutterij te worden ingelijfd.

** Bijlage nominatieve staat

1. Karel Eisses, geboren 8 september 1812;
2. Albert Homan, geboren 22 november 1812;
3. Barteld Bolhuis, geboren 15 februari 1812;
4. Jan Eisses, geboren 23 maart 1812;
5. Willem Pietersm geboren 9 november 1812;
6. Jan Sants, geboren 19 februari 1812.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 70)

Van Jan en Henderkien zijn twee kinderen bekend:

- 1 **Jelke Sants** is geboren op maandag 10 mei 1841 te Glimmen, zie IV-A.
- 2 **Geert Sants** is geboren op woensdag 24 mei 1843 te Glimmen, zie IV-B.

III-D **Gerhardus Vos**, zoon van **Jelke Roelfs Vos** (II-A) en **Catharina Jans Wuffen**, landbouwer, wonende te Noordlaren (Wijk C Glimmen 26), is geboren te Ezinge, is gedoopt op zondag 21 januari 1810 aldaar, is overleden op vrijdag 2 februari 1894 te Noordlaren. Gerhardus werd 84 jaar en 12 dagen.

Proces verbaal 14 februari 1828

Op heden den 14 februari 1828 des avonds te negen uren, kennis gekregen hebbende van het verdrinken van eenige personen in het water De Broeken genaamd ten westen van Harendermolen, heb ik, J. Vos, assessor bij het plaatselijk

bestuur van Haren, bij afwezigheid van den heer Burgemeester der gemeente, mij derwaarts begeven, en aangekomen zijnde in het huis van Andries Alberts, arbeider, woonachtig onder Haren, nabij het water, aldaar op den grond bevonden te liggen drie uit het water getoogde jongedochters met namen Jantje Harms, oud 20 jaren, Aaltje H. Geerts, oud 19 jaren, en Beertje Hekman, oud 17 jaren, alle drie dienstmaagden woonachtig te Glimmen binnen deze gemeente, en dadelijk onderzoek doende, met den heelmeester J.P. Oostingh te Haren, naar derzelve toestand, bevonden wij, dat gemelde lijken (na zij ongeveer drie uren in het water waren geweest) en toen reeds om de twee uren uit hetzelfde water getogen door Hindrik Jacob Horst, landbouwer te Haren met behulp van andere personen, reeds alle blijken gaven van eenen werkelijken dood, zoo door het langdurig verblijf in het water, als door de koude, zoodat er geene pogingen meer konden worden gedaan tot een gewenschte herleving. Voorts hierbij onderrigt zijnde, dat er zich in hetzelfde water, zijnde een baggerwijk toebehoorende aan den heer C.H.W. Haack, zoo men zeker weet nog drie jongelingen bevonden, waarnaar reeds eenigen tijd vruchteloos was gezocht en vooral door de koude had moeten worden gestaakt, zoo heb ik assessor voornoemd, aanstonds last gegeven, om de zoeking dier jongelingen te hervatten, en mij te dien einde mede begeven naar de plaats waar zij verdrongen waren, en na ene aanhoudende zoeking van ongeveer een half uur gevonden en uitgetogen Jakob Pikkert, oud 23 jaren, dienstknecht, woonachtig te Glimmen, die daarop dadelijk is vervoerd geworden naar het huis van Albert Koops, mede aan het water belendende, door welke toen mede het noodige naar de daaromtrent bestaande voorschriften is aangewend, om het leven op te wekken, doch welk onderzoek en aangewende pogingen door den heelmeester voornoemd vruchteloos waren, doordien het lijk alle blijken gaf van eenen werkelijken dood.

Het verder vruchteloos zoeken door duisterheid en koude van de hulp aanbrengende jongeren hebbende moeten staken, heb ik, assessor, vergezeld door den heelmeester, mij hedenmorgen den 15 dezer ongeveer te acht uren weder begeven naar voorgemelde plaats, teneinde de nog vermiste jongelingen te zoeken, en toen bevonden uitgetogen te zijn, de jongeling Hindrik Mulder, dienstknecht, wonende op De Punt, gemeente Vries, van welke men gisteravond geene kennis droeg, doch hedenmorgen vermiste, benevens Harm Bouwkamp, oud 17 jaren, woonachtig bij zijne ouders op de Poll onder Noordlaren, eindelijk de andere persoon niet kunnende vinden, heeft men een schip gekapt en over ijs in het water vervoerd en toen gevonden Willem Kamps, oud 17 jaren, dienstknecht, wonende te Glimmen, welke door den heelmeester onderzocht, bevonden zijn werkelijk dood te zijn, zonder dat aan hen en de voorgaande personen eenige gewelddadigheden of mishandelingen waren gepleegd.

En verder onderzoek hebbende gedaan naar de oorzaak van dit treurig ongeval, heb ik voor mij, assessor, doen verschijnen Hendrikje Vos, oud 20 jaren, woonachtig te Glimmen, welke jongedochter door hare tegenwoordig van geest, in het bijzijn van Jan Harms (die geheel ontsteld zijnde, geene hulp had kunnen bijbrengen) zich plat op het ligchaam te needer op het ijs had begeven, zich met de eene hand aan de kant van het ijs vasthoudende, en met de andere hand uit het water getrokken Hindrik Bos [Bosscher], wonende op De Punt, en daarna haren broeder Gerardus Vos, met opoffering van eigen levensgevaar, waarna zij op het hooren van eenig geluid haar voorschot ontbindende, een persoon had toegeworpen om te vatten, welke poging echter mislukt ware. Als toen niemand meer had kunnen redden, daar zij geene personen meer gezien, noch roepen om hulp meer gehoord had. En verklaarde mij tevens, dat zij ten getale van twaalf personen, waaronder een kleine jongen, gezamenlijk op schaatsen rijden en van den kant over de vlakte van Haren komende, door duisterheid en een aldaar niet bevrooren opening in het water des gemelden wijks waren gelopen, zonder daaraan te hebben gedacht, als vermenende op enen veiligen baan te zijn, doch dat zij met het jongetje en den persoon Jan Harms (hierboven vermeld) toen achter aan lopende, nog even voor het water hadden kunnen staan blijven, en deed aan mij verder de verzekering, dat niemand hunner onbekwaam of beschonken was geweest.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

Brief 16 januari 1834 aan de Raad van administratie van de 7e afdeling

Ik hebbe de eer u hiernevens in te zenden eenen staat voor diegenen voor wier werkelijke dienst een extract uit het stamboek benodigd is om aan de militieraad bij denzelve eerste zitting te kunnen worden overgelegd. Jan Hendrik Kooi, Gerardus Vos en Willem Martinus als plaatsvervanger voor Albert van Dijken.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 106)

Gerhardus trouwt op zaterdag 17 april 1841 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 18-jarige **Aaltien Koers**, dochter van **Arent Geerts Koerts** en **Egbertien Wolters**. Aaltien, wonende te Noordlaren (Wijk A Noordlaren 4), is geboren op woensdag 15 mei 1822 aldaar, is overleden op woensdag 25 september 1850 te Zuidlaren. Aaltien werd 28 jaar, 4 maanden en 10 dagen.

Van Gerhardus en Aaltien zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Arend Vos** is geboren op vrijdag 16 juli 1841 te Noordlaren, zie IV-C.
- 2 **Egbertien Vos** is geboren op donderdag 11 januari 1844 te Noordlaren, zie IV-D.
- 3 **Catharina Vos** is geboren op maandag 15 januari 1849 te Zuidlaren, zie IV-E.

III-E **Grietje Vos**, dochter van **Roelf Roelfs Vos** (II-B) en **Jantje Homan**, wonende te Haren (Wijk A Haren 12), aldaar (Wijk D Dilgt 10) en aldaar, is geboren op vrijdag 29 maart 1811 aldaar, is gedoopt op woensdag 3 april 1811 aldaar, wonende Wijk A Harenmolen 47 aldaar, is overleden op zaterdag 31 januari 1835 te Harenmolen, is als overleden aangegeven op maandag 2 februari 1835 te Haren (aangever overlijden was **Jannes van Hemmen**; getuige aangifte overlijden was **Egbert van Hemmen**). Grietje werd 23 jaar, 10 maanden en 2 dagen.

Grietje trouwt op donderdag 3 april 1834 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 31-jarige **Jannes van Hemmen**, zoon van **Jan Antonie van Hemmen** en **Dirkje Egberts Abbring**. Jannes, landbouwer en kastelein, wonende te Haren (Wijk D Hemmen 1), aldaar (Wijk A Harenmolen 47) en aldaar (Wijk A Harenmolen 65), is geboren op zondag 6 maart 1803 aldaar, is verdrongen op vrijdag 25 maart 1864 te Noordlaren, is als overleden aangegeven op zaterdag 26 maart 1864 te Haren, is begraven op zaterdag 26 maart 1864 aldaar. Jannes werd 61 jaar en 19 dagen.

Extract februari 1826

Extract uit de nominativen staat der manschappen uit de provincie Groningen, die op 1 januari 1826, aan de hieronder genoemde militiekorpsen ontbreken, zoo door desertie, overlijden als anderszins.

Bij de tweede afdeling kurassiers ontbreekt Jan Hendrik Germs, ingedeeld bij dit korps op 10 oktober 1822 en overleden op 17 februari 1825 te Leiden. Germs was plaatsvervanger voor Johannes Hemmen [Jannes van Hemmen]. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 59)

Brief van het hoofd administratie der tweede afdeling kurassiers 29 november 1826

Door den kurassier Jan Hendrik Germs, welke den 10 mei 1822 in dienst was gesteld als plaatsvervanger voor Jannes van Hemmen uit de gemeente Haren, provincie Groningen, onder nr 7, op den 10 februari 1825 te Leiden overleden, en een schuld in zijn kleeding en reparatiefonds heeft nagelaten van f.27,317, welke de genoemde Jannes van Hemmen verplicht is te voldoen. Zoo verzoeken wij u den genoemden persoon Jannes van Hemmen, woonende in uw gemeente, aan te manen om deze gelden ter somma van f.27,317 ten spoedigste af te doen, daar wij anders genoodzaakt zijn de nalatigheid van dit aan de gouverneur der provincie kenbaar te maken, welke hem alsdan met regten zal vervolgen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 59)

Brief 26 december 1826 van de kolonel, hoofd administratie der tweede afdeling kurassiers te Deventer

Naar aanleiding van uw missive van 22 december jl. hebben wij de eer u te informeren, dat den persoon van Jannes van Hemmen niet volgens de bestaande reglementen met zijn plaatsvervanger Jan Hindrik Germs gehandeld heeft, om de bedongen gelden tot waarborg der nagelaten schulden in de kas van het korps te storten, alsmede dat hij verplicht was geweest te doen onderzoeken of zijn plaatsvervanger schulden aan zijn korps had agter gelaten, voor en aleer hij het restant van f.181,- aan de erfgenaamen had uitbetaald, zoodat wij ons geensints met de erfgenaamen van den overleden Jan Hindrik Germs over deze zaak kunnen inlaten, en verzoeken u nogmaals de goedheid te willen hebben om den persoon van Jannes van Hemmen dit ter kennis te willen doen brengen en hem alsdan ten strengsten aan te maanen om deze schuld ter somma van f.27,317 nog voor den 1 januari aanstaande aan te zuiveren en de gelden bij u te storten, die alsdan nader door u kunnen worden over gemaakt. Aangenaam zal het ons zijn te worden geïnformeerd of deze gelden zullen worden voldaan dan of wij ons hierover nader aan den gouverneur der provincie zullen moeten adresseren, daar hij alsdan de nadeelige gevolgen zich zelve zal te wijten hebben.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 59)

Brief 2 januari 1827 aan het hoofd administratie van de afdeling Kurassiers te Deventer

Ter voldoening aan de inhoud van uw missive van 24 december 1826 heb ik de eer te berichten, dat ik den persoon van Jannes van Hemmen met de inhoud van uw missive heb bekend gemaakt en aangemaand tot de betaling der gedachte schuld, doch dat dezelve weigerachtig blijft tot de betaling, doordien dat de last zoude zijn van de vader zijns overleden plaatsvervangers, welke hij de aan zijn plaatsvervanger nog competerende gelden had uitbetaald. Dat ik daarna ook de vrouw van de overledenen Jan Hendrik Germs tot de betaling dier som hebbe aangespoord, doch deze oordeelden daartoe ook niet verplicht te zijn, zoodat dus alle mijne pogingen daaromtrent aangewend vruchteloos zijn geweest.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 103) HAZA

Brief 4 februari 1828 aan de Officier van Justitie

Ik heb de eer u hiernevens toe te zenden een proces verbaal inhoudende een klagt van Jannes van Hemmen te Haren wegens het ontvreemden van twee hunner schapen in den nacht tusschen 30 en 31 de vorige maand.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 103)

Proces verbaal 4 februari 1828

Op 4 februari 1828 is voor mij, burgemeester der gemeente Haren, verschenen, Jannes van Hemmen, oud 24 jaren, zonder beroep, wonende te Haren ten huize van zijn vader Jan van Hemmen, hebbende aan zijne verplichtingen ten aanzien van de Nationale Militie voldaan, welke mij te kennen gaf, dat aan hun in den nacht tusschen den 30 en 31 der vorige maand waren ontvreemd twee vriesche schapen zonder merktekenen, doch tevens voor hen kenbaar, van de zoogenaamde uiter- of westerdijk ten westen van Haren. Dat zij door Derk van der Veen, wonende aan den Hoornschedijk waren gevraagd, of zijlieden ook schapen vermisten en wel in den avond van den eersten dezer maand, daar er op den gemelden dijk schapen waren gedood blijkens het nog op den grond staande bloed en eenig wol. Dat comparant daarop des anderen daags onderzoek naar hunnen schapen had gedaan en toen bevonden, dat zij twee beste hunner schapen vermisten. Dat aan den comparant was gezegd door Harm van der Veen, woonachtig aan den Hoornschedijk, dat deze schapen vermoedelijk over het Hoornschediep in een schipje toebehoorende aan Albert Nijdam waren gevoerd, doordien er in dat schipje (dat toen des morgens weg was geweest en op eene andere plaats weder gevonden) wolle en vet was geweest. Dat comparant volgens deze gezegden moet oordeelen, dat de schapen dood naar Paterswolde of elders zijn gevoerd, daarbij verklarende geen vermoeden omtrent iemand wegens het ontvreemden der meergemelde schapen te hebben.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

Brief 5 februari 1828 van de officier van justitie

Ik heb de eer u bij deze te retourneren het proces verbaal inhoudende klagte van Jannes van Hemmen over diefstal van twee schapen, ingezonden bij uw missive van den 4 februari jl., met verzoek om omtrent de inhoud deszelve nog nader onderzoek te willen doen en mij onder remissie van nevensgaande proces verbaal de ingewonnen informatie met den meesten spoed in te zenden.

Het komt mij voor, dat door u nog kunnen worden gehoord de persoon, welke aan Jannes van Hemmen heeft gevraagd of hij schapen vermiste en die bloed en wol op de dijk heeft gezien, zoo deze persoon aan gemelden J. van Hemmen nog bekend is. Voorts de persoon van Harm van der Veen, welke in het schipje van Albert Nijdam bloed, wol en vet heeft gezien en eindelijk Albert Nijdam, wiens schipje de geslachte schapen zou hebben vervoerd. Laatstgenoemde kan onder andere worden afgevraagd waar zijn schipje in de bewuste tijd is heen gevaren, wie hetzelfde heeft gevoerd, waarom, wat hetzelfde inhield en voorts alle zoodanige vragen als uit deszelfs antwoorden zouden kunnen voortvloeijen. Zoo echter gezegde personen of anderen, die eenige inligting tot de zaak in kwestie kunnen geven, niet in uw gemeente woonachtig zijn, verzoek ik u onderzoek te doen onder welke gemeente zij behoren en mij daarvan te informeren.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

Brief 6 februari 1828 aan de Officier van Justitie

Inzake het doden van twee schapen van Jannes van Hemmen heeft de burgemeester op verzoek van de Officier van Justitie nog nader gehoord Albert Nijdam en Harm van der Veen. Die verhoren hebben niet veel opgeleverd. De schapen zijn waarschijnlijk naar Paterswolde vervoerd.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 103)

Proces verbaal 6 februari 1828

Op heden 6 februari 1828 des nademiddags vier uren compareerde voor mij burgemeester der gemeente Haren, als daartoe geroepen zijnde, Derk van der Veen, oud 36 jaren, arbeider van beroep, woonachtig aan den Hoornschendijk binnen deze gemeente, in de behuizing getekend letter E nr 6, dewelke op het door mij aan hem gevraagde het volgende heeft verklaard.

Gevraagd of dezelve van het doden der schapen toebehoorende aan Jannes van Hemmen, eenige kennis droeg en in het schipje van Albert Nijdam ook bloed, wol en vet had gezien of zoodanige op den waterdijk zien liggen als een bewijs van het doden der schapen? Waarop door den comparant is geantwoord. Dat er gedurende drie dagen op de dijk voor hunne woning vier schapen hadden geloopt in het water zonder dat zij daarvan de eigenaar hadden geweten. Dat hij comparant in den avond van den 30 der vorige maand des avonds ongeveer te 10 uren van Haren komende, aldaar de schapen nog had zien loopen, en des anderen daags, des morgens te 7 uren de schapen niet meer hadde gezien, en toen op den 1 dezer des avonds op den dijk komende aldaar het bloed had gezien alsmede wol, ten blijke van het doden der schapen, doch dat hij comparant het schipje van Albert Nijdam niet had gezien, en derhalve van het vervoeren der schapen niet konde zeggen

En verklaarde tevens daaromtrent ook geen vermoeden omtrent iemand te hebben.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

Proces verbaal 6 februari 1828

Op heden den 6 februari 1828 des nademiddags vier uren compareerde voor mij, burgemeester der gemeente Haren, als daartoe geroepen zijnde Albert [Andries] Nijdam, oud 32 jaren, arbeider, woonachtig te Paterswolde, gemeente Eelde, doch gedurende eenige tijd bij zijne moeder, de weduwe Nijdam, aan de Hoornschendijk, gemeente Haren, gehuisvest, dewelke op het door mij aan hem gevraagde, het navolgende heeft verklaard.

Gevraagd of hij ook eenig bewijs had of kennis droeg omtrent het doden der schapen toebehoorende aan Jannes van Hemmen, of hij een schipje had liggen gehad in het Hoornschediep (bij de overvaart) en zoo ja, of dat schipje in den nacht van den 30 en den 31 der vorige maand was gebruikt, en alzoo den volgenden morgen vermist, en waar en hoedanig hij dat schipje had gevonden. Waarop door den comparant is geantwoord, dat hij van het doden der schapen niets wist, dan de thans daaromtrent loopende gezegden, dat er twee schapen van den persoon J. van Hemmen zouden zijn gedood, dat hij zijn schipje in den voormelden avond van den 30 januari jl. in het Hoornschediep voor de woning zijner moeder had liggen gehad, hetwelk in den morgen daarop volgende aldaar niet meer aanwezig was geweest, dat comparant daarop dien dag en den daarop volgende naar hetzelfde had gezocht en eindelijk hetzelfde gevonden aan den noordkant van het bosch van den heer Gesseler te Paterswolde in eene sloot, waarin hij toen eenig wol en vet had gevonden, dat hij aan ons vertoonde en bij hetzelfde op den wal eene schuifhaak, welke hij comparant had medegenomen en aan Arend Nijdam, schipper te Eelde terug gegeven als eigenaar van dezelve zijnde, welke haak door Arend Nijdam in den avond van den 30 januari jl. was gebruikt bij eene praam en gelegd bij het huis van Wopke Nijdam aan den Hoornschedijk.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61)

Brief 7 juni 1838 aan Gedeputeerde Staten

Ik heb de eer u bij dezen in te zenden een extract uit het doopboek van de hervormde gemeente van Haren, waaruit blijkt, dat Jannes zoon van Jan Antony, en bekend op de schuttersrol onder de naam van Jannes van Hemmen, woonachtig in mijne gemeente, en dewelke in zijn betrekking als mobiele schutter een plaatsvervanger heeft gesteld met name Mattheus Zwitter, dewelke is geïncorporeerd bij de 2e comp. 2e batt. 2e afdeling mobiele Groningsche schutterij, de leeftijd van 34 jaren heeft bereikt, en hij alzoo krachtens art. 46 der wet op de schutterij van 1827 vermeend aanspraak op ontslag te mogen maken. Zoo heeft dezelve aan mij zijn verlangen doen kennen, dat gemelde zijne plaatsvervanger door hem uit gemelde dienst mag worden ontslagen, en waarvoor ten behoeve van de belanghebbende ik u ten deze ben verzoekende.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 108)

Brief 10 juli 1841 van de officier van justitie

Mij aan de inhoud gedragende van nevensgaand verzoekschrift heb ik de eer u te verzoeken om mij met terugzending daarvan te willen melden:

1. Of de rekwestrant Jannes van Hemmen en Grietje Bakker ter plaatse hunner inwoning te goeder naam en faam bekend staan.
2. Of er ook enige aanleiding bestaat om te vermoeden, dat tusschen den rekwestrant en gemelde Grietje Bakker bij het leven van Annigje Bakker eenige ongeoorloofde betrekking of gemeenschap hebbe bestaan.
3. Of er uit rekwestrants vroegere huwelijken kinderen in leven zijn, en zo ja, hoeveel, van welke ouderdom en van welk geslacht.
4. Of des rekwestrants ouders, of, wanneer deze mogten overleden zijn, zijne naaste betrekkingen genoeg nemen in het thans door hem geprojecteerde huwelijk.

U gelieve mij bij deszelfs antwoord te doen toekomen een extract uit de overlijdensakte van Annigje Bakker, welk extract op zegel geschreven en door den rekwestrant bekostigd zal moeten worden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74)

Brief aan de officier van justitie dd 15 juli 1841

In antwoord op uw missive van den 10 dezer en onder terugzending van het daarbij aan mij toegezonden request, heb ik de eer u te berigten:

1. dat de requestrant Jannes van Hemmen en Grietje Bakker te dezer plaatse ter goeder naam en faam bekend staan;
2. dat er niet alleen geene aanleiding bestaat om te vermoeden, dat tusschen de requestrant en gemelde Grietje Bakker bij het leven van Annigje Bakker eenige ongeoorloofde betrekking of gemeenschap heeft bestaan, maar dat ik persoonlijk bekend met het huisgezin van den requestrant de stellige overtuiging heb, dat zulks het geval niet is geweest;
3. dat er uit des requestrants vroegere huwelijken twee kinderen bestaan, het eene, zijnde van het vrouwelijk geslacht, geboren den 5 januari 1835 uit zijne eerste vrouw Grietje Vos en het andere, zijnde van het mannelijke geslacht, geboren 7 januari 1840 uit zijne tweede vrouw Annechien Bakker;
4. dat des requestrants vader, zijnde de moeder overleden, verklaard heeft geene bedenkingen tegen het huwelijk te

hebben, zoo mede de vader van des requestants eerste vrouw Grietje Vos, moeder van des rekwestrants minderjarige dochter genaamd Grietje van Hemmen, echter onder die voorwaarde, dat het geprojecteerde huwelijk nimmer ten preejudice zal strekken van dezelfs kleindochter.

Tenslotte heb ik de eer hierbij te voegen een extract uit het register van overlijden betreffende Annechien Bakker. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

Verdeling nalatenschap Jan Antonie van Hemmen in 1846

Bij het overlijden van Jan Antonie van Hemmen bedraagt de totale waarde van de erfenis f 36.110,52, te verdelen over zes erfgenamen.

1. Zoon Egbert Jans van Hemmen krijgt de boerderij en de beklekking van 26 ha grasland, oorspronkelijk eigendom van zijn grootvader Ant(h)onie Jans. Bovendien een stuk bos en veenland. Hij krijgt dus meer dan de helft van het land. De overbedeling wordt in kontanten teruggebracht in de boedel.

2. Zoon Jan Jans van Hemmen krijgt de boerderij "Laankamp" met ruim 2 ha land en het resterende deel in contanten.

3. Zoon Antonie van Hemmen krijgt ruim 3 ha grasland, een stuk kapbos op de "Mikkelhorst" en het resterende deel in contanten.

4. Dochter Grietje van Hemmen, getrouwd met Adolf Jansen, krijgt de ruim 4 ha grasland waarop de Hof te Hemmen heeft gestaan en het resterende deel in geld.

5. Zoon Jannes van Hemmen (in de akte Jans genoemd) krijgt het Onnerland en zijn resterende deel in contanten.

6. (Dochter Jantien van Hemmen, getrouwd met Asse Oosterveld, wordt in het overzicht niet genoemd. Zij zal wel uitbetaald zijn in contanten)

Overzicht gebaseerd op Van Hemmen, een boerengeslacht uit Haren

Extract uit het register der resolutiën van Gedeputeerde Staten 1 juni 1847

Gelezen eene missive van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in deze provincie van den 20 mei jl., daarbij, in voldoening aan de marginale dispositie van de gouverneur dezer provincie van den 5 maart 1847, dienende van berigt en consideratiën op een in deszelfs handen gesteld adres van Jannes van Hemmen, landbouwer en kastelein te Harendermolen, daarbij vergunning verzoekende om de westelijke muur van zijne woning, staande aan den Straatweg aldaar, te mogen verlengen noordwaarts op en de noordelijke gevel aan het woonhuis aan te sluiten, waardoor alsdan de westelijke inrid zoude komen te vervallen, zoomede het daaromtrent ingewonnen berigt van het plaatselijk bestuur van Haren van den 2 maart jl.

Overwegende, dat het is gebleken, dat de voorschrevene bouwing zal plaats hebben op eene ongescheiden eigendom, die zoowel aan den adressant als aan het Rijk behoort.

Is goedgevonden aan den adressant te kennen te geven, dat er bij Gedeputeerde Staten geene bezwaren tegen het accorderen van zijn verzoek bestaan, doch aangezien de verlenging der onderwerpelijke muur zal plaats hebben op eene ongescheidene eigendom, die aan hem adressant en aan het Rijk behoort, hij zich ter deze ook zal dienen te wenden aan het Departement van Financiën, zullende hij zich, wanneer de bouwing ook van die zijde wordt toegestaan, moeten onderwerpen aan de locale aanwijzingen van de Directie van de Waterstaat in deze provincie.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 80)

Zitting rechtbank Groningen 3 december 1863

Beklaagde is Lammert Benning, oud 22 jaar, boerenknecht, geboren en wonende te Haren.

De president vermaant de beklagde oplettend te zijn.

De getuigen worden naar het voor hen bestemde vertrek gebracht en daarna afzonderlijk binnen gebracht en gehoord.

1. Hessel Dijkstra, 21 jaren

Op den 23 oktober 1863 bevond ik mij met den beklagde in de stal van [Jannes] Van Hemmen op Harendermolen.

Nadat ik Harm van Hemmen, die ging vertrekken gegroet had, zeide Benning "stop die kerel met de lange jas ook maar in chais". Zonder de minste aanleiding wierp hij mij eerst met jenever, dat mij niet raakte, en toen gaf hij mij met het glas een slag aan het hoofd, waardoor bloedstorting werd veroorzaakt. Mijn jas zat vol bloed.

Beklaagde, gevraagd, zegt dat Dijkstra hem eerst had gestooten en op de teenen getrapt. Later pakte Dijkstra mij aan en sneed mij.

2. Margien van Hemmen, oud 22 jaren, zonder beroep, wonende te Harendermolen. Ik zag bij ons in de stal, dat beklagde zonder aanleiding met een jeneverglas aan het hoofd sloeg, waardoor het bloedde, later zag ik ook nog eene wonde aan de hand van Dijkstra.

Beklaagde, gevraagd, zegt Dijkstra heeft mij eerst aangepakt.

3. Roelf Andries, 23 jaren, arbeider, wonende te Harendermolen. Op den 23 oktober 1863 was ik in de stal bij Van Hemmen op Harendermolen. Ik hoorde den beklagde zeggen, terwijl Harm van Hemmen uit de stal reed, "wat wil die man met de lange jas". Zonder aanleiding sloeg beklagde met een glas aan het hoofd achter het oor, waardoor Dijkstra, die den slag kreeg, bloedde.

Beklaagde, gevraagd, zegt Dijkstra heft mij eerst aangepakt en mij ook gesneden.

De officier van justitie legt na toelichting zijn requisitoir ter tafel over.

Nadat beklagde gezegd had niets meer tot zijne verdediging had in te brengen, sluit de president het onderzoek en bepaalt de vonniswijzing op heden over acht dagen des voormiddags te half tien ure.

(Groninger Archieven, toegang 883, inventarisnummer 72)

Provinciale Drentsche en Asser Courant, 11 februari 1864

Men schrijft uit Haren aan de Winschoter Courant.

Een zeldzaam voorval doet alhier een huisgezin, vrouw en kinderen, in de grootste ongerustheid verkeerden. Sedert donderdag avond wordt vermist de persoon van J. van Hemmen, kastelein en landbouwer, wonende te Haardermolen. Zich gezond en wel dienselfden namiddag uit huis naar eene publieke verhuring van landerijen te Noordlaren begeven hebbende, wordt hij door zijne huisgenooten te vergeefs tot op heden terug verwacht. Gisteren voormiddag werden dan dien ten gevolge de ingezetenen van Noordlaren door het kleppen der klok bijeengeroepen en zijn alstoen door hen gedurende den dag, alle mogelijke nasporingen in het werk gesteld om den vermisten persoon op te sporen; echter mede te vergeefs.

Men verdiept zich in gissingen omtrent dit onheil; als vrij zeker veronderstelt men, dat hij op de terugreis door de duisternis, hetzij in 't water of verwaald is geraakt en alzoo zal zijn omgekomen. Zoo men zegt moet misbruik van

slerken drank wederom als oorzaak worden beschouwd.

Provinciale Drentsche en Asser Courant, 31 maart 1864

De voor ruim zeven weken vermiste kastelein J. van Hemmen te Harendermolen, is vrijdagavond j.l. op den rug drijvende gevonden in het Zuidlaardermeer. Verschillende gissingen worden gemaakt omtrent het verdrinken van genoemden persoon: men zegt, dat huiselijke oneenigheden hiervan de oorzaak zoude zijn. Zaterdagavond te 6 uur is het lijk te Haren ter aarde besteld.

Provinciale Drentsche en Asser Courant, 5 april 1864

Ingezonden stukken.

Mijnheer de redacteur! In de courant van 31 maart j.l. komt een stuk voor over het terug vinden van het lijk van J. van Hemmen te Harendermolen. De inzender van dat berigt vertelt daardoor aan het publiek in de eerste plaats onwaarheden. Hij zegt, dat het lijk gevonden is, drijvend op den rug, dat is onwaarheid: de ondergeteekende, die het lijk in een bootje heeft genomen, heeft het zien drijven op het lijf, met het hoofd en de beenen naar beneden onder water, in den vorm van eenen halven hoepel. In de tweede plaats verhaalt hij iets, dat de familie haar zwaren rouw nog zwaarder maakt. Alles wat waarheid is behoeft niet altijd gezegd te worden, maar wil men dat, zoo zegge men het ronduit, doch iemand die de woordjes "men zegt" gebruikt, is in twijfel of de geruchten waarheid zijn, en dan zulke feiten in een dagblad te schrijven doet veel kwaad, wijl velen het kwade gerucht gaarne geloven en wel willen verbreiden, al is het ook onwaarheid. Het is eene laagheid als men iets wereldkundig maakt, door de woorden "men zegt", want met het gebruiken dier woorden kan men alle laster verspreiden en zodoende huisselijk geluk in huisselijk leed veranderen. Rampzalige woordjes derhalve "men zegt".

Door plaatsing dezes zal u, om de waarheidswil verpligten.

Noordlaren, 1 april 1864, Uw dienaar, A. de Boer

Jannes was later gehuwd (2) met **Annechien Bakker**.^{<9,10>} Jannes was later gehuwd (3) met **Grietje Bakker**.^{<11,12>} Jannes was later gehuwd (4) met **Jaapkien Elders**.^{<13,18>}

Van Jannes en Grietje is een kind bekend:

- 1 **Grietje van Hemmen**, wonende te Haren, aldaar (Wijk A Harenermolen 47) en aldaar (Wijk A Harenermolen 65), is geboren op maandag 5 januari 1835 te Harenermolen (Wijk A Harenermolen 47), is overleden op maandag 25 augustus 1851 aldaar. Grietje werd 16 jaar, 7 maanden en 20 dagen.

Brief aan de officier van justitie dd 15 juli 1841

In antwoord op uw missive van den 10 dezer en onder terugzending van het daarbij aan mij toegezonden request, heb ik de eer u te berigten:

1. dat de requestrant Jannes van Hemmen en Grietje Bakker te dezer plaatse ter goeder naam en faam bekend staan;
 2. dat er niet alleen geene aanleiding bestaat om te vermoeden, dat tusschen de requestrant en gemelde Grietje Bakker bij het leven van Annigje Bakker eenige ongeoorloofde betrekking of gemeenschap heeft bestaan, maar dat ik persoonlijk bekend met het huisgezin van den requestrant de stellige overtuiging heb, dat zulks het geval niet is geweest;
 3. dat er uit des requestrants vroegere huwelijken twee kinderen bestaan, het eene, zijnde van het vrouwelijk geslacht, geboren den 5 januari 1835 uit zijne eerste vrouw Grietje Vos en het andere, zijnde van het mannelijke geslacht, geboren 7 januari 1840 uit zijne tweede vrouw Annechien Bakker;
 4. dat des requestrants vader, zijnde de moeder overleden, verklaard heeft geene bedenkingen tegen het huwelijk te hebben, zoo mede de vader van des requestrants eerste vrouw Grietje Vos, moeder van des requestrants minderjarige dochter genaamd Grietje van Hemmen, echter onder die voorwaarde, dat het geprojecteerde huwelijk nimmer ten preejudice zal strekken van dezelfs kleindochter.
- Tenslotte heb ik de eer hierbij te voegen een extract uit het register van overlijden betreffende Annechien Bakker. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

- III-F **Henderika Vos**, dochter van **Roelf Roelfs Vos** (II-B) en **Jantje Homan**, wonende te Haren (Wijk A Haren 12) en aldaar (Wijk D Dilgt 10), is geboren op dinsdag 1 september 1812 aldaar (in huis Haren Wijk A 12), is als geboren aangegeven op donderdag 3 september 1812 (aangever geboorte was **Roelf Roelfs Vos** (zie II-B); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Vos** (zie I.1) en **Egbert Hovingh**), is overleden op dinsdag 22 december 1891 te Zuidbroek. Henderika werd 79 jaar, 3 maanden en 21 dagen.

Henderika trouwt op zondag 27 september 1840 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 34-jarige **Tekke Nienhuis**. Tekke, landbouwer, is geboren in 1806 te Hoogezand, is overleden op dinsdag 26 mei 1874 te Kalkwijk. Tekke werd 68 jaar.

Brief 6 maart 1841 aan de kantonregter te Groningen

Ingevolge van artikel 417 van het Burgerlijk Wetboek heb ik de eer door dezen aan u te berigten, dat er gedurende het jaar 1840 binnen deze gemeente één huwelijk is voltrokken van ouders, die minderjarige kinderen hebben, en dat wel van Tekke Nienhuis, woonachtig te Kalkwijk, gemeente Hoogezand, weduwnaar van Marchien Hindriks Kool aan de ene en Henderika Vos, woonachtig te Haren aan de andere zijde. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

Tekke was eerder gehuwd (1) met **Margien Hindriks Kool**.^{<19,20>}

Van Tekke en Henderika is een kind bekend:

- 1 **Jantje Nienhuis**, wonende te Haren (Wijk D Dilgt 11), is geboren op vrijdag 1 maart 1844 te Kalkwijk, is overleden op maandag 5 juli 1920 te Wierum. Jantje werd 76 jaar, 4 maanden en 4 dagen.

- III-G **Roelf Vos**, zoon van **Roelf Roelfs Vos** (II-B) en **Jantje Homan**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk A Haren 12) en aldaar (Wijk D Dilgt 10), is geboren op zaterdag 16 april 1814 aldaar (in huis Haren Wijk A 12), is als geboren aangegeven op maandag 18 april 1814 (aangever geboorte was **Roelf Roelfs Vos** (zie II-B); getuigen aangifte geboorte waren **Egbert Hovingh** en **Jan Roelofs Boddeveld**), is overleden op donderdag 24 februari 1887 te Winsum. Roelf werd 72 jaar, 10 maanden en 8 dagen.

Boer op de Winsummermeeden.

Roelf trouwt op donderdag 12 juni 1845 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 30-jarige **Hillechien Bosman**, dochter van **Hindrik Berends Bosman** en **Aaltje Hemmes**. Hillechien, wonende te Haren (Wijk A Harenermolen 40A), is geboren op zondag 19 maart 1815 te Harssens, is overleden op zaterdag 22 april 1882 te Winsum. Hillechien werd 67 jaar, 1 maand en 3 dagen.

Van Roelf en Hillechien zijn drie kinderen bekend:

1 **Jantje Vos** is geboren op maandag 8 september 1845 te Dilgt, is overleden op zaterdag 24 december 1881 te Zuidwolde. Jantje werd 36 jaar, 3 maanden en 16 dagen.

Jantje trouwt op donderdag 23 april 1868 te Winsum op 22-jarige leeftijd met de 24-jarige **Albert Datema**. Albert, pelmolenaar, is geboren op zondag 24 september 1843 te Sauwerd, is overleden op zondag 3 januari 1932 te Zuidwolde. Albert werd 88 jaar, 3 maanden en 10 dagen.

2 **Aaltje Vos** is geboren op dinsdag 23 april 1850 te Winsum, is overleden op dinsdag 27 november 1883 te Bedum. Aaltje werd 33 jaar, 7 maanden en 4 dagen.

Aaltje trouwt op donderdag 14 november 1878 te Winsum op 28-jarige leeftijd met de 37-jarige **Klaas Zuidema**. Klaas is geboren op donderdag 27 mei 1841 te Bedum, is overleden op dinsdag 14 maart 1905 aldaar. Klaas werd 63 jaar, 9 maanden en 15 dagen.

3 **Roelof Vos** is geboren op woensdag 19 augustus 1857 te Winsum, is overleden op woensdag 6 januari 1937 te Groningen. Roelof werd 79 jaar, 4 maanden en 18 dagen.

Roelof trouwt op donderdag 10 mei 1883 te Usquert op 25-jarige leeftijd met de 20-jarige **Jantje van der Hoek**. Jantje is geboren op donderdag 16 april 1863 te Usquert, is overleden op zaterdag 24 oktober 1942 te Winsum. Jantje werd 79 jaar, 6 maanden en 8 dagen.

III-H **Margaretha de Jonge**, dochter van **Lourens Jans de Jonge** (II-C) en **Jantien Roelfs Vos**, wonende te Haren (Wijk A Haren 5), is geboren te Groningen (aan het Zuiderdiep), is gedoopt op zondag 10 maart 1811 aldaar, is overleden op dinsdag 27 november 1888 te Ten Post. Margaretha werd 77 jaar, 8 maanden en 17 dagen.

Tot zuivering van legale, oningeschrevene hypotheke wordt bekend gemaakt navolgend exploit:

In den jare 1839, den 14 februarij, ten verzoeke van Klaas Harms Wijk, landbouwer, en Grietje Meertens Sibolts, ehelieden, wonende te Eerenstheim, te Maarhuizen, gemeente Winsum de vrouw ten dezen gesterkt door haren eheman, voor wien te dezen domicilie wordt gekozen ten huize van de procureur Mr. H. van Giffen, wonende te Groningen, heb ik Jan Stephanus van Amersfoort, deurwaarder bij de arrondissementsregtbank van Groningen, aldaar woonachtig, beteekend aan den heer officier van justitie bij genoemde regtbank, dat, namens mijne requiranten en ten einde na te melden onroerend goed te zuiveren van niet ingeschrevene legale hypotheke ter griffie van meergemelde regtbank is gedeponereerd, bij akte van depot van den 7 februarij 1839 behoorlijk geregistreerd, een notarieel afschrift van een proces-verbaal van publieke veiling en verkoop op den 24 december 1838 gehouden door Mr. Johan Wichers Quintus, openbaar notaris, residerende te Groningen, in tegenwoordigheid van getuigen en behoorlijk geregistreerd, bij hetwelk door Harmannus van Griethuizen, zonder beroep, wonende te Groningen, als speciaal gemagtigde van Margaritha ter Borch, weduwe Jan Vos, landgebruikster, wonende te Haren, Lammegien Vos, echtgenoot van en gesterkt door Hendrik Brink, landbouwer, wonende te Tinaarlo, Roelf Vos, kastelein en koopman, wonende te Zuidlaren, Jan Vos, koopmansbediende, wonende te Groningen, Hinderkien Vos, Gerardus Vos, Jan Vos, alle drie zonder beroep, wonende te Glimmen, Roelf Vos, landbouwer, wonende te Dilgt, gemeente Haren, Hinderikus Hornhuis, Roelf Hornhuis en Margaretha Hornhuis, alle drie zonder beroep, wonende te Onnen, Jan de Jong en Margaretha de Jong, beide zonder beroep, wonende te Haren, en Grietje Vos, ehevrouw van en gesterkt door Lucas Rummerink, landgebruiker, wonende te Haren, voor den prijs en op de lasten bij de akte vermeld, aan mijne requiranten is verkocht: de vaste beklemming van 6 bunders, 69 roeden, 90 ellen land, gelegen in drie stukken, in den Paddepoel, onder Noorddijk, doende jaarlijks, op midwinter aan de erven van Jonkheer A.J. Trip tot huur 64 guldens, bij het kadaster bekend onder sectie F no 25, 26 en 27.

(Commentaar. De drie percelen zijn verkocht door de kinderen (of hun rechtsopvolgers) van Roelf Jelkes Vos en Grietje Pathuis. Die kinderen zijn: wijlen Jan Vos (in zijn plaats zijn weduwe: Margaritha ter Borch), Jelke Roelfs Vos (in zijn plaats zijn kinderen: Lammegien Vos, Roelf Vos, Jan Vos, Hinderkien Vos, Gerardus Vos, Jan Vos), Roelf Vos, wijlen Katherina Vos (in haar plaats haar kinderen: Hinderikus Hornhuis, Roelf Hornhuis en Margaretha Hornhuis), wijlen Jantien Vos (in haar plaats haar kinderen: Jan de Jong en Margaretha de Jong) en Grietje Vos.

Akte 30 maart 1841

Huwelijkscontract Jan Eisses en Margaretha de Jong. Zij trouwen in gemeenschap van goederen. De bruidegom brengt f.300,- in contanten in. De bruid brengt f.800,- in contanten in, alsmede datgene, dat aan haar is vermaakt en gelegateerd uit de nalatenschap van wijlen haar oom en tante Jan Vos en Margaretha ter Borgh, welke nalatenschap nog ongescheiden onder de executeur testamentair berust.

(Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 204, Akte 113)

Margaretha trouwt op zaterdag 3 april 1841 te Haren (huwelijksgetuigen waren **Lucas Rummerink** (zie II-E), **Jan Laurens de Jonge** (zie II-C.2), **Roelf ter Borgh** en **Egbert Jans Eisses**) op 30-jarige leeftijd met de 29-jarige **Jan Eisses**, zoon van **Jan Folkert Eisses** en **Albertje Kars Peulinga**. Jan, wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 8) en aldaar (Wijk A Harenermolen 40), is geboren op maandag 23 maart 1812 aldaar (Wijk A Harenermolen 43), is als geboren aangegeven op vrijdag 27 maart 1812 (aangever geboorte was **Jan Folkert Eisses**; getuigen aangifte geboorte waren **Willem Niebuir** en **Jan Koops**), is overleden op zondag 3 augustus 1884 te Ten Boer. Jan werd 72 jaar, 4 maanden en 11 dagen.

Brief 26 januari 1824 van schoolmeester N.E. Dekker te Haren

Het volgende zal tot antwoord dienen op uw circulaire van den 14 dezer. Het getal der kinderen, die door mij op rekening der gemeente onderwezen worden bedraagt thans 12 kinderen, welke zijn:

1. Fennechien en Anna, kinderen van Geert Smeenge, gedurende het geheele jaar;
2. Jan, Egbert en Lukas, zonen van Jan Folkerts (Eisses), gedurende 2 een half jaar en 1 kind een heel jaar;
3. Jakob Vedder, zoon van Hendrik Vedder, gedurende een geheel jaar;
4. Geesje, kind van Willem Harms, het hele jaar;
5. Hillechien, kind van Geert Henderikes (Hindriks), het gehele jaar;

6. Hindrik Nijboer, zoon van Hindrik Nijboer, het gehele jaar;
 7. Hillechien en Egbertje, kinderen van Harm Drewes, waarvan 1 een geheel jaar en 1 een half jaar;
 8. Elizabeth, kind van Roelf Baving, een geheel jaar.
- Haren, 26 januari 1824, N.E. Dekker
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 57)

Brief 9 november 1837 van de gouverneur

Ik zend hiernevens aan u terug, door mij voor reçu getekend, een exemplaar van den nominatieve staat der schutters van den eersten ban, welke door u wegens de ligting van dezen jaar, aan mij zijn over gegeven, ten einde bij de mobiele schutterij te worden ingelijfd.

** Bijlage nominatieve staat

1. Karel Eisses, geboren 8 september 1812;
2. Albert Homan, geboren 22 november 1812;
3. Barteld Bolhuis, geboren 15 februari 1812;
4. Jan Eisses, geboren 23 maart 1812;
5. Willem Pietersm geboren 9 november 1812;
6. Jan Sants, geboren 19 februari 1812.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 70)

Akte 30 maart 1841

Huwelijkscontract Jan Eisses en Margaretha de Jong. Zij trouwen in gemeenschap van goederen. De bruidegom brengt f.300,- in contanten in. De bruid brengt f.800,- in contanten in, alsmede datgene, dat aan haar is vermaakt en gelegateerd uit de nalatenschap van wijlen haar oom en tante Jan Vos en Margaretha ter Borgh, welke nalatenschap nog ongescheiden onder de executeur testamentair berust.

(Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 204, Akte 113)

Akte 12 december 1843

Jan Eisses en zijn vrouw Margaretha de Jonge lenen f.2.000,- tegen 4,5% van Rudolf de Sitter, burgemeester van Haren, en zijn vrouw. Zij verlenen hypotheek op enige percelen land, als:

1. een stuk bouwland, de Muntmeesterskamp genaamd, gelegen op de Middelhorst, sectie K nr 359;
2. een stuk hooiland, de Russchen genaamd, sectie C nr 337;
3. een kamp land, het Lange Kampien genaamd, sectie K nr 1077;
4. 8 achtenveertigste aandelen in het hooiland, de Russchen genaamd, sectie C nrs 442 en 443;
5. een vierde aandeel in een stuk hooiland, het Nadeel genaamd, sectie C nr 227.

(Groninger Archieven, toegang 1869, inventaris nr 228, Akte 523)

Brief 15 april 1854 aan de Commissaris des Konings

Inliggende verzoekschriften om vergunning voor de visscherij van B. Eisses en J. Eisses, heb ik de eer u te doen geworden. Er bestaan geene redenen die het verleenen der akten aan deze personen zouden moeten bemoeijelijken.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 121)

Was in 1863 kerkvoogd te Wittewierum en staat op de steen ter gelegenheid van de bouw van de nieuwe kerk te Wittewierum.

Van Jan en Margaretha zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Jantien Eisses** is geboren op zaterdag 14 augustus 1841 te Haren, is als geboren aangegeven op zaterdag 14 augustus 1841 aldaar (aangever geboorte was **Jan Eisses** (zie III-H); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Meinders** en **Roelf Abels**), is overleden op woensdag 22 februari 1922 te Lellens. Jantien werd 80 jaar, 6 maanden en 8 dagen.

Jantien trouwt op zaterdag 4 oktober 1862 te Ten Boer op 21-jarige leeftijd (1) met de 27-jarige **Ayolt Helmantel**. Ayolt is geboren op vrijdag 20 maart 1835 te Lellens, is overleden op donderdag 22 juni 1871 aldaar. Ayolt werd 36 jaar, 3 maanden en 2 dagen. Jantien trouwt op zaterdag 24 oktober 1874 te Ten Boer op 33-jarige leeftijd (2) met de 26-jarige **Nicolaas Harmannus de Groot**. Nicolaas, kuiper, is geboren op zaterdag 25 maart 1848 te Woldendorp, is overleden op vrijdag 13 oktober 1922 te Lellens. Nicolaas werd 74 jaar, 6 maanden en 18 dagen.
- 2 **Jan Eisses** is geboren op zaterdag 24 augustus 1844 te Haren, is als geboren aangegeven op zaterdag 24 augustus 1844 aldaar (aangever geboorte was **Jan Eisses** (zie III-H); getuigen aangifte geboorte waren **Adolf Jansen** en **Wopke Andries Nijdam**), is overleden op zaterdag 10 juni 1916 te Lellens. Jan werd 71 jaar, 9 maanden en 17 dagen.
- 3 **Jan Laurens Eisses** is geboren op zaterdag 25 september 1847 te Haren, is als geboren aangegeven op dinsdag 28 september 1847 aldaar (aangever geboorte was **Jan Eisses** (zie III-H); getuigen aangifte geboorte waren **Teunis Strating** en **Eite Conraads van Bergen**), is overleden op donderdag 16 mei 1901 te 't Zandt. Jan werd 53 jaar, 7 maanden en 21 dagen.

Jan trouwt op woensdag 25 juli 1877 te Bierum op 29-jarige leeftijd met de 22-jarige **Kornelia Doornbos**. Kornelia is geboren op woensdag 21 maart 1855 te Bierum, is overleden op zaterdag 17 augustus 1929 aldaar. Kornelia werd 74 jaar, 4 maanden en 27 dagen.
- 4 **Alberdina Roelina Eisses** is geboren op maandag 2 december 1850 te Wittewierum, is overleden op dinsdag 23 november 1926 te Ten Post. Alberdina werd 75 jaar, 11 maanden en 21 dagen.
- 5 **Roelof Eisses** is geboren op vrijdag 10 februari 1854 te Wittewierum, is overleden op zaterdag 2 september 1893 te Ten Post. Roelof werd 39 jaar, 6 maanden en 23 dagen.

III-I **Catharina de Jonge**, dochter van **Louwrens Jans de Jonge** (II-C) en **Jantien Roelfs Vos**, wonende te Haren (Wijk C Onnen 30), aldaar (Wijk A Haren 10), aldaar (Wijk A Haren 9) en aldaar (Wijk A Haren 14), is geboren op donderdag 14 oktober 1813 te Groningen, is overleden op vrijdag 21 juni 1895 te Haren. Catharina werd 81 jaar, 8 maanden en 7 dagen.

Catharina trouwt op zaterdag 30 mei 1835 te Haren op 21-jarige leeftijd met de 26-jarige **Jan Kornelis Dekens**. Jan, timmerman, wonende te Haren (Wijk A Haren 10) en aldaar (Wijk A Haren 9), is geboren op donderdag 13 april 1809 te Zuidlaren, is overleden op donderdag 2 juli 1874 te Haren. Jan werd 65 jaar, 2 maanden en 19 dagen.

Brief 12 mei 1835 aan de gouverneur

Ik heb de eer ter voldoening aan den inhoud uwer missive van den 24 februari 1835 en als een gevolg op mijn schrijven van 17 maart jl. te berigten, dat wat de bedoelde persoon van Jan Kornelis Dekens aanbelangt, door de burgemeester van Zuidlaren aan mij is berigt, als dat het hem naar speciaal onderzoek is gebleken, dat gemelde Jan Kornelis Dekens op de schuttersrol in mijner gemeente in mindering van het contingent behoort te worden opgenomen. Gezegde J.K. Dekens als zijnde een lopend timmermansgezel, kan niet geacht worden een vast domicilium te hebben gehad, zijnde hij een geboren Drenth, wiens moeder nog werkelijk te Zuidlaren woonachtig is, en waar hij ook somwijls zijn verblijf heeft gehad, daar hij zich bij afwisseling in mijne gemeente bevond, terwijl hij in de maand mei des voorledene jaars, volgens rapporteur te Gasselte zijn beroep als timmerman zoude hebben uitgeoefend, waar hij tijdens de loting een dienstplichtig nummer heeft getrokken, en thans als mobiele schutter van Drenth, met onbepaald verlof zich in mijne gemeente bevindt, blijkens de aan hem afgegeven verlofpas dd 13 december 1834. Wijders heeft dezelve zich bij mij aangegeven tot het voltrekken van een huwelijk, waartoe aan hem in dato van 9 mei 1835 door de commanderende officier van het bataillon de permissie is verleend. Daar hij zich vervolgens in de gemeente Haren als timmerman wil vestigen, zoo heeft hij mij versocht hem wel op de schuttersrol mijner gemeente over te plaatsen, tot welke dienst hij ook krachtens besluit van de gouverneur van Drenthe door de burgemeester van Gasselte worde verwezen.

Zoo vertrouw ik, dat hij alzo kan geacht worden de loting der schutterij niet opzettelijk te hebben willen ontduiken, daar ook uit voorgemelde permissie van zijn commanderende officier het ten duidelijkst constateert, dat hij J.K. Dekens, beschouwd kan worden als werkelijk in dienst te zijn.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 107)

Brief 3 december 1836 aan de gouverneur

Ik heb de eer u te berigten, dat de vreselijke storm, welke er in den namiddag en avond van den 29 november jl. algemeen in deze gemeente heeft geheerscht, ook deze gemeente niet heeft verschoond. Alle huizen hebben, het eene meer en het andere minder eenig letsel bekomen en daaronder heeft het dorp Haren wel het meest geleden. Het was toen de storm of wel de orkaan op het hevigst woede, alsof het dakpannen en stroo regende. Een menigte lei van de kap des torens te Haren, stukken lood en ijzerwerk vlogen door de lucht, ook de kerk aldaar en die te Noordlaren verloren veel dakpannen. Aan het schoolgebouw te Glimmen is ook aanmerkelijke schade van belang gekomen. Eene groote boerenschuur te Haren werd eenigszins verzet. Het dak van de behuizing, waarin de rijksontvanger Timans woont, en welke behuizing men voor den storm wel bestand zoude hebben geacht, als zijnde niet oud, is geheel afgeslagen en van een daarnevens staand huisje de gevelmuur ingestort. Van nog twee andere huizen toebehoorende en bewoond wordende door Lammert Smid en Jan Kornelis Dekens, beide te Haren, zijn de daken afgeslagen. Voorts is nog van eene andere woning eener behoeftige weduwe van Jan G. Vrieling de gevelmuur ingestort. Bezwaarlijk zal het voor de eigenaresse der woning van de rijksontvanger, de weduwe van R. Brinks, zoals ook voor de personen Lammert Smid, Jan Kornelis Dekens en de weduwe Jan G. Vrieling zijn om hunne woningen weder op te bouwen, daar dezelve geene middelen hebben om daarvan zoveel te kunnen verkrijgen als tot den opbouw noodzakelijk, wordt vereischt.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 107)

Brief 24 januari 1837 van de gouverneur

Door den geweldigen storm van den 29 november jl. zijn, volgens de daarvan bij mij ingekomene rapporten van eenige plaatselijke besturen meerdere en mindere schaden geleden, terwijl slechts volgens de daarvan bij ingekomene opgaven in drie gemeenten zoodanige personen worden aangetroffen, die gezegd kunnen worden ter zake daarvan aanspraak te hebben op ondersteuning uit het fonds van kwade posten ter beschikking van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken staande.

Eenige dezer personen op den maandstaat van december jl. aan het Departement van Binnenlandsche Zaken kenbaar gemaakt en tot het verlangen van ondersteuning aanbevolen zijnde, zoo heeft zijne Excellentie mij bij missive van den 16 dezer te kennen, dat de algemeenheid van dien ramp het vooralsnog onzeker maakt, of en in hoeverre de beperktheid der middelen van het ter beschikking van zijne Excellentie staande gedeelte van het fonds van kwade posten, het mogelijk zal maken, om daar uit onderstand te verlenen aan diegenen, die in het bewuste geval verkeerden, en dat dus daaromtrent eerst dan bepaaldelijk en met genoegzame kennis van zaken geoordeeld kan worden, wanneer het juiste bedrag dier schaden bekend zal zijn.

Ingeval er nu in uwe gemeente zich personen bevinden, die op schadevergoeding uit het meergemelde fonds aanspraak kunnen maken, dan verzoek ik u daarvan ten spoedigste een staat op te maken en aan mij voor of uiterlijk op den 4 februari aanstaande in te zenden, zullende ik in geval zoodanige staat niet bij mij op dat tijdstip is ingekomen, het daarvoor houden, dat er geene personen in uwe gemeente gevonden worden, die aanspraak op zoodanige schadevergoeding kunnen maken.

Tenslotte acht ik mij bij dezen verplicht uwe aandacht te vestigen op de voorschriften vervat in mijne circulaire van den 3 januari 1833 nr 1, welke voorschriften ik u ernstig aanbeveel ten nauwkeurigste na te leven.

** Bijlage: Staat van de verliezen, die door onvoorziene rampen geleden zijn in de gemeente Haren gedurende het vierde kwartaal van 1836, opgemaakt 1 februari 1837.

[De omschrijvingen vermeld op de staat zijn moeilijk leesbaar. In alle gevallen lijkt het te gaan om schade aan het dak van de woning door de storm op 29 november 1836].

- Weduwe Jan Gerrits Vrieling [= Janna Geerts Buining], alleenstaande weduwe die nog de zorg heeft voor vier kleine kinderen; schade f.208,-;

- Lammert Smit [Lammert Hendriks Smid], is arbeider en niet sterk van ligchaamsgestel; schade f.513,-;

- Weduwe van Roelf Brinks [= Hinderkje Dijken], arbeidster, onvermogen en reeds bejaard; schade f.345,-;

Jan Kornelis Dekens, is timmerman en bezit geen vermogen en is niet in staat hert verlies te boven te komen; schade f. 150,-.

** Bijlage proces verbaal opneming schade dd 1 februari 1837

Heden 1 februari 1837 heb ik burgemeester van de gemeente Haren, geassisteerd door de personen van Jan [Abels] Brink en Harm [Roelfs] Kuipers, beide timmermansbazen, woonachtig te Haren, als deskundigen, mij begeven naar de woningen van de weduwe Jan Gerrits Vrieling, arbeidersche, van Lammert Smid, arbeider, van de weduwe Roelf

Brinks, zonder beroep, en van Jan Kornelis Dekens, timmerman, allen woonachtig te Haren, ten einde aldaar nauwkeurige opnemings te doen van den ramp welke deze luiden door den geweldigen storm van den 29 november 1836 getroffen heeft, en van de schade, die zij door den storm bekomen hebben, alle welke personen door deze onvoorziene ramp tot zoodanige staat van behoefte zijn gekomen, dat zij zich buiten de mogelijkheid bevinden om uit eigen middelen het geleden verlies te kunnen herstellen of te boven te komen.

Na nauwkeurige opnemings der bovengenoemde behuizingen, zijn wij over gegaan tot de waardering van de verliezen met de meest mogelijke nauwkeurigheid en onpartijdigheid, in diër voege als volgt:

1. de behuizing van de weduwe Jan Gerrits Vrieling, waarvan het dak en gevelmuur en het dak ingestort met verzetting van gebinten, gewaardeerd als verlies op de som van f.208,- ;
2. de behuizing van Lammert Smid, waarvan het dak en gevelmuur ingestort, balken geknakt en andere muur uitgeweken, gewaardeerd als verlies op de som van f.513,-;
3. de behuizing van de weduwe Roelf Brinks, waarvan de gevelmuren zijn ingestort en het dak ingestort en verbrijzeld, gewaardeerd als verlies op f.345,-;
4. de behuizing van Jan Kornelis Dekens, waarvan het dak ingestort en genoegzaam vernietigd, gewaardeerd op de som van f.150,-.

Dat het totaal bedrag der vier genoemde behuizingen bedraagt de som van f.1.216,-.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 70)

Brief 4 januari 1849 aan de gouverneur

Ter voldoening aan uw missive van den 21 december jl., waarbij wij zijn uitgenodigd om eenige geschikte personen op te geven, welke in aanmerking zouden kunnen komen bij het benoemen van een nieuwen veldwachter in deze gemeente, ter vervulling van de bestaande vacature, hebben wij de eer tot dat einde aan u voor te stellen.

1. Harmannus de Groot, oud 33 jaren, van beroep nachtwaker, wonende te Groningen, ongehuwd, gedurende 5 jaren als flankeur gediend bij het achtste regiment infanterie en gedurende een gelijk tijdvak als onderofficier bij de dienstdoende schutterij van Groningen.

2. Jan Kornelis Dekens, oud 39 jaren, wonende te Haren, gehuwd met vier kinderen, van beroep timmerman, heeft niet in militaire dienst geweest, doch wel ingedeeld bij de schutterij.

3. Jakob van Dieren, wijnkoopersknecht, oud 32 jaren, gehuwd met een kind, gediend acht jaar en twee maanden. Hoezeer deze personen in zich vereenigen geschiktheid en bekwaamheid tot den post, waarom zij vragen, hebben wij dezelve evenwel geplaatst naar de orde, dat wij het eerst hebben genoemd diegene, welke wij met zekerheid weten, dat het meest aanbeveling waard is voor den post van veldwachter in deze gemeente.

De eerste kandidaat kennen wij als een man van onbesproken zeden en levenswandel, ijverig in de vervulling van zijn verplichtingen, in het lezen, schrijven en rekenen genoegzaam bedreven en van een vast en sterk ligchaamsgestel, terwijl wij nopens zijn activiteit hebben ingewonnen het berigt van den eersten commissaris van politie te Groningen, hetwelk wij de eer hebben hierbij over te leggen.

De overige sollicitanten zijn ons minder bekend.

Overigens hierbij geene bijzondere consideratiën hebbende te voegen, nemen wij de vrijheid bij deze wederom over te leggen de aan ons gezondene requesten, alle inhoudende het verzoek om met den post van veldwachter in deze gemeente te worden begunstigd, ons daaromtrent aan de in deze vervatte overdracht gedragende.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 116)

Van Jan en Catharina zijn zeven kinderen bekend:

1 **Harm Dekens** is geboren op zondag 20 september 1835 te Haren, zie IV-F.

2 **Jan Laurens Dekens**, timmerman, wonende te Haren (Wijk A Haren 10) en aldaar (Wijk A Haren 9), is geboren op zaterdag 23 februari 1839 aldaar, is overleden op donderdag 6 oktober 1887 te Pieterburen. Jan werd 48 jaar, 7 maanden en 13 dagen.

Jan trouwt op zaterdag 19 mei 1866 te Eenrum op 27-jarige leeftijd met de 22-jarige **Foske Woltha**. Foske is geboren op maandag 8 april 1844 te Vierhuizen, is overleden op vrijdag 30 mei 1919 aldaar. Foske werd 75 jaar, 1 maand en 22 dagen.

3 **Jan Dekens**, timmerman, wonende te Haren (Wijk A Haren 9) en aldaar (Wijk A Haren 10), is geboren op zondag 7 november 1841 aldaar, is overleden op woensdag 4 april 1877 te Warfhuizen. Jan werd 35 jaar, 4 maanden en 28 dagen.

Zitting rechtbank Groningen 10 april 1862

Beklaagde is Harm van Hemmen, 31 jaar, landbouwer, geboren en wonende te Haren.

Eerste getuige is Hendrik de Witte, 22 jaar, smidsknecht, wonende te Haren. Hij verklaart zakelijk. Den 22 februari jl. ging ik 's avonds van Haren komende naar de stad, tusschen den Esserweg en het Helpertolhek kwamen mij drie personen tegen: beklagde, Dekens en Takens. Ik week naar den anderen kant van de weg, doch springt beklagde mij op zijde en geeft mij in de zijde een schop, ongeveer 25 meter verder komt beklagde weer naar mij toe en geeft mij een schramslag op mijn wang en weer een eind verder geeft hij mij nogmaals een nekslag, zoodat mijn pet afvloog. Van mijn kant bestond hoegenaamd geen aanleiding. Beklaagde ontkent.

De tweede getuige is Jan Dekens, 23 jaar, timmermansknecht, wonende te Haren. Hij verklaart: ik weet wel, dat ik dien avond met beklagde en Takens van de stad naar Haren ben gegaan, doch weet ik niet dat Witte ons tegengekomen is. Beklaagde liep echter een pas of wat achter ons en weet ik dus ook niet te zeggen wat er tusschen hem en Witte is voorgevallen.

Derde getuige, Klaas Groen, 19 jaar, spekslager, wonende te Groningen, verklaart zakelijk. Ik kwam dien avond van Haren, beklagde met Dekens en Takens in ééne rij lopende kwamen mij tegen. Beklaagde kwam recht op mij af, maar deed mij niets, noch heb ik gezien, dat hij met opzet naar Witte die achter me liep, heenliep en hem aanrandde en dat hij hem daarop nog weer trachtte een slag te geven, doch heb ik niet gezien, dat hij Witte geraakt heeft, wel dat diens pet afvloog. Beklaagde ontkent.

(Groninger Archieven, toegang 883, inventarisnummer 72)

Jan trouwt op donderdag 25 mei 1871 te Eenrum op 29-jarige leeftijd met de 32-jarige **Neeske Huizinga**. Neeske is geboren op vrijdag 26 oktober 1838 te Warfhuizen, is overleden op zondag 6 oktober 1935 te Niekerk. Neeske werd 96 jaar, 11 maanden en 10 dagen.

- 4 **Gerhardus Dekens**, timmerman, wonende te Haren (Wijk A Haren 9) en aldaar (Wijk A Haren 10), is geboren op vrijdag 15 november 1844 aldaar, is overleden op dinsdag 4 oktober 1870 aldaar. Gerhardus werd 25 jaar, 10 maanden en 19 dagen.
- 5 **Jantje Dekens**, wonende te Haren (Wijk A Haren 9), is geboren op woensdag 25 april 1849 aldaar, is overleden op zondag 26 september 1852 aldaar. Jantje werd 3 jaar, 5 maanden en 1 dag.
- 6 **Johannes Kornelis Dekens** is geboren op dinsdag 27 juli 1852 te Haren, zie IV-G.
- 7 **Jantje Dekens**, wonende te Haren (Wijk A Haren 9) en aldaar (Wijk A Haren 10), is geboren op dinsdag 29 juli 1856 aldaar, is overleden op maandag 15 april 1878 te Helpman. Jantje werd 21 jaar, 8 maanden en 17 dagen.

III-J **Hinderikus Hornhuis**, zoon van **Cornelis Henderikes Hornhuis** (II-D) en **Katherina Roelfs Vos**, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk C Onnen 30) en aldaar (Wijk C Onnen 51), is geboren op woensdag 6 mei 1812 te Essen (Wijk F Essen 1), is als geboren aangegeven op vrijdag 8 mei 1812 (aangever geboorte was **Cornelis Henderikes Hornhuis** (zie II-D); getuigen aangifte geboorte waren **Hinderikes Hornhuis** en **Jan Vos** (zie I.1)), is overleden op zondag 8 augustus 1886 te Onnen. Hinderikus werd 74 jaar, 3 maanden en 2 dagen.

Proces verbaal 28 november 1828

Op heden 28 november 1828 des avonds te zes uren is voor mij, burgemeester van de gemeente Haren, als geroepen zijnde, verschenen de persoon Hinderikus Hornhuis, oud 16 jaren, zonder beroep, geboren en wonende te Onnen, gemeente Haren, dewelke op de aan hem gedane vragen het navolgende heeft verklaard.

Dat hij laatstleden zondagavond den 23 dezer, wel op het pad bij het huis van Lukas Brink heeft geweest, en ook wel heeft gehoord het gekerm van de jongens Jan Smeenk en Willem Berends, doch niet kan zeggen wie hun geslagen of mishandeld heeft.

Dat Willem Berends in het vervolg naar hem was komen toelopen en tegen hem comparant had gezegd, dat hij zoo duizelig was, waarop hij comparant was weg gegaan.

Verder verklaart comparant van deze zaak niets van te weten.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 61; zie voor het volledige dossier bij Willem Berends de Jonge en Jan Smeenge)

Brief 9 maart 1848 aan de gouverneur (vertrouwelijk)

In de vergadering van den raad dezer gemeente van den 6 dezen is gedelibereerd over de vervulling der vacature in den raad dezer gemeente ontstaan door het overlijden van Cornelis Hornhuis.

Als eerste kandidaat is benoemd geworden Jan Pouwels Veldman, landbouwer te Onnen, en als tweede kandidaat Hendericus Hornhuis, landbouwer te Onnen. Het is het verlangen van den gemeenteraad, dat de eerste kandidaat worde benoemd, en dewijl daartegen bij mij geene de minste bedenkingen bestaan, neem ik de vrijheid u te verzoeken het daarhene te wenden, dat Jan Pouwels Veldman als lid van den raad dezer gemeente worde aangesteld, hebbende hij mij verklaard die betrekking ingeval van benoeming te zullen aanvaarden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 115)

Groninger Courant, 6 april 1849

Op zaterdag den 21sten april 1849, des voormiddags te 11 uur, zullen, aan de boerenplaats, door H. Hornhuis, te Onnen bewoond, publiek worden verkocht: vier paarden, zijnde 2 bruine uitmuntende driejarige en 2 schoone twenters; voorts 16 stuks uitmuntend horenvee, melkkoeijen, vroegmelkten en jongbeesten; eindelijk 1 boerenwagen, 1 chais en hetgene meer te voorschijn zal worden gebracht.

Mr. J.W. Quintus, notaris.

Brief 23 mei 1849 van Hendericus Hornhuis

Geeft met verschuldigde eerbied te kennen, Hendericus Hornhuis, landbouwer, wonende te Onnen, gemeente Haren.

Dat hij voornemens is zijne beide oude schuren ten oosten van, en in verband met zijn woonhuis, bekend bij het kadaster der gemeente Haren, ten name van Cornelis Hornhuis, onder sectie G nr 622, af te breken.

Dat hij eene nieuwe schuur wenscht te bouwen, echter niet op dezelfde plaats waar de oude hebben gestaan, maar ten westen van zijn woning op koude grond. Dat deze nieuwe schuur eene grootte zal hebben van ongeveer 70 voet lengte en 55 voet breedte, Dat hij dezelve voor het grootste deel met riet of stroo wenscht te dekken.

Redenen waarom suppliant zich tot u wendt met het nederig verzoek, dat u het daarhene mogen wenden, dat hem de bouw van bovengemelde schuur worde toegestaan.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 82).

Notulen Burgemeester en Assessoren, 7 juni 1849

Positieve beslissing op aanvraag Hinderikus Hornhuis voor een nieuwe schuur.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 35).

Besluit burgemeester 19 september 1862

Gehoord het verzoek van Albert Baving, van beroep arbeider, wonende te Onnen, gemeente Haren, te kennen gevende, dat zijn paard is verongelukt en dat hij, wagenaar zijnde, zonder het bezit van een paard onmogelijk in de behoeften van hem en zijn gezin kan voorzien, daar zijn lichaamsgestel niet toelaat door handenarbeid den kost te kunnen verdienen en hij door eigene middelen niet in het bezit van een paard kan geraken.

Gehoord de verklaring van H. Hornhuis en H. Hindriks, landbouwers, mede aldaar woonachtig, die verklaarden, dat adressant niet bij magte is uit eigene middelen een paard te bekomen.

Gelet op de voorschriften van het Koninklijk Besluit van 22 september 1823 nr 11 [houdende bepalingen nopens het doen van collecten in de kerken en aan de huizen], verleent bij deze aan den boven genoemden adressant vergunning om gedurende de week vallende tusschen 21 en 28 september eene inzameling van liefdegiften te mogen doen bijlangs de huizen der ingezetenen in deze gemeente, onder voorwaarde, dat hij die inzameling zal moeten doen in tegenwoordigheid van H. Hornhuis, aldaar, die zich met de inzameling wil belasten en de zorg om een paard te kopen op zich te nemen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 254)

Hinderikus trouwt op vrijdag 28 mei 1841 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 29-jarige **Anna Wemelina Bolhuis**, dochter van **Luite Bolhuis** en **Maria Lucretia Rummerink**. Anna, wonende te Haren (Wijk A Haren 16) en aldaar (Wijk C Onnen 51), is geboren op maandag 23 september 1811 aldaar, is als geboren aangegeven op woensdag 25 september 1811 (aangever geboorte was **Luite Bolhuis**; getuigen aangifte geboorte waren **Roelf Brinks** en **Jan Lucas Oosterveld**), is overleden op vrijdag 14 januari 1876 te Onnen. Anna werd 64 jaar, 3 maanden en 22 dagen.

Van Hinderikus en Anna zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Catharina Hornhuis** is geboren op zaterdag 26 februari 1842 te Onnen, is overleden op woensdag 22 juni 1842 aldaar. Catharina werd 3 maanden en 27 dagen.
- 2 **Catarina Hornhuis** is geboren op zaterdag 29 augustus 1846 te Onnen, zie IV-H.
- 3 **Luitje Hornhuis** is geboren op donderdag 14 december 1848 te Onnen, zie IV-I.
- 4 **Maria Lucretia Hornhuis** te Haren, is geboren op zondag 8 december 1850 te Onnen (Wijk C Onnen 51), zie IV-J.

III-K **Margaretha Rolina Hornhuis**, dochter van **Cornelis Henderikes Hornhuis (II-D)** en **Katherina Roelfs Vos**, wonende te Haren (Wijk C Onnen 30), aldaar (Wijk B Oosterweg 57) en aldaar (Wijk B Oosterweg 89), is geboren op maandag 16 januari 1815 te Onnen, is overleden op vrijdag 23 december 1898 te Haren. Margaretha werd 83 jaar, 11 maanden en 7 dagen.

Margaretha trouwt op woensdag 7 augustus 1839 te Haren op 24-jarige leeftijd (1) met de 25-jarige **Roelf Weeman**, zoon van **Harm Derks Weeman** en **Stientje Hendriks Stel**. Roelf, onderwijzer, wonende te Onnen, te Haren (Wijk B Haren 24) en aldaar (Wijk C Onnen 30), is geboren op vrijdag 1 juli 1814 te Paterswolde, is overleden op donderdag 26 september 1844 te Onnen. Roelf werd 30 jaar, 2 maanden en 25 dagen.

Notulen Burgemeester en Assessoren, 12 januari 1831
Schoolmeester J. Woldring te Onnen is overleden. In zijn plaats wordt benoemd ondermeester Roelf Weeman uit Haren (archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 30).

Brief 13 januari 1831 aan de schoolopziener van het eerste district
Door dezen geef ik u kennis, dat de jeugdige schoolonderwijzer Jan Woldringh zeer onverwachts op den 11den dezer aan de gevolgen der zoogenaamde roodvonk, vergezeld van hevige koorts is overleden. Smartelijk is dit verlies niet alleen voor mij, maar ook voor de ingezetenen van Onnen en anderen die den overledenen in zijnen minzamen omgang en vooral in zijne betrekking als onderwijzer der jeugd kenden, van welke hij diep wordt betreurd. Ten aanzien de provisionele waarneming van de schooldienst te Onnen geven wij u in overweging of het niet voegzaam zoude zijn daarmede ene week of veertien dagen te wachten, aangezien de roodvonk daar onder de kinderen heerschende zoude zijn. En dan nemen wij de vrijheid daartoe van onze zijde aan u voor te dragen Roelf Weeman, ondermeester te Haren, welke zijne dienst daarvoor ons heeft aangeboden.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Brief 14 januari 1831 van schoolopziener Th. Van Swinderen
Ik heb met zeer veel leedwezen het treurig berigt ontvangen van het overlijden van den jeugdigen onderwijzer J. Woldringh, dat u mij geeft in deszelfs missive van gisteren. Ik beklaag de schooljeugd van Onnen zeer over het verlies van eenen onderwijzer, van welken ook ik de beste verwachtingen koesterde. In de hoop, dat de voorgestelde provisionele waarnemer Roelf Weeman zoo weinig mogelijk van het goede, dat er in de school te Onnen bestaat, bederven, en zoo veel mogelijk daarvan behouden zal, stem ik in de beide mij door u gedane voorstellen toe, en verwacht ik, is het mogelijk voor den 17 dezer, nadere opgave van u van de voordeelen aan deze post verbonden, en van den dag en plaats wanneer en waar u zal verkiezen, dat het vergelijkend examen zal worden gehouden.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 64)

Brief 14 januari 1831 aan de gouverneur
Ik heb de eer u door dezen te berigten, dat de jeugdige schoolonderwijzer J. Woldring te Onnen, zeer plotseling op den 11den dezer is overleden en dat de provisionele waarneming van de schooldienst aldaar in overleg met de heer schoolopziener van het eerste district, zal geschieden door Roelf Weeman, ondermeester te Haren.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Brief 13 februari 1831 aan de schoolopziener van het eerste district
Ten gevolge van uw missive van de 14 januari 1831 heb ik de eer bij dezen aan u opgave te doen van de voordeelen aan de post van schoolonderwijzer te Onnen verbonden, bestaande in:
1. eene Rijksjaarwedde van f.80,-;
2. de schoolgelden van ongeveer 50 schoolpligtige kinderen;
3. vergoeding huishuur of regeling inwoning door het plaatselijk bestuur.
Voorts geef ik u kennis, dat het vergelijkende examen zal kunnen worden gehouden in de school te Onnen, of wel - dat ons gevoegelijker voorkomt wegens den verdere afstand en de onbruikbare staat der wegen - in de school te Haren. Zullende u de plaats van en de dag wanneer hetzelfde plaats zal hebben naar goedvinden kunnen bepalen. Evenwel zouden wij gaarne zien, dat de dag daartoe, indien mogelijk, in de volgende maand maart wordt bepaald.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Naamlijst der sollicitanten naar de vacante schoolonderwijzersplaats te Onnen, waarvan het vergelijkend examen is bepaald op zaterdag den 26 maart 1831

- 1 H.G. Sikkens te Smilde
2. Hendrik Jans Buist te Niehove
3. Albert Nijenhuis te Yde
4. Roelf Weeman te Onnen
5. Lammert Blankhard te Groningen
6. J. Muller te Zuidlaren
7. Harmannus M.R. Mulder te Veendam
8. Simon Muis te Groningen

9. Pieter Taapkens te Groningen
10. Gerhardus Oltenhof te Eppingahuizen
11. Egbert Glimminga te Helpman
12. Derk Diephuis te Uithuizermeeden
13. W. Enting te Taarlo
Aldus gesloten op 20 maart 1831 door de burgemeester van Haren.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 64)

Verklaring burgemeester 26 maart 1831

De burgemeester der gemeente Haren verklaart, dat hij van de sollicitanten naar de in het kerspel Onnen vacerende post van schoolonderwijzer, heden vergelijkend geëxamineerd, den persoon van Roelf Weeman, wonende te Haren, bezittende den vierden rang, voor den geschiksten houdt, ter vervulling van den post van schoolonderwijzer in genoemd kerspel.

Gedaan te Haren, 26 maart 1831
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 64)

Brief 31 maart 1831 aan de schoolopziener van het eerste district

Ik heb de eer u door dezen te berigten, dat ik tot genoegen der ingezetenen van Onnen op heden de stemming heb gehouden ter vervulling van de vacante schoolonderwijzerspost in genoemd dorp. Hun voorstellende de drie sollicitanten Roelf Weeman, Pieter Taapkens en Hendrik Jans Buist, welke volgens het proces verbaal wegens den uitslag van het vergelijkend examen getoond hebben de meeste bekwaamheden te bezitten, waarvan het gevolg geweest is, dat de ingezetenen van Onnen allen eenstemmig verkozen den persoon van Roelof Weeman, thans provisioneel schoolonderwijzer aldaar.

Ik zend u hiemevens mijne verklaring dienaangaande opgemaakt in het vertrouwen dat deze de goedkeuring van u moge verwerven.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Brief 5 mei 1831 aan de gouverneur

Ik heb de eer u te berigten, dat van de aanstelling van Roelf Weeman, bezittende den 4den rang, tot schoolonderwijzer te Onnen aan de gerechtigden is kennis gegeven, en dat die persoon op heden zijne post heeft aanvaard. Voorts dat de school te Onnen op 12 januari 1831 is vacant geworden en dat gezegde Roelf Weeman op den 14den daaraanvolgende is aangesteld tot provisionele onderwijzer aldaar en de schooldienst tot op heden heeft waargenomen, zoodat dezelve gedurende dien tijd der provisionele waarneming aanspraak heeft op de Rijksjaarwedde aan dien post verbonden, benevens den ouders van den overleden Jan Woldring, overleden 11 januari 1831, zijnde Hendrik Woldring en Pietertje Oosterveld wonende te Haren. Eindelijk, dat wij genoemde Roelf Weeman onder het oog hebben gebracht zijne verpligting, welke aan de onderwijzers in het algemeen is opgelegd bij het reglement ter bevordering van de koepokinenting, vervat in publicatie van Heren Gedeputeerde Staten dezer provincie van den 19 december 1825, en dat hij zich tot nakoming dezer bepalingen van genoemd reglement heeft verbonden en beloofd dezelve getrouwelijk te zullen in acht nemen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Brief 24 februari 1832 aan de gouverneur

Het plaatselijk bestuur dezer gemeente heeft aan den vroedvrouw Egbertje Groothuis, weduwe M. van Oosten, binnen deze gemeente ten gevolge van haar verzoek en overeenkomstig de daaromtrent gevolgde besluiten van 7 juni 1831 toegestaan een jaarlijksche toelage van f.50,-, aanvang nemende met januari 1831, waardoor dan de post voor verlossingen bij minvermogenen op de begroting dezer gemeente uitgetrokken, zijnde geweest f.20,- zoude komen te vervallen. Ik neem dientengevolge de vrijheid u te verzoeken om ons te willen autoriseren tot de betaling dier toelage van f.50,- aan gemelde vroedvrouw voor het jaar 1831 uitgetrokken, ofwel de som van f.30,- uit de post voor onvoorziene uitgaven op de begroting dezer gemeente voor 1831 uitgetrokken, of wel de som van f.20,- voor verlossingen bij minvermogenen op de gemelde begroting voorkomende te dien einde kan besteed worden. Voorts mede uit de post voor onvoorziene uitgaven voor 1831 aan den schoolonderwijzer Roelf Weeman te Onnen de som van f.15,-. Zijnde de som welke jaarlijksch aan den tijdelijke schoolonderwijzer aldaar voor woning is toegestaan.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 105)

Brief 30 juni 1835 van de gouverneur

Uit uw missive van den 31 januari 1835 aan Gedeputeerde Staten geadresseerd, is gebleken, dat de schoolonderwijzers te Onnen, Glimmen en aan de Hoornschedijk respectievelijk een inkomen hebben van nog geen f.300,-, terwijl uit die missive tevens is ontwaard, dat de schoolonderwijzers uwer gemeente, behalve een, ongehuwde personen zijn, voorts dat dezelve alle het genot hebben van vrije woning en van brandstoffen voor hunne scholen en eindelijk nog, dat zij behalve hunne vaste jaarwedde nog uit de gemeentekas betaling erlangen voor het onderwijs aan kinderen van onvermogenende doch niet bedeelde ouders.

Voor en aleer over de opgemelde zaak door Gedeputeerde Staten dezer provincie worde gedelibereerd verzoek ik u namens dat college mij te willen informeren;

1. wie van de schoolonderwijzers uwer gemeente ongetrouwd is;
2. of de vaste jaarwedde en hetgeen zij genieten uit de gemeentekas voor het onderwijs aan kinderen van onvermogenende, doch niet bedeelde, ouders, ook begrepen is onder het door voorschrevene onderwijzers opgegevene jaarlijks inkomen en zoo neen, hoeveel zulks voor elk afzonderlijk bedraagt.
3. of zij de grond- en personele belastingen of eene van beide ook moeten betalen van het huis, waarin zij wonen, zoo ja, hoeveel zulks in het jaar bedraagt.

Het spreekt van zelfs, dat de hierboven vermelde opgave alleen ten opzichte van de hierboven gemelde drie schoolonderwijzers verlangd wordt en dat dezelve eenigszins spoedig bij mij dienen in te komen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 68)

Brief 20 juli 1835 van R. Weeman, schoolonderwijzer van het kerspel Onnen

Ten gevolge uw circulaire van den 16 dezer betrekkelijk de betaling der schoolgelden te Onnen, heb ik de eer u door deze te berigten, dat mij, na gedane berekening, is gebleken, dat het schoolgeld te Onnen bedroeg f.103,34, waarvan

door mij ontvangen is f.53,65, terwijl de rest (f.49,69) tot op heden niet in mijn zak is gearriveerd. Van de gemeente ontving ik voor 1834 de som van f.23,00 van welke som ik 7 gulden aanmerk voor schoolbehoefden, en de rest, zijnde f.16,00, als schoolgeld, welke f.16,00 dan ook als zodanig onder de genoemde ontvangene som van f.53,65 is begrepen. Voorts dient in aanmerking genomen te worden, dat het voormelde bedrag van f.103,34 zoo na mogelijk berekend, doch evenwel misschien niet volkomen juist is, en dat dit bedrag niet voor het gehele jaar 1834 moet worden aangemerkt, dewijl wegens ziekte van den onderwijzer de schooldienst van 21 juli tot den 13 oktober stil stond, en ik dus gedurende dien tijd geen schoolgeld konde vorderen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 68)

Notulen raadsvergadering, 19 december 1838

De schoolonderwijzers:

- R. Weeman, Onnen;
- H.J. Poutsma, Glimmen;
- H.J.R. Kampinga. Hoornschedijk

Doen een oproep aan de raad bij de invoering van het nieuwe reglement aandacht te hebben voor hun geldelijke belangen.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 8)

Brief 27 juni 1842 van Roelf Weeman, schoolmeester te Onnen

Geeft met verschuldigd respect te kennen, Roelf Weeman, schoolonderwijzer te Onnen, dat er indertijd, volgens des suppliants meening, in 1830 een rijkstractement van f.80,- aan den schoolonderwijzer is toegestaan, onder bepaling, dat gezegde onderwijzer voortaan niet langer, gelijk voorheen, bij de ingezetenen ter kost zou gaan, en dat hij door de gemeente van inwoning of van een woning zoude worden voorzien.

Dat daarop door het plaatselijk bestuur van Haren met suppliants voorganger, wijlen Jan Woldring, eene overeenkomst is gesloten, waarbij bepaald werd, dat gezegde Jan Woldring jaarlijks f.15,- van de gemeente zou genieten, om zich daarvoor van inwoning te voorzien. Dat voormelde overeenkomst, waarvan geen contract is opgemaakt, zooals met de tegenwoordige onderwijzers te Glimmen en aan den Hoornschedijk nopens dezelfde zaak ten hunnen opzichte is geschied, slechts eene individuele overeenkomst ten aanzien van suppliants voorganger is geweest, en uit den aard der zake niet meer dan een individuele overeenkomst kon wezen, vermits die voorganger wel voor zich zelve, maar niet voor zijne opvolgers verbintenissen kon aangaan. Zoodat genoemde overeenkomst dus nooit gerekend kan worden voor suppliant van verbindende kracht te zijn.

Dat de som van f.15,- voor des suppliants voorganger voldoende geacht kon worden ter verkrijging van inwoning, aangezien hij alleen des middags inwoning te Onnen behoefde, daar hij des nademiddags na het uitgaan der school zich naar zijn ouders te Haren begaf, door deze als kind werd opgenomen, gedurende den nacht bij hen vertoefde en des morgens tegen het begin van den schooltijd weder van Haren naar Onnen ging.

Dat de suppliant, die wegens den afstand van de woonplaats zijner ouders het gemelde voorrecht van zijnen voorganger mist, en alzoo niet alleen des middags, maar ook des morgens, des avonds en des nachts bij eenen vreemde moest huisvesten, voor de som van f.15,-, die hem jaarlijks voor het gemis van vrije woning is uitgekeerd, nooit inwoning in een fatsoenlijk huisgezin te Haren of Onnen heeft kunnen bekomen, doch dat hij zich evenwel met genoemde som heeft vergenoegd.

Dat hij thans huishouding hebbende en alzoo eene woning behoevende, voor de som van f.15,- geene woning te Onnen kan inhuren. Dat des suppliants inkomen als onderwijzer, hetwelk in het vergaande jaar 1841 f.179,60 bedragen heeft, hem slechts een uitermate sober bestaan oplevert.

Dat de suppliant niet gaarne gelijk de schoolonderwijzer van Glimmen kastelein en winkelier wil worden, of enig ander met den post van onderwijzer geheel vreemdsoortig bedrijf aanvangen om zijn bestaan te verbeteren, daar zoiets altijd schadelijk is voor de voortdurende vorming des onderwijzers en bovendien gewoonlijk eenen nadeligen invloed uitoefent op het onderwijs, van hetwelk u zulke welmeenende en ijverige voorstanders tonen te zijn.

Dat de suppliant reeds onderscheidene malen, maar altijd tevergeefs gepoogd heeft om een voordeliger onderwijzerspost te bekomen, teneinde daardoor een behoorlijk bestaan te verkrijgen en niet in de noodzakelijkheid te geraken om u te moeten verzoeken gebruik te maken van de vrijheid, uitgedrukt in eene indertijd door Gedeputeerde Staten dezer provincie aan het plaatselijk bestuur van Haren gedane aanschrijving om des suppliants inkomen als onderwijzer uit de gemeentekas tot de som van f.300,- aan te vullen.

Redenen waarom suppliant zich tot u wendt met verzoek: dat het u moge behagen om hem, zoolang hij onderwijzer te Onnen is, tot huishuur en verbetering van zijn bestaan te verleen een jaarlijkse toelage uit de gemeentekas van f.100,-.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 75)

Brief 9 augustus 1842 aan R. Weeman, onderwijzer te Onnen

Bij deze heb ik het genoegen u te berigten, dat de gemeenteraad op heden het door u ingediende adres om verhoging van toelage voor het gemis van vrije woning in deliberatie heeft genomen en dat denzelven heeft goedgevonden om met ingang van 1 januari 1843 de thans door u genooten wordende toelage ad f.15,- te verhoogen met eene som van f.30,-.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)

Brief 1 oktober 1844 aan de gouverneur

Ik vind mij verplicht u te berigten, dat op den 26 september 1844 is overleden Roelf Weeman, schoolonderwijzer te Onnen. Aan deze school is verbonden eene Rijksjaarwedde van f.80,-. De gemelde overledene heeft eene weduwe nagelaten.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111).

Brief 10 oktober 1844 aan de gouverneur

Ten vervolge op mijn missive van den 1 dezer heb ik de eer u te berigten, dat de weduwe van den onderwijzer Roelf Weeman te Onnen tot vervanger heeft gesteld Roelf Kuipers, bezittende den 3 rang, wonende te Haren.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111).

Van Roelf en Margaretha zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Catharina Weeman** is geboren op vrijdag 29 november 1839 te Onnen, is overleden op zaterdag 4 januari 1840 aldaar. Catharina werd 1 maand en 6 dagen.
- 2 **Cornelius Weeman** is geboren op woensdag 1 november 1843 te Onnen, is overleden op vrijdag 5 januari 1844 aldaar. Cornelius werd 2 maanden en 4 dagen.
- 3 **Roelf Weeman** is geboren op maandag 2 december 1844 te Onnen, zie IV-K.

Margaretha trouwt op zaterdag 30 maart 1850 op 35-jarige leeftijd (2) met de 28-jarige **Lucas Bolhuis**, zoon van **Luite Bolhuis** en **Maria Lucretia Rummerink**. Lucas, landbouwer, wonende te Haren (Wijk A Haren 16), aldaar (Wijk B Kromelboog 26), aldaar (Wijk B Oosterweg 57) en aldaar (Wijk B Oosterweg 89), is geboren op zaterdag 17 november 1821 aldaar, is overleden op dinsdag 12 september 1911 aldaar, is als overleden aangegeven op dinsdag 12 september 1911 aldaar (aangever overlijden was **Gerrit Bolhuis**; getuige aangifte overlijden was **Lukas Weeman** (zie IV-K.5)). Lucas werd 89 jaar, 9 maanden en 26 dagen.

Brief 7 januari 1846 aan het hoofd administratiën

Ik heb de eer u te verzoeken wel aan mij te willen afzenden de certificaten en attesten op bijgaanden lijst vermeld

* 1e regiment artillerie te Nijmegen: Mulder, Jacobus, nr 12761

* grenadiers en jagers te 's Gravenhage: Wolters, Jan, nr 16239

* regiment dragonders nr 3 te Deventer: Koops, Jacob, nr 4458

* 8e regiment infanterie: Bolhuis, Lucas, nr 28552; Van der Kamp, Stoffer, nr 31164; Van Dalen, Jan, nr 31508

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 113).

Brief 3 juni 1852 van Lucas Bolhuis

Geeft met verschuldigde eerbied te kennen, Lucas Bolhuis, van beroep landbouwer, wonende te Oosterweg in de gemeente Haren, dat hij voornemens is zijn oude schuren, benevens zijn woonhuis, staande op perceel sectie C nr 358, geheel af te breken en daarvoor in de plaats te bouwen een nieuw woonhuis en schuur, dat hij de nieuw te bouwen woonhuis en schuur voor het grootste deel wenscht te dekken met riet of stroo en voor het kleinste deel met pannen. Dat hij om zulks te bewerkstelligen overeenkomstig de keur op de timmeringen in het openbaar in deze gemeente de noodige vergunning behoeft van u. Alwaarom hij de vrijheid neemt zicht tot u te wenden met nederig verzoek, dat hem zoo spoedig mogelijk vergunning worde verleend.

Bij kantbrief van 5 juni 1852 stelt burgemeester De Sitter het verzoek in handen van wethouder Lucas Rummerink ter fine van plaatselijke opnemings en bepaaldelijk den afstand waarop den adressant van den publieke weg wenscht te bouwen. Rummerink antwoordt op 7 juni 1852, dat hij geen zwaarigheden ziet om de vergunning tot bouwen te verlenen en dat de nieuwbouw verder van de weg af komt te staan dan de huidige bebouwing.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 85).

Notulen burgemeester en wethouders, 8 juni 1852

Lucas Bolhuis aan de Oosterweg te Haren, krijgt toestemming zijn oude woonhuis af te breken en een nieuw huis te bouwen op perceel C 358.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 35)

Brief 21 juni 1855 aan de Commissaris des Konings

Bij kantbeschikking van den 15 dezer heeft u in mijne handen gesteld een adres van L. Bolhuis, landbouwer alhier, verzoekende om zijn vee, dat hij tot hier toe wegens de uitgekroene longziekte op de stal van H. Hemmes, op stal heeft moeten houden, in een stuk weiland te mogen invoeren, achter zijne woning gelegen. Ik heb de eer te berigten, dat de door den adressant aangevoerde gronden overeenkomstig de waarheid zijn en hij bij langer oponthoud in verlegenheid met zijn vee zal komen, dat ook het bedoelde weideland, hoewel niet onder de afgesloten kring, echter geheel gescheiden is van andere daarnevens gelegen weidelanden en de invoering kan plaats hebben zonder met het vee den publieken weg te betreden, weshalve ik gene bezwaren zie de gevraagde vergunning te verlenen. Het bedoelde adres gaat hiernevens terug.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 122)

Notulen burgemeester en wethouders, 23 december 1856

Tot opperbrandmeester voor de tijd van 3 jaren, ingaande heden, wordt aangewezen Lubbertus van Oosten.

Tot wijkmeester van de wijk A (dorp Haren), tevens brandmeester en eerste hoofdman van de nachtwacht: Jannes Horst met als plaatsvervanger Jan Jansen.

Tot wijkmeester wijk B (dorp Haren): J. Koops en plaatsvervanger L. Bolhuis.

Tot wijkmeester wijk C (Onnen): Joh. Breeman en plaatsvervanger H. Hindriks.

Tot wijkmeester wijk D (Dilgt en Hemmen): J. Brink en als plaatsvervanger Joh. Meijer.

Tot wijkmeester wijk E (Hoornschedijk): J. Nijdam en als plaatsvervanger B. van der Veen

Tot wijkmeester wijk F (Essen): Jan Hemmes en als plaatsvervanger J.K. van Hemmen

Tot wijkmeester wijk A (Helpman): R. Tonkens sr en als plaatsvervanger Joh. Blaauwpot.

Tot wijkmeester wijk B (Helpman): L. Poelma en als plaatsvervanger H. Kwant

Tot wijkmeester wijk C (Molenstreek en Euvelgunne): K. Bolhuis en als plaatsvervanger H. van Bruggen.

Tot wijkmeester wijk D (Den Hoorn): H. van Hemmen en als plaatsvervanger H. Oosterveld.

(archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 35).

Brief 27 september 1869 van den Hoofdingenieur van den Waterstaat te Assen

Naar aanleiding van het provinciaal blad nr 50 van 1869 doe ik u hiernevens geworden een lijst van de peilmerkstenen, hakkelbouts en verkenmerken, die zich in uwe gemeente bevinden.

** Bijlage Overzicht peilmerkstenen in de gemeente Haren

e. In den zuidwestelijken of voorgevel van het huis gemerkt B nr 73, toebehoorende en bewoond door L. Bolhuis aan den Achterweg. Deze steen is gemetseld in den voormelden gevel ten zuidoosten van de deur, met de noordwestelijke zijde 0,31 meter uit den zuidoostelijken stenen dag van de deur, met de zuidoostelijke zijde 0,39 meter uit den noordwestelijken stenen dag van het zuidoostelijk gelegen lichtkozijn, de bovenkant komt overeen met den onderkant der dorpels onder de lichtkozijnen in dien gevel.

** Bijlage Overzicht hakkelbouts, etc. in de gemeente Haren

6. In de zuidwestelijken of voorgevel van het huis toebehoorende aan en bewoond door L. Bolhuis, aan den Achterweg. Ten zuidoosten van de deur, in de voeg tusschen de 8e en 9e laag, beneden den onderkant der dorpels van de beneden lichtramen; 0,48 meter uit het deurkozijn.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 89).

Notulen raadsvergadering, 7 maart 1870

Akkoord met aanleg kunstweg Haren-Onnen-Noordlaren. Door aanbod van Lucas Bolhuis de pacht van de tol voor 6 jaar af te kopen is kostenplaatje bijna sluitend.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 16).

Brief 26 maart 1870 van groot aantal inwoners van Haren aan de gemeenteraad

De ondergetekenden, allen wonende te Haren, geven met gepasten eerbied te kennen. Wat zij vernomen hebben, dat de gemeenteraad in zijne op 7 maart jl. gehouden vergadering heeft besloten een tol te heffen aan den nieuw aan te leggen grindweg van deze gemeente naar Noordlaren en tot dat einde een tolboom te plaatsen aan deze zijde van het zoogenaamd Velland onder Onnen.

De adressanten vermenen tegen het stichten van den tolboom daar ter plaatse gegronde bezwaren te hebben. De ingezetenen van Onnen hebben tot heden de cichoreiwortels, een der hoofdproducten dezer gemeente, naar hier vervoerd, ten einde te worden gedroogd, en tot het malen van granen steeds gebruik gemaakt der molens van Haren, de herstellingen aan voertuigen en gereiden, zoomede het beslag van paarden aan voorschreven ingezetenen behoorende geschiedde steeds als het ware in de kom van het dorp, eveneens was het tot heden het geval met den aankoop van winkelwaren, het maken van verteringen in koffijhuizen, enz.

Door het plaatsen van een tolboom nabij het Velland zullen de ingezetenen van Onnen aan de noordzijde [dit zal toch zuidzijde moeten zijn?] van voorschreven tolboom gelegen zich in het vervolg tot voorschreven einde begeven naar Noordlaren, ten einde geen tol te betalen en zullen dientengevolge de adressanten zijn verstoken van het voordeel, dat zij van de ingezetenen van Onnen tot heden hebben genoten, en voordeel, dat met het oog op de toenemende sterkte der bevolking daar ter plaatse aanzienlijk is te noemen.

Daarenboven zullen de adresanten tot dekking der kosten van onderhoud van voorschreven grindweg meer moeten bijdragen in den hoofdelijken omslag, die in het vervolg tot een hooger bedrag zal worden geheven, terwijl zij in stede van voordeel groot nadeel in hunne maatschappelijke toestanden zullen ondervinden. In de bezwaren der adressanten kunnen worden voorzien, indien voor het geval het tot dekking van de kosten van onderhoud mogt noodig wezen, dat er op dikwerf genoemden grindweg tot worden geheven in stede van eenen geheele tol, twee halve tollen werden geheven en de ene tolboom werd geplaatst aan de noordzijde, de andere tolboom aan de zuidzijde van Onnen.

Redenen waarom zij de vrijheid nemen zich tot u, mijne heeren, te wenden met dringend verzoek een en ander in ernstige overweging te willen nemen.

Ondertekend door o.a.: A. Pieters, P. Oostingh, H. van Dam, J. Havinga, O. Hoenderken, J. en G. Meinders, J. Kijl, gebr. Smit, H. Mulder, J. Brink, R. Arends, H. van der Veen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 89).

Notulen raadsvergadering 2 april 1870

Gelezen een adres van Arend Pieters cs verzoekende, dat voor het gebruik van den kunstweg over Onnen naar Noordlaren twee halve tollen worden geheven, en de eene tolboom geplaatst aan de noordzijde, de andere aan de zuidzijde van Onnen. Waarover gedelibereerd. Overwegende, dat de heer Lucas Bolhuis schriftelijk de tolheffing op den bedoelden weg heeft gepacht, zooals hem bij raadsbesluit van den 7 maart 1870 is toegestaan en hij heeft verkozen dat slechts eene tolhek wordt geplaatst, werd besloten: aan adressanten A. Pieters en consorten te berigten, dat vooreerst niet aan hun verzoek kan worden voldaan, maar bij nadere gelegenheid daarop zal worden gelet.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 16).

Notulen raadsvergadering, 23 april 1870

Arend Pieters c.s. willen twee halve tollen op de weg van Haren-Onnen-Noordlaren. Het college vindt dat al afspraken met Lucas Bolhuis gemaakt zijn. Pieters heeft nu bezwaar gemaakt bij GS tegen de onderhandse aanbesteding. De gemeenteraad stemt in met concept reactie van het college. [In de vergadering op 21 juli 1870 wordt gemeld, dat GS het beroep van Arend Pieters hebben afgewezen]
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 16).

Extract uit het register der resolutiën van Gedeputeerde Staten dd 7 juli 1870

Bij resumptie zijnde overwogen het op den 24 juni jl. onder nr 3 in advies gehouden rapport van gecommiteerden, in wier handen door de Commissaris des Konings in dit gewest bij kantbeschikking dd 30 april jl. om consideratiën en advies waren gesteld navolgende stukken, als:

1. een adres van A. Pieters c.s., ingezetenen der gemeente Haren, daarbij te kennen gevende, dat de raad hunner gemeente in zijne vergadering van 7 maart jl. heeft besloten tot onderhandsche verpachting van de opbrengst van het tolgeld op den in aanleg zijnden kunstweg van Haren over Onnen naar Noordlaren voor f.800,- 's jaars, onder voorwaarde, dat op de weg slechts één tolboom en wel aan de noordzijde van Onnen zal worden geplaatst, en de pachter zich van eigene woning moet voorzien; dat zij dit besluit met bevreemding hebben vernomen, daar ten gevolge daarvan alleen de passage tusschen Haren en Onnen zal worden belast en Onnen en Noordlaren ten koste van haren en ten nadeele der gemeente bevoordeeld; dat zij doelmatiger achten, dat er twee tolboomen worden geplaatst, één aan de noord- en één aan de zuidzijde van Onnen, en diensvolgens verzoekende het daarhenen te dirigeren, dat op de weg twee tolboomen worden geplaatst en dat de onderhandsche verpachting niet worde goedgekeurd;

2. het op dit adres ingewonnen rapport van den gemeenteraad van Haren, vervat in eene missive van Burgemeester en Wethouders dd 23 april jl.;

3. twee missives van Burgemeester en wethouders van Haren dd 16 en 28 april jl., strekkende ten geleide van een voorstel tot heffing van tol op gemelden weg;

Gezien de gemelde stukken;

Gelet op de hertoe betrekkelijke bepalingen der Gemeentewet;

Overwegende, dat blijkens de stukken, ter aangeduide plaats op den weg één tolboom zal worden geplaatst voor de heffing van vollen tol;

Overwegende, dat de plaatsing van twee boomen, ieder voor de heffing van halven tol niet raadzaam is, daar de tol

opbrengst daardoor niet zou verhoogden in verhouding tot daaraan verbonden meerdere kosten, noch noodig, omdat volgens op de plaats gedaan onderzoek er geene afwegen zijn;

Overwegende bovendien, dat voor hen, die dikwijls den tolboom moeten passeren de gelegenheid wordt geopend te abonneren, en dat de ingezetenen van Noordlaren evenzeer als anderen tol moeten betalen, wanneer zij van de doorlopende roete van de weg gebruik maken, zoodat ook uit dien hoofde tegen 's Raads handeling geen bezwaar bestaat;

Overwegende ten aanzien van onderhandsche verpachting van de tol, dat daarvan, zoolang de heffing niet is goedgekeurd geen sprake kan zijn, en dat zoodanige verpachting moet geschieden onder goedkeuring van deze vergadering, die vooralsnog niet is gevraagd, zoodat dit punt nog niet rijp is voor behandeling.

Is goedgevonden

aan de adressanten te kennen te geven, bij extract dezer, dat er geene termen zijn gevonden aan hun verzoek een gunstig gevolg te geven.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 89).

Notulen raadsvergadering, 16 november 1870

De voorzitter brengt ter tafel een concept (besluit) contract wegens verpachting aan den heer Lucas Bolhuis van het regt van tolheffing op de kunstweg van Haren over Onnen naar Noordlaren, voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren en voor ene jaarlijksche pachtsom van f.800,-, in te gaan op 1 januari 1871. Dit concept wordt met algemeene stemmen goed gekeurd.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 16).

Raadsbesluit 16 november 1870

De Raad der gemeente Haren heeft onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten der provincie Groningen besloten: De tolheffing op den kunstweg van Haren over Onnen naar Noordlaren zal onderhands worden verpacht aan Lukas Bolhuis, landbouwer, te Haren woonachtig, voor den som van f.800,- 's jaars, gedurende den tijd van zes achtereenvolgende jaren, in te gaan met den eersten januari 1871, en eindigende met den laatsten december 1877, op voorwaarden, zooals omschreven bij acte, waarvan concept bij dit besluit gevoegd.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 89).

Brief 22 november 1870 aan Gedeputeerde Staten

Wij geven ons de eer hierbij ter goedkeuring aan u in te zenden het raadsbesluit dd 16 dezer nr 3, betreffende de verpachting van den opbrengst der tol op de kunstweg van Haren over Onnen naar Noordlaren. De raad heeft tot de onderhandsche verpachting besloten, op grond, dat de door den landbouwer Lucas Bolhuis, een onzer solidste ingezetenen der gemeente, geboden pachtsom voor den tijd van zes jaren veel hooger is te achten, dan de opbrengst algemeen wordt vermoed te zullen bedragen.

Door de onderhandsche verpachting worden de kosten van het bouwen eener tolgaarderswoning vooreerst overbodig, daar het tolhek bij een hem toebehorend huis zal worden geplaatst.

De kosten van een tolgaarderswoning zijn ook nog niet voorhanden, maar zullen later bestreden kunnen worden door de meerdere opbrengst der pachtsom, dan het bedrag der kosten van het onderhoud des wegs over de zes jaren.

De pachter L. Bolhuis heeft verklaard ingeval van publieke verpachting niet te zullen concurreren, maar zich dan te zullen terug trekken.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 137)

Extract uit het register der resolutiën van Gedeputeerde Staten dd 16 december 1870

Gelezen eene missive van Burgemeester en wethouders van Haren dd 10 dezer, daarbij in duplo inzendende de voorwaarden van verpachting van de ontvangst der tolgelden op den kunstweg van Haren over Onnen naar Noordlaren, gewijzigd overeenkomstig de missive dezer vergadering dd 2 bevorens.

Gezien de gemelde voorwaarden.

En alsnu nader in behandeling nemende het bij besluit van den 2 dezer, nr 32, in advies gehouden besluit van de raad der gemeente Haren dd 16 november jl., strekkende tot onderhandsche verpachting van de ontvangst der tolgelden op bovengenoemden weg, en wel aan Lukas Bolhuis, landbouwer te Haren, voor den tijd van zes jaren, ingaande den 1 januari 1871, tegen eene jaarlijksche pachtsom van f.800,- en wijders op de voorwaarden boven vermeld.

Gelet op art. 194 der Gemeentewet.

Overwegende, dat de gemeenteraad blijkens mededeeling van Burgemeester en Wethouders van oordeel is, dat bij openbare verpachting geene hoogere som zal worden bedongen, dat dit oordeel aan deze vergadering niet ongegrond voorkomt met het oog op het gebruik, dat vermoedelijk van dezen weg kan en zal worden gemaakt, en dat volgens dezelfde mededeeling de pachter zeer solide is, en zich van eigen huisvesting moet voorzien, zoodat tegen 's Raads handeling geen bedenking bestaat.

Is goedgevonden.

Voorschreven raadsbesluit goed te keuren.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 89).

Brief 10 januari 1871 aan de Commissaris des Konings

Ik geef mij de eer ter kennis van u te brengen, dat op den 7 dezer te Helpman is overleden Reinder Hoenderken [dit is onjuist, het moet Reinder Tonkens zijn], zetter dezer gemeente, met beleefd verzoek om zoo mogelijk Lucas Bolhuis in zijn plaats te benoemen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 138)

Brief 28 januari 1871 aan J.L. Hoenderken, H. Hendriks en L. Bolhuis

Bij besluit van den raad onzer gemeente dd heden is goedgevonden het toezigt op het onderhoud van den kunstweg over Onnen naar en door Noordlaren aan eene commissie van drie personen, ingezetenen der gemeente op te dragen. Tot leden dezer commissie zijn benoemd:

J.L. Hoenderken te Noordlaren [Jan Hoenderken Lucaszn]

H. Hendriks te Onnen [Hendrik Hindriks]

L. Bolhuis te Haren [Lucas Bolhuis]

Onder kennisgeving van het voorstaande geef ik mij de eer u uit te noodigen mij kennis te geven of u zich de

benoeming laat welgevallen en in het gewenschte toestemmende geval, eene te zamenkomst met uwe medeleden en mij bij te wonen, ten huize van R. Weeman, tolgaarder te Onnen, op den zaterdag den 4 februari e.k. voor de middags 10 uur.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 138)

Notulen raadsvergadering 6 september 1871

Lucas Bolhuis, pachter van de tolheffing op den kunstweg van Haren over Onnen naar en door Noordlaren, heeft gevraagd om vermindering van de pachtsom.

Overwegende, dat de kunstweg nog niet geheel was afgewerkt op het tijdstip van het begin der tolheffing door den pachter en er betrekkelijk geruimen tijd verlopen is, voordat de weg konde worden geacht in voldoende staat te zijn gebracht voor het algemeen gebruik.

Overwegende, dat de tolpachter in de eerste maanden der tolheffing ten gevolge van vermelden toestand deswege schade heeft geleden.

Heeft besloten: aan den pachter zal vermindering van de pachtsom over de eerste drie maanden van het jaar 1871 worden toegestaan ten bedrage van f.100,-, zoodat de pachtsom over het jaar 1871 daardoor wordt verminderd tot f.700,-.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 16).

Notulen raadsvergadering 11 januari 1872

De voorzitter doet mededeling van het verzoek van Lucas Bolhuis, pachter van den Onnerkunstweg, strekkende tot vermindering van den pachtsom over het derde kwartaal 1871. En wel, omdat tijdens het maken van den Kerkstraat te Haren tot een klinkerweg de passage over den kunstweg gedeeltelijk gedurende eenigen tijd verhinderd is geweest. De vergadering erkende, dat eenige stoornis in het gebruik van den weg heeft plaats gehad, echter van weinig aanbelang doordien tijdens het herstellen van den Kerkstraat de passage over den kunstweg voortdurend heeft kunnen plaats hebben door het gebruik van een kort eindje zandweg (Steeg), 't welk aan niemand bezwaar of hinder van eenig belang heeft opgeleverd. Met algemeene stemmen werd besloten aan de pachter over het derde kwartaal van 1871 een vermindering van de pachtsom toe te staan van f.25,-.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 16).

Notulen raadsvergadering 15 februari 1872

De voorzitter geeft mededeeling van een bij hem ingekomen mondeling verzoek van den heer L. Bolhuis, pachter van den Onnerkunstweg, strekkende tot machtiging tot het heffen van 1,5 in plaats van 1,0 tol (7,5 in plaats van 5 cent) op dien weg en tot het ontvangen van tol bij eenen tweeden, nabij Noordlaren te plaatsen tolboom.

Aanleiding tot dat verzoek geeft hem de ondervinding, dat de opbrengst der tolgelden tot heden zeer gering is ten gevolge der gelegenheid welke nu bestaat om het langste gedeelte des wegs vrij van tol te kunnen gebruiken, zoodat alleen tol wordt betaald voor gebruik van het gedeelte weg tusschen Haren en Onnen, terwijl de weg door Onnen tot en door Noordlaren zonder tolbetaling wordt gebruikt. Het gevolg daarvan is, dat het verkeer tusschen Onnen en Noordlaren toeneemt en dat tusschen Haren en Onnen vermindert. De lengte des kunstwegs vanaf 's Rijksweg te Haren tot aan den grens van Midlaren en tot aan den kunstweg der Zuidlaarder Straatweg Maatschappij te Noordlaren is naar de mening van den pachter wel zo groot, dat daarop 1,5 tol geheven kan worden. De vergadering besluit aan het dagelijks bestuur op te dragen te onderzoeken of de billijkheid en uitvoerbaarheid wenschelijk maken aan het verzoek te voldoen een daarna eene voordragt in te dienen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 16).

Rapport 23 december 1872

In antwoord op uw missive dd 17 november 1872 nemen wij de vrijheid u te berichten, dat wij de door den raad der gemeente Haren genomen afwijzende beschikking omtrent de door ons aangeboden som van f.400,- ten einde den aansluiting van den Onnerweg te Midlaren vanwege de gemeente Haren daar te stellen, zeer betreuren. Vooral, omdat naar ons gevoelen de tijd nu daar is, dat de weg zonder betrekkelijk vele onkosten in voldoende toestand kan gebracht worden. De marktgenoten van Midlaren zullen nu nog bereid gevonden worden het eigendomsrecht van genoemde weg aan de gemeente Haren af te staan, onder voorwaarde van aldaar een kunstweg te leggen en te onderhouden.

Bovendien zullen de kosten op de overeenkomst vallende ten laste van de gemeente Haren komen, echter komen van tijd tot tijd de waardelen in handen van marktgenoten, die elders wonen en regtstreeks geen belang bij die aansluiting hebben, dezen zullen later zonder de noodige schadeloosstelling hun regt in dezen nooit vaarwel zeggen. Evenwel zijn wij dusdanig doordrongen van het belang van deze aansluiting voor de gemeente Haren, dat wij bereid zijn ons te belasten met de uitvoering van het werk en den weg te leggen voor zoo ver de tot het gemelde doel ingeteekende f.400,- toereikende zullen zijn. Mogt dit uw goedkeuring verwerven, dan zullen wij de genoemde f.400,- ten dienste van gemelde aansluiting laten verwerken e den weg hiermede in een zoo goed mogelijke staat brengen.

O.J. Quintus, J.O. Hoenderken en L. Bolhuis.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 90).

Notulen raadsvergadering 30 juni 1873

Werd gelezen een adres van L. Bolhuis, pachter van den kunstweg over Onnen dd 22 april jl., houdende verzoek, dat de raad besluite om de tolpacht te verminderen met f.200,- en alzoo vast te stellen op f.600,-. De voorzitter opent de discussies. Achtereenvolgens geven onderscheidene sprekers te kennen, dat naar hun inzien het verzoek wel vatbaar is voor eene gunstige beschikking op grond van billijkheid, omdat de tolopbrengst zooveel beneden de raming is gebleven. Andere sprekers zijn van mening, dat het eenmaal gesloten contract moet gehandhaafd worden en de misschien door de pachter te hoog geraamde opbrengst der tol geene aanleiding mag zijn tot schadevergoeding, gratificatie of vermindering der pachtsom. Te meer niet, omdat vermeerdering der tolopbrengst mogelijk is en waarschijnlijk ten gevolge der aansluiting van de kunstweg te Midlaren. Op preadvies van BenW werd met meerderheid van stemmen besloten aan den adressant te antwoorden, dat de raad der gemeente geene vrijheid heeft gevonden aan zijn voormeld verzoek te voldoen en van het gesloten pachtcontract af te wijken. De heer J. Marring stemde tegen dit besluit.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 16).

Brief 1 juli 1873 aan L. Bolhuis, pachter van den tol kunstweg over Onnen

Wij geven ons de eer bij deze ter kennis van u te brengen, dat de raad onzer gemeente geene vrijheid heeft gevonden aan uw verzoek vervat in het adres van 22 april 1873 te voldoen en van het gesloten pachtcontract af te wijken.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 138)

Brief 5 november 1874 aan de officier van justitie
Ik geef mij de eer bij deze in te zenden eene verklaring en verzoek van L. Bolhuis, alhier, om geen gevolg te geven aan zijne aanklagt contra Berend Hoving, alhier.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 139)

Brief 7 november 1874 aan de officier van justitie
De aanklagt tegen B. Hoving is door L. Bolhuis ingetrokken, omdat gebleken is, dat de beklagde niet eigenmachtig te werk is gegaan, maar op aanwys van Frederik Hemmes, zoon van den eigenaar van het achter gelegen boschje, die in de meening verkeerde regt over den grond van den klager te hebben tot overweg. Het bestaande verschil daarover is in der minne bijgelegd. Met voorstaand berigt is voldaan aan uw missive van den 7 dezer.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 139)

Brief 21 december 1876 aan de officier van justitie
Onzending van proces verbaal eene aanklagt van Lucas Bolhuis contra W. Breeman te Onnen en van verhoor der verdachte en getuigen.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 139)

Brief 16 april 1877 aan L. Bolhuis voor de commissie belast met het toezigt op het onderhoud van de Kunstweg over Onnen en Noordlaren
Het is bekend, mijne heeren, dat de raad onzer gemeente besloten heeft de tol op den Onnerweg bij de tolboom, nu aan de door R. Weeman bewoonde behuizing, bij gaardering te innen vanaf 1 mei a.s. Wij geven ons de eer bij deze u kennis te geven, dat tot tolgaarder is benoemd de persoon Arend Benning, die tevens belast zal zijn met het onderhoud des wegs en dus vanaf 1 mei a.s. als wegwerker in dienst der gemeente zal optreden.
Tevens noodigen wij u beleefdelijk uit de tegenwoordige wegarbeider E. Eisses eervol te willen ontslaan met den laatsten dezer maand en voor hem in plaats genoemden A. Benning als wegarbeider onder uwe bevelen te willen nemen en te gebruiken.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 139)

Brief 9 februari 1882 aan groot aantal personen
Het bureau van stemopneming ter verkiezing van leden van de commissie ter zake grensscheiding in de gemeente Haren heeft de eer u hierbij, ingevolge art. 12 der Gemeentewet te zenden afschrift van het proces verbaal van stemopneming van heden, waaruit blijkt, dat gij als lid van de commissie art. 31 der Gemeentewet zijt verkozen. Gelieve hiervoor bewijs van ontvangst af te geven en binnen acht dagen aan BenW kennis te geven of gij de benoeming aanneemt.
(verzonden aan: P. Vorenkamp te Helpman, S. Lohman te Haren, A. Pieters te Haren, L. Bolhuis te Haren, P.J. Bolhuis te Euvelgunne, E. Brants te Noordlaren, J. Hemmes te Essen, J.B. van Bruggen te Helpman, J. van Bruggen te Helpman, P. Sormani te Haren, H.A. Steijn Parvé te Haren)
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 141)

Introductie
Zeer compleet overzicht van alle stukken betreffende de bouw en de exploitatie van de woning Rijksstraatweg 109 te Haren door Jan van den Berg en later zijn dochter Neeltje Jörg-van den Berg.
Akte 10 januari 1896
Jan Kijl, schoenmaker te Haren verkoopt voor zichzelf en als gemachtigde van zijn dochters Bouchien Kijl en haar man, Egberdina Kijl en haar man, en Lina Kijl, een perceel bouwland, K 2135 aan de landbouwer Lucas Bolhuis en de opzichter van de Noord-Willemskanaal maatschappij Jan van den Berg voor de prijs van f.6.900,-.
Bouw twee woningen
Jan van den Berg krijgt op 7 februari 1896 vergunning van burgemeester en wethouders van Haren vergunning voor de bouw van een woning op basis van art. 24 van de vigerende politieverordening. Na een publiek aanbesteding wordt de bouw van de woningen van Van den Berg en Bolhuis gegund aan aannemer Timmer uit Helpman. Het huis van Bolhuis voor f.6.660,- en het huis van Van den Berg voor f.5.620,-.
Uitritvergunningen
Van de Commissaris der Koningin krijgen Bolhuis en Van den Berg toestemming tot het leggen van twee dammen in de greppel langs de Rijksstraatweg.
Scheiding perceel
Het gezamenlijk van Jan Kijl aangekochte perceel K 2135 wordt verdeeld bij akte van 12 oktober 1896. Het perceel wordt gesplitst in de terreinen voor de twee huizen en twee onbebouwde percelen. Van deze laatste percelen krijgen Van den Berg en Bolhuis beide een. De totale waarde van het gemeenschappelijk bezit wordt vastgesteld op f.12.585,-. De waarde van het gedeelte dat Bolhuis toegewezen krijgt bedraagt f.6.845,-. Hij moet f.552,50 bijbetalen.
Gezamenlijk hebben Bolhuis en Van den Berg legger nr. 3296. Bolhuis heeft legger nr. 1773 en Van den Berg 3347.
(Groninger Archieven, Toegang 2705, inventarisnummer 6).

Van Lucas en Margaretha zijn drie kinderen bekend:

4 **Maria Lucretia Bolhuis**, wonende te Haren, aldaar (Wijk B Oosterweg 57), aldaar (Wijk B Kromelboog 74) en aldaar (Wijk B Oosterweg 89), is geboren op dinsdag 25 november 1851 aldaar (Wijk B Oosterweg 57), is overleden op vrijdag 6 april 1934 aldaar. Maria werd 82 jaar, 4 maanden en 12 dagen.

Maria trouwt op zaterdag 8 mei 1880 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 27-jarige **Gerrit Bolhuis**. Gerrit, landbouwer, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 74) en aldaar (Wijk B Oosterweg 89), is geboren op vrijdag 31 december 1852 te Euvelgunne, is overleden op woensdag 26 januari 1921 te Haren. Gerrit werd 68 jaar en 26 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 20 mei 1892

Ter dekking. Een beste springstier, 1 jaar oud. Bij G. Bolhuis, Oosterweg, Haren. Dekgeld 50 cent.

5 **Cornelis Bolhuis** te Haren, is geboren op woensdag 15 november 1854 aldaar (Wijk B Oosterweg 57), zie IV-L.

6 **Luite Bolhuis** te Haren, is geboren op zondag 3 oktober 1858 aldaar (Wijk B Oosterweg 57), zie IV-M.

III-L **Roelf Hornhuis**, zoon van **Cornelis Henderikes Hornhuis** (II-D) en **Katherina Roelfs Vos**, landbouwer en wethouder van Haren, wonende te Haren (Wijk C Onnen 30), aldaar (Wijk B Kromelboog 48), aldaar (Wijk B Kromelboog 49), aldaar (Wijk B Kromelboog 73) en aldaar (Wijk A Haren 19), is geboren op maandag 15 december 1817 te Onnen, is overleden op zaterdag 20 oktober 1894 aldaar. Roelf werd 76 jaar, 10 maanden en 5 dagen.

Brief 18 november 1847 aan de officier van justitie

Ik heb de eer u te doen toekomen een proces verbaal van een diefstal van een tinnen waterpot, toebehoorende aan Roelf Hornhuis, landbouwer te Haren, en geschied door A. Groenboom, welke door de veldwachter met de waterpot aan u wordt opgezonden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 114)

Brief 17 april 1855 aan de boekhoudend diaken te Noordlaren

In antwoord op uw brief van 11 dezer betrekkelijk het domicilie van onderstand van Trientje Spilger met 2 bijlagen, welke stukken om berigt en raad aan het bestuur der Herv. Diaconie alhier in handen zijn gesteld, heb ik de eer inliggend berigt van den boekhoudend diaken alhier te laten dienen. Tot nadere inlichting voegen wij daarbij, dat de tegenwoordige boekhoudend diaken, R. Hornhuis, nu in het derde jaar die betrekking vervullende is.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 122)

Brief 10 juni 1858 aan Gedeputeerde Staten

In voldoening aan uw kantbeschikking dd 27 mei jl. op eene missive van de hoofdingenieur van de waterstaat in deze provincie dd 12 mei jl., geleidende een proces verbaal opgemaakt door de rijksveldwachters J. van Beerse en W.H. Eling, wegens het tappen van water uit het Hoornschediep in de achter den Hoornschedijk gelegen turfbaggelarij, hebben wij de eer onder terugzending der stukken te berigten, dat de genoemde veenarbeiders hebben gehandeld zonder bepaalden last van wien ook, geheel te goeder trouw, alleen met het doel om niet door gebrek aan water geheel en al belet te worden in hunne veenarbeid en diensvolgens in hunne kostwinning.

De administrateur R. Hornhuis, dit jaar voor het eerst in die betrekking werkzaam en nog bijna geheel met de veenderij onbekend, zegt, dat hij geen bepaalden last heeft gegeven tot het openen van eene waterleiding of sluis, met welke benaming is bedoeld een in den dijk gelegen pomp, maar dat hij op de klacht der arbeiders heeft geantwoord, dat zij zich maar moesten redden. Zoo goed het konde.

Wij zijn van gevoelen, en achten het wenschelijk - daargelaten de duisterheid in het proces verbaal, zoowel betrekkelijk bekeurde personen als der daadzaak, hetwelk bij ons twijfelachtig doet zijn of dit stuk bij den regter wel voldoende zal worden bevonden - de bekeuring buiten verder gevolg te laten en geven ons de eer daartoe te adviseren.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 125)

Volgt in 1859 zijn schoonvader Lucas Rummerink op als raadslid van de gemeente Haren en blijft dat tot 1894.

Besluit burgemeester 14 januari 1861

De burgemeester der gemeente Haren,

Gelezen de uitnodiging van de Commissaris des Konings in de provincie Groningen dd 12 dezer tot het inzamelen van giften op de meest doelmatigste en spoedigste wijze voor de door de verschrikkelijke overstromingen in het zuiden van dit Rijk dezer dagen ongelukkig en noodlijdend geworden landgenoten.

Heeft besloten,

Te verzoeken en zoveel nodig te magtigen, gelijk geschiedt bij deze, J.J.A Quintus voor Helpman, H. van Hemmen voor den Hoorn en de Hoornschedijk, G. Bolhuis voor Essen, Hemmen en Dilgt, R. Hornhuis voor Haren, J. Veldman voor Onnen, J. Bos voor Glimmen en R. Hoenderken voor Noordlaren, teneinde de inzameling als boven vermeld te bewerkstelligen op woensdag en donderdag den 16 en 17 januari eerstkomende bij de ingezetenen dezer gemeente en de opbrengst der inzameling te storten ten gemeentehuize alhier op donderdagavond tusschen 5 en 7 ure.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 254)

Brief 13 januari 1863 aan raadslid R. Hornhuis

Zij in handen gesteld de missive van Jans Boer en vrouw te Hoornschedijk dd 10 dezer met uitnodiging te onderzoeken of en in hoeverre aan het verzoek om geneeskundige hulp voor rekening der gemeente (burgerlijke) dient te worden voldaan. Is de zoon Geert Boer niet in staat de noodige hulp te verlenen of de diaconie der Hervormden?

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 130)

Brief 13 mei 1864 aan raadslid R. Hornhuis

Namens Poppe Pestman, knecht van B.P. Mulder, ben ik verzocht geworden hem vrijheid te verlenen om langs de huizen in deze gemeente te mogen rondgaan om iets te verzoeken tot herstel zijn's groot verlies bij den brand onlangs bij Den Wolf voorgevallen.

Alvoorens die vergunning te verlenen, wensch ik u uit te noodigen te onderzoeken in hoeverre het door P. Pestman geleden verlies de hulp van alle ingezetenen in te roepen nodig maakt. Zoo mede of ij de enige werkman of arbeider is die in het geval verkeert van belangrijk verlies te hebben geleden en hulp noodig te hebben. Wijders, voor het geval meer dan een minvermogene bij de brand betrokken personen de hulp der ingezetenen noodig mogten hebben, of het verkieselijk zal zijn aan allen gezamenlijk het doen eener inzameling van liefdegiften te vergunnen en te bepalen dat de opbrengst daarvan onder hun naar billijkheid zal worden verdeeld volgens het oordeel van drie door BenW aan te wijzen personen. Ik acht u het best in staat het noodige onderzoek ter beantwoording der gestelde vragen in te stellen en zal uw antwoord inwachten alvorens een besluit te nemen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 131)

Notulen raadsvergadering, 17 februari 1870

Herman Adriaan Steijn Parvé vraagt ontslag als ontvanger. Dat krijgt hij per 19 februari 1870. Roelf Hornhuis wordt

benoemd tot waarnemend ontvanger.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 16).

Notulen raadsvergadering, 7 maart 1870

Aan de orde is de benoeming van een ontvanger in de vacature ontstaan door het vertrek van Herman Adriaan Steijn Parvé. Op de voordracht staan Roelf Abels jr, zonder beroep, en Otto Hoenderken, kastelein. Beide te Haren. Per 21 maart 1870 wordt Roelf Abels jr benoemd.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 16).

Notulen raadsvergadering 21 juli 1870

Naar aanleiding der afwezigheid van den wethouder Jhr. Mr. J.J.A. Quintus, welke vermoedelijk van langen duur zal zijn en de buitengewone tijdsomstandigheden, welke inkwartiering in de gemeente kunnen noodzakelijk maken, werd op grond van art. 90 der Gemeentewet met tijdelijke waarneming belast de heer Roelf Hornhuis, daartoe door den raad benoemd.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 16).

Notulen raadsvergadering 5 augustus 1871

Onderzoek geloofsbriefen en toelating van de benoemde raadsleden G. Bolhuis en R. Hornhuis.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 16).

Extract uit het register der resolutiën van Gedeputeerde Staten dd 24 november 1876

Gelezen eene missive van Burgemeester en Wethouders van Haren dd 16 dezer, daarbij in duplo ter goedkeuring inzendende een besluit van den Raad der gemeente dd 19 oktober jl. tot het aankopen van ongeveer 7 are land van het kadastraal perceel der gemeente Haren, sectie K, nummer 1147, toebehoorende aan Roelf Hornhuis te Haren, voor eene som van f.50,- per are.

Gezien het ingezonden Raadsbesluit,

Gelet op artikel 194 der Gemeentewet,

Overwegende, dat genoemde grond bestemd is voor het bouwen van een tolhuis aan de Onnerweg en tegen den aankoop er van geen bezwaar bestaat.

Is goedgevonden

Voorschreven Raadsbesluit goed te keuren.

** Bijlage Raadsbesluit

De Raad der gemeente Haren,

Gezien de voordragt van Burgemeester en Wethouders,

Overwegende, dat het noodig is een stukje land aan te kopen, gelegen aan den Onnerweg, teneinde daarop eene tolgaarderswoning te stichten.

Overwegende, dat het hierna te vermelden perceel is goed gelegen en geschikt voor het beoogde doel.

Gelet op art. 194 der wet van den 29 junij 1851.

Heeft onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten dezer provincie besloten:

Voor rekening der gemeente Haren zal worden aangekocht het aan den Onnerweg gelegen gedeelte land, groot ongeveer 7 ares, van het perceel bij het kadaster bekend in deze gemeente, sectie K, nummer 1147, toebehoorende aan den heer Roelf Hornhuis, lid van den raad, te Haren woonachtig.

En zulks voor een som berekend naar vijftig gulden per are, op voorwaarden naar plaatselijk gebruik.

Burgemeester en Wethouders te magtigen tot het uitvoeren van dit besluit.

Gedaan ter openbare raadsvergadering van 19 oktober 1876.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 90).

Brief 23 december 1876 aan Gedeputeerde Staten

Wij geven ons de eer bij deze ter goedkeuring aan te bieden het raadsbesluit van 21 december 1876 tot aankoop eener woning en erf aan den Onner Kunstweg in deze gemeente, bestemd voor eene tolpachters- of tolgaarderswoning.

Dit besluit is genomen, nadat tusschen beide gekomene zwaarigheden onraadzaam hebben gemaakt gevolg te geven aan het raadsbesluit van 19 oktober 1876 tot den aankoop van een gedeelte van den aan den heer R. Hornhuis te Haren behorende kamp land aan den Onnerweg, goedgekeurd bij uw besluit van 24 november 1876.

De raad heeft dientengevolge alnu besloten, nadat de heer R. Hornhuis heeft verklaard van de verkoop te willen afzien, aan het genoemde besluit dd 19 oktober jl. geene uitvoering te geven. In plaats daarvan is tot den aankoop eener woning, in het genomen hierbij overgelegd besluit, besloten.

De te besteden som voor die arbeiderswoning en erf beslaande eene oppervlakte van ca. 6 ares grond, aan den Kunstweg nabij het dorp Haren gelegen, is zeer billijk te noemen en niets boven de werkelijke waarde.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 139)

Extract uit het register der resolutiën van Gedeputeerde Staten dd 29 december 1876

Gedeputeerde Staten der provincie Groningen, gelezen eene missive van Burgemeester en Wethouders van Haren dd 23 dezer, daarbij in duplo ter goedkeuring inzendende een besluit van den raad der gemeente dd 21 bevorens, tot het aankopen van een huis en erf, groot 6 are, gelegen aan den Onnerweg, bij het kadaster der gemeente Haren bekend onder de nrs 2110 en 2111, gedeeltelijk, van sectie K, toebehoorende aan de heer C.C. Geertsema, advocaat te Groningen, zulks voor eene som van f.800,- en op voorwaarden naar plaatselijk gebruik, en voorts mededeelende, dat door deze aankoop geen gevolg zal worden gegeven aan het bij besluit dezer vergadering dd 24 november jl. goedgekeurd raadsbesluit tot het aankopen van een hoek grond, toebehoorende aan R. Hornhuis te Haren.

Gezien het ingezonden raadsbesluit,

Gelet op art. 194 van de Gemeentewet,

Overwegende, dat genoemd huis zal worden bestemd tot woning van den tolgaarder op den Onnerweg en tegen den aankoop er van, als zijnde daarvoor volgens het raadsbesluit gunstig voordeelig gelegen, geen bezwaar bestaat.

Is goedgevonden

Met intrekking van het besluit dezer vergadering van 24 november 1876 nr 32, voorschreven besluit van de gemeenteraad van Haren goed te keuren.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 90).

Brief 15 juli 1882 aan Bollee [Jasper Johannes Bollee], opzichter NW-kanaal Maatschappij te Vries

Wij wenschen gebruik te maken der ons verleende bevoegdheid tot het maken van een voetpad op de NW-kanaaldijk, vanaf het voetbrugje van B. Nijdam [Berend Nijdam] tot aan het vaartje achter Haren, en te dien einde met u in overleg te treden, waarbij ons uwe voorlichting en raadgeving aangenaam zal zijn.

Daarom nodigen wij u beleefd uit plaatselijke opneming te doen met den heer R. Hornhuis, lid van de raad te Haren, die zich met de behartiging der zaak heeft willen belasten. Berigt aan hem van dag en uur, dat het u voegen zal hem bij de wed. Abels, alhier, aan te treffen, wordt beleefd verzocht.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 141)

Het nieuws van den dag; Kleine Courant, 3 augustus 1889

Verkiezing raadsleden.

Haren. Gekozen: R. Hornhuis, aftredend lid (lib.), met 109 st.; R.J. Hoenderken (lib.) verkreeg 83 st.

Nieuwsblad van het Noorden, 26 oktober 1894

HAREN, 25 Oct. Gisteren werd in allen eenvoud ter laatste rustplaats gebracht, het stoffelijk omhulsel van wijlen den heer Wethouder R. Hornhuis. Nadat de kist in het familie-graf was bijgezet bracht burgemeester Quintus in korte eenvoudige, maar gevoelvolle bewoordingen, dankbare hulde aan de nagedachtenis van den ontslapene; ds. Reiners nam daarna het woord. De leden van den raad volgden en corps.

Roelf trouwt op vrijdag 28 mei 1841 te Haren op 23-jarige leeftijd (1) met de 25-jarige **Anna Wemelina Rummerink**, zie III-M.

Van Roelf en Anna zijn vier kinderen bekend:

1 **Catharina Hornhuis** is geboren op dinsdag 8 november 1842 te Haren, zie IV-N.

2 **Grietje Hornhuis** is geboren op dinsdag 27 februari 1844 te Haren, zie IV-O.

3 **Margaretha Rolina Hornhuis** te Haren, is geboren op zondag 1 september 1850 aldaar (Wijk B Kromelboog 48), zie IV-P.

4 **Lucretia Hornhuis**, wonende te Haren, aldaar (Wijk B Kromelboog 49) en aldaar, is geboren op maandag 14 november 1853 aldaar (Wijk B Kromelboog 48), wonende Wijk B Kromelboog 73 aldaar, is overleden op zondag 19 september 1880 aldaar. Lucretia werd 26 jaar, 10 maanden en 5 dagen.

Roelf trouwt op zaterdag 15 december 1855 te Haren op 38-jarige leeftijd (2) met de 36-jarige **Johanna Bolhuis**, dochter van **Luite Bolhuis** en **Maria Lucretia Rummerink**. Johanna, wonende te Haren (Wijk A Haren 16), aldaar (Wijk B Kromelboog 26), aldaar (Wijk B Kromelboog 41), aldaar (Wijk B Kromelboog 48), aldaar (Wijk B Kromelboog 49), aldaar (Wijk B Kromelboog 73), aldaar (Wijk A Haren 19) en aldaar, is geboren op vrijdag 19 november 1819 aldaar, wonende Wijk A Haren 19 aldaar, is overleden op dinsdag 18 november 1884 aldaar. Johanna werd 64 jaar, 11 maanden en 30 dagen.

III-M **Anna Wemelina Rummerink**, dochter van **Lucas Rummerink** (II-E) en **Grietien Roelfs Vos**, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 33), aldaar (Wijk B Kromelboog 48) en aldaar, is geboren op woensdag 7 februari 1816 aldaar, wonende Wijk B Kromelboog 48 aldaar, is overleden op dinsdag 12 juni 1855 aldaar. Anna werd 39 jaar, 4 maanden en 5 dagen.

Anna trouwt op vrijdag 28 mei 1841 te Haren op 25-jarige leeftijd met de 23-jarige **Roelf Hornhuis**, zie III-L.

III-N **Grietje Rummerink**, dochter van **Lucas Rummerink** (II-E) en **Grietien Roelfs Vos**, wonende te Haren en aldaar (Wijk B Kromelboog 33), is geboren op maandag 23 mei 1825 aldaar (Wijk B Kromelboog 33), is als geboren aangegeven op dinsdag 24 mei 1825 aldaar (aangegeven geboorte was **Lucas Rummerink** (zie II-E); getuigen aangifte geboorte waren **Jan Vos** (zie I.1) en **Luite Bolhuis**), is overleden op maandag 26 februari 1906 aldaar. Grietje werd 80 jaar, 9 maanden en 3 dagen.

Grietje trouwt op zaterdag 15 juni 1844 te Haren op 19-jarige leeftijd met de 27-jarige **Berend Pieters Mulder**, zoon van **Pieter Gerrits Mulder** en **Hinderkien Berends**. Berend, houtkoper en houtzaagmolenaar, wonende te Helpman (Wijk C Buiten klein poortje 18), is geboren op maandag 18 november 1816 aldaar, is overleden op vrijdag 10 juni 1864 aldaar. Berend werd 47 jaar, 6 maanden en 23 dagen.

Brief 21 februari 1837 van de gouverneur

Ik informeer u, dat ik aan den loteling uwer gemeente Berend Pieters Mulder, welke in de eerste zitting van de militieraad is gesigneerd, op het daartoe door hem aan mij gedaan verzoek, uitstel van inlijving heb verleend, ten einde hem in de gelegenheid te stellen in de derde zitting van den militieraad een plaatsvervanger of nummervwisselaar ter goedkeuring te kunnen aanbieden.

Ik verzoek u belanghebbende hiervan kennis te willen geven.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 70)

Brief 10 oktober 1843 aan de heer A.W. Hoeksema

De brandmeester generaal heeft ons uw verlangen medegedeeld om ontheven te worden van de functie van brandmeester in de wijk C te Helpman, tengevolge waarvan wij dan ook bij de aftreding dier functionarissen u niet weder hebben benoemd doch in deszelfs plaats bij ons besluit van den 30 september jl aangesteld hebben Berend Mulder, zonder beroep, aldaar. U hiervan kennisgevende bedanken wij u voor de belangelozen ijver waarmede die betrekking door u is waargenomen geworden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 111)

Brief 6 mei 1854 van B. P. Mulder

Geeft eerbiedig te kennen, Berend Pieters Mulder, van beroep houtzaagmolenaar, wonende te Helpman, binnen deze gemeente, dat hij het voornemen heeft om op perceel, gelegen te Helpman een schuurtje te bouwen, van hout op te trekken en te dekken met pannen.

Dat hij daartoe de vergunning van u nodig heeft, alwaarom hij de vrijheid neemt zich tot u te wenden met verzoek, dat

hem tot het bouwen van bovengenoemd schuurtje de noodige vergunning moge worden verleend.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 86).

Brief 12 september 1856 aan B.P. Mulder te Haren

In voldoening aan uw verzoek heb ik zooveel doenlijk onderzocht aan wien de grond, waarop het zwijnenhok van de weduwe Alberts [= Fennechien Vrieling] bij Schut in gebruik tegen de armenkamers aan, toekomt. Mij is gebleken, dat het door u van de diaconie alhier gekochte erf voor aan den straat een breedte moet hebben van 20 ned. ellen, terwijl het daarnaast gelegen aan de weduwe Alberts en kinderen toebehoorende erf slechts 10 ellen breedte toekomt. Beide erven moeten van achteren (zuidende) juist even breed, 10 ned. ellen zijn.

Diensvolgens staat het bewuste zwijnenhok op uwen grond en maak ik er geen bezwaar in, u aan te raden niet langer op de toestemming tot afbraak van iemand te wachten, maar het hok te doen afbreken en de afbraak ter beschikking van de eigenaren op het naburige erf te doen nederleggen.

[Betreft de percelen Haren Wijk A nrs 19A en 20].

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 123)

Brief 25 november 1856 aan de officier van justitie

Onder inzending van het proces verbaal eenen klage van E. Meijer [= Egbert Meijer, schoonzoon van Fennechien Vrieling, weduwe Arnoldus Jochums Alberts] contra B.P. Mulder heb ik de eer tot illucidatie mede te delen, dat B. Mulder, alvorens tot de afbraak der bedoelde kamers over te gaan, de noodige vergunning heeft verzocht en verkregen, en dat hij tevens verzocht ingelicht te worden over de bij het kadaster bekende zwellen van het bewuste perceel en volgens dien opgaaf zijn aangekocht eigendom heeft opgemeten en in gebruik genomen.

Het varkenshok, waarover E. Meijer klaagt, stond volgens de opmeting van het terrein op den door B. Mulder aangekochte grond en is door de in zijn dienst werkende knechts afgebroken en op Meijers erf neder gelegd.

Ingeval u van mening mogt zijn, dat de klage van E. Meijer betreft een eigendomskwestie, niet door u vervolgbaar, hetwelk ik wel wensch, dan zal het bericht daarvan mij aangenaam zijn.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 123)

Brief 2 december 1856 aan E. Meijer

De heer officier van justitie te Groningen berigt mij, bij missive dd 29 november jl., dat uwe klage tegen Berend Mulder geen termen oplevert tot strafvervolging, blijvende het u vrij om over die zaak civiele vordering in te stellen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 123)

Veendammer Courant, 14 mei 1874

GRONINGEN, 11 Mei. Hedenmiddag ruim 2 uur ontstond er brand in een der knechten-woningen, staande bij den houtzaagmolen de Wolf van den Heer B.P. Mulder buiten het Kleinpoortje, op een half uur van deze stad.

De vlammen hebben zich dadelijk door den feilen wind zoo snel verbreid, dat alle daar staande perceelen (twee knechtenwoningen, de molen, het woonhuis en houtstek) door het vuur zijn vernield. Daar deze gebouwen buiten de stadstafel lagen, was op last van den brandmeester alleen de aanjager van den opzichter Riga er heen vertrokken, doch is later, op verzoek van den burgemeester van Haren, nog een aanjager daarbij gekomen. Beide hebben nog goede diensten bewezen om de groote vuurhoopen te blusschen en zouden zeer noodzakelijk geweest zijn, als de wind naar het noorden was gegaan, omdat alsdan de molen de Gideon en omstaande gebouwen in groot gevaar zouden hebben verkeerd. Bijna al het aanwezige hout, de meubelen, 1 paard, 2 koeijen en 3 varkens zijn eene proef der vlammen geworden. De gebouwen en losse goederen van den eigenaar waren tegen brandschade verwaarborgd, ofschoon de schade nog altijd aanzienlijk zal wezen. Niet minder treurig is het verlies, dat de beide arbeiders hebben geleden. Een van hen, P. Pestman, die een huisgezin van vrouw en drie kinderen heeft, heeft letterlijk niets van zijn inboedel kunnen redden.

Omtrent de oorzaak van den brand verkeert men in 't onzekere.

Van Berend en Grietje zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Hinderkien Mulder** is geboren op zondag 11 mei 1845 te Helpman, zie IV-Q.
- 2 **Grietje Mulder** is geboren op zondag 7 november 1847 te Gideon, is overleden op donderdag 30 november 1922 te Groningen. Grietje werd 75 jaar en 23 dagen.

Grietje trouwt op zaterdag 1 april 1865 te Haren op 17-jarige leeftijd met de 23-jarige **Jan Berends van Bruggen**, zoon van **Berend Derks van Bruggen** en **Diena Harms Smit**. Jan, olieslager en houtzaagmolenaar, is geboren op maandag 6 september 1841 te Oosterhoogebrug, is overleden op vrijdag 6 mei 1910 te Groningen. Jan werd 68 jaar en 8 maanden.

Brief 14 december 1876 aan J.B. van Bruggen te Helpman

Hierbij ontvangt u de acte van vergunning met de daarbij behorende lijst van aanteekening voor het gebruik van een stoomketel geplaatst in uwe houtzagerij. Die acte moet te allen tijde ter inzage van de met het toezigt belaste ambtenaren aanwezig zijn op eene zichtbare plaats in de nabijheid van den ketel. En de lijst zorgvuldig bewaard, teneinde die, op aanvraag der bovengenoemde ambtenaren, onmiddellijk te kunnen vertoonen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 139)

Proces verbaal 7 januari 1878

Op heden den 7den januari 1878 des voormiddags te elf uur, hebben Burgemeester en Wethouders der gemeente Haren zitting gehouden in het gemeentehuis alhier, ten einde, overeenkomstig het bepaalde bij art. 7 der wet van den 2den juni 1875 (Staatsblad 95), de belanghebbenden in de gelegenheid te stellen, hunne bezwaren in te brengen tegen de oprigting van eene inrigting ter bewaring en verwerking van vuilnis op het perceel gelegen te Helpman, kadastraal bekend gemeente Haren, sectie A, nr -, de oostelijke redoute bij het Winschoterdiep, tot welker vergunning is verzocht van Heeren Gedeputeerde Staten der provincie Groningen door het Bestuur der gemeente Groningen. Ten bedoelden einde zijn voor ons verschenen: de heeren Hajo van Bruggen, O.J. Quintus, P.J. Bolhuis, S.P. Bolhuis, A. Ellens, J. Kooi en K. van der Kamp, allen landeigenaren onder Helpman, hunne bezwaren inbrengende tegen de oprigting der inrigting ter bewaring van faecaliën voormeld, welke gevaar voor hunne gezondheid, schade aan hunne bezittingen en hinder in hun bedrijf onvermijdelijk zal veroorzaken; en nader zijn omschreven en uiteengezet in de hierbij overgelegde schriftelijke toelichting:

1. van J.B. van Bruggen en 56 andere ingezetenen van Helpman;
 2. van O.J. Quintus, H. van Bruggen en S.P. Bolhuis, mede aldaar;
 3. van G. Nienhuis en 48 andere ingezetenen van Groningen aan den Oosterweg;
- De heer A. Ellens brengt alsnog in het midden, dat de onvermijdelijke drukke scheepvaart bij ene drekstoep tot afvoer der producten de aangrenzende perceelen zeer onveilig maakt en belangrijk in waarde doet verminderen. (archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 828)

Brief 9 februari 1882 aan groot aantal personen

Het bureau van stemopneming ter verkiezing van leden van de commissie ter zake grensscheiding in de gemeente Haren heeft de eer u hierbij, ingevolge art. 12 der Gemeentewet te zenden afschrift van het proces verbaal van stemopneming van heden, waaruit blijkt, dat gij als lid van de commissie art. 31 der Gemeentewet zijt verkozen. Gelieve hiervoor bewijs van ontvangst af te geven en binnen acht dagen aan BenW kennis te geven of gij de benoeming aanneemt.

(verzonden aan: P. Vorenkamp te Helpman, S. Lohman te Haren, A. Pieters te Haren, L. Bolhuis te Haren, P.J. Bolhuis te Euvelgunne, E. Brants te Noordlaren, J. Hemmes te Essen, J.B. van Bruggen te Helpman, J. van Bruggen te Helpman, P. Sormani te Haren, H.A. Steijn Parvé te Haren
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 141)

Winschoter Courant, 20 mei 1899

Groningen, 19 Mei 1899. Onder den rook onzer stad, op de Gideon, buiten bet voormalig Klein Poortje, onder de gemeente Haren dus, heeft heden nacht een ernstige brand gewoed. De stoomhoutzaagmolen van den heer J. B. van Bruggen, waarin te ongeveer 2 uur brand werd ontdekt, is met de aanwezige machines door het vuur vernield. Zoo ver onze inlichtingen reikten, heeft de brand zich bepaald tot den molen en het hout, dat ligt tusschen den molen en het Winschoterdiep en bleven, dank zij de windstilte, het woonhuis van den heer van Bruggen en de houtschuren, waar tusschen in de molen stond, gespaard. Op verzoek van den heer van Buggen gaf de heer burgemeester onzer gemeente de brandweer machtiging, aan het blusschingswerk mee te helpen, voor welk doel de stoombrandspuit naar het terrein toog. Om ruim drie uur was men het vuur meester. Assurantie dekt de schade.

Vergadering BenW 17 augustus 1899

Aanvraag van J.B. van Bruggen te Gideon om vergunning tot wederopbouw zijner stoomhoutzagerij en schaverij. Wordt proces-verbaal opgemaakt, waarbij niemand verscheen, en een ontwerp besluit onder goedkeuring aan den inspecteur.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 38)

Vergadering BenW 17 augustus 1899

Aanvraag van J.B. van Bruggen te Gideon om vergunning tot oprichting eener houten loods tot berging van hout. Wordt verleend. Zie besluit nr.LXXVI.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 38)

- 3 **Geesien Mulder** is geboren op zondag 14 maart 1852 te Helpman, zie IV-R.

Generatie IV

(van 1824 tot 1944)

In deze generatie zijn 18 gezinnen met kinderen bekend met in totaal 55 kinderen. Kinderen uit deze gezinnen zijn geboren tussen 1864 en 1899. De kinderen uit deze gezinnen zijn afkomstig uit Haren (15x), Onnen (10x), Groningen (10x), Glimmen (8x), Noordlaren (6x), Vries (2x), Eext (2x), Zuidlaren, Yde, Pieterburen, Midlaren, Goirle en De Punt (Glimmen).

IV-A **Jelke Sants**, zoon van **Jan Sants** (III-C) en **Henderkien Vos**, landbouwer, wonende te Glimmen, is geboren op maandag 10 mei 1841 aldaar, is overleden op donderdag 22 mei 1924 te Roden. Jelke werd 83 jaar en 12 dagen.

Jelke trouwt op zaterdag 30 november 1867 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 18-jarige **Hendrika Lamberts**, dochter van **Willem Lamberts** en **Lammechien Sants**. Hendrika is geboren op zaterdag 23 juni 1849 te Noordlaren, is overleden op donderdag 30 oktober 1890 te Glimmen. Hendrika werd 41 jaar, 4 maanden en 7 dagen.

Van Jelke en Hendrika zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Henderkien Sants** is geboren op donderdag 13 april 1871 te Glimmen, zie V-A.
- 2 **Lammechien Sants** is geboren op maandag 2 september 1872 te Glimmen, zie V-B.
- 3 **Jan Sants** is geboren op maandag 21 juni 1875 te Glimmen, zie V-C.

IV-B **Geert Sants**, zoon van **Jan Sants** (III-C) en **Henderkien Vos**, landbouwer, is geboren op woensdag 24 mei 1843 te Glimmen, is overleden op maandag 16 januari 1922. Geert werd 78 jaar, 7 maanden en 23 dagen.

Geert trouwt op zaterdag 1 februari 1879 te Haren op 35-jarige leeftijd met de 29-jarige **Grietje Wieringa**, dochter van **Frederik Wieringa** en **Hinderkien Alles**. Grietje is geboren op zondag 1 juli 1849 te Wierum, is overleden op vrijdag 24 juli 1931 te Haren. Grietje werd 82 jaar en 23 dagen.

Van Geert en Grietje zijn drie kinderen bekend:

- 1 **doodgeboren dochter Sants** is doodgeboren op zaterdag 24 mei 1879 te Glimmen, is als overleden aangegeven op zaterdag 24 mei 1879 te Haren (aangever overlijden was **Geert Sants** (zie IV-B)).
- 2 **Frederik Sants** is geboren op vrijdag 13 augustus 1880 te Glimmen, is overleden op donderdag 14 september 1939 te Noordlaren. Frederik werd 59 jaar, 1 maand en 1 dag.

3 **Hinderkien Sants** is geboren op dinsdag 16 januari 1883 te Glimmen, zie V-D.

IV-C **Arend Vos**, zoon van **Gerhardus Vos** (III-D) en **Aaltien Koers**, landbouwer, is geboren op vrijdag 16 juli 1841 te Noordlaren, is overleden op zaterdag 4 februari 1922 te De Groeve. Arend werd 80 jaar, 6 maanden en 19 dagen.

Arend trouwt op zaterdag 4 november 1871 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 33-jarige **Albertien Haddering**, dochter van **Arend Haddering** en **Aaltien Hendriks Sants**. Albertien is geboren op woensdag 28 februari 1838 te Zuidlaren, is overleden op donderdag 17 januari 1918 te Noordlaren. Albertien werd 79 jaar, 10 maanden en 20 dagen.

Van Arend en Albertien zijn vier kinderen bekend:

1 **Gerhardus Vos** is geboren op zaterdag 20 januari 1872 te Noordlaren, is overleden op zaterdag 2 juni 1951 te Zuidlaren. Gerhardus werd 79 jaar, 4 maanden en 13 dagen.

Gerhardus trouwt op vrijdag 12 december 1930 te Haren op 58-jarige leeftijd met de 52-jarige **Lupke Dijkstra**, dochter van **Jelte Dijkstra** en **Derkje Rietema**. Lupke is geboren op donderdag 12 september 1878 te Eenrum.

2 **Arend Vos** is geboren op maandag 5 mei 1873 te Noordlaren, is overleden op maandag 6 augustus 1934 te Gieten. Arend werd 61 jaar, 3 maanden en 1 dag.

Arend trouwt op zaterdag 23 mei 1908 te Gieten op 35-jarige leeftijd met de 30-jarige **Lammechien Zwiers**, dochter van **Egbert Zwiers** en **Annijge Hommes**. Lammechien is geboren op dinsdag 21 augustus 1877 te Gieten, is overleden op dinsdag 27 maart 1962 aldaar. Lammechien werd 84 jaar, 7 maanden en 6 dagen.

3 **Aaltje Vos** is geboren op donderdag 5 november 1874 te Noordlaren, is overleden op vrijdag 22 april 1955 te Hoogezand-Sappemeer. Aaltje werd 80 jaar, 5 maanden en 17 dagen.

Aaltje trouwt op donderdag 29 april 1897 te Haren op 22-jarige leeftijd met de 24-jarige **Willem Boxen**, zoon van **Arend Boxem** en **Harmina Alberta Brands**. Willem is geboren op donderdag 27 februari 1873 te Smilde, is overleden op donderdag 11 juli 1940 te Groningen. Willem werd 67 jaar, 4 maanden en 14 dagen.

4 **Roelf Hendrik Vos**, bakker en landbouwer, is geboren op woensdag 6 november 1878 te Noordlaren, is overleden op zaterdag 8 januari 1955 aldaar. Roelf werd 76 jaar, 2 maanden en 2 dagen.

Roelf trouwt op donderdag 4 mei 1911 te Haren op 32-jarige leeftijd met de 22-jarige **Freerkien Aling**, dochter van **Harmtien Brink** en **Jan Aling**. Freerkien is geboren op dinsdag 7 augustus 1888 te Bunne.

IV-D **Egbertien Vos**, dochter van **Gerhardus Vos** (III-D) en **Aaltien Koers**, is geboren op donderdag 11 januari 1844 te Noordlaren, is overleden op zaterdag 1 maart 1919 te Vries. Egbertien werd 75 jaar, 1 maand en 18 dagen.

Egbertien trouwt op zaterdag 2 mei 1868 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 29-jarige **Harm Koning**, zoon van **Pieter Harmens Koning** en **Engelina de Ruiter**. Harm, landbouwer, wonende te Noordlaren (Wijk C Glimmen 27), is geboren op zondag 14 april 1839 te Groningen, is overleden op zondag 22 september 1918 te De Punt. Harm werd 79 jaar, 5 maanden en 8 dagen.

Van Harm en Egbertien zijn zes kinderen bekend:

1 **Engelina Koning** is geboren op woensdag 18 november 1868 te Haren, is overleden op maandag 12 november 1928 te Eelde. Engelina werd 59 jaar, 11 maanden en 25 dagen.

Engelina trouwt op woensdag 1 oktober 1890 te Eelde op 21-jarige leeftijd (1) met de 26-jarige **Albert Hartlief**. Albert is geboren op woensdag 2 maart 1864 te Eelde, is overleden op maandag 20 juli 1896 aldaar. Albert werd 32 jaar, 4 maanden en 18 dagen. Engelina trouwt op zaterdag 7 mei 1898 te Eelde op 29-jarige leeftijd (2) met de 34-jarige **Albertus Steunebrink**. Albertus is geboren in 1864 te Eelde.

2 **Aaltien Egberdina Koning** is geboren op maandag 29 november 1869 te Glimmen, is overleden op maandag 18 december 1950 te De Punt (Glimmen). Aaltien werd 81 jaar en 19 dagen.

Aaltien trouwt op woensdag 12 mei 1897 te Vries op 27-jarige leeftijd met de 27-jarige **Ide Hoff**. Ide is geboren op zondag 1 mei 1870 te Stitswerd, is overleden op woensdag 26 november 1941 te De Punt. Ide werd 71 jaar, 6 maanden en 25 dagen.

3 **Pieter Koning** is geboren op dinsdag 4 juli 1871 te Glimmen, is overleden op maandag 14 juli 1941 te Assen. Pieter werd 70 jaar en 10 dagen.

Pieter trouwt op zaterdag 22 december 1894 te Vries op 23-jarige leeftijd met de 20-jarige **Jemmechien Lammers**. Jemmechien is geboren op woensdag 16 september 1874 te Vries.

4 **Gerarda Koning** is geboren op zaterdag 19 september 1874 te Vries, is overleden op maandag 13 december 1943 te Eelde. Gerarda werd 69 jaar, 2 maanden en 24 dagen.

Gerarda trouwt op zaterdag 25 januari 1896 te Vries op 21-jarige leeftijd met de 28-jarige **Ebe Hendrik Ebens**. Ebe is geboren op maandag 20 mei 1867 te Appingedam, is overleden op dinsdag 11 december 1923 te Eelde. Ebe werd 56 jaar, 6 maanden en 21 dagen.

5 **Maria Koning** is geboren op dinsdag 13 december 1881 te Vries, is overleden op vrijdag 8 juli 1955 te Wildervank. Maria werd 73 jaar, 6 maanden en 25 dagen.

Maria trouwt op zaterdag 21 mei 1910 te Eelde op 28-jarige leeftijd met de 31-jarige **Jacob Roelfzema**. Jacob is geboren in 1879 te Eelde.

6 **Katharina Koning** is geboren op donderdag 29 mei 1884 te De Punt (Glimmen), zie V-E.

IV-E **Catharina Vos**, dochter van **Gerhardus Vos** (III-D) en **Aaltien Koers**, is geboren op maandag 15 januari 1849 te Zuidlaren, is overleden op zondag 30 april 1933 te Gieten. Catharina werd 84 jaar, 3 maanden en 15 dagen.

Catharina trouwt op zaterdag 8 mei 1875 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 27-jarige **Arend Aasman**, zoon van **Berend Aasman** en **Aaltje Koers**. Arend, landbouwer, is geboren op dinsdag 6 juli 1847 te Eelde, is overleden op vrijdag 10 maart 1905 te Noordlaren. Arend werd 57 jaar, 8 maanden en 4 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden 15 april 1896

Te koop: 3 drachtige varkens, 14 weken dragende, bij A. Aasman, Noordlaren.

Nieuwsblad van het Noorden 18 december 1896

Te koop: Een vette stier, bij A. Aasman, te Noordlaren.

Van Arend en Catharina zijn drie kinderen bekend:

1 **Berend Aasman** is geboren op dinsdag 6 april 1875 te Noordlaren, zie V-F.

2 **Arend Aasman** is geboren op maandag 22 april 1878 te Noordlaren, is overleden op zaterdag 1 december 1883 aldaar. Arend werd 5 jaar, 7 maanden en 9 dagen.

3 **Gerardus Aasman** is geboren op dinsdag 10 oktober 1876 te Haren, zie V-G.

IV-F **Harm Dekens**, zoon van **Jan Kornelis Dekens** (III-I) en **Catharina de Jonge**, timmerman en onderwijzer, wonende te Haren (Wijk A Haren 10), aldaar (Wijk A Haren 9) en aldaar (Wijk A Haren 2), is geboren op zondag 20 september 1835 aldaar, is overleden op dinsdag 13 november 1883 te Groningen. Harm werd 48 jaar, 1 maand en 24 dagen.

Brief 7 december 1877 aan de heer J.E. Scholten te Groningen

Herhaalde klagten der bureu van den timmerman Dekens [= Harm Dekens] te Helpman, wegens de slechte behandeling welke zijne schoonmoeder [= Jannetje Robij] ten zijnen huize van hare kinderen ondervind, hebben mij genoopt ten haren voordeele tusschen beide te treden.

Het is mij bij onderzoek gebleken, dat geen ander afdoend middel om de oude 83-jarige vrouw in eene betere toestand te brengen te vinden is, dan door haar een ander onderdak en verzorging te verschaffen. Daartoe zijn echter de geldmiddelen slechts ten deele voorhanden (f.1,50 per week onderstand van het gesticht Weltevreden) en moet het ontbrekende op de eene of andere wijze verkregen worden.

Ik veroorloof mij naar aanleiding van het voorstaande en bij verhinderd van een persoonlijk bezoek u beleefdelijk bij deze te verzoeken te willen overwegen of u in de gelegenheid is, hetzij met toestemming van den timmerman Dekens, of op andere wijze, f.1,- in de week van zijn bij u te verdienen loon in te houden om te worden gebruikt in het voordeel zijner hoogbejaarde schoonmoeder. Zoo dat kan geschieden door uwe welwillende tusschenkomst en dus door Dekens f.1,- in de week wordt betaald, zal de gelegenheid gezocht worden de bedoelde persoon in het armenhuis te Haren of bij andere vertrouwde menschen te doen opnemen tegen eene wekelijksche vergoeding van f.2,50 of f.3,00, teneinde haar eene goede verzorging te verzekeren. Een ander middel om goed te kunnen helpen, heb ik niet kunnen vinden. Duidt dit mijn schrijven niet ten kwade en vereer met enig antwoord.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 140)

Brief 3 mei 1878 aan J.E. Scholten te Helpman

Mag ik u beleefdelijk verzoeken volgens afspraak f.0,50 per week van het loon uwer timmerman H. Dekens in te houden, ten voordeele zijner schoonmoeder, welke op zijn verzoek sedert eenige dagen in de kost is besteed.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 140)

Brief 29 juni 1878 aan de officier van justitie

Ingezonden een proces verbaal eener klacht van H. Kwant contra H. Dekens en van verhoor der getuigen en verdachten.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 140)

Brief 6 juli 1878 aan de officier van justitie

Ingezonden eene verklaring van Ida Bousema [= vrouw van Hindrik Kwant], inzake klachte tegen Harm Dekens.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 140)

Brief 6 juli 1878 aan de officier van justitie

Ingezonden proces verbaal klachte van J.C.J. Verhoeven, vrouw van Harm Dekens, contra I. Bousema, vrouw van Hindrik Kwant, van verhoor der verdachte en getuigen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 140)

Brief 28 december 1878 aan J.E. Scholten

Mag ik u beleefdelijk verzoeken het gedeelte weeggeld, ingehouden van het loon van uwen timmerman H. Dekens ten behoeve zijner nu overleden schoonmoeder, aan bringer deze te willen mee geven. Het bedrag is van 1 mei tot 25 december 34 weken à 50 cent, maakt f.17,00.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 140)

Harm trouwt op zaterdag 11 mei 1861 te Haren op 25-jarige leeftijd (1) met de 23-jarige **Grietien Waindrich**. Grietien is geboren op maandag 5 februari 1838 te Eelde, is overleden op vrijdag 21 februari 1862 te Paterswolde. Grietien werd 24 jaar en 16 dagen.

Harm trouwt op zaterdag 19 mei 1866 te Goirle op 30-jarige leeftijd (2) met de 30-jarige **Jannetje Cornelia Jacoba Verhoeven**, dochter van **Johannes Arnold Cornelis Verhoeven** en **Jannetje Robij**. Jannetje, wonende te Haren (Wijk A Haren 2), is geboren in 1836 te Amsterdam, is overleden op zaterdag 27 november 1897 te Groningen. Jannetje werd 61 jaar.

Brief 6 juli 1878 aan de officier van justitie

Ingezonden eene verklaring van Ida Bousema [= vrouw van Hindrik Kwant], inzake klachte tegen Harm Dekens.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 140)

Brief 6 juli 1878 aan de officier van justitie

Ingezonden proces verbaal klachte van J.C.J. Verhoeven, vrouw van Harm Dekens, contra I. Bousema, vrouw van Hindrik Kwant, van verhoor der verdachte en getuigen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 140)

Van Harm en Jannetje zijn drie kinderen bekend:

- 1 **Jan Dekens**, timmerman, wonende te Haren (Wijk A Haren 2), is geboren op zaterdag 14 juli 1866 te Goirle, is overleden op vrijdag 13 juni 1930 te Groningen. Jan werd 63 jaar, 10 maanden en 30 dagen.
Jan trouwt op zondag 27 november 1887 te Groningen op 21-jarige leeftijd met de 23-jarige **Antje Bosma**. Antje is geboren op maandag 29 augustus 1864 te Kollum, is overleden op donderdag 23 juni 1932 te Groningen. Antje werd 67 jaar, 9 maanden en 25 dagen.
 - 2 **Herman Dekens**, wonende te Haren (Wijk A Haren 2), is geboren op zondag 17 november 1872 aldaar, is overleden op zaterdag 14 oktober 1939 te Menaldumadeel. Herman werd 66 jaar, 10 maanden en 27 dagen.
Herman trouwt op woensdag 29 september 1897 te Utrecht op 24-jarige leeftijd met de 23-jarige **Theodora Johanna Maria van der Hammen**. Theodora is geboren op woensdag 22 juli 1874 te Utrecht, is overleden op donderdag 22 maart 1923 te Leeuwarden. Theodora werd 48 jaar en 8 maanden.
 - 3 **Johannes Arnold Cornelis Dekens**, wonende te Haren (Wijk A Haren 2), is geboren op donderdag 25 december 1873 aldaar, is overleden op vrijdag 30 april 1875 aldaar. Johannes werd 1 jaar, 4 maanden en 5 dagen.
- IV-G **Johannes Cornelis Dekens**, zoon van **Jan Cornelis Dekens** (III-I) en **Catharina de Jonge**, timmerman, wonende te Haren (Wijk A Haren 9) en aldaar (Wijk A Haren 10), is geboren op dinsdag 27 juli 1852 aldaar, is overleden op zaterdag 11 november 1893 te Pieterburen. Johannes werd 41 jaar, 3 maanden en 15 dagen.
Johannes trouwt op woensdag 16 mei 1877 te Eenrum op 24-jarige leeftijd met de 22-jarige **Everdina Hein**. Everdina is geboren op woensdag 4 april 1855 te Obergum, is overleden op vrijdag 6 februari 1931 te Groningen. Everdina werd 75 jaar, 10 maanden en 2 dagen.
Van Johannes en Everdina is een kind bekend:
- 1 **Harmannus Dekens** is geboren op donderdag 14 april 1881 te Pieterburen, zie V-H.
- IV-H **Catarina Hornhuis**, dochter van **Hinderikus Hornhuis** (III-J) en **Anna Wemelina Bolhuis**, wonende te Haren (Wijk C Onnen 51), is geboren op zaterdag 29 augustus 1846 te Onnen, is overleden op vrijdag 8 maart 1929 te Zuidlaren. Catarina werd 82 jaar, 6 maanden en 7 dagen.
Catarina trouwt op vrijdag 13 april 1877 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 33-jarige **Willem Brants**, zoon van **Tale Hidding Brants** en **Annijge Sissingh**. Willem is geboren op maandag 18 december 1843 te Zuidlaren, is overleden op woensdag 24 september 1924 aldaar. Willem werd 80 jaar, 9 maanden en 6 dagen.
Woont boerderij op de Brink te Zuidlaren (later afgebroken voor bouw Prins Bernhardoeve).
Van Willem en Catarina is een kind bekend:
- 1 **Anna Wemelina Brants** is geboren op zondag 25 augustus 1878 te Zuidlaren, zie V-I.
- IV-I **Luitje Hornhuis**, zoon van **Hinderikus Hornhuis** (III-J) en **Anna Wemelina Bolhuis**, landbouwer, wonende te Haren (Wijk C Onnen 51), is geboren op donderdag 14 december 1848 te Onnen, is overleden op donderdag 16 juni 1921 aldaar. Luitje werd 72 jaar, 6 maanden en 2 dagen.
Nieuwsblad van het Noorden, 2 augustus 1896
Veeverzekering.
De ondergetekende maakt bekend, dat hij is aangesteld als agent van de Onderl. Overijsselsche en Geldersche Veeverzekering-Maatschappij.
L. Hornhuis, Onnen.

Raadsbesluit 3 maart 1897
Overwegende, dat bij raadsbesluit van 9 december 1896 is goedgevonden om het aanbod van de weduwe B. Vrieling [= Roelfien Jans Oosting] tot onderhandsche wederinhuring van de aan deze gemeente in eigendom toebehorende woning te Onnen aan te nemen, doch dat naderhand door haar het verlangen is te kennen gegeven om van de aan te gane overeenkomst af te zien.
Gelet op het aanbod van Hendrik Hummel, arbeider te Onnen, wonende te Onnen.
Besluit de genoemde woning voor één jaar, te rekenen vanaf 1 mei 1897 te verhuren aan Hendrik Hummel voor f.35.
Luitje Hornhuis, landbouwer te Onnen stelt zich borg.
[Verkort weergegeven]
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 93)
Luitje trouwt op donderdag 6 mei 1886 te Haren op 37-jarige leeftijd met de 22-jarige **Aaltje Bolhuis**, dochter van **Albert Bolhuis** en **Engelina Eising**. Aaltje, wonende te Haren, is geboren op woensdag 20 januari 1864 aldaar (Wijk B Haren 42), is overleden op donderdag 23 januari 1936 te Onnen. Aaltje werd 72 jaar en 3 dagen.
Van Luitje en Aaltje zijn vier kinderen bekend:
- 1 **Henderikus Cornelis Hornhuis**, landbouwer, is geboren op zaterdag 26 maart 1887 te Onnen, is overleden op woensdag 23 oktober 1963 te Haren. Henderikus werd 76 jaar, 6 maanden en 27 dagen.
 - 2 **Engelina Hornhuis** is geboren op woensdag 26 september 1888 te Onnen.
 - 3 **Anna Wemelina Hornhuis** is geboren op maandag 23 september 1895 te Onnen, is overleden op donderdag 1 oktober 1942 aldaar. Anna werd 47 jaar en 8 dagen.
 - 4 **Albert Hornhuis**, landbouwer, is geboren op vrijdag 31 maart 1899 te Onnen.
- IV-J **Maria Lucretia Hornhuis**, dochter van **Hinderikus Hornhuis** (III-J) en **Anna Wemelina Bolhuis**, wonende te Haren, is geboren op zondag 8 december 1850 te Onnen (Wijk C Onnen 51), is overleden op maandag 2 oktober 1922 te Vledder. Maria werd 71 jaar, 9 maanden en 24 dagen.
Maria trouwt op woensdag 16 juni 1875 te Haren (is gescheiden op dinsdag 30 juni 1896 te Assen) op 24-jarige leeftijd met de 21-jarige **Jan Bazuin**, zoon van **Arend Bazuin** en **Fenna Houwing**. Jan, landbouwer, is geboren op dinsdag 3 januari 1854 te Midlaren.
Reeds voor het uitspreken van de echtscheiding vertrokken naar Amerika.

Van Jan en Maria is een kind bekend:

1 **Arend Bazuin**, dominee, is geboren op vrijdag 13 april 1877 te Midlaren, is overleden op woensdag 20 maart 1929 aldaar. Arend werd 51 jaar, 11 maanden en 7 dagen.

Arend trouwt op zaterdag 13 juli 1907 te Odoorn op 30-jarige leeftijd met de 25-jarige **Roelina Borgesius**, dochter van **Jacobus Goedhardus Borgesius** en **Geertruida Lieftinck**. Roelina is geboren op dinsdag 19 juli 1881 te Groningen.

IV-K **Roelf Weeman**, zoon van **Roelf Weeman (III-K)** en **Margaretha Rolina Hornhuis**, kastelein en landbouwer, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 57), is geboren op maandag 2 december 1844 te Onnen, is overleden op zondag 1 oktober 1911 aldaar. Roelf werd 66 jaar, 9 maanden en 29 dagen.

Brief 28 januari 1871 aan J.L. Hoenderken, H. Hendriks en L. Bolhuis

Bij besluit van den raad onzer gemeente dd heden is goedgevonden het toezigt op het onderhoud van den kunstweg over Onnen naar en door Noordlaren aan eene commissie van drie personen, ingezetenen der gemeente op te dragen.

Tot leden dezer commissie zijn benoemd:

J.L. Hoenderken te Noordlaren [Jan Hoenderken Lucaszn]

H. Hendriks te Onnen [waarschijnlijk Henderikus Tebbes Hindriks]

L. Bolhuis te Haren [Lucas Bolhuis]

Onder kennisgeving van het voorstaande geef ik mij de eer u uit te noodigen mij kennis te geven of u zich de benoeming laat welgevallen en in het gewenschte toestemmende geval, eene te zamenkomst met uwe medeleden en mij bij te wonen, ten huize van R. Weeman, tolgaarder te Onnen, op den zaterdag den 4 februari e.k. voor de middags 10 uur. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 138)

Brief 5 april 1871 aan R. Weeman

Op uw verzoek zal het tolhek verplaatst worden. De timmerman Jan Brink is daarmede belast.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 138)

Notulen raadsvergadering 27 mei 1871

De voorzitter geeft mededeling eener nota van kosten wegens onderhoud van den kunstweg van Haren over Onnen en door Noordlaren aangewend door de commissie met het onderhoud belast (de heren J.L. Hoenderken te Noordlaren, H. Hendriks te Onnen en L. Bolhuis te Haren). Volgens die nota is uitgegeven voor:

- Aankoop van keistenen f.108,625;

- Arbeidsloon f.63,60;

- Een kruiwagen f.8,00;

- Twee hamers en twee harken f.15,70;

- Twee krabbers f.3,50;

- Totaal f.199,425.

Alsmede werd overgelegd eene nota van R. Weeman namens den tolpachter L. Bolhuis, waaruit blijkt dat de ontvangst van tolgeld op genoemden weg bedraagt f.82,88 over de eerste drie maanden februari, maart en april 1871.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 16)

Brief 16 april 1877 aan L. Bolhuis voor de commissie belast met het toezigt op het onderhoud van de Kunstweg over Onnen en Noordlaren

Het is bekend, mijne heeren, dat de raad onzer gemeente besloten heeft de tol op den Onnerweg bij de tolboom, nu aan de door R. Weeman bewoonde behuizing, bij gaardering te innen vanaf 1 mei a.s. Wij geven ons de eer bij deze u kennis te geven, dat tot tolgaarder is benoemd de persoon Arend Benning, die tevens belast zal zijn met het onderhoud des wegs en dus vanaf 1 mei a.s. als wegwerker in dienst der gemeente zal optreden.

Tevens noodigen wij u beleefdelijk uit de tegenwoordige wegwerker E. Eisses eervol te willen ontslaan met den laatsten dezer maand en voor hem in plaats genoemden A. Benning als wegwerker onder uwe bevelen te willen nemen en te gebruiken.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 139)

Leeuwarder Courant, 10 januari 1888

Te Onnen is de boerenhuizinge van R. Weeman afgebrand. Een deel van het vee en van den inboedel ging verloren.

Maasbode, 11 januari 1888

Door eene onbekende oorzaak is te Onnen de boerenwoning van den heer R. Weeman afgebrand. Ook een deel van den inboedel en van het vee ging verloren. Alles was verzekerd.

Nieuwsblad van het Noorden, 23 november 1892

Noordlaren, 21 Nov. Heden Zondagnacht had alhier in de kom van het dorp een treurig ongeluk plaats. Een jongeling uit het naburige Glimmen, knecht bij den heer Weeman te Onnen, had zich, zooals 't schijnt, bij een heg, waarlangs onmiddellijk de tramlijn loopt, te slapen gelegd, zoo echter dat een gedeelte van zijn lichaam over de rails lag. Omstreeks 12 uur passeerde hier de tram Groningen-Zuidlaren, en wegens de duisternis langs de heg was het den rijder onmogelijk iets vooruit te zien. Het paard echter, zooals 't schijnt den persoon ziende, sprong voor hem op zij en nu zag de rijder voor de tram, die in volle vaart was, een persoon liggen. In weerwil dat er terstond geremd werd, kon het ongeluk niet voorkomen worden, daar de slapende reeds door een der wielen was overreden, waardoor de tram terstond ontspoorde. Met veel moeite werd het lichaam, dat tusschen de rem en het rijtuig vastgekneld zat, uit dien benarden toestand verlost. Bij ontstentenis van Dr. v. Veen werd dadelijk per tram Dr. Hubenet van Haren ontboden, die den toestand zoo zorgwekkend inzag, dat de jongeling direct per tram naar 't Academisch ziekenhuis te Groningen is vervoerd. Eere aan den heer Wind, cichoreifabrikant, alhier, die den jongeling ter verpleging naar zijn huis liet overbrengen. Volgens ingewonnen berichten is de toestand van den ongelukkige zeer zorgwekkend.

Roelf trouwt op donderdag 25 augustus 1870 te Haren op 25-jarige leeftijd (1) met de 27-jarige **Catharina Hornhuis**, zie IV-N.

Van Roelf en Catharina zijn vier kinderen bekend:

- 1 **Margaretha Rolina Weeman** is geboren op dinsdag 6 mei 1873 te Onnen, zie V-J.
- 2 **Roelf Weeman** is geboren op zaterdag 24 oktober 1874 te Onnen, is overleden op zondag 17 januari 1875 aldaar. Roelf werd 2 maanden en 24 dagen.
- 3 **Roelf Weeman** is geboren op dinsdag 23 november 1875 te Onnen, is overleden op zondag 13 februari 1876 aldaar. Roelf werd 2 maanden en 21 dagen.
- 4 **Roelf Weeman**, wonende te Haren (Wijk A Haren 175) en aldaar (Rijksstraatweg 229), is geboren op dinsdag 17 oktober 1876 aldaar, is overleden op zaterdag 5 januari 1946 aldaar. Roelf werd 69 jaar, 2 maanden en 19 dagen.
Nieuwsblad van het Noorden, 5 september 1911
Verloren, donderdag 31 Aug. te Haren: Een damesbeurs met eenig geld. Terugbezorging vriendelijk verzocht. Adres R. WEEMAN, Onnen, gem. Haren.
Roelf trouwt op donderdag 2 mei 1918 te Haren op 41-jarige leeftijd met de 25-jarige **Fennechien Vrieling**, dochter van **Geert Vrieling** en **Roelfje Hamminga**. Fennechien is geboren op maandag 12 september 1892 te Hemmen.

Roelf trouwt op zaterdag 9 maart 1878 te Haren op 33-jarige leeftijd (2) met de 38-jarige **Jantien Eising**, dochter van **Albert Eising** en **Aaltje Kloots**. Jantien, wonende te Haren (Wijk C Onnen 14) en aldaar (Wijk C Onnen 23), is geboren op zondag 20 oktober 1839 te Onnen, is overleden op donderdag 17 december 1925 aldaar. Jantien werd 86 jaar, 1 maand en 27 dagen.

Van Roelf en Jantien is een kind bekend:

- 5 **Lukas Weeman**, landbouwer, is geboren op zondag 5 december 1880 te Haren, is overleden op woensdag 12 augustus 1959 aldaar. Lukas werd 78 jaar, 8 maanden en 7 dagen.
Lukas trouwt op donderdag 18 mei 1916 te Haren op 35-jarige leeftijd met de 24-jarige **Aaltje van der Es**, dochter van **Hinderikus Klaassen van der Es** en **Hinderkien Vrieling**. Aaltje, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 14), is geboren op zaterdag 27 februari 1892 te Essen (Wijk F Essen 10).

IV-L **Cornelis Bolhuis**, zoon van **Lucas Bolhuis** (III-K) en **Margaretha Rolina Hornhuis**, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk B Oosterweg 57) en aldaar (Wijk B Kromelboog 74), is geboren op woensdag 15 november 1854 aldaar (Wijk B Oosterweg 57), is overleden op zaterdag 14 mei 1938 aldaar. Cornelis werd 83 jaar, 5 maanden en 29 dagen.

Het nieuws van den dag; Kleine Courant, 4 december 1889

Vanwege het genootschap van nijverheid in Groningen is te Haren een uitstekend geslaagde tentoonstelling van stieren en vaarzen gehouden. Voor de stieren werd de 1e prijs behaald door mej. de wed. J. Veldman, te Noordlaren; de 2e prijs L. Mulder te Glimmen. Voor de vaarzen werden met 1e prijzen bekroond: de heeren H. Bouman te Helpman en J.O. Hoenderken te Noordlaren; 2e prijzen de heeren A. van Hemmen te Dilcht en J.O. Hoenderken, terwijl de heer C. Bolhuis te Haren, een gratificatie werd toegekend.

Nieuwsblad van het Noorden, 15 oktober 1899

Vermist sedert dinsdag: 3 Drentsche schapen. Terugbezorging tegen goede beloning bij Knelis Bolhuis, Oosterweg, Haren.

Cornelis trouwt op zaterdag 26 april 1884 te Zuidlaren op 29-jarige leeftijd met de 31-jarige **Margrieta Enting**. Margrieta, wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 74), is geboren op vrijdag 7 januari 1853 te Zuidlaarderveen, is overleden op woensdag 16 mei 1917 te Haren. Margrieta werd 64 jaar, 4 maanden en 9 dagen.

Van Cornelis en Margrieta zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Lucas Bolhuis**, landbouwer, wonende te Haren, is geboren op zaterdag 30 januari 1886 aldaar (Wijk B Kromelboog 74), is als geboren aangegeven op zaterdag 30 januari 1886 aldaar (aangever geboorte was **Cornelis Bolhuis** (zie IV-L); getuigen aangifte geboorte waren **Lentze Vrieling** en **Roelf Abels**).
- 2 **Geesje Bolhuis** te Haren, is geboren op woensdag 30 maart 1887 aldaar (Wijk B Kromelboog 74), zie V-K.
- 3 **Albert Bolhuis**, landbouwer, is geboren op maandag 11 juni 1888 te Haren, is als geboren aangegeven op dinsdag 12 juni 1888 aldaar (aangever geboorte was **Cornelis Bolhuis** (zie IV-L); getuigen aangifte geboorte waren **Lentze Vrieling** en **Uge Bos**), is overleden op woensdag 4 mei 1960 aldaar. Albert werd 71 jaar, 10 maanden en 23 dagen.
Albert trouwt op vrijdag 29 april 1921 te Haren op 32-jarige leeftijd met de 23-jarige **Roelofje van Hemmen**, dochter van **Jan Berend van Hemmen** en **Marchien Jipping**. Roelofje is geboren op maandag 17 mei 1897 te Hoornschedijk.
- 4 **Margaretha Rolina Bolhuis**, wonende te Haren, is geboren op maandag 5 augustus 1889 aldaar (Wijk B Kromelboog 74), is als geboren aangegeven op dinsdag 6 augustus 1889 aldaar (aangever geboorte was **Cornelis Bolhuis** (zie IV-L); getuigen aangifte geboorte waren **Uge Bos** en **Lentze Vrieling**), is overleden op zaterdag 27 april 1957 te Gideon. Margaretha werd 67 jaar, 8 maanden en 22 dagen.
Margaretha trouwt op woensdag 27 april 1921 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 32-jarige **Geert Popko Bolhuis**, zoon van **Geert Hemmes Bolhuis** en **Lammechien Karsten**. Geert, landbouwer, wonende te Gideon, is geboren op donderdag 13 september 1888 te Helpman.
- 5 **Luitje Bolhuis**, landbouwer, wonende te Glimmen, te Euvelgunne en te Beilen, is geboren op vrijdag 7 november 1890 te Haren, is als geboren aangegeven op zaterdag 8 november 1890 aldaar (aangever geboorte was **Cornelis Bolhuis** (zie IV-L); getuigen aangifte geboorte waren **Uge Bos** en **Tebbe de Groot**), is overleden op zondag 29 augustus 1954 te Beilen. Luitje werd 63 jaar, 9 maanden en 22 dagen.
Luitje trouwt op donderdag 3 juni 1915 te Gieten op 24-jarige leeftijd met de 25-jarige **Henderika Jantina HogenEsch**. Henderika is geboren op maandag 15 juli 1889 te Gieten.
- 6 **Bouchien Bolhuis** is geboren op vrijdag 8 januari 1892 te Haren, is als geboren aangegeven op zaterdag 9 januari 1892 aldaar (aangever geboorte was **Cornelis Bolhuis** (zie IV-L); getuigen aangifte geboorte waren **Tebbe de Groot** en **Albertus Bos**), is overleden op zaterdag 23 januari 1892 aldaar, is als overleden aangegeven op zaterdag 23

januari 1892 aldaar (aangever overlijden was **Cornelis Bolhuis** (zie IV-L); getuige aangifte overlijden was **Tebbe de Groot**). Bouchien werd 15 dagen.

IV-M **Luite Bolhuis**, zoon van **Lucas Bolhuis** (III-K) en **Margaretha Rolina Hornhuis**, wonende te Haren, aldaar (Wijk B Oosterweg 57), aldaar (Wijk B Oosterweg 89) en aldaar, is geboren op zondag 3 oktober 1858 aldaar (Wijk B Oosterweg 57), wonende Wijk B Oosterweg 89 aldaar, is overleden op donderdag 17 september 1896 aldaar. Luite werd 37 jaar, 11 maanden en 14 dagen.

Luite trouwt op zaterdag 16 mei 1896 te Haren op 37-jarige leeftijd met de 23-jarige **Aaltje Pauwels**, dochter van **Pieter Pauwels** en **Hinderika Eising**. Aaltje, wonende te Haren (Wijk B Oosterweg 89) en aldaar (Wijk F Essen 5), is geboren op maandag 22 juli 1872 aldaar, is overleden op zaterdag 13 september 1941 aldaar. Aaltje werd 69 jaar, 1 maand en 22 dagen.

Aaltje was later gehuwd (2) met **Harmannus Hemmes**.^{<21,22>} Aaltje was later gehuwd (3) met **Jan Abraham Neuyen**.^{<23,24>}

Van Luite en Aaltje is een kind bekend:

1 **Luitje Bolhuis**, koopman en wapenhandelaar, wonende te Haren en aldaar (Wijk F Essen 5), is geboren op maandag 15 februari 1897 aldaar (Wijk B Oosterweg 89), is overleden op dinsdag 30 november 1948 te Groningen. Luitje werd 51 jaar, 9 maanden en 15 dagen.

Luitje trouwt op woensdag 27 mei 1925 te Haren op 28-jarige leeftijd met de 24-jarige **Lutgerdiena Lammegina Bolhuis**, dochter van **Harke Bolhuis** en **Greta Maria Poutsma**. Lutgerdiena is geboren op donderdag 18 april 1901 te Glimmen.

IV-N **Catharina Hornhuis**, dochter van **Roelf Hornhuis** (III-L) en **Anna Wemelina Rummerink** (III-M), wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 48) en aldaar (Wijk B Kromelboog 49), is geboren op dinsdag 8 november 1842 aldaar, is overleden op woensdag 14 maart 1877 aldaar. Catharina werd 34 jaar, 4 maanden en 6 dagen.

Catharina trouwt op donderdag 25 augustus 1870 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 25-jarige **Roelf Weeman**, zie IV-K.

IV-O **Grietje Hornhuis**, dochter van **Roelf Hornhuis** (III-L) en **Anna Wemelina Rummerink** (III-M), wonende te Haren (Wijk B Kromelboog 48) en aldaar (Wijk B Kromelboog 49), is geboren op dinsdag 27 februari 1844 aldaar, is overleden op zaterdag 10 januari 1920 te Zwaagwesteinde. Grietje werd 75 jaar, 10 maanden en 14 dagen.

Grietje trouwt op donderdag 23 juni 1864 te Haren op 20-jarige leeftijd met de 28-jarige **Willem Baving**, zoon van **Klaas Baving** en **Willemtien Salomons**. Willem, fabrikant, olieslager en logementhouder, is geboren op donderdag 24 september 1835 te Zuidlaren, is overleden op zaterdag 17 februari 1917 te Zwaagwesteinde. Willem werd 81 jaar, 4 maanden en 24 dagen.

Van Willem en Grietje is een kind bekend:

1 **Klaas Baving**, grossier rijwielen, wonende te Eelde en te Haren (Wijk A Haren 1), is geboren op vrijdag 23 september 1864 te Yde, is overleden op zondag 17 augustus 1947 te Groningen. Klaas werd 82 jaar, 10 maanden en 25 dagen.

Klaas trouwt op donderdag 18 juni 1896 te Haren op 31-jarige leeftijd met de 27-jarige **Hillechien Meinders**, dochter van **Henderikus Meinders** en **Fokkien Bazuin**. Hillechien, wonende te Haren (Wijk A Haren 1), is geboren op zondag 21 maart 1869 aldaar, is overleden op woensdag 22 januari 1941 te De Punt (Glimmen). Hillechien werd 71 jaar, 10 maanden en 1 dag.

Het lijkt er op, dat Hillechien niet bij haar ouders is opgegroeid, maar bij haar oma Hillechien Swartwolt en haar oom Roelf Meinders. Tot haar huwelijk wordt ze vermeld als bewoonster van Haren A1. Later woont ze met haar man Klaas Baving weer op dit adres.

IV-P **Margaretha Rolina Hornhuis**, dochter van **Roelf Hornhuis** (III-L) en **Anna Wemelina Rummerink** (III-M), wonende te Haren en aldaar (Wijk B Kromelboog 49), is geboren op zondag 1 september 1850 aldaar (Wijk B Kromelboog 48), is overleden op zaterdag 7 april 1917 te Eext. Margaretha werd 66 jaar, 7 maanden en 6 dagen.

Margaretha trouwt op donderdag 5 juni 1873 te Haren op 22-jarige leeftijd (1) met de 23-jarige **Jan Braams**, zoon van **Tonnis Meursing Braams** en **Alida Abbing**. Jan is geboren op dinsdag 24 juli 1849 te Eext, is overleden op zaterdag 24 juli 1875 aldaar. Jan werd 26 jaar.

Van Jan en Margaretha zijn twee kinderen bekend:

1 **Teunis Braams** is geboren op vrijdag 11 september 1874 te Eext, is overleden op donderdag 10 juni 1875 aldaar. Teunis werd 8 maanden en 30 dagen.

2 **Jantina Alida Braams** is geboren op maandag 13 september 1875 te Eext, is overleden op zondag 16 september 1894 aldaar. Jantina werd 19 jaar en 3 dagen.

Margaretha trouwt op zaterdag 30 juni 1877 te Anloo op 26-jarige leeftijd (2) met de 31-jarige **Roelof Sijbring**. Roelof is geboren op zondag 13 juli 1845 te Eext, is overleden op zaterdag 2 december 1922 te Anloo. Roelof werd 77 jaar, 4 maanden en 19 dagen.

IV-Q **Hinderkien Mulder**, dochter van **Berend Pieters Mulder** (III-N) en **Grietje Rummerink**, is geboren op zondag 11 mei 1845 te Helpman, is overleden op maandag 18 april 1927 te Groningen. Hinderkien werd 81 jaar, 11 maanden en 7 dagen.

Hinderkien trouwt op zaterdag 1 april 1865 te Haren op 19-jarige leeftijd met de 25-jarige **Harm van Bruggen**, zoon van **Berend Derks van Bruggen** en **Diena Harms Smit**. Harm, olieslager en fabrikant, is geboren op donderdag 2 mei 1839 te Oosterhoogebrug, is overleden op vrijdag 7 december 1883 te Groningen. Harm werd 44 jaar, 7 maanden en 5 dagen.

Van Harm en Hinderkien zijn zes kinderen bekend:

1 **Berendina van Bruggen** is geboren op zaterdag 7 april 1866 te Groningen, is overleden op zondag 28 juni 1931 aldaar. Berendina werd 65 jaar, 2 maanden en 21 dagen.

Berendina trouwt op zaterdag 28 december 1889 te Groningen op 23-jarige leeftijd met de 33-jarige **Romke Meihuizen**. Romke is geboren op zondag 21 december 1856 te Hoogezand, is overleden op zaterdag 24 juli 1937 te Groningen. Romke werd 80 jaar, 7 maanden en 3 dagen.

- 2 **Grietje Gesina van Bruggen** is geboren op dinsdag 22 september 1868 te Groningen, is overleden op donderdag 28 oktober 1915 te Arnhem. Grietje werd 47 jaar, 1 maand en 6 dagen.

Grietje trouwt op woensdag 14 juni 1893 te Groningen op 24-jarige leeftijd met de 30-jarige **Albertus Nikolaas Smit**. Albertus, olieslager, is geboren op zaterdag 19 juli 1862 te Groningen, is overleden op dinsdag 14 juni 1938 aldaar. Albertus werd 75 jaar, 10 maanden en 26 dagen.

- 3 **Geesiena Margaretha van Bruggen** is geboren op donderdag 22 mei 1873 te Groningen, is overleden op vrijdag 4 augustus 1922 aldaar. Geesiena werd 49 jaar, 2 maanden en 13 dagen.

Geesiena trouwt op woensdag 29 mei 1895 te Groningen op 22-jarige leeftijd met de 27-jarige **Waalko Jan Roelfsema**. Waalko, fabrikant, is geboren op woensdag 19 juni 1867 te Groningen, is overleden op zondag 13 april 1919 aldaar. Waalko werd 51 jaar, 9 maanden en 25 dagen.

- 4 **Berend Dirk Johan van Bruggen**, houthandelaar en fabrikant, is geboren op maandag 26 maart 1877 te Groningen, is overleden op woensdag 8 november 1922. Berend werd 45 jaar, 7 maanden en 13 dagen.

Was samen met zijn broers Dirk Harmannus en Jan Evert directeur van de kistenfabriek Gideon.

Berend trouwt op zaterdag 20 mei 1922 te Groningen op 45-jarige leeftijd met de 35-jarige **Helene Frida Ulrich**. Helene, danslerares, is geboren op zondag 10 april 1887 te Magen (D).

Oprichtster van de dansstudio Friedel van Bruggen na het overlijden van haar tweede man in 1922.

Helene was eerder gehuwd (1) met **Jan Evert van Bruggen** (zie IV-Q.6).<25,26>

- 5 **Dirk Harmannus van Bruggen**, houthandelaar, is geboren op dinsdag 8 maart 1881 te Groningen, is overleden op woensdag 16 november 1927 aldaar. Dirk werd 46 jaar, 8 maanden en 8 dagen.

Was samen met zijn broers Benard Dirk Johan en Jan Evert directeur van de kistenfabriek Gideon.

Dirk trouwt op maandag 13 november 1905 te Groningen op 24-jarige leeftijd met de 27-jarige **Catharina Haijona Brugmans**, dochter van **Izaak Johannes Brugmans** en **Catharina Haijona Napjes**. Catharina is geboren op maandag 22 april 1878 te Groningen, is overleden op zondag 2 september 1917 aldaar. Catharina werd 39 jaar, 4 maanden en 11 dagen.

- 6 **Jan Evert van Bruggen**, fabrikant, is geboren op zaterdag 26 mei 1883 te Groningen, is overleden op dinsdag 11 januari 1921 aldaar. Jan werd 37 jaar, 7 maanden en 16 dagen.

Mededirecteur van de kistenfabriek Gideon (samen met zijn broers Bernard Dirk Johan van Bruggen en Dirk Harmannus van Bruggen).

Jan trouwt op vrijdag 4 maart 1910 te Haren Huwelijk vond plaats op 14 juli 1909 te Bingerbrück (Duitsland). Inschrijving in Haren op 4 maart 1910. op 26-jarige leeftijd met de 22-jarige **Helene Frida Ulrich**, zie IV-Q.4.

- IV-R **Geesien Mulder**, dochter van **Berend Pieters Mulder** (III-N) en **Grietje Rummerink**, is geboren op zondag 14 maart 1852 te Helpman, is overleden op donderdag 13 april 1944 te Haren. Geesien werd 92 jaar en 30 dagen.

Geesien trouwt op zaterdag 9 juli 1870 te Groningen op 18-jarige leeftijd met de 21-jarige **Jan Evert Scholten**, zoon van **Willem Albert Scholten** en **Klaassien Sluis**. Jan, fabrikant, is geboren op maandag 11 juni 1849 te Foxhol, is overleden op zaterdag 14 september 1918 te Scheveningen. Jan werd 69 jaar, 3 maanden en 3 dagen.

Brief 16 januari 1875 aan J.E. Scholten te Groningen

In voldoening aan uw verlangen bij brief van 15 dezer, zend ik hierbij de missive van BenW van Groningen dd 12 oktober 1867 en eene bijlage betreffende de bedoelde gasverlichting. Het verzoek van den voorsteller (niet door bijdrage in geld gesteund) vond geen bijval in den raad en daarom is er geen gevolg aan gegeven. De stukken verzoek ik u na gebruikmaking terug.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 139)

Brief 15 september 1877 van groot aantal inwoners van Helpman

De ondergeteekende, daartoe door hunne mede ingezetenen uitgenoodigd, nemen de vrijheid zich met het volgende beleefd verzoek tot uw vergadering te wenden.

Het moet uw vergadering bekend zijn, dat in ons dorp, waarmede wij in dezen meer bijzonder den straatweg vanaf de gemeente Groningen (drooge brug) tot aan den tolboom nr 1 bedoelen, zoowel des zomers als des winters bij avond bijna altijd een volslagen duisternis heerscht.

Hierin zoo mogelijk eene verbetering te brengen is het doel van hun streven.

Het is hun voorgekomen eene verlichting met een zeker aantal petroleumlampen van voldoende grootte tot de meest praktische uitkomst moet leiden. Een aantal van zes stuks zal, naar hunne bescheiden meening, voldoende in de behoefte voorzien.

Aan den verlichting zijn evenwel, zooals vanzelf spreekt, bezwaren van finantieelen aard verbonden en wel een uitgave ineens voor palen en lantaarns en eene jaarlijksch terug komende van de te verbranden petroleum en het ontsteken der lichten.

Terwijl wij de eer hebben uwe vergadering hierbij aan te bieden de copij eener lijst, waarop door verschillenden eene jaarlijksche bijdrage van eene gezamenlijke som van f.132,- werd getekend, doen wij hierbij het beleefd, maar dringend verzoek, dat het uwe vergadering moge behagen het, met het oog op den naderenden herfst en winter, spoedig daarheen te leiden, dat door en voor rekening van de gemeente het bovengenoemde aantal lantaarns geplaatst en voor de verlichting er van worde gezorgd.

Tot toelichting van hun verzoek meenen zij in het midden te mogen brengen, dat de door hun bedoelde lantaarns met de daarbij behoorende gegoten ijzeren palen nog onlangs door de firma B & H voor een bedrag van f.55,- per stuk aan de gemeente Bedum werden geleverd, terwijl daaromtrent ingewonnen informatiën hun tot de wetenschap hebben geleid, dat de gemeente Sappemeer het opsteken, uitdoen en schoonhouden, met bijlevering van de benodigde petroleum voor het branden van een zeker aantal lantaarns een paar jaren heeft uitbesteed voor de gemiddelde som van f.8,50 per

stuk. Daar deze verlichting alleen gedurende het winterhalfjaar plaats vindt, zoo zal dit voor Helpman ca f.17, - per stuk per jaar bedragen.

Ondertekend door J.E. Scholten, O.J. Quintus en J.E. Wilphorst.

** Bijlage: lijst met 27 namen en ingetekende bedragen. J.E. Scholten heeft ingetekend voor f.50, -. Een dertiental personen voor f.5,- en de overige personen meest voor f.1,-.
(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 90).

Brief 27 september 1877 aan de heer J.E. Scholten cs (Commissie voor de verlichting te Helpman)

Naar aanleiding van uw adres dd 15 september jl. betreffende de verlichting van Helpman geven wij ons de eer te berigten, dat de raad onzer gemeente zwaarigheid heeft moeten maken aan uw verzoek te voldoen op de bij uw adres vermelde wijze en is besloten u aan te bieden het leveren en plaatsen van 5 of 6 lantaarns te Helpman voor rekening der gemeente op voorwaarden als volgt:

1. dat de ondertekenaars van het adres gezamenlijk en hoofdelijk zich zullen verbinden gedurende den tijd van tien achtereenvolgende jaren de verlichting en verzorging waaronder verstaan en begrepen wordt: de levering van olie of andere brandstof, het opsteken en uitdoven der lichten, het schoon- en onderhouden der lantaarns, voor hunne rekening te nemen en het gemeentebestuur te vrijwaren van alle kosten en bemoeijng in deze en der aansprakelijkheid voor de verlichting;

2. dat de lichten zullen branden gedurende de maanden september tot en met maart van des avonds 5 uur tot 's nachts 11 uur;

3. dat het gemeentebestuur het regt zal hebben en behouden de lantaarns weg te nemen en daarmede naar welgevalen te handelen, zoodra niet behoorlijk voldaan wordt aan de sub 1 gestelde voorwaarden of de adressanten te kort schieten aan hunne verplichting te voldoen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 139)

Brief 8 november 1877 aan Mohrmann en Co te Leeuwarden

Bij deze verzoek ik u mij ten spoedigste te zenden voor rekening der gemeente Haren en aan het adres van den timmerman P. [Pieter] Homan te Helpman zes stuks lantaarns met toebehoren, zooals die door u den heer J.E. Scholten te Groningen zijn aangeboden a f.23,-. Van Groningen naar Helpman te verzenden door den voerman Pieters voor de Heerepoort.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 140)

Brief 7 december 1877 aan de heer J.E. Scholten te Groningen

Herhaalde klagten der bureu van den timmerman Dekens [= Harm Dekens] te Helpman, wegens de slechte behandeling welke zijne schoonmoeder [= Jannetje Robij] ten zijnen huize van hare kinderen ondervind, hebben mij genoopt ten haren voordeele tusschen beide te treden.

Het is mij bij onderzoek gebleken, dat geen ander afdoend middel om de oude 83-jarige vrouw in eene betere toestand te brengen te vinden is, dan door haar een ander onderdak en verzorging te verschaffen. Daartoe zijn echter de geldmiddelen slechts ten deele voorhanden (f.1,50 per week onderstand van het gesticht Weltevreden) en moet het ontbrekende op de eene of andere wijze verkregen worden.

Ik veroorloof mij naar aanleiding van het voorstaande en bij verhindering van een persoonlijk bezoek u beleefdelijk bij deze te verzoeken te willen overwegen of u in de gelegenheid is, hetzij met toestemming van den timmerman Dekens, of op andere wijze, f.1,- in de week van zijn bij u te verdienen loon in te houden om te worden gebruikt in het voordeel zijner hoogbejaarde schoonmoeder. Zoo dat kan geschieden door uwe welwillende tusschenkomst en dus door Dekens f.1, - in de week wordt betaald, zal de gelegenheid gezocht worden de bedoelde persoon in het armenhuis te Haren of bij andere vertrouwde menschen te doen opnemen tegen eene wekelijksche vergoeding van f.2,50 of f.3,00, teneinde haar eene goede verzorging te verzekeren. Een ander middel om goed te kunnen helpen, heb ik niet kunnen vinden. Duidt dit mijn schrijven niet ten kwade en vereer met enig antwoord.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 140)

Brief 22 december 1877 aan de heer J.E. Scholten en de andere leden der commissie voor de Straatverlichting te Helpman

Bij deze geven wij ons de eer u te berigten, dat ter uitvoering van de met u aangegane overeenkomst van den 31 oktober jl. de zes lantaarns met toebehooren bijlangs den Rijksweg te Helpman geplaatst zijn en ten dienste der verlichting van heden af te uwer beschikking worden gesteld.

Wij verzoeken beleefdelijk ons te willen berigten, dat het voormelde door u nagezien, in orde bevonden en ten dienste gemeld wordt over genomen.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 140)

Brief 22 januari 1878 aan de officier van justitie

Ik geef mij de eer bij dezen in te zenden eene klagte van H. Peet [Hessel Peet] namens den heer J.E. Scholten wegens het vermissen eener gans en verhoor der verdachten en der getuigen. De vleugel wordt afzonderlijk verzonden.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 140)

Brief 3 mei 1878 aan J.E. Scholten te Helpman

Mag ik u beleefdelijk verzoeken volgens afspraak f.0,50 per week van het loon uwer timmerman H. Dekens in te houden, ten voordeele zijner schoonmoeder, welke op zijn verzoek sedert eenige dagen in de kost is besteed.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 140)

Brief 28 december 1878 aan J.E. Scholten

Mag ik u beleefdelijk verzoeken het gedeelte weeggeld, ingehouden van het loon van uwen timmerman H. Dekens ten behoeve zijner nu overleden schoonmoeder, aan brenger deze te willen mee geven. Het bedrag is van 1 mei tot 25 december 34 weken à 50 cent, maakt f.17,00.

(Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 140)

Nieuwsblad van het Noorden, 10 april 1910

Naar wij vernemen is in een gisteravond gehouden vergadering van het comité ad hoc besloten om over te gaan tot het

bestellen van een kraan welke zal worden geplaatst op de westeroever van het Hoornschediep en dienst zal doen om bootjes uit dit diep in het Paterswolder meer, en omgekeerd, over te brengen. De kraan zal met de onkosten van plaatsing komen op ongeveer 1400 gld., welk kapitaal bijeengebracht wordt door het plaatsen van aandelen a 10 gld. Een der oprichters der commissie, de heer S., nam 50 aandelen, de Algemene Nederlandsch Wielrijders Bond 25, terwijl er in totaal reeds 128 aandelen zijn geplaatst.

Provinciale Drentsche en Asser Courant, 17 januari 1912
Sluis-verbinding Noord-Willemskanaal-Paterswoldsche Meer. Zij, die hierin belang stellen, worden tot eene bespreking uitgenoodigd op Dinsdag 30 januari, des middags 3 uur, in Hotel WILLEMS Heerestraat, Groningen, of 's avonds 6 1/2 uur in Hotel SWAMA te Paterswolde.

Bestuurderen der Vereeniging het Paterswoldsche Meer.

J. E. SCHOLTEN, Voorzitter.

N. DE JAGER, Secretaris.

Van Jan en Geesien zijn vijf kinderen bekend:

- 1 **Willem Albert Scholten** is geboren op dinsdag 4 april 1871 te Groningen, zie V-L.
- 2 **Margrietha Sophia Jantiena Scholten**, zangeres, is geboren op vrijdag 28 juni 1872 te Groningen, is overleden op zaterdag 18 oktober 1958 te Haren (in de Lindenhof, Julianalaan 11). Margrietha werd 86 jaar, 3 maanden en 20 dagen.
- 3 **Johan Evert Scholten** is geboren op woensdag 30 juni 1875 te Haren, is overleden op maandag 30 augustus 1875 te Helpman. Johan werd 2 maanden.
- 4 **Cato Johanna Scholten** is geboren op woensdag 21 maart 1877 te Groningen, zie V-M.
- 5 **Johan Bernhard Scholten** is geboren op vrijdag 29 september 1882 te Groningen, is overleden op dinsdag 29 november 1966 (in de Lindenhof, Julianalaan 11). Johan werd 84 jaar en 2 maanden.

Generatie V

(van 1864 tot 1971)

In deze generatie zijn 13 gezinnen met kinderen bekend met in totaal 28 kinderen. Kinderen uit deze gezinnen zijn geboren tussen 1893 en 1926. De kinderen uit deze gezinnen zijn afkomstig uit Noordlaren (8x), Haren (7x), Paterswolde (5x), Groningen (5x), Zuidlaren, Rotterdam, Glimmen, Essen, Eelde en Assen.

V-A **Henderkien Sants**, dochter van **Jelke Sants** (IV-A) en **Hendrika Lamberts**, is geboren op donderdag 13 april 1871 te Glimmen, is overleden op vrijdag 30 oktober 1931 te Eelde. Henderkien werd 60 jaar, 6 maanden en 17 dagen.

Henderkien trouwt op zaterdag 28 april 1894 te Eelde op 23-jarige leeftijd met de 33-jarige **Hendrik Nijdam**, zoon van **Geert Nijdam** en **Harmtien Ansingh**. Hendrik, bloemist, wonende te Eelde, is geboren op donderdag 10 mei 1860 te Paterswolde, is overleden op maandag 24 januari 1938 te Eelde. Hendrik werd 77 jaar, 8 maanden en 14 dagen.

Van Hendrik en Henderkien zijn zes kinderen bekend:

- 1 **Geert Arend Nijdam**, commies rijksbelastingen, is geboren op maandag 24 september 1894 te Eelde.
Geert trouwt op donderdag 16 oktober 1924 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 21-jarige **Geesje Koops**. Geesje is geboren in 1903 te Sleen.
- 2 **Henderika Nijdam** is geboren op donderdag 16 januari 1896 te Paterswolde.
- 3 **Harmtien Nijdam** is geboren op woensdag 17 maart 1897 te Paterswolde.
- 4 **Jelktje Nijdam** is geboren op zondag 7 augustus 1898 te Paterswolde.
Jelktje trouwt op zaterdag 18 september 1920 te Eelde op 22-jarige leeftijd met de 25-jarige **Klaas Scholtens**. Klaas is geboren op vrijdag 3 mei 1895 te Winschoten.
- 5 **Hendrik Nijdam** is geboren op dinsdag 16 januari 1900 te Paterswolde.
- 6 **Jan Nijdam** is geboren op maandag 9 december 1907 te Paterswolde.

V-B **Lammechien Sants**, dochter van **Jelke Sants** (IV-A) en **Hendrika Lamberts**, is geboren op maandag 2 september 1872 te Glimmen, is overleden op vrijdag 14 februari 1913 te Noordlaren. Lammechien werd 40 jaar, 5 maanden en 12 dagen.

Lammechien trouwt op donderdag 5 december 1901 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 39-jarige **Tale Brandts**, zoon van **Willem Brandts** en **Anna Hoiting**. Tale, landbouwer, is geboren op dinsdag 2 december 1862 te Roden, is overleden op vrijdag 21 februari 1913 te Noordlaren. Tale werd 50 jaar, 2 maanden en 19 dagen.

Van Tale en Lammechien is een kind bekend:

- 1 **Anna Brandts** is geboren op vrijdag 24 januari 1902 te Noordlaren, is overleden op donderdag 8 december 1938 te Epe. Anna werd 36 jaar, 10 maanden en 14 dagen.

V-C **Jan Sants**, zoon van **Jelke Sants** (IV-A) en **Hendrika Lamberts**, wonende te Roden, is geboren op maandag 21 juni 1875 te Glimmen, is overleden op zaterdag 23 november 1940 te Groningen. Jan werd 65 jaar, 5 maanden en 2 dagen.

Jan trouwt op zaterdag 6 juni 1903 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 21-jarige **Johanna Massing**. Johanna is geboren in 1882 te Staphorst, is overleden op donderdag 23 november 1944 te Lieveren. Johanna werd 62 jaar.

Van Jan en Johanna is een kind bekend:

- 1 **Jelktje Sants** is geboren op vrijdag 29 april 1904 te Glimmen.
- V-D **Hinderkien Sants**, dochter van **Geert Sants** (IV-B) en **Grietje Wieringa**, is geboren op dinsdag 16 januari 1883 te Glimmen.
- Hinderkien trouwt op zaterdag 12 mei 1906 te Haren op 23-jarige leeftijd met de 29-jarige **Gerardus Aasman**, zie V-G.
- Van Gerardus en Hinderkien zijn drie kinderen bekend:
- 1 **Arend Aasman**, agent laagspanningsnetten, is geboren op vrijdag 15 februari 1907 te Noordlaren.
Arend trouwt op donderdag 19 oktober 1933 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 25-jarige **Gesien Mensinga**. Gesien is geboren op woensdag 22 januari 1908 te Ezinge.
 - 2 **Grietje Aasman** is geboren op maandag 23 november 1908 te Noordlaren.
 - 3 **Geert Aasman** is geboren op vrijdag 18 oktober 1912 te Noordlaren, zie VI-A.
- V-E **Katharina Koning**, dochter van **Harm Koning** (IV-D) en **Egbertien Vos**, is geboren op donderdag 29 mei 1884 te De Punt (Glimmen), is overleden op donderdag 22 juli 1971 te Groningen. Katharina werd 87 jaar, 1 maand en 23 dagen.
- Katharina trouwt op zaterdag 2 november 1912 te Eelde op 28-jarige leeftijd met de 25-jarige **Klaas van der Veen**, zoon van **Hendrik van der Veen** en **Henderika Berends**. Klaas, wonende te Haren en aldaar (Wijk E Hoornschedijk 10), is geboren op woensdag 7 september 1887 te Hoornschedijk (Wijk E Hoornschedijk 11), is overleden op woensdag 10 mei 1961 te Groningen. Klaas werd 73 jaar, 8 maanden en 3 dagen.
- Van Klaas en Katharina is een kind bekend:
- 1 **Hendrik van der Veen**, wonende te Haren (Hoornschedijk 25), is geboren in 1916 te Assen.
Hendrik trouwt op vrijdag 17 mei 1940 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 25-jarige **Hendrikje Rademaker**, dochter van **Roelf Rademaker** en **Luiktje Vrieling**. Hendrikje is geboren op woensdag 3 maart 1915 te Haren.
- V-F **Berend Aasman**, zoon van **Arend Aasman** (IV-E) en **Catharina Vos**, is geboren op dinsdag 6 april 1875 te Noordlaren, is overleden op dinsdag 3 juni 1952 te Assen. Berend werd 77 jaar, 1 maand en 28 dagen.
- Berend trouwt op zaterdag 6 mei 1905 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 31-jarige **Jacobje Zwiers**, dochter van **Egbert Zwiers** en **Annigje Hommes**. Jacobje is geboren op zondag 8 maart 1874 te Gieten, is overleden op dinsdag 23 april 1940 aldaar. Jacobje werd 66 jaar, 1 maand en 15 dagen.
- Van Berend en Jacobje is een kind bekend:
- 1 **Catharina Aasman** is geboren op woensdag 7 februari 1906 te Noordlaren.
Catharina trouwt op donderdag 6 maart 1930 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 24-jarige **Jan Oostingh**. Jan, landbouwer, is geboren in 1906 te Borger.
- V-G **Gerardus Aasman**, zoon van **Arend Aasman** (IV-E) en **Catharina Vos**, landbouwer, is geboren op dinsdag 10 oktober 1876 te Haren, is overleden op maandag 17 november 1958 aldaar. Gerardus werd 82 jaar, 1 maand en 7 dagen.
- Gerardus trouwt op zaterdag 12 mei 1906 te Haren op 29-jarige leeftijd met de 23-jarige **Hinderkien Sants**, zie V-D.
- V-H **Harmannus Dekens**, zoon van **Johannes Kornelis Dekens** (IV-G) en **Everdina Hein**, grossier, is geboren op donderdag 14 april 1881 te Pieterburen, is overleden op vrijdag 30 maart 1951 te Haren. Harmannus werd 69 jaar, 11 maanden en 16 dagen.
- Harmannus trouwt op donderdag 19 mei 1910 te Groningen op 29-jarige leeftijd met de 21-jarige **Folste Slijm**. Folste is geboren op vrijdag 20 juli 1888 te Midwolda, is overleden op zondag 15 januari 1956 te Groningen. Folste werd 67 jaar, 5 maanden en 26 dagen.
- Van Harmannus en Folste is een kind bekend:
- 1 **Cornelis Johannus Dekens** is geboren in 1926 te Haren, is overleden op woensdag 12 juli 1944 aldaar. Cornelis werd 18 jaar.
- V-I **Anna Wemelina Brants**, dochter van **Willem Brants** (IV-H) en **Catarina Hornhuis**, is geboren op zondag 25 augustus 1878 te Zuidlaren, is overleden op woensdag 13 juli 1960 te Groningen. Anna werd 81 jaar, 10 maanden en 18 dagen.
- Anna trouwt op donderdag 31 maart 1904 te Zuidlaren op 25-jarige leeftijd met de 24-jarige **Willem Karsten**, zoon van **Roelof Karsten** en **Annechien Timmermans**. Willem, wonende te Haren (Wijk F Essen 18), is geboren op maandag 18 augustus 1879 te Zuidlaren, is overleden op donderdag 11 december 1947 te Midlaren. Willem werd 68 jaar, 3 maanden en 23 dagen.
- Van Willem en Anna is een kind bekend:
- 1 **Annechiene Catarina Karsten** is geboren op vrijdag 28 oktober 1904 te Zuidlaren.
Annechiene trouwt op donderdag 15 oktober 1925 te Zuidlaren op 20-jarige leeftijd met de 22-jarige **Roelof van Hemmen**, zoon van **Antonie Jans van Hemmen** en **Egberdina Brink**. Roelof, landbouwer op de Gorechthoeve, wonende te Haren, aldaar (Wijk A Haren 417) en aldaar (Rijksstraatweg 28), is geboren op zondag 9 augustus 1903 aldaar (Wijk F Essen 22) (op 17 juli 1908 vertrokken naar Marum).
- V-J **Margaretha Rolina Weeman**, dochter van **Roelf Weeman** (IV-K) en **Catharina Hornhuis** (IV-N), wonende te Haren (Wijk B Haren 80), aldaar (Wijk B Haren 101), aldaar (Wijk A Haren 289) en aldaar (Rijksstraatweg 228), is geboren op dinsdag 6 mei 1873 te Onnen, is overleden op maandag 1 oktober 1962 te Haren. Margaretha werd 89 jaar, 4 maanden en 25 dagen.
- Margaretha trouwt op zaterdag 6 mei 1893 te Haren op 20-jarige leeftijd met de 25-jarige **Albert Bolhuis**, zoon van **Albert Bolhuis** en **Engelina Eising**. Albert, landbouwer, wonende te Haren, aldaar (Wijk B Haren 80), aldaar (Wijk B Haren 101), aldaar (Wijk A Haren 289), aldaar (Rijksstraatweg 228) en aldaar, is geboren op donderdag 15 augustus 1867 aldaar (Wijk

B Haren 42), wonende Rijkstraatweg 228 aldaar, is overleden op donderdag 11 februari 1954 aldaar. Albert werd 86 jaar, 5 maanden en 27 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 11 november 1898

Uit de hand te huur: eene behuizing met daarbij gelegen bouw- en weideland, afkomstig van de wedw. Hendriks, thans bewoond door J. Berends. Te bevragen bij den eigenaar A. Bolhuis Az. Te Haren.

De Telegraaf, 19 juni 1902

Te Haren ontstond gistermiddag brand in de hofstede van den heer A. Bolhuis jr. Het vuur. in de schuur ontstaan, greep met groote snelheid om zich heen, zoodat aan het behouden van het gebouw niet te denken viel. De plaats brandde dan ook geheel af.

Van Albert en Margaretha zijn vijf kinderen bekend:

1 **Albert Bolhuis**, wonende te Haren (Rijkstraatweg 228), is geboren op dinsdag 20 juni 1893 aldaar.

2 **Roelf Bolhuis**, landbouwer, is geboren op maandag 17 juni 1895 te Haren.

Woonde op de boerderij Middelhorst 10 te Haren vanaf 1936.

Roelf trouwt op dinsdag 27 april 1926 te Haren op 30-jarige leeftijd met de 27-jarige **Steверina Annegina Middendorp**. Steverina is geboren op woensdag 21 september 1898 te Roderwolde.

3 **Luitje Bolhuis**, wonende te Haren (Kromme Elleboog A426) en aldaar (Kromme Elleboog 5), is geboren op vrijdag 26 augustus 1898 aldaar.

Woonde aan de Kromme Elleboog te Haren.

Luitje trouwt op dinsdag 27 april 1926 te Haren op 27-jarige leeftijd met de 29-jarige **Wubbechien Bakker**. Wubbechien is geboren op zaterdag 12 september 1896 te Rolde.

4 **Catharina Bolhuis** is geboren op dinsdag 6 maart 1900 te Haren, is overleden op dinsdag 22 januari 1901 aldaar. Catharina werd 10 maanden en 16 dagen.

5 **Margaretha Roeloffiena Bolhuis** is geboren op vrijdag 26 mei 1905 te Haren.

Margaretha trouwt op donderdag 3 oktober 1929 te Haren op 24-jarige leeftijd met de 24-jarige **Hinderikus Roelof Meinders**, zoon van **Jan Meinders** en **Mattje Benthem**. Hinderikus, veehouder, is geboren op donderdag 16 februari 1905 te Haren.

V-K **Geesje Bolhuis**, dochter van **Cornelis Bolhuis** (IV-L) en **Margrieta Enting**, wonende te Haren, is geboren op woensdag 30 maart 1887 aldaar (Wijk B Kromelboog 74).

Geesje trouwt op donderdag 8 mei 1913 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 29-jarige **Egbert Karsten Bolhuis**, zoon van **Geert Hemmes Bolhuis** en **Lammechien Karsten**. Egbert is geboren op zaterdag 8 maart 1884 te Helpman, is overleden op maandag 25 januari 1965 te Haren. Egbert werd 80 jaar, 10 maanden en 17 dagen.

Van Egbert en Geesje zijn twee kinderen bekend:

1 **Lammechiëna Margaretha Bolhuis** is geboren op vrijdag 6 maart 1914 te Essen.

2 **Cornelis Bolhuis** is geboren op vrijdag 15 oktober 1915 te Haren.

V-L **Willem Albert Scholten**, zoon van **Jan Evert Scholten** (IV-R) en **Geesien Mulder**, fabrikant, is geboren op dinsdag 4 april 1871 te Groningen, is overleden op zondag 10 april 1932 aldaar (overleden in Huize Sonnevanc, Verl. Hereweg 168 te Groningen). Willem werd 61 jaar en 6 dagen.

Vergadering BenW 17 augustus 1899

Aanvraag van F. Hund Gebhard en W.A. Scholten te Groningen om vergunning tot oprichting eener scheepswerf aan het Winschoterdiep op perceel sectie A nr. 460. Wordt verleend. Zie besluit nr. LXXVII. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 38)

Willem trouwt op woensdag 10 januari 1900 te Groningen op 28-jarige leeftijd met de 20-jarige **Rutgerdina Adolphine de Grave**, dochter van **Eerhardus de Grave** en **Jantje Bruins**. Rutgerdina is geboren op donderdag 25 december 1879 te Groningen, is overleden op vrijdag 9 oktober 1953 te 's Gravenhage. Rutgerdina werd 73 jaar, 9 maanden en 14 dagen.

Van Willem en Rutgerdina zijn vier kinderen bekend:

1 **Willem Albert Scholten** is geboren op dinsdag 30 oktober 1900 te Groningen, is overleden op woensdag 31 maart 1926 te Arosa. Willem werd 25 jaar, 5 maanden en 1 dag.

2 **Jan Evert Scholten** is geboren op woensdag 8 juli 1903 te Groningen, is overleden op zaterdag 31 maart 1906 aldaar. Jan werd 2 jaar, 8 maanden en 23 dagen.

3 **Everhardus Adolf Herman Scholten** is geboren op zondag 12 april 1908 te Groningen.

4 **Jenny Geziëna Margaretha Johanna Scholten** is geboren op dinsdag 5 oktober 1909 te Groningen.

V-M **Cato Johanna Scholten**, dochter van **Jan Evert Scholten** (IV-R) en **Geesien Mulder**, is geboren op woensdag 21 maart 1877 te Groningen, is overleden op maandag 3 augustus 1953 aldaar. Cato werd 76 jaar, 4 maanden en 13 dagen.

Cato trouwt op maandag 15 november 1897 te Groningen op 20-jarige leeftijd met de 29-jarige **Hermanus Ellens Oving**, zoon van **Jan Hermannus Oving** en **Petronella Plantenga**. Hermanus, fabrikant (directeur Scholten) en advocaat, is geboren op zaterdag 9 mei 1868 te Zwolle (datum aangifte), is overleden op zaterdag 21 oktober 1939 te Haren. Hermanus werd 71 jaar, 5 maanden en 12 dagen.

Nieuwsblad van het Noorden, 4 maart 1938

N.V. „DE SLUIS PATERSWOLDSCHMEER". Mr. Oving neemt afscheid als voorzitter.

Gisteren had onder voorzitterschap van mr. H. E. Oving, de algemeene vergadering plaats van de N.V. „De Sluis Paterswoldsche Meer", in het hotel Willems te Groningen. De penningmeester, de heer H. H. Niemeijer, bracht verslag uit over zijn financieel beheer, hetwelk onder dankzegging werd goedgekeurd. Volgens het jaarverslag, uitgebracht door den

heer H. Reilingh, is het aantal vaartuigen, dat in 1937 door de sluis geschut werd 1325, tegen 1419 in 1936. Na aftrek van 10 pet. der sluisgelden voor den sluismeester en na betaling der rente op de obligatieleening en de verdere noodzakelijke uitgaven, wordt het saldo groot f 408.22 gestort in het afschrijvingsfonds, waarna dit f 5700.80 zal bedragen.

Aan de beurt van aftreden als bestuursleden waren de heeren mr. H. E. Oving en jhr. mr. J. Hora Feith, Mr. Oving stelde zich niet weer herkiesbaar. Jhr. Mr. J. Hora Feith werd bij acclamatie herkozen. In de plaats van mr. Oving werd met algemeene stemmen benoemd de heer D. G. S. Landweer. Jhr. Mr. J. Hora Feith werd tot voorzitter gekozen. De heer Niemeijer bracht den heer Oving bij zijn afscheid hulde voor datgene, wat hij van de oprichting der sluis af voor de N.V. heeft gedaan. Spr. herinnerde er aan, dat de bouw der sluis te danken is aan het initiatief dat circa 12 jaar geleden door den heer Oving was genomen. De vergadering betreurde het aftreden van den voorzitter ten zeerste en gaf door luid applaus haar instemming te kennen met de woorden van den heer Niemeijer.

Van Hermanus en Cato zijn twee kinderen bekend:

1 **Cato Petronella Ellens Oving** is geboren op dinsdag 30 augustus 1898 te Rotterdam.

Cato trouwt op maandag 14 augustus 1922 te Groningen op 23-jarige leeftijd met de 33-jarige **Alle Sytze de Muinck Keizer**, zoon van **Jan Menzo de Muinck Keizer** en **Fenna Bakker**. Alle, fabrikant, is geboren op zaterdag 22 december 1888 te Hoogezand, is overleden op vrijdag 19 juli 1963. Alle werd 74 jaar, 6 maanden en 27 dagen.

Directeur van Demka staalfabrieken te Utrecht.

2 **Gezina Margaretha Oving** is geboren op zaterdag 29 september 1900 te Groningen, zie VI-B.

Generatie VI

(van 1893 tot 1985)

In deze generatie zijn 2 gezinnen met kinderen bekend met in totaal 3 kinderen. Kinderen uit deze gezinnen zijn geboren in 1939. De kinderen uit deze gezinnen zijn afkomstig uit Haren.

VI-A **Geert Aasman**, zoon van **Gerardus Aasman** (V-G) en **Hinderkien Sants** (V-D), is geboren op vrijdag 18 oktober 1912 te Noordlaren, is overleden op woensdag 6 maart 1985 te Sappemeer. Geert werd 72 jaar, 4 maanden en 16 dagen.

Geert trouwt op vrijdag 28 oktober 1938 te Haren op 26-jarige leeftijd met de 25-jarige **Maria Vels**, dochter van **Derk Jan Vels** en **Jantien Biek**. Maria is geboren op maandag 2 juni 1913 te Eelde.

Van Geert en Maria zijn twee kinderen bekend:

1 **Jantien Hinderkien Aasman**.

2 **Gerardus Aasman** is geboren in 1939 te Haren.

VI-B **Gezina Margaretha Oving**, dochter van **Hermanus Ellens Oving** (V-M) en **Cato Johanna Scholten**, is geboren op zaterdag 29 september 1900 te Groningen.

Gezina trouwt op woensdag 15 oktober 1924 te Groningen (is gescheiden op vrijdag 26 april 1957 aldaar) op 24-jarige leeftijd met de 23-jarige **Derk Garnt Scholma Landweer**. Derk, procuratiehouder en fabrikant, is geboren op zondag 19 mei 1901 te Groningen.

Nieuwsblad van het Noorden, 15 oktober 1924

Getrouwd: D.G.S. LANDWEER en G.M. OVING.

De Heer en Mevr. LANDWEER—OVING betuigen hierbij, mede namens hunne wederzijdsche Familie, hartelijk dank voor de vele blijken van belangstelling bij hun huwelijk ondervonden.

Groningen, 15 Oct. 1924.

Nieuwsblad van het Noorden, 7 september 1926

Te Koop.

DUITSCHER HERDER, mooie hond, teef, 1,5 jaar oud, kerngezond, met hok, mand en verder toebehooren Wordt niet afgegeven aan handelaar, doch uitsluitend aan hondenvriend. Te bevragen bij LANDWEER, "De Zonneborg" Haren.

Nieuwsblad van het Noorden, 25 mei 1928

De Heer en Mevrouw LANDWEER—OVING geven met blijdschap kennis van de geboorte hunner Dochter, CATO ANNEKE.

De Zonneborg, Haren, Gr. 24 Mei 1928.

Nieuwsblad van het Noorden, 11 mei 1929

Wijzigingen Handelsregister

N.V. Veenderij en Turfstrooiselfabriek „Klazienaveen", voorheen W. A. Scholten, Groningen, Turfsingel 54. Procuratie ingetrokken van D.G.S. Landweer en J.W. van der Sluis, De Dir.: Mr. H.E. Oving, bekleedt thans de functie van „voorzitter van commissarissen". De comm.: J. B. Scholten. de functie van „Secretaris van commissarissen". Benoemd tot Dir.: D.G.S. Landweer, Haren.

Van Derk en Gezina is een kind bekend:

1 **Cato Anneke Landweer**.

Nieuwsblad van het Noorden, 25 mei 1928

De Heer en Mevrouw LANDWEER—OVING geven met blijdschap kennis van de geboorte hunner Dochter, CATO

ANNEKE.
De Zonneborg, Haren, Gr. 24 Mei 1928.

Cato was gehuwd met **Jan Hemmes**, zoon van **Pieter Hemmes** en **Trijntje Brill**. Jan is geboren op vrijdag 9 september 1910 te Haren.

Noten

Dit overzicht is gemaakt op zondag 11 december 2022 met Haza-21 versie 3.3.0.577.20200713 door E.M. van Koldam, P.J. Noël Bakerstraat 86, 9728 WD GRONINGEN.

- Margaretha trouwt (kerk) op donderdag 17 februari 1785 te Haren (opbrengst collecte bij de huwelijksdienst: f.15,75) met Jan.
- Jan Papink, zoon van Wolter Papink en Grietje Ebbing. Jan, wonende te Haren, is gedoopt op zondag 30 september 1759 aldaar, wonende aldaar, is overleden aldaar, is begraven op dinsdag 25 januari 1791 aldaar. Jan werd 31 jaar, 3 maanden en 26 dagen. Ontvangst diaconie te Haren 17 februari 1785 In het bekkem bij het huwelijk van Jan Papink en Grietje ter Borgh: f.15,75 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7). Akte 30 april 1788 In 1788 wordt een provisionele scheiding gemaakt van de nalatenschap van de in 1787 overleden Jan Warmolts. Bij een aantal goederen, die alle worden toebedeeld aan kleinzoon Jan Hendrik Warmolts, wordt vermeld, dat ze gemeen zijn met Jan Papink en vrouw. Het betreft de hieronder vermelde nummers 4 en 5. Ik ga er van uit, dat dit gemeenschappelijke bezit is terug te voeren op het echtpaar Luite Abbring en Hilligie Jans. Zij trouwden omstreeks 1690 en kregen twee dochters. Dochter Johanna huwde in 1722 met Jan Warmolts. Dochter Claasje huwde in 1722 met Albert Roelofs Cuijk. Claasje overleed al voor 1730. Albert Roelofs Cuijk hertrouwde in 1730 met Margaretha Pauwels. Dochter Johanna Cuijk uit dit tweede huwelijk zal de erfgename zijn geworden van het gemeenschappelijk bezit met Jan Warmolts (in ieder geval van de nrs 4 en 5). Johanna Cuijk huwde in 1757 met Jan ter Borgh. Hun dochter Margaretha ter Borgh trouwde in 1785 met Jan Papink (en in 1797 met Jan Vos). 4. Een halve plaats, onbeklemt bij Hindrik Adols gebruikt, mandelig met Jan Papink en vrouw, doende de gehele plaats tot huur f.100,- 5. De helft van een huis en land bij Sikke Lucas in gebruik, mandelig met Jan Papink en vrouw, doende in 't geheel tot huur f.60,- met een vierde in een mans- en vrouwenbank in de kerk met de graven (zie voor de volledige akte met bronvermelding bij Jan Warmolts) Akte 23 mei 1788 Hindrik Brouwer en Hindrik Adolfs verklaren bij openbare uitmijning verkocht te hebben aan Jan Papink en Margrieta ter Borgh, echtelieden te Haren, onze behuizinge met hof daarachter te Haren aan de westkant van de straat staande, ten noorden de gezwoore Papink, ten oosten de grond bezijden de Harener straat, ten zuiden Jan Jans Stelmaker en ten westen gezwoore W. Papink. Verkoopprijs f.600,- (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1615, pagina 206). Akte 23 november 1789 Coenraad Grootholman, predikant te Noordlaren en zijn vrouw Roelfijn Woeliesius en Otte Hoenderken en Tale Hammink tezamen erfgenamen van Arendina Hoenderken, weduwe Hammink, verklaren verpacht te hebben aan Frederik ter Borg en Jan Papink en Margaretha ter Borg, echtelieden, de helft van een akker bouwland te Haren op het Nieland gelegen en een mat hooiland te Haren. De pacht is voor 24 jaar en de prijs is f.192,50. (Groninger Archieven, Toegang 730, inventarisnummer 1615, pagina 252) Ontvangst diaconie te Haren 25 januari 1791 Jan Papink begraven: f.35,36 (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7). Ontvangst diaconie te Haren 12 juni 1793 Jantijn Paping betaalt voor de beste laken voor haar vader Wolter en broer Jan: f.3,00. (Groninger Archieven, Toegang 240, inventarisnummer 7).
- Geert trouwt op zaterdag 18 mei 1833 te Peize met Anna.
- Anna Jans de Ruiter, dochter van Jan de Ruiter en Hillegien Jans Buiving. Anna is geboren in 1808 te Peize, is gedoopt op zondag 7 februari 1808 aldaar, is overleden op zaterdag 29 mei 1880 te Anloo. Anna werd 72 jaar.
- Cornelis trouwt op maandag 20 november 1820 te Anloo met Janna.
- Janna Meursing. Janna is afkomstig uit Anloo, is gedoopt op zondag 30 november 1788 aldaar, is overleden op zondag 9 juni 1822 te Onnen. Janna werd 33 jaar, 6 maanden en 10 dagen.
- Cornelis trouwt op maandag 6 september 1869 te Groningen met Charlotte (zie III-B.4).
- Charlotte Geertruida Vos, dochter van Jan Vos (III-B) en Anna Cranenberg. Charlotte is geboren op donderdag 24 juni 1847 te Groningen, is overleden op woensdag 30 april 1913 aldaar. Charlotte werd 65 jaar, 10 maanden en 6 dagen.
- Jannes trouwt op donderdag 28 april 1836 te Zuidlaren met Annechien.
- Annechien Bakker, dochter van Simon Simons Bakker en Margje Berends Heerspink. Annechien, wonende te Haren (Wijk A Harenermolen 47) en aldaar, is geboren op woensdag 22 januari 1812 te Zuidlaren, wonende Wijk A Harenermolen 47 te Haren, is overleden op zondag 9 februari 1840 aldaar, is als overleden aangegeven op dinsdag 11 februari 1840 (aangever overlijden was Nicolaas van Dooren; getuige aangifte overlijden was Geert Andries). Annechien werd 28 jaar en 18 dagen.
- Jannes trouwt op donderdag 14 oktober 1841 te Haren (het huwelijk wordt voltrokken bij het nieuwe echtpaar thuis op het adres Haren A47 te Harenermolen, omdat de bruid volgens een certificaat van de geneesheer der gemeente Haren "wegens ziekelijke lichchaamstoestand niet in staat is om haren woning te verlaten ten einde zich naar het huis der gemeente tot voltrekking van haar huwelijk te kunnen begeven". Geen wonder, de bruid is een paar dagen daarvoor bevallen. Het jonge kind - Marchien- wordt bij het huwelijk erkend.) (huwelijksgetuigen waren Roelf Roelfs Vos (zie II-B), Egbert van Hemmen, Geert Andries, Jan Folkerts de Vries, Jacob Bolhuis Everts en Egbert Hooiveld) met Grietje.
- Grietje Bakker, dochter van Simon Simons Bakker en Margje Berends Heerspink. Grietje, wonende te Haren (Wijk A Harenermolen 65) en aldaar, is geboren op maandag 3 februari 1817 te Zuidlaren, wonende Wijk A Harenermolen 65 te Haren, is overleden op vrijdag 22 januari 1858 aldaar, is als overleden aangegeven op zaterdag 23 januari 1858 aldaar (aangever overlijden was Jannes van Hemmen (zie III-E); getuige aangifte overlijden was Jacob Bolhuis Everts). Grietje werd 40 jaar, 11 maanden en 19 dagen. Brief 10 juli 1841 van de officier van justitie Mij aan de inhoud gedragende van nevengsaand verzoekschrift heb ik de eer u te verzoeken om mij met terugzending daarvan te willen melden: 1. Of de rekwestrant Jannes van Hemmen en Grietje Bakker ter plaatse hunner inwoning te goeder naam en faam bekend staan. 2. Of er ook enige aanleiding bestaat om te vermoeden, dat tusschen den rekwestrant en gemelde Grietje Bakker bij het leven van Annigje Bakker eenige ongeoorloofde betrekking of gemeenschap hebbe bestaan. 3. Of er uit rekwestrants vroegere huwelijken kinderen in leven zijn, en zo ja, hoeveel, van welke ouderdom en van welk geslacht. 4. Of des rekwestrants ouders, of, wanneer deze mogten overleden zijn, zijne naaste betrekkingen genoeg nemen in het thans door hem geprojecteerde huwelijk. U gelieve mij bij deszelfs antwoord te doen toekomen een extract uit de overlijdensakte van Annigje Bakker, welk extract op zegel geschreven en door den rekwestrant bekostigd zal moeten worden. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 74) Brief aan de officier van justitie dd 15 juli 1841 In antwoord op uw missive van den 10 dezer en onder terugzending van het daarbij aan mij toegezonden request, heb ik de eer u te berigten: 1. dat de requestrant Jannes van Hemmen en Grietje Bakker te dezer plaatse ter goeder naam en faam bekend staan; 2. dat er niet alleen geene aanleiding bestaat om te vermoeden, dat tusschen de requestrant en gemelde Grietje Bakker bij het leven van Annigje Bakker eenige ongeoorloofde betrekking of gemeenschap heeft bestaan, maar dat ik persoonlijk bekend met het huisgezin van den requestrant de stellige overtuiging heb, dat zulks het geval niet is geweest; 3. dat er uit des requestrants vroegere huwelijken twee kinderen bestaan, het eene, zijnde van het vrouwelijk geslacht, geboren den 5 januari 1835 uit zijne eerste vrouw Grietje Vos en het andere, zijnde van het mannelijke geslacht, geboren 7 januari 1840 uit zijne tweede vrouw Annechien Bakker; 4. dat des requestrants vader, zijnde de moeder overleden, verklaard heeft geene bedenkingen tegen het huwelijk te hebben, zoo mede de vader van des requestrants eerste vrouw Grietje Vos, moeder van des rekwestrants minderjarige dochter genaamd Grietje van Hemmen, echter onder die voorwaarde, dat het geprojecteerde huwelijk nimmer ten preejudice zal strekken van dezelfs kleindochter. Tenslotte heb ik de eer hierbij te voegen een extract uit het register van overlijden betreffende Annechien Bakker. (Archief gemeente Haren, deel I, inventarisnummer 110)
- Jannes trouwt op donderdag 3 juli 1862 te Haren met Jaapkien.
- Jaapkien trouwt op zaterdag 3 juni 1865 te Gieten met Johannes.
- Johannes Wiegman. Johannes is geboren op zaterdag 24 juni 1826 te Veendam, is overleden op woensdag 14 februari 1866 te Gieten. Johannes werd 39 jaar, 7 maanden en 21 dagen.
- Jaapkien trouwt op maandag 29 juli 1872 te Adorp met Sijtse.
- Sijtse Jager. Sijtse, winkelier, is geboren op maandag 15 december 1817 te Aduard, is overleden op dinsdag 24 april 1900 te Adorp. Sijtse werd 82 jaar, 4 maanden en 9 dagen.
- Jaapkien Elders, dochter van Albert Jans Elders en Grietje Holtman. Jaapkien, wonende te Haren (Wijk D Hemmen 5) en aldaar (Wijk D Hemmen 16), is geboren op maandag 13 oktober 1834 te Hemmen, is overleden op dinsdag 1 mei 1900 te Adorp. Jaapkien werd 65 jaar, 6 maanden en 18 dagen. Jaapkien was later gehuwd (2) met Johannes Wiegman. Jaapkien was later gehuwd (3) met Sijtse Jager.
- Tekke trouwt op zaterdag 27 november 1830 te Veendam met Margien.
- Margien Hindriks Kool. Margien is geboren in april 1804 te Borgercompagnie, is overleden op donderdag 29 maart 1838 te Kalkwijk. Margien werd 33 jaar en 11 maanden.
- Aaltje trouwt op donderdag 18 januari 1900 te Haren met Harmannus.
- Harmannus Hemmes, zoon van Jan Hemmes en Hillechien ter Borgh. Harmannus, wonende te Haren, aldaar (Wijk F Essen 3), aldaar (Wijk F Essen 4) en aldaar (Wijk F Essen 5), is geboren op woensdag 4 oktober 1854 te Essen (Wijk F Essen 3), is overleden op woensdag 18 januari 1922 te Haren. Harmannus werd 67 jaar, 3 maanden en 14 dagen. Nieuwsblad van het Noorden, 30 maart 1918 BOELDAG ESSEN, Gemeente Haren Op vrijdag 5 april 1918 des namiddags om 1 uur zullen aan de boerderij en ten verzoeken van den heer Hs Hemmes te Essen publiek worden verkocht: boeregereedschappen (volgt uitvoerige opsomming), meubilaire

goederen (volgt uitvoerige opsomming) en grote partij mooie koperen en tinnen voorwerpen, etc. Nieuwsblad van het Noorden, 15 december 1923: BOERENBEHUIZING MET LAND TE ESSEN (GEM. HAREN) Bij gesloten briefjes te huur ten verzoeken van mej. wed. Hs. Hemmes te Haren voor de tijd van 3 jaar, aanvangende weiland dadelijk en de behuizing 1 mei 1924. Een boerenbehuizing met erf tuin en weiland staande en gelegen te Essen, gemeente Haren, ter grootte van 5.33.60 ha, thans in huur bij den heer J. de Boer.

23) Aaltje trouwt op woensdag 20 oktober 1926 te Haren met Jan.

24) Jan Abraham Neuyen. Jan is geboren op maandag 9 maart 1868 te Delfzijl, is overleden op donderdag 2 november 1950 te Haren. Jan werd 82 jaar, 7 maanden en 24 dagen.

25) Helene trouwt op vrijdag 4 maart 1910 te Haren Huwelijk vond plaats op 14 juli 1909 te Bingerbrück (Duitsland). Inschrijving in Haren op 4 maart 1910. met Jan (zie IV-Q.6).

26) Jan Evert van Bruggen, zoon van Harm van Bruggen (IV-Q) en Hinderkien Mulder. Jan, fabrikant, is geboren op zaterdag 26 mei 1883 te Groningen, is overleden op dinsdag 11 januari 1921 aldaar. Jan werd 37 jaar, 7 maanden en 16 dagen. Mededirecteur van de kistenfabriek Gideon (samen met zijn broers Bernard Dirk Johan van Bruggen en Dirk Harmannus van Bruggen).

Index

Aasman

Arend IV-E.2, IV-E, V-D.1; Berend IV-E, V-F; Catharina V-F.1; Geert VI-A; Gerardes VI-A.2; Gerardus V-D, V-G; Grietje V-D.2; Jantien Hinderkien VI-A.1.

Abbing

Alida IV-P.

Abbring

Dirkje Egberts III-E.

Abels

Roelf III-H.1, IV-L.1.

Aling

Freerkien IV-C.4; Jan IV-C.4.

Alles

Hinderkien IV-B.

Andries

Geert *10, *11.

Ansingh

Harmtien V-A.

Baijlé

Antonius III-B.1.

Bakker

Annechien III-E, *10; Fenna V-M.1; Grietje III-E, *12; Simon Simons *10, *12; Wubbechien V-J.3.

Baving

Jantien Roelfs I; Klaas IV-O.1, IV-O; Willem IV-O.

Bazuin

Arend IV-J.1, IV-J; Fokkien IV-O.1; Jan IV-J.

Beenes

Jochemmina II-B.5.

Benes

Jan Jochums II-B.5.

Benthem

Mattje V-J.5.

Berends

Henderika V-E; Hinderkien III-N.

Bergen, van

Eite Conraads III-H.3.

Biek

Jantien VI-A.

Boddeveld

Jan Roelofs II-B.3, III-G.

Bolhuis

Aaltje IV-I; Albert IV-I, IV-L.3, V-J.1, V-J; Anna Wemelina III-J; Bouchien IV-L.6; Catharina V-J.4; Cornelis IV-L.1, IV-L.3, IV-L.4, IV-L.5, IV-L.6, IV-L, V-K.2; Egbert Karsten V-K; Geert Hemmes IV-L.4, V-K; Geert Popko IV-L.4; Geesje V-K; Gerrit III-K.4, III-K; Harke IV-M.1; Johanna III-L; Lammechiena Margaretha V-K.1; Lucas III-K, IV-L.1; Luite II-E.2, II-E.3, III-J, III-K, III-L, III-N, IV-M; Luitje IV-L.5, IV-M.1, V-J.3; Lutgerdiena Lammegina IV-M.1; Margaretha Roeloffiena V-J.5; Margaretha Rolina IV-L.4; Maria Lucretia III-K.4; Roelf V-J.2.

Borgesius

Jacobus Goedhardus IV-J.1; Roelina IV-J.1.

Borgh, ter
Hillechien *22; Jan I.1; Margaretha I.1; Roelf I.1, III-H.

Bos
Albertus IV-L.6; Jan II-A.6; Uge IV-L.3, IV-L.4, IV-L.5.

Bosma
Antje IV-F.1.

Bosman
Hillechien III-G; Hindrik Berends III-G.

Boxem
Arend IV-C.3.

Boxen
Willem IV-C.3.

Braams
Jan IV-P; Jantina Alida IV-P.2; Teunis IV-P.1; Tonnis Meursing IV-P.

Brands
Harmina Alberta IV-C.3.

Brandts
Anna V-B.1; Tale V-B; Willem V-B.

Brants
Anna Wemelina V-I; Tale Hidding IV-H; Willem IV-H.

Breeman
Hindrik II-A.7.

Brill
Trijntje VI-B.1.

Brink
Abel III-A.4; Abel Jans III-A; Catharina III-A.1; Egberdina V-I.1; Harmtien IV-C.4; Hindrik Abels III-A; Jelke III-A.2, III-A.3.

Brinks
Roelf III-J.

Bronsma
Aaltje Piers III-A.1.

Bruggen, van
Berend Derks III-N.2, IV-Q; Berend Dirk Johan IV-Q.4; Berendina IV-Q.1; Dirk Harmannus IV-Q.5; Geesiena Margaretha IV-Q.3; Grietje Gesina IV-Q.2; Harm IV-Q; Jan Berends III-N.2; Jan Evert IV-Q.4, IV-Q.6, *26.

Brugmans
Catharina Haijona IV-Q.5; Izaak Johannes IV-Q.5.

Bruins
Jantje V-L.

Buirma
Anna Wemelina II-E.

Buitingh
Hindrikje II-B.

Buiving
Hillegien Jans *4.

Cranenberg
Anna III-B.

Cruisinga
Jelke Wichers I.

Dalen, van
Lammigje Jans II-A.

Datema
Albert III-G.1.

Dekens

Cornelis Johannus V-H.1; Gerhardus III-I.4; Harm IV-F; Harmannus V-H; Herman IV-F.2; Jan III-I.3, IV-F.1; Jan Kornelis III-I; Jan Laurens III-I.2; Jantje III-I.5, III-I.7; Johannes Arnold Kornelis IV-F.3; Johannes Kornelis IV-G.

Dijkstra

Jelte IV-C.1; Lupke IV-C.1.

Dooijes

Grietje II-C.

Dooren, van

Nicolaas *10.

Doornbos

Kornelia III-H.3.

Ebbing

Grietje *2.

Ebens

Ebe Hendrik IV-D.4.

Eising

Albert IV-K; Engelina IV-I, V-J; Hinderika IV-M; Jantien IV-K.

Eisses

Alberdina Roelina III-H.4; Egbert Jans III-H; Jan III-H.1, III-H.2, III-H.3, III-H; Jan Folkert III-H; Jan Laurens III-H.3; Jan Folkert III-H; Jantien III-H.1; Roelof III-H.5.

Elders

Albert Jans *14; Jaapkien III-E, *14.

Enting

Margrieta IV-L.

Es, van der

Aaltje IV-K.5; Hinderikus Klaassen IV-K.5.

Everts

Jacob Bolhuis *11, *12; Luitje II-B.4.

Grave, de

Eerhardus V-L; Rutgerdina Adolphine V-L.

Groot, de

Nicolaas Harmannus III-H.1; Tebbe IV-L.5, IV-L.6.

Hadding

Albertien IV-C; Arend IV-C.

Hagedoorn

Alberdiena II-A.2; Pieter Hendriks II-A.2.

Hammen, van der

Theodora Johanna Maria IV-F.2.

Hamminga

Roelfje IV-K.4.

Hartlief

Albert IV-D.1.

Heerspink

Margje Berends *10, *12.

Hein

Everdina IV-G.

Helmantel

Ayolt III-H.1.

Hemmen, van

Antonie Jans V-I.1; Egbert III-E, *11; Grietje III-E.1; Jan Antonie III-E; Jan Berend IV-L.3; Jannes III-E, *12; Roelof V-I.1; Roelofje IV-L.3.

Hemmes

Aaltje III-G; Harmannus IV-M, *22; Jan VI-B.1, *22; Pieter VI-B.1.

Hindriks

Hindrik II-B.5, II-B.6.

Hoek, van der

Jantje III-G.3.

Hoff
Ide IV-D.2.

HogenEsch
Henderika Jantina IV-L.5.

Hoiting
Anna V-B.

Holtman
Grietje *14.

Homan
Hillegonna II-C.2; Jacob II-B; Jantje II-B.

Hommies
Annigje IV-C.2, V-F.

Hooiveld
Egbert *11.

Hornhuis
Albert IV-I.4; Anna Wemelina IV-I.3; Catarina IV-H; Catharina III-J.1, IV-K, IV-N; Cornelis Henderikes II-D; Cornelis Henderikes II-D.1, III-J; Engelina IV-I.2; Grietje IV-O; Henderikus Cornelis IV-I.1; Hinderikes II-D.1, II-D, III-J; Hinderikus III-J; Lucretia III-L.4; Luitje IV-I; Margaretha Rolina III-K, IV-P; Maria Lucretia IV-J; Roelf III-L, III-M.

Houwing
Fenna IV-J.

Hoving
Jan III-C.

Hovingh
Egbert II-B.2, II-B.3, III-F, III-G.

Huizinga
Neeske III-I.3.

Jager
Sijtse *17, *18.

Jansen
Adolf III-H.2.

Jipping
Marchien IV-L.3.

Jonge, de
Catharina III-I; Grietien Laurens II-C.1; Jan Laurens II-C.2; Jan Laurens III-H; Louwrens Jans II-C; Margaretha III-H; Roelina II-C.3.

Karsten
Annechien Catarina V-I.1; Lammechien IV-L.4, V-K; Roelof V-I; Willem V-I.

Klaassens
Harmpien Hindriks III-C.

Kloots
Aaltje IV-K.

Koers
Aaltien III-D; Aaltje IV-E.

Koerts
Arent Geerts III-D.

Koning
Aaltien Egberdina IV-D.2; Engelina IV-D.1; Gerarda IV-D.4; Harm IV-D; Katharina V-E; Maria IV-D.5; Pieter Harmens IV-D; Pieter IV-D.3.

Kool
Margien Hindriks III-F, *20.

Koops
Geesje V-A.1; Hindrik III-C; Jan III-H.

Kuijk
Johanna I.1.

Lamberts

Hendrika IV-A; Willem IV-A.

Lammers

Jemmechien IV-D.3.

Lammerts

Roelftien I.

Landweer

Cato Anneke VI-B.1; Derk Garnt Scholma VI-B.

Lieftinck

Geertruida IV-J.1.

Louwrens

Jan II-C.

Massing

Johanna V-C.

Meihuizen

Romke IV-Q.1.

Meijer

Roelf II-B.4, II-B.5, II-B.6.

Meinders

Henderikus IV-O.1; Hillechien IV-O.1; Hinderikus Roelof V-J.5; Jan III-H.1, V-J.5.

Mensinga

Gesien V-D.1.

Meursing

Janna II-D, *6.

Middendorp

Steverina Annegina V-J.2.

Mos

Jan III-A.1; Pier III-A.1.

Muinck Keizer, de

Alle Sytze V-M.1; Jan Menzo V-M.1.

Mulder

Berend Pieters III-N; Geesien IV-R; Grietje III-N.2; Hinderkien IV-Q; Pieter Gerrits III-N.

Napjes

Catharina Hajjona IV-Q.5.

Neuyen

Jan Abraham IV-M, *24.

Niebuir

Willem III-H.

Nienhuis

Jantje III-F.1; Tekke III-F.

Nijdam

Geert Arend V-A.1; Geert V-A; Harmtien V-A.3; Henderika V-A.2; Hendrik V-A.5, V-A; Jan V-A.6; Jelktje V-A.4; Wopke Andries III-H.2.

Oosterveld

Jan Lucas II-A.7, III-J.

Oosting

Marchien Lucas II-B.5.

Oostingh

Jan V-F.1.

Oving

Cato Petronella Ellens V-M.1; Gezina Margaretha VI-B; Hermanus Ellens V-M; Jan Hermannus V-M.

Papink

Jan I.1, *2; Wolter *2.

Pathuis

Grietje I; Jan I.

Pauwels
Aaltje IV-M; Gesina II-D; Pieter IV-M.

Peulinga
Albertje Kars III-H.

Plantenga
Petronella V-M.

Poutsma
Greta Maria IV-M.1.

Rademaker
Hendrikje V-E.1; Roelf V-E.1.

Rietema
Derkje IV-C.1.

Robij
Jannetje IV-F.

Roelfsema
Waalko Jan IV-Q.3.

Roelfzema
Jacob IV-D.5.

Ruiter, de
Anna Jans II-C.3, *4; Engelina IV-D; Jan *4.

Rummerink
Anna Wemelina III-L, III-M; Grietje II-E.2, III-N; Lucas I.1, II-D, II-E.2, II-E.3, II-E, III-H, III-N; Maria Lucretia III-J, III-K, III-L; Rudolph II-E.

Salomons
Willemtien IV-O.

Sands
Jan III-C.

Sants
Aaltien Hendriks IV-C; Frederik IV-B.2; Geert IV-B.1, IV-B; Gerrit Jans III-C; Henderkien V-A; Hinderkien V-D, V-G; Jan III-C, V-C; Jelke IV-A; Jelktje V-C.1; Lammechien IV-A, V-B; N.N. IV-B.1.

Scholten
Cato Johanna V-M; Everhardus Adolf Herman V-L.3; Jan Evert IV-R, V-L.2; Jenny Geziena Margaretha Johanna V-L.4; Johan Bernhard IV-R.5; Johan Evert IV-R.3; Margrietha Sophia Jantiena IV-R.2; Willem Albert IV-R, V-L.1, V-L.

Scholtens
Klaas V-A.4.

Sijbring
Roelof IV-P.

Sissingh
Annigje IV-H.

Slijm
Folste V-H.

Sluis
Klaassien IV-R.

Sluiter
Geesje Lucas III-A.

Smit
Albertus Nikolaas IV-Q.2; Diena Harms III-N.2, IV-Q.

Speelman
Geertien Jans II-A.2.

Stel
Stientje Hendriks III-K.

Steunebrink
Albertus IV-D.1.

Strating

Teunis III-H.3.

Struvé
Cornelis III-B.3, III-B.4.

Timmermans
Annechien V-I.

Ulrich
Helene Frida IV-Q.4, IV-Q.6.

Veen, van der
Hendrik V-E.1, V-E; Klaas V-E.

Vels
Derk Jan VI-A; Maria VI-A.

Venema
Geert Tammes II-C.3.

Verhoeven
Jannetje Cornelia Jacoba IV-F; Johannes Arnold Cornelis IV-F.

Vos
Aaltje III-G.2, IV-C.3; Anna Louiza III-B.2; Arend IV-C.2, IV-C; Catharina III-B.1, IV-E; Charlotte Geertruida III-B.3, III-B.4, *8; Egbertien IV-D; Frederik II-A.6; Gerhardus III-D, IV-C.1; Grietien Roelfs II-E; Grietje III-E; Henderika III-F; Henderkien III-C; Jacob II-B.5; Jan I.1, II-B.2, II-B.6, II-D.1, II-D, II-E.3, III-B, III-F, III-J, III-N; Jantien Roelfs II-C; Jantje III-G.1; Jelke Roelfs II-A; Jelke Roelfs II-A.6, II-A.7; Jeltje III-B.3; Johannes II-A.7; Katherina Roelfs II-D; Lammegien III-A; N.N. II-B.4; Roelf Hendrik IV-C.4; Roelf Jelkes I; Roelf Roelfs II-B; Roelf II-A.2, III-G; Roelf Jelkes II-B; Roelf Roelfs II-B.2, II-B.3, II-B.4, III-F, III-G, *11; Roelof III-G.3.

Vrieling
Fennechien IV-K.4; Geert IV-K.4; Hinderkien IV-K.5; Lentze IV-L.1, IV-L.3, IV-L.4; Luiktje V-E.1.

Vries, de
Jan Folkerts *11.

Waindrich
Grietien IV-F.

Weeman
Catharina III-K.1; Cornelius III-K.2; Harm Derks III-K; Lukas III-K, IV-K.5; Margaretha Rolina V-J; Roelf III-K, IV-K.2, IV-K.3, IV-K.4, IV-K, IV-N.

Wiegman
Johannes *15, *16.

Wieringa
Frederik IV-B; Grietje IV-B.

Wolters
Egbertien III-D.

Woltha
Foske III-I.2.

Wuffen
Catharina Jans II-A; Jan Egberts II-A.

Zuidema
Klaas III-G.2.

Zwiers
Egbert IV-C.2, V-F; Jacobje V-F; Lammechien IV-C.2.

* verwijzing naar noot.